

መንግሥትና ፡ የሕዝብ ፡

አስተዳደር ።

ተጻፈ ፡

ከነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ባይከዳኝ ።

መዝናኛ ፡ በልዑል ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አልጋ ፡ ወራሽ ፡ ተፈሪ ፡
መኰንን ፡ ማተሚያ ፡ ቤት ፡ የካቲት ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፲፮ ፡ ዓመት ፡
ምሕረት ፡ ታተመ ።

ሁለተኛ ፡ በግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ቀዳማዊ ፡ ኀይለ ፡ ሥላሴ ፡
በ፴፩ኛው ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ፲፱፻፶፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡

በንግድ ፡ ማተሚያ ፡ ቤት ፡ ታተመ ።

አዲስ ፡ አበባ ፡ ኢትዮጵያ ።

SHOUT
SHARE **IT**

ግርማዊ፡ ቀዳማዊ፡ ኃይለ፡ ሥላሴ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ዘኢትዮጵያ።

ይህንን ፡ የነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወትን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመገጥመሪያ ፡ ጊዜ ፡
ለማሳተም ፡ ያሰቡበት ፡ ምክንያቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ከተጻፈው ፡ ደብዳቤ ፡ ጋር ፡
መጽሐፉን ፡ ስላገኙት ፡ ነው።

ነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ባይከፋኝ ።

ጳውሎስ ፡ መናመኖ ፡

ይድረስ ።

ለልዑል ፡ ጌታዬ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አልጋ ፡ ወራሽ ፡ ተፈሪ ፡ መኰንን ፤ መድኅኔ ፡ ዓለም ፡ ጤና ፡ ይስጥልኝ ፡ ብዬ ፡ እጅ ፡ እነሣለሁ ።

በልዑልነትዎ ፡ ፊት ፡ የማቀርበው ፡ ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ነጋድ ራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ መንግሥትና ፡ ለሀገሩ ፡ ሕዝብ ፡ ዋና ፡ ምክር ፡ እንዲሆን ፡ አስቦ ፡ ካራት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ የጻፈው ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ሥራ ፡ ነበረበትና ፡ ጊዜ ፡ ካለማግኘቱ ፡ የተነሣ ፡ ባንድነት ፡ ሳይሰበስበው ፡ ስለ ፡ ሞተ ፡ እኩሉ ፡ በርሳስ ፡ ጽሕፈት ፡ እኩሉ ፡ በቀለም ፡ ጽሕፈት ፡ እየሆነ ፡ ተበታትኖ ፡ አገኘሁት ።

እኔም ፡ የወዳጄ ፡ የነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ እንዳይቀር ፡ ብዬ ፡ ለመንግሥቱና ፡ ለሕዝቡም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ የሚገኝበት ፡ መሆኑን ፡ ዐውቄ ፡ ከየተበታተነበት ፡ ሰብስቤ ፡ ባንድ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ጻፍሁት ።

ነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ በትምርቱና ፡ በዕውቀቱ ፡ በጣም ፡ የተመሰገነ ፡ ነበረ ። በታዘዘውም ፡ ሥራ ፡ ላይ ፡ በጣም ፡ ትጉህ ፡ እንደነበረ ፡ ጌታዬ ፡ ልዑልነትዎም ፡ ያውቁታል ። ነገር ፡ ግን ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ሞትን ፡ የሚያክል ፡ ዕዳ ፡ አለና ፤ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ያሰበውን ፡ ለመፈጸም ፡ ባለመቻሉ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ። ደግሞም ፡ ዕውቀት ፡ የሚሉትን ፡ ሀብት ፡ ለማንም ፡ ሰው ፡ ማውረስ ፡ የማይቻል ፡ ስለ መሆኑ ፡ የነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ዕውቀት ፡ እንዲያው ፡ በከንቱ ፡ መቅረቱ ፡ ለወዳጆቹ ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ያሳዝናል ። ነጋድራስ ፡ ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ሲሞት ፡ ዕድሜው ፡ ፲፩ ፡ ዓመት ፡ ነበረ ። እስከ ፡ ፶፫ ፡ እስከ ፡ ፳ ፡ ዓመት ፡ ቈይቶ ፡ ቢሆን ፡ አሳቡ ፡ እየተደላደለ ፡ ዕውቀቱ ፡ እየሰፋ ፡ ለመንግሥቱና ፡ ለሕዝቡ ፡ የሚጠቅም ፡ ብዙ ፡ ሥራ ፡ ይሠራ ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ በላይ ፡ እንደ ተናገርሁት ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ሞትን ፡ የሚያክል ፡ ዕዳ ፡ አለና ፡ በልጅነቱ ፡ እንዲህ ፡ ለመሆን ፡ ደረሰ ።

አሁንም ፡ ለዕውቀቱና ፡ ለሰውነቱ ፡ መታሰቢያ ፡ የሚሆን ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ጽፎልን ፡ ስለ ፡ ሞተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለነፍ

፡ ስመስመ ፡ ሃላውሄ ፡ ጠጋቢቶ ፡ ከጠጋቢቶ?
፡ ተገላግሎ ፡ ተመሪ ፡ ፬፻፱፻፲ ፡ ፊቅ ፡ ፳ ፡ ልግሃሃመ

[illegible]

॥ ३८ ॥ ५०५

[illegible]

॥ ३८ ॥ ५०७५

፡ ረሰጋዕሩ፡ ረጅኑሀላህ ፡ ጋቁኑ ፡ ረድዱቲሃዕ ፡ ረጅኑገረድ
፡ ጅግሀረሃ ፡ ጅሃዳግሃ ፡ ረጅኑ ፡ ረጅኑገረድ ፡ ጋቁኑ ፡ ረድድሃ

የሚለሙበትንና ፡ የሚጠፉበትን ፡ መንገድ ፡ የሚያሳይ ፡ ትም
ርት ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ አንባቢ ፡ ሆይ ፡ ይህን ፡ በፊትህ ፡ የተዘረጋ
ውን ፡ መጽሐፍ ፡ አንብብኸ ፡ ለመረዳት ፡ ከፈለግኸ ፡ ከሥር ፡ እስ
ከ ፡ ጫፉ ፡ በርጋታ ፡ አንብብኸ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አንዱን ፡ መሥመ
ር ፡ ወይም ፡ አንዱን ፡ ምዕራፍ ፡ አንብብኸ ፡ አትፍረድ ። እስከ ፡
መጨረሻው ፡ ዝለቀው ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ፍረድ ፤ እስከ ፡ መጨ
ረሻው ፡ ለማንበብ ፡ ፈቃድኸ ፡ ካልሆነ ፡ ግን ፡ ነገሩ ፡ ምንም ፡
እንደ ፡ ሆነ ፡ አትረዳውምና ፡ ጊዜኸ ፡ በከንቱ ፡ ይባክንብኻል ፤
ስለዚህ ፡ ባትገዢምረው ፡ ይሻልኻል ።

መንግሥትና ፡ የሕዝብ ፡ አስተዳደር ።

፩ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እስቴር ፡ ሶምሎ ፡ የሚባል ፡ የጀርመን ፡ ሊቅ ፡ እንዲህ ፡
ይላል ፤ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አጥቅቶ ፡
ለብቻው ፡ እንደ ፈቃዱ ፡ እንዲኖር ፡ ይወዳል ። መንግሥት ፡ ግን ፡
በግዛቱ ፡ ውስጥ ፡ የሚኖሩትን ፡ ኅይለኞች ፡ ሁሉ ፡ ርስ ፡ በርሳ
ቸው ፡ እንዲተፋፈሩ ፡ የግድ ፡ ይላቸዋል ። የመንግሥት ፡ ጥረቱ ፡
ሕዝቡን ፡ ሁሉ ፡ አስማምቶ ፡ በመካከላቸው ፡ ሰላም ፡ ለማድረግ ፡
ነው ። ስለዚህም ፡ መንግሥት ፡ የተሻለውን ፡ ሥርዐት ፡ እያወጣ ፡
ያወጣውንም ፡ ሥርዐት ፡ እንዳይፈርስበት ፡ ባለቤቱ ፡ ይጠብቃ
ል ። ሥርዐት ፡ አውጪውም ፡ ዳኛም ፡ መንግሥት ፡ ራሱ ፡ ነው ።
ከዳኝነቱ ፡ በቀር ፡ ሕዝቡን ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀትና ፡ የሀብ
ት ፡ ደረጃ ፡ እንዲደርስ ፡ የማስተዳደሪያ ፡ ደንብ ፡ እያወጣ ፡
ባወጣውም ፡ ደንብ ፡ ሕዝቡን ፡ በሥርዐት ፡ ያስተዳድራል ።
ሕዝቡንም ፡ ማስተዳደር ፡ ማለት ፡ ጥንት ፡ የቈየውን ፡ የሕዝብ ፡
ጥቅም ፡ እንዳይጠፋ ፡ መጠበቅ ፡ ነው ። ሌላውንም ፡ አዲስ ፡
ጥቅም ፡ አዘጋጅቶ ፡ አውጥቶ ፡ በግድ ፡ ማስፈጸም ፡ ነው ።
የሕዝቡ ፡ ዕውቀትና ፡ ሀብት ፡ ሲያድግ ፡ የመንግሥቱ ፡ ሀብት
ና ፡ አሳብም ፡ ይሰፋል ። የሕዝብ ፡ አሳብና ፡ ሀብት ፡ ሲሰፋ ፡
መንግሥት ፡ አሳቡን ፡ ለማስፈጸም ፡ የበለጠ ፡ ኅይል ፡ ያገኛል ።

እንግዲህ ፡ እንደ ሊቁ ፡ ቃል ፡ ከሄድን ፡ ዘንድ ፤ በመንግሥ
ቱ ፡ ውስጥ ፡ የሚያድር ፡ ሕዝብ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለውና ፡ ድኻ ፡
የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ መንግሥቱ ፡ ኅይል ፡ ሊያገኝ ፡ አይችልም ።
እንኳን ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሊታፈር ፡ የገዛ ፡ ሕዝቡም ፡ ቢሆን ፡
አያፍሩትም ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ሽፍታና ፡ ወንበዴ ፡ ሌባም ፡
ይበዛበታል ። ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ሲያድርበት ፡ ግን ፡ መን
ግሥት ፡ ዐዋቂዎች ፡ ሠራተኞችንና ፡ ሹማምቶችን ፡ ያገኛ
ል ። ሕዝቡም ፡ ሲበለጽግ ፡ መንግሥት ፡ በግብር ፡ የሚያገኘ
ው ፡ ገንዘብ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ወደ ፡ ቀኝና ፡
ወደ ፡ ግራ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ቢያሠራ ፡ በግዛቱ ፡
ውስጥ ፡ ሽፍታና ፡ ወንበዴ ፡ የተነሣበት እንደሆነ ፡ በፍጥነት ፡
ሊያጠፋው ፡ ይችላል ። ስለዚህም ፡ መንግሥት ፡ ኅይል ፡ ለማግ

: ወርቀ : ኃወገቀ : ሐሌጽ : ሐጽወ : ቲህህህህህህ : ኢሂጉሕ
 : ሠመጽኖሪሂ : ጽዱቅጉሂ : ጽወ : ሌህ ግጥተ፡ ፈጋሂህ : ጸ
 ሌህ : ጋጽጽጽ፡ ግጥሃ : ሌህ : ሐህ፡ ጽዱቅጉሂ : ጋህ
 : ቲህፈሌ : ሐቀቀ : ዘህ : ቲህህህተ፡ ዘህ : ጽህህ : ህሪሂ
 : ወርቀ : ቲህጽቀጉህ : ህሪኖሪሂ : ሐገቀህ፡ ሌህ : ግጥተ፡
 : ጋሂ : ፈጋሂህ : ወህ : ኣሐ፡ ጽሪ : ብህ፡ ህህህህህህ : ጋ
 ሊ : ጽሪሂ : ህህህህ : ኢህሂ : ህህህ፡ ኢህህ : ቲህህ : ኃ
 ሀህህህ : ሐጽወ : ወህ : ወህህህ : ሐቀቀ : ኃህህህ፡ ሐጽወ
 : ወህ : ጽሪ፡ ኢህ : ጋሂ : ወሂ : ዘህ : ግጥ : ወግጥጽ፡
 : ህህ : ሐቀቀህ : ሐገህተ፡ ኣሐ፡ ሐህ : ሐህህህህ : ወህ
 : ጽሪኖሪሂ : ወግጽጽ፡ ሐህ፡ ቲህህህህ : ጽሪ

:: ሐህጽጽሂ : ወግጥ : ህህህ፡ ቲህህህህህህ : ቲህህህ
 : ህህ : ህህህ : ቲህህህ : ሐጽወ : ጽሪ : ጽሪ : ሐህጽጽሂ : ሐ
 ቀህ : ቲህህህ : ቲህህህህ : ህህህ : ሐቀቀህ : ህህህህ
 : ህህ : ኢህህህ : ቲህህህህ : ወሂ : ሐቀቀ : ህህ : ህህህህ
 : ሐቀቀ : ቲህህህህ : ጽሪ : ኢህህ : ኢህህህህህህ : ሐህ
 ጽሂ : ወግጥ : ሐቀቀህ : ጽሪ : ኢህህ : ቲህህህ : ጽሪ
 : ኢህህህ : ቲህህህህ : ኣሐ : ህህ : ህህህ፡ ኃህ፡ ህህህ
 : ህህ : ህህ : ዘህ : ኃህጽጽ፡ ቲህህህህ : ሐህጽጽህ

:: ህህጽ፡ ህህህ : ህህ፡ ኃህጽ : ኃህጽጽ : ወህህ
 : ወጽህ : ቲህ : ህህ : ኢህ : ህህ : ህህ : ኢህጽ
 : ኃህጽጽ፡ ህህ፡ ኢህጽ : ኃህጽጽ፡ ቲህህህህ

:: ህህህ፡ ወቀህህ
 ሂ : ሐህህ : ጽህህ : ኃህጽህ : ህህህህ : ህህ : ጋሂ
 : ኢህህጽ፡ ህህህ : ቲህህህህ : ሐህጽህ

:: ህህህ፡ ቲህህህህህህ : ህህ
 : ጋሂ : ኢህህህ፡ ቲህህህህህ : ህህህ : ጽህህህ : ወሂ
 : ጋሂ : ቲህህ : ህህ : ወህጽጽህህ : ኃህ፡ ሐህ : ቲ
 ህህህ : ቲህህ : ወህህህ : ህህህህ : ወህህህህ : ቲህ

:: ህህህህህ : ጋሂ
 : ጋሂህ : ኢህህህህ : ህህህ : ኣሐ : ጽሪ : ህህ : ቲህ

:: ጋሂህህ : ህህህ : ኃህህህህ

፪ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ሰው ፡ ሲፈጠር ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ አእምሮ ፡ ተሰጠው ፤ ከፍ ፡ ባለው ፡ አእምሮውም ፡ ላይ ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ዕውቀት ፡ ጨምሮ በት ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ሆነ ። ይህንን ፡ ዕውቀቱንና ፡ ጌትነቱን ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ አላገኘም ። ከተፈጠረበት ፡ ገፍምሮ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ባለፈው ፡ ዘመን ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በትጋት ፡ ታግሎ ፡ ነው ፡ ያገኘው ።

ሰው ፡ ከተፈጠረ ፡ ገፍምሮ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ስንት ፡ ዘመን ፡ እንዳለፈ ፡ ለይተን ፡ ለመናገር ፡ አይቻለንም ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ የኤሮፓ ፡ ሊቃውንት ፡ ከ፻፶፯ ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ሰው ፡ እንደነበረ ፡ የሚበቃ ፡ ምስክር ፡ አግኝተናል ፡ ይላሉ ።

በዳንማርክ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ትልልቅ ፡ ረግረጎች ፡ አሉ ፤ እነዚህም ፡ ረግረጎች ፡ በያመቱ ፡ ዐፈር ፡ እየተጨመረባቸው ፡ ከታች ፡ እየደረቁ ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ ያብጣሉ ። በያመቱ ፡ ስንት ፡ ዐፈር ፡ እንደተጨመረባቸው ፡ ቢለካ ፡ በስምንት ፡ ሺሕ ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ ሦስት ፡ ክንድ ፡ እንዲያብጡ ፡ በሒሳብ ፡ ተገኘ ። ከእነዚህም ፡ ረግረጎች ፡ በታች ፡ ከበሰበሱ ፡ ብዙ ፡ ዛፎች ፡ መካከል ፡ ሰው ፡ ከደንጊያ ፡ ያበጀው ፡ መጥረቢያ ፡ ተገኘ ። ከአባይ ፡ ወንዝም ፡ ውሃ ፡ ጋራ ፡ በያመቱ ፡ የሚሄደው ፡ ዐፈር ፡ ምስር ፡ ሲደርስ ፡ በወንዙ ፡ ውስጥ ፡ ይረጋል ። ከእንደዚህም ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ በአባይ ፡ ወንዝ ፡ በታች ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ በያመቱ ፡ ይወፍራል ። በያመቱ ፡ ስንት ፡ ዐፈር ፡ እንደተጨመረበት ፡ ተለክቶ ፡ ታውቋል ።

በምስርም ፡ አገር ፡ ከአባይ ፡ ወንዝ ፡ ውስጥ ፡ በታች ፡ የሸክላ ፡ ስባሪ ፡ ስለ ፡ ተገኘ ፡ የወንዙ ፡ መሬት ፡ በያመቱ ፡ ስንት ፡ እንዲወፍር ፡ ታይቶ ፡ በዚያው ፡ ቢታሰብ ፡ ሌላውስ ፡ ይቅርና ፡ በምስር ፡ አገርም ፡ ቢሆን ፡ ፲፩ሺ ፡ ዓመት ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ የነበረ ፡ ይመስላል ፡ ይላሉ ።

፡ ህህሃመጽ ፡ ሐህሀኒመጽ ፡ ተመኔ ፡ ፳፻፩ ፡ ሂኒህ ፡ ሀጉጽ
 ፡ ግዙ ፡ ሀሀሂ ፡ ጋጫጢ ፡ ገሠገተህ ፡ ልህህኔ ፡ ረጌ ፡ ረገገ ፡ ጸረሂ ፡ ረገጸ
 ፡ ህቀ ፡ ህጽቀ ፡ ኃሣጽመ ፡ ጸረሂ ፡ ህህጽ ፡ ህኒህህ ፡ ተመኔ
 ፡ ሂኒኒ ፡ ሀረፍህ ፡ ሀጉጽ ፡ ግዙ ፡ ሀሀሂ ፡ ጋጫጢ ፡ ገሠገተህ ፡ ወህ
 ፡ ተራወቀህ ፡ ረጋሃጸ ፡ ከረተጸ ፡ ገጠጋጠጠ ፡ ህብ ፡ በዝህ ፡ ሲ
 ሌተ ፡ ጽገጠመ ፡ ጽገረጸጸ ፡ ግጠተጸ ፡ ፶ሂ ፡ ወህህ ፡ ኃተህህህ
 ፡ ተረራጽ ፡ ዘህ ፡ ሐህወ ፡ ጽረጽረ ፡ ልወህጽ ፡ በዝጽረሂ

፡ ህህህጽ ፡ ህኒህህ ፡ ተህመዘ ፡ ኃህሂ ፡ ሌዘህ
 ፡ ሀጉጽ ፡ ግዙ ፡ ሀሀሂ ፡ ጋጫጢ ፡ ረቀ ፡ ገገቅተህ ፡ ጽረጽረ ፡ ዕቶ
 ፡ ህህ ፡ ረገገ ፡ ጸረሂ ፡ ተረህ ፡ ሀህህ ፡ ወመሐህኒመጽ ፡ ተቶ ፡ ጽወ ፡ ቶመ
 ጽህ ፡ ልዘዘጠ ፡ ገቀ ፡ ጽህ ፡ ጽወ ፡ ህህጽጽጽጽ ፡ ጸረህ ፡ ፻፩ ፡ ጽረ
 ጽረ ፡ ወገሀረጸ ፡ ተሀጋጋህ ፡ ወህ ፡ ልሐህህ ፡ ተቶ ፡ ጽወ ፡ ወህ
 ሀህሂ ፡ ቶመጽህ ፡ ወሐወ ፡ ተግመ ፡ ተዘዘጠ ፡ ጽረጽረ ፡ ልዘ
 ረሂ ፡ ህጽገህጽ ፡ ገሀረጸ ፡ ጋህጽ ፡ ገገቅጽሂ ፡ ጽረጽረ ፡ ጋህ
 ፡ ዘዘወህ ፡ ግወጽረሂ ፡ ህህ ፡ ወሀጋጋቅጽረሂ ፡ ሐወህ ፡ ወገጋጽህ
 ፡ ጽገጠመ ፡ ፻፩ጽወ ፡ ሐወጽ ፡ ጋህ ፡ ልወህ ፡ ህህጽ ፡ ሲሌተ ፡ ተረ
 ሐዐ ፡ ወህጽ ፡ ተሀወተጋጠ ፡ ራወቅቶህ ፡ ትህህተ ፡ ጽህ ፡ ጽህህ
 ፡ ሐህወ ፡ ተህ ፡ ትህህተ ፡ ሐቀረዐጽ ፡ በዝሂህ ፡ ልዘረሂ

፡ ህህ
 ህጽ ፡ ህኒህህ ፡ ተመኔ ፡ ሂኒኒ፻፩ ፡ ሀጉጽ ፡ ግዙ ፡ ሀሀሂ ፡ ጋጫጢ
 ፡ ተገጠመተህ ፡ ሀህቶህ ፡ ቶጽቶ ፡ ኃጫጫጫጫ ፡ ተመቅ ፡ ተ
 ረህ ፡ ቶመጽህ ፡ ወተረረተ ፡ ትቶህ ፡ ትህህተ ፡ ሐቀረዐጽ ፡ ተህጽ
 ፡ በዝሂረሂ ፡ ኃገሠ ፡ ጋህህጽ ፡ ኃገወ ፡ ወህህህህህ ፡ ኃገህህ
 ፡ ጋህሂ ፡ ልህሂገጫህ ፡ ህህህጽ ፡ ጋህሂ ፡ ኃተህጽ ፡ ቀህህተ ፡ ጋህ
 ፡ ኃህህህ ፡ ልጽወ ፡ ህህህመ ፡ ኃህህህ ፡ ተዘህ ፡ ተህመዘህ ፡ ሌ
 ጽሂ ፡ ቶመጽህ ፡ ተህ ፡ ተኃጠጠጠጠ ፡ ትህህተ ፡ ልጠዝሂ

፡ ህቶህ
 ጠጽ ፡ ራወቅቶህ ፡ ጋህጽ ፡ ወጽዘህ ፡ ጋህ ፡ ኃህህህ ፡ ልጽወ
 ፡ ሐህወ ፡ ኃህህህ ፡ ህህቀተጽሂ ፡ ጋህጽ ፡ ራወጽዝጽጽ ፡ ጋህህ
 ፡ ጽወ ፡ ገር ፡ ሐወ ፡ ዘዘወዐህ ፡ ልቶህተ ፡ ሐቀረዐጽ ፡ ግጠጫጫ
 ፡ ነጽዝ ፡ ቀህህተ ፡ ወህገሀህህ ፡ ልሐሐሐ ፡ ህሂ ፡ ትጽግወሂ
 ፡ ሂረረተ ፡ ህህኒመጽ ፡ ትህህተ ፡ ሐቀረዐጽ ፡ ሐህወ ፡ ልኃህህህ

፻፲

፡ ጋህጽተህሂ ፡ ሀዘሂጽ ፡ ኃተጠጠጠ

ይህንን : ግን : የኤሮፓ : የሃይማኖት : ሊቃውንት : ሲተረጉሙት : በእግዚአብሔር : ዘንድ : ፩ : ቀን : የሚባለው : በሰው : ዘንድ : ሺሕ : ዓመት : ነውና : እግዚአብሔር : ዓለምን : የፈጠረ : በ፮ : ቀን : ነው : ቢባል : በ፯ : ክፍል : እንደ : ማለት : ያኸል : ነው ። እስራኤላውያንም : ከክርስቶስ : ልደት : በፊት : ያለፈውን : ዘመን : አሳጥረው : ቢቁጥሩት : ይህንን : ባያስተውሉ : ነው : እንጂ ፤ ሰው : ከተፈጠረ : ገምሮ : እስከ : ዛሬ : ድረስ : ብዙኅ : እልፍ : ዘመናት : እንዳለፈ : ምንስ : ምስክር : ቢገኝም : የቅዱስ : መጽሐፍን : ቃል : አያስነቅፍም : ይላሉ ።

ከዚህ : በላይ : የተጻፈውን : ነገር : ሁሉ : እውነት : ይሁን : አይሁን : ለመከራከር : ግን : ለኛ : አያስፈልግም ። እኛ : ይህንን : አጭር : ቃል : መጻፋችን : የሕዝብ : አስተዳደር : መሠረት : ምን : እንደ : ሆነ : ለማሳየት : ነውና : እንዲህ : ያለ : ክርክር : ባሳባችን : አይገባም ።

ከላይ : የተጻፈውን : የሊቃውንት : ሐሳብ : ማስታወቃችን : ቀጥሎ : የተጻፈውን : ቃል : በፍጹም : ለማስረዳት : ስንል : ነው ።

ሰው : ከተፈጠረ : ገምሮ : እስከ : ዛሬ : ድረስ : ያለፈውን : ዘመን : የኤሮፓ : ሊቃውንት : በ፪ : ትልልቅ : ክፍል : ይከፍሉታል ። መዝሙሪያው : ርግጠኛ : ታሪክ : የሌለው : ዘመን ። ሁለተኛውም : ታሪኩ : የታወቀ : ዘመን : ይባላል ። ይህም : ርግጠኛ : ታሪክ : የሌለው : ዘመን : ለብቻው : እንደ : ገና : በሦስት : ክፍል : ይከፈላል ።

አንደኛው : የደንጊያ : ዘመን ።

ሁለተኛው : የመዳብ : ዘመን ።

ሦስተኛው : የብረት : ዘመን ።

የኤሮፓ : ሊቃውንት : መሬትን : እየቆፈሩ : ሲመረምሩ : ከሁሉ : በታች : የሰውን : ዐጥንትና : ከደንጊያ : የተበጀ : የሰውን : መሣሪያ : አገኙ : ይባላል ። ይህም : በመዝሙሪያ : ዘመን : የሰው : መሣሪያ : ሁሉ : ከደንጊያ : ብቻ : የተበጀ :

እንደ : ነበረ : ያስረዳል ። በዚያ : ጊዜ : የሰው : ኑሮ : ካውሬ : ኑሮ : እጅግ : የተሻለ : አይመስልም ። የቤት : ሥራ : አልታወቀም ። ነበረ ። ሰው : በጉድጓድና : በዋሻ : ውስጥ : ሲኖር : ነበር ። ከዚያ : ቀጥሎ : ከመሬት : የሚገኙት : መዳብና : ዚን : ታወቁ ። ሰውም : እነሱን : ባንድነት : አቅልጦ : ብሮንስ : የሚባለውን : ጠንካራ : ቁርቁሮ : ሠራባቸው ። የቤቱንም : መሣሪያ : ሁሉ : ከዚህ : ከብሮንስ : አበጀ ። የብሮንስንም : ሥራ : ካወቀ : ወዲህ : ደኅና : ቤት : መሥራት : ለመደ ። በዚያ : ጊዜም : ሲኖርባቸው : የነበሩ : የቤቶች : ፍራጆችና : ብዙ : የቤት : መሣሪያ : መሬቱ : ቢቁፈር : ከመሬት : በታች : ተገኝተው : ብሮንስ : ከታወቀ : ወዲህ : የሰው : ኑሮ : እየተሻለ : እንደ : ሄደ : ያስረዳሉ ። ከዚያም : የብረት : ሥራ : ታውቆ : መሣሪያው : ጠንክሮለት : ሰው : በፍጹም : የምድር : ጌታ : ለመሆን : በቃ ።

ርግጠኛ : ታሪክ : የሌለውም : የደንጊያ : የብሮንስ : የብረት : ዘመን : ተብሎ : በ፫ : ደረጃ : መከፈሉ : መሣሪያ : እየተሻሻለለት : በጊዜው : ብዛት : ሰው : በኑሮው : እንዴት : እየተመቸው : ዕውቀቱም : እንዴት : እየሰፋለት : እንደ : ሄደ : ለማስረዳት : ነው ። ነገር ግን : ሰው : መሣሪያው : ደንጊያ : ሆኖ : ብሮንስን : እስኪያውቅ : ድረስ : ስንትና : ስንት : ዘመን : በመካከሉ : እንዳለፈ : በርግጠኑ : ለመናገር : ለማናቸውም : ሊቅ : አይቻለውም ። ስለ : ሆነ : ግን : ሰው : በላይ : ከተጠራው : ካንዱ : ደረጃ : ወዳንዱ : ደረጃ : እስኪወጣ : ድረስ : ብዙ : ብዙ : ሺሕ : ዘመናት : እንዳለፉ : ጥርጥር : የሌለው : ነገር : ይመስላል ። የምድሩ : መልክና : አየር : እየተለዋወጠበት : ሰው : ከተፈጠረ : ወዲህ : ያገኘው : መከራ : ብዙ : ነው ። አንድ : ጊዜ : ሙቅ : የነበረው : አየር : ነፋሱ : ተለውጦ : የበረዶ : ሜዳና : ከራሳታ : ሲሆን ፤ አንድ : ጊዜም : መሬት : ተናውጦ : ባንድ : ወገን : አንዱ : አገር : ሰምጦ : ባሕር : ሲሆን ፤ በሌላው : ወገንም : ባሕር : የነበረው : ቦታ : ውሃው : ሸሽቶበት : እንደ : እሳት : የሚያቃጥል : በረሐ : ሲሆን ። በዚህ : ዓለም : ላይ : እየተመላለሰ : የወረደበት : መዓት : ብዙ : እንደ : ነበረ : ይመስላል ።

- 454 - 2009

፡ ላህጽ ፡ ሃኒዓሃ ፡ ቲመኔ ፡ ሀ
ጀ፤ ፡ ከሆህ ፡ መሪቻሂ ፡ ቲመኔ ፡ ሄጀ፤ ፡ ሀራፊህ ፡ ሀራፊህ ፡ ሸ
ንወ ፡ ቲኑሐ ፡ ኢልባ ፡ ተተመረከንናሂ ፡ ቲራወቁህ ፡ ርጋሃል
፡ ማህጽናሂ ፡ ቶኑ ፡ መለሀ ፡ ረመዘ ፡ ቲሀሳበስ ፡ ሙሾ ፡ ወሂ
፡ ጽሆሆሩመ ፡ ግላመ ፡ ዠ፤ ፡ ጽዝፇ ፡ ሄጉሩ ፡ ኢል፡ ወግጹተል
፡ ላህተ ፡ ሱወ ፡ ቲኑሐል ፡ ሕህወ ፡ ቲግሃሀ ፡ ሞሌልህ ፡ ሱቦሃ
፡ ማርቀናሂ ፡ ኢሪሻህ ፡ ቲሄሃል ፡ ጽሆሆሩመ ፡ ግላመ ፡ ወጽዝፇ
፡ ሕህወ ፡ ወቲቶቶኑሃሮመሀ ፡ ኑወቲቶቶጉተሀ ፡ ሞሀተሻህ
፡ ላቁ ፡ ኑግሠሻህ ፡ ኖሂሂ ፡ ሙረመ ፡ ጋሀ ፡ ሙትሆግሃሂ ፡ ግላመ
፡ ሱተሃሀቀተሳ ፡ ሱሾ ፡ ጽጽሃህ ፡ ንሕወቀሃህ ፡ ቲከህ ፡ ዠ፤

: ወታደራዊ : ኃይል : ጥንት : አፋኝነት :
: ቅርፅ : ስም : የአገር : መብት :

[illegible][illegible][illegible]

የሚባል ፡ ብዙ ፡ ነገር ፡ ይገኛል ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደዚህ ፡ የሆነበት ፡ ምክንያት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በዘመናት ፡ ብዛት ፡ ተረስቶ ፡ ኑሮ ፡ ሊቃውንት ፡ እየመረመሩ ፡ የመሬቱ ፡ መልክ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የሆነበትን ፡ የየገዳገዱ ፡ አገር ፡ እየሮ ፡ ለብቻው ፡ የሆነበት ፡ ሁሉ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ራሳቸው ፡ መርምረው ፡ ተረድተው ፡ ደግሞ ፡ ለዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ ለማስረዳት ፡ ይጣጣራሉ ።

አውነትም ፡ የኤውሮፓ ፡ ሊቃውንት ፡ ስለዚህም ፡ ነገር ፡ ብዙ ፡ ደክመዋል ። ድካማቸው ፡ ግን ፡ ከንቱ ፡ አልሆነም ። ታሪክ ፡ ሳይጻፍ ፡ የነበሩ ፡ ሰዎችና ፡ ሕዝቦች ፡ ምንስ ፡ ስማቸውና ፡ ሞያቸው ፡ በርግጥ ፡ ባይታወቅ ፡ ኑሯቸውም ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በዘመናቸውም ፡ የሆነው ፡ የአየርና ፡ የመሬት ፡ መለዋወጥ ፡ በምርምር ፡ ተለይቶ ፡ ታውቋል ።

የኤሮፓም ፡ ሊቃውንት ፡ በሚነግሩን ፡ መንገድ ፡ ከሄደን ፡ ዘንድ ፡ ሰው ፡ የዛሬውን ፡ ዕውቀትና ፡ የኑሮ ፡ ምቹነት ፡ ያገኘ ፡ ካንዱ ፡ ደረጃ ፡ ወዳንዱ ፡ ደረጃ ፡ እየወጣ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ አይደለም ።

፫ኛ ፡ ምዕራፍ ።

የስውም ፡ አስተዳደር ፡ ከጥንት ፡ ከመሠረት ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ነበረና ፡ እንዴትስ ፡ እየተለዋወጠ ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ በፍጹም ፡ እንደሚረዳው ፡ ትልቁ ፡ ያሚረካ ፡ ሊቅ ፡ ካሬ ፡ እንደ ፡ ጻፈው ፡ ለምሳሌ ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ ከነሚስቱ ፡ ለብቻው ፡ ተለይቶ ፡ ሌላ ፡ አጋዥ ፡ ሳይኖረው ፡ መሣሪያም ፡ አልባ ፡ ሆኖ ፡ ወዳንድ ፡ የባሕር ፡ ደሴት ፡ መስደዱን ፡ እናስብ ።

በመካከልም ፡ መስናክል ፡ ነገር ፡ ካለገኘው ፡ የሱና ፡ የልጆቹ ፡ የልጅ ፡ ልጆቹም ፡ ኑሮ ፡ በዘመናት ፡ ብዛት ፡ እንዴት ፡ እየተለዋወጠና ፡ እየሰፋም ፡ እንዲሄድ ፡ በተራ ፡ አስተውለን ፡ እናስብ ። ይህ ፡ የምናስበው ፡ ሰው ፡ ከነሚስቱ ፡ ባንድ ፡ ሰፊ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ብቻውን ፡ ሲሆን ፡ መሣሪያም ፡ ሳይኖረው ፡ ትዳ

ሩ ፡ በመዝናኛ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ኑሮ ፡ ኑሮት ፡ ይሆን ። መቼም ፡ ደሴቱ ፡ ሰፊ ፡ ነውና ፤ አሱ ፡ ግን ፡ ሁለት ፡ ራሱን ፡ ብቻ ፡ ነውና ፡ የሄደ ፡ የሚመቸውን ፡ አይቶ ፡ ለትዳሩ ፡ የሚሆነውን ፡ ቦታና ፡ መሬት ፡ ሳይመርጥ ፡ አይቀርም ። ፍሬያማውን ፡ መሬት ፡ እንዳያቋና ፡ ግን ፡ ትልልቅ ፡ ዛፎችና ፡ ቀሩዋል ፡ መልተውብታል ። ወይም ፡ ደግሞ ፡ ትልልቅ ፡ ረግረግ ፡ ይሆንበታል ። ዛሬንም ፡ ለመቅረጥ ፡ ቡቃዮቹንም ፡ ለመንቀል ፡ ረግረንቹንም ፡ ለማድረቅ ፡ ጥልቦችና ፡ መሣሪያ ፡ ያጣል ።

ደግሞም ፡ የደኑና ፡ የረግረን ፡ አየር ፡ ከነከታውም ፡ ለጤናው ፡ የማይመቸው ፡ ይሆናል ። በእጁም ፡ የሚነቅለው ፡ ቊጥቋጥ ፡ ወዲያው ፡ እንደ ፡ ነቀለው ፡ ተመልሶ ፡ እንዳይበቅልበት ፡ ያስፈራዋል ። ስለዚህም ፡ በተራራው ፡ አግድመት ፡ ያለው ፡ ገላጣ ፡ መሬት ፡ ዛፍና ፡ ብዙ ፡ ቊጥቋጥ ፡ የለበትም ። ውሃም ፡ አይቆምበትም ፤ ረግረግም ፡ አይሆንምና ፤ ከዚያው ፡ ላይ ፡ የሚበቃውን ፡ መሬት ፡ አይቶ ፡ መሬቱንም ፡ ባንድ ፡ በትር ፡ ምስ ፡ ፍሬ ፡ ይተክልበታል ። ይህም ፡ የተከለው ፡ ፍሬ ፡ በመከር ፡ ጊዜ ፡ ዕጥፍ ፡ ሆኖ ፡ ይገባለታል ።

ይህንንም ፡ ፍሬ ፡ በሁለት ፡ ደንጊያ ፡ መካከል ፡ አድርጎ ፡ ይፈጠዋል ። ባንድ ፡ ደንጊያም ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ቂጣ ፡ ዐይነት ፡ አድርጎ ፡ ጋግሮ ፡ ይበለዋል ። የተከለው ፡ ፍሬ ፡ እስቲበቅልለት ፡ ድረስ ፡ ግን ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ አይቀመጥም ፡ ይሆናል ። ዐውቆ ፡ የበቀለውን ፡ የደን ፡ ፍሬ ፡ ለመስብሰብ ፡ አውሬውንም ፡ ለመያዝ ፡ ወይም ፡ ለመግደል ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ ሲመለስ ፡ ይቈያል ። እንዲህና ፡ እንዲህም ፡ ሲል ፡ ለራሱና ፡ ለሚስቱ ፡ የሚሆን ፡ የዕለት ፡ ምግብ ፡ ያገኛል ። ይህም ፡ ሲሆን ለት ፡ ኑሮው ፡ እየተሻለ ፡ ይሄዳል ። የሚመቸውንም ፡ እንደ ፡ ደንጊያ ፡ አይቶ ፡ መጥረቢያ ፡ እንዲሆንለት ፡ በሌላ ፡ ደንጊያ ፡ ይስለዋል ። በብዙ ፡ ድካምም ፡ ዛፎቹን ፡ ይጥልበታል ። ነገር ፡ ግን ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ የመዳብን ፡ ዐፈር ፡ ያገኛል ፤ አቀላላጡንም ፡ እስው ፡ ራሱ ፡ አስቦ ፡ ይማራል ። በዚህም ፡ ባዲስ ፡ ዕውቀት ፡ በጥቂት ፡ ድካም ፡ የተሻለ ፡ መጥረቢያ ፡ ለማበጀት ፡ ይችላል ፤ ከመዳብም ፡ እንደኛ ፡ መናኛ ፡ ዶማ ፡ ያበጃል ።

በደማውም ፡ መሬቱን ፡ አጥብቆ ፡ ወደ ፡ ውስጥ ፡ ዘለቃ ፡
ይቁፍረዋል ፤ መሬቱም ፡ ደኅና ፡ ሁኖ ፡ ስለ ፡ ተቈፈረ ፡ የሚዘራው
ንም ፡ ፍሬ ፡ ፀሐይ ፡ ያደርቀዋል ፡ ጐርፍም ፡ ይወስደዋል ፡ ተብ
ሎ ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ አያስፈራም ።

መከሩም ፡ የተዘራውን ፡ ሦስት ፡ እጅ ፡ አኸሎ ፡ ሳይገባ ፡
አይቀርም ። ከዚያም ፡ ቀጥሎ ፡ ዚን ፡ ያለበትን ፡ ዐፈር ፡ ያገኛል ።
ዚኑንና ፡ መዳቡንም ፡ ባንድነት ፡ አጋጥሞ ፡ ቢያቀልጠው ፡ ብሮ
ንስ ፡ ይሆንለታል ። ከብሮንስም ፡ ከዱሮ ፡ የበለጠ ፡ መሣሪያ ፡
ያበጃል ። ሥራውም ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡
በጣም ፡ ይቀልላል ።

ያንን ፡ በፊት ፡ በማይረባ ፡ መሣሪያ ፡ ሲቁፍረው ፡ የነበረ
ውንም ፡ መሬት ፡ ከእንግዲህ ፡ ወዲህ ፡ አጥብቆ ፡ ሊቁፍረው ፡
ይችላል ። ከፍሬያማውም ፡ መሬት ፡ ቡቃያ ፡ ከነበረበቱ ፡
ጥቂቱን ፡ በዚህ ፡ ባዲሱ ፡ መሣሪያ ፡ ያቀናዋል ፤ መሬቱንም ፡
በደኅና ፡ ይቁፍረዋል ። ቡቃያው ፡ እንደ ፡ ገና ፡ በቅሎ ፡ የዘራው
ን ፡ ፍሬ ፡ እንዳይውጥበት ፡ አያስፈራውም ፤ በዚህ ፡ መካከል ፡
መቼም ፡ ልጆች ፡ ይወልዳል ፤ ልጆቹም ፡ ለሥራ ፡ ይደርሳሉ ።
የሱ ፡ ጉልበትና ፡ የልጆቹ ፡ ጉልበት ፡ ይተባበራል ። ከመተባበራ
ቸውም ፡ የተነሣ ፡ የበለጠ ፡ ኀይል ፡ ያገኛሉ ። የሚያስፈልጋቸው
ንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ። መሬት ፡ በሆዴ ፡ እንደ ያዘች ፡ ተረድተውታ
ል ። ለመሣሪያም ፡ የሚሆናቸውን ፡ ነገር ፡ ከመዳብና ፡ ከዚን ፡
የበለጠ ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ እንዲያገኙ ፡ ይመረምራሉ ። እንሆም ፡
የብረት ፡ ዐፈር ፡ ያገኛሉ ፤ ያቀልጡታልም ። እንዲሁም ፡ ሆ
ኖ ፡ ከሚወጣው ፡ ብረት ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ጨርሶ ፡ ለጊዜው ፡
ባያምር ፡ እውነተኛ ፡ ብረት ፡ ያገኛሉ ። ወዲያው ፡ ዶማና ፡
መጥረቢያ ፡ ያበጁና ፡ ሥራቸውን ፡ ከዱሮ ፡ ይልቅ ፡ በበለጠ ፡
ይሠሩበታል ።

እንግዲህም ፡ ይህ ፡ መዝናኛው ፡ ስድስት ፡ ከልጆ
ቹ ፡ ጋራ ፡ ሁኖ ፡ በተራራው ፡ አግድመት ፡ የነበረውን ፡ ትልቁ
ን ፡ ጥድ ፡ ጥሎ ፡ እርሻውን ፡ ያሰፋል ። በብረቱም ፡ ዶማ ፡ መሬቱ
ን ፡ በጣም ፡ እስከ ፡ ውስጡ ፡ ድረስ ፡ ዘለቃ ፡ ይቁፍረዋል ። የላ
ይኛውንም ፡ ዐፈር ፡ ከታችኛው ፡ ዐፈር ፡ ጋራ ፡ ያደባልቀዋል ።

ልጆቹም ፡ ልጆች ፡ ይወልዳሉ ፤ የልጅ ፡ ልጆቹም ፡ ያድጉ
ለታል ፤ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ከልጆቹና ፡ ከልጅ ፡ ልጆቹ ፡ ጋራ ፡
ሁኖ ፡ ብቻውን ፡ ሳለ ፡ ለመሥራት ፡ ያልቻለውን ፡ አሁን ፡ ግን ፡
ቤተ ፡ ሰቦቹን ፡ ይዞ ፡ ብዙ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ ይችላል ።

ቤተ ፡ ሰቡም ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሚ
ያገኘው ፡ ምግብ ፡ እየበዛ ፡ የያንዳንዱም ፡ ድካም ፡ እያነሰ ፡
ይሄዳል ። ቤተ ፡ ሰቦቹም ፡ ከበዙ ፡ ዘንድ ፡ ሥራውን ፡ ይከ
ፋፈሉታል ። እኩሌቶቹ ፡ የእርሻን ፡ ሥራ ፡ ይሠራሉ ፤ እኩሌቶ
ቹም ፡ ደግሞ ፡ ብረትና ፡ መዳብ ፡ ዚንም ፡ የሚገኝበትን ፡ ዐፈ
ር ፡ እያቀለጡ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የሆነ ፡ ደኅና ፡ ደኅና ፡ መሣሪያ ፡
ይሠራሉ ። እኩሌቶቹ ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ የተበላሹትን ፡ መሣሪያዎ
ች ፡ እያሻሻሉ ፡ ያድሳሉ ።

ለእንክርዳድ ፡ መንቀያ ፡ የሚሆናቸውንም ፡ ራሳቸው ፡
መርምረው ፡ አንድ ፡ አዲስ ፡ ዐይነት ፡ ዶማ ፡ ይሠራሉ ። ይህንን
ም ፡ አዲስ ፡ መሣሪያ ፡ ይዘው ፡ ትንንሾቹም ፡ ልጆች ፡ ቢሆኑ ፡
እንክርዳዳን ፡ በመንቀላቸው ፡ ማለፊያ ፡ አድርገው ፡ ሥራውን ፡
ይረዳሉ ። ሰዎቹ ፡ እንደዚህም ፡ በመተባበራቸው ፡ ትዳራቸው ፡
እየሰፋ ፡ እነሱም ፡ እየበረቱና ፡ እየተጠቀሙ ፡ ይሄዳሉ ።

እንግዲህም ፡ በሥራና ፡ ባሳብ ፡ እየተረዳዱ ፡ የጠነከረ ፡
መሣሪያ ፡ አብጅተዋልና ፡ ከተራራው ፡ አግድመት ፡ በታች ፡
ወዳለው ፡ ቋጥቋጦ ፡ ወደ ፡ በዛበት ፡ መሬት ፡ እርሻቸውን ፡ ለማስ
ፋት ፡ ይወርዳሉ ። ወርደውም ፡ ቋጥቋጦውን ፡ በእሳት ፡ ያቃጥ
ሉታል ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ትልልቆቹን ፡ ዛፎች ፡ በመጥረቢያ ፡
ይጥላሉ ። በጊዜም ፡ ብዛት ፡ ራሳቸው ፡ መርምረው ፡ በሬው
ን ፡ ለማሠራት ፡ ያስባሉ ። በሬውም ፡ በጉልበቱ ፡ እንዲረዳቸው ፡
የሚረዳበትን ፡ መሣሪያ ፡ አስበው ፡ ያወጣሉ ፡ ይህንንም ፡ መሣ
ሪያ ፡ በጠፍር ፡ አጋጥመው ፡ ከበሬው ፡ ዐንገት ፡ በዕንጨትና ፡
በጠፍር ፡ ያስሩታል ፤ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ያርሱበታል ። እንሆ ፡
እንደዚህ ፡ ያለው ፡ መሣሪያ ፡ ባልሠለጠኑት ፡ ሕዝቦች ፡ እስከ ፡
ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ይኖራል ።

እንሆም ፡ ዱሮ ፡ በዶማ ፡ ዐሥር ፡ ሰዎች ፡ ሲቁፍሩ ፡ ይውሉበት ፡
የነበረውን ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ ኋላ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ በሁለት ፡

በሬ ፡ አርሶት ፡ ይውል ፡ ዠመር ። እንደዚህም ፡ ሲሆን ፡ እርሻቸው ፡ ከዱሮው ፡ በጣም ፡ የተሻለ ፡ እኽል ፡ የሚያበቅልና ፡ የሰፋም ፡ ይሆናል ። የሰዎቹም ፡ ቍጥር ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። በመሣሪያና ፡ በእኽል ፡ በልብስም ፡ ሀብታቸው ፡ ይበዛል ። የሚኖሩበትም ፡ ቤት ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ የተሻለ ፡ ይሆናል ።

ያ ፡ በደሴት ፡ የገባው ፡ የመዠመሪያው ፡ ስው ፡ ከነሚስቱ ፡ እንደ ፡ እውሬ ፡ በጉድጓድ ፡ ወይም ፡ በዋሻ ፡ ውስጥ ፡ ይኖር ፡ ነበር ። ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ፀውቆ ፡ የወደቀውን ፡ ፅንጨት ፡ ስብስቦ ፡ እንዲት ፡ ጐጐ፣ ሠራ ። የመዠመሪያው ፡ ቤት ፡ መቼም ፡ መስኮቅና ፡ የጤስ ፡ መውጫ ፡ አልነበረውምና ፡ ስውዬው ፡ በብርድ ፡ እንዳልሞት ፡ ሲል ፡ በጤስ ፡ ውስጥ ፡ ታፍኖ ፡ ይኖር ፡ ነበር ።

ነፋሱም ፡ ሲበረታብት ፡ መዝጊያውንም ፡ ለመዝጋት ፡ የግድ ፡ እየሆነበት ፡ በጤስ ፡ ውስጥ ፡ በጨለማ ፡ ሥራ ፡ እየፈታ ፡ ሲቀመጥ ፡ ነበረ ። ይህ ፡ ኑሮ ፡ ግን ፡ ለጤናው ፡ እጅግ ፡ የሚስማማው ፡ አልነበረም ። ልጆቹና ፡ የልጅ ፡ ልጆቹ ፡ ከደጉና ፡ ለሥራ ፡ ከደረሱ ፡ በኋላ ፡ ከእነሱ ፡ ጋራ ፡ በኅብረት ፡ ተጋግዞ ፡ ድኅና ፡ መሣሪያ ፡ እውጥቶ ፡ ኀይሉ ፡ ሲሰፋሰት ፡ አይቶ ፡ ጥዱንና ፡ ዝግባውን ፡ ቁርጠ ፡ ፈልጦ ፡ የተሻለ ፡ ቤት ፡ ሠራ ። የሚኖርበትም ፡ ቤት ፡ እየተሻለ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ቤት ፡ ስቦቹ ፡ እየተመቻቸው ፡ ይበዛሉ ። ከመብዛታቸውም ፡ የተነሣ ፡ ባሕርያቸውና ፡ ሞያቸውም ፡ ይለያያል ። እኩሌቶቹ ፡ በእርሻ ፡ የሠለጠኑ ፡ ይሆናሉ ። ያውሬንና ፡ የከብትን ፡ ቆዳ ፡ እየፋቁ ፡ ልብስ ፡ ያበጃሉ ። እኩሌቶቹም ፡ መሣሪያውን ፡ በማበጀት ፡ ይሠላጥናሉ ። ከዚህም ፡ ሥራ ፡ መከፋፈል ፡ የተነሣ ፡ የያገዳገዱ ፡ ስው ፡ ድካም ፡ እየተቃለለ ፡ ይሄዳል ። በዚህ ፡ ሥራ ፡ ብዛት ፡ ገንዘብ ፡ እየተረፋቸው ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ለክፉ ፡ ቀን ፡ እንዲሆነን ፡ እያሉ ፡ ትርፋጎን ፡ ያከማቻሉ ።

እርሻቸውም ፡ ብዙ ፡ ፍሬ ፡ ከማይሰጠው ፡ አግድመት ፡ ወደ ፡ ፍሬያማው ፡ ሜዳና ፡ የወገዝ ፡ ዳር ፡ እየሰፋ ፡ ሲሄድ ፡ ሰዎቹም ፡ ደኅን ፡ መንጥረው ፡ ረግረገንም ፡ እድርቀው ፡ እየዘኑ ፡ ከዱሮው ፡ በጣም ፡ የተሻለ ፡ መከር ፡ ያገኛሉ ። ለከብትም ፡ መስማሪያ ፡ የሚሆን ፡ አይተው ፡ ደኅና ፡ ግጦሽ ፡ ይልያሉ ።

እንሆም ፡ በጥቂት ፡ ድካም ፡ ከዱሮው ፡ የበለጠ ፡ ሥጋና ፡ ወተት ፡ ቅቤም ፡ ቆዳም ፡ ለማግኘት ፡ ይሆንላቸዋል ።

በበታቹ ፡ ያለው ፡ ሜዳ ፡ የተሻለ ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ ስለ ፡ ተገኘበት ፡ ያ ፡ ዱሮ ፡ ሲታረስ ፡ የነበረው ፡ የተራራው ፡ እግድመት ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ ለፍየልና ፡ ለበግ ፡ መስማሪያ ፡ እንዲሆን ፡ ይለቅቅና ፡ ወደ ፡ እዲሱ ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ ይወረዳል ።

ይህም ፡ ሁሉ ፡ ነገር ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ትውልዶች ፡ አልፈዋል ።

አዲሶቹ ፡ ትውልዶች ፡ አባቶቻቸውና ፡ አያቶቻቸው ፡ ባከማቹት ፡ ሀብትና ፡ ፅውቀት ፡ ተጠቅመው ፡ ነበርና ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የበለጠ ፡ ጥቅም ፡ እንዲያገኙ ፡ ራሳቸው ፡ መርምረው ፡ ለማግኘት ፡ በመጣጣር ፡ ይሆንላቸዋል ።

እንሆ ፡ ነፋስና ፡ ውሃ ፡ እንኳ ፡ ሳይቀሩ ፡ እንዲያገለግሏቸው ፡ አድርገው ፡ ድካማቸውን ፡ ከቀድሞው ፡ ያቃልላሉ ። በነፋስ ፡ የሚዘወር ፡ ወፍጮና ፡ በውሃ ፡ የሚዘወር ፡ የፅንጨት ፡ መቀረጫ ፡ መጋዝ ፡ ያበጃሉ ።

የፅንጨት ፡ ክስልም ፡ የሚነድብትን ፡ የብረት ፡ ማቅለጫ ፡ ሸክላ ፡ ያበጃሉ ።

እንሆም ፡ ዱሮ ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ የሚደከምበትን ፡ ጥቅም ፡ ባንድ ፡ ቀን ፡ ለማግኘት ፡ ይቻላቸዋል ። ሕዝቡም ፡ በዝቶ ፡ የደሴቱን ፡ ተራራና ፡ ሜዳ ፡ ሁሉ ፡ እየቀና ፡ ይመላዋል ።

የሰዎቹም ፡ ቍጥር ፡ ሲበዛ ፡ ሥራቸውና ፡ ሞያቸው ፡ ዐይነቱ ፡ በጣም ፡ የተለያየ ፡ ይሆናል ። እራሾች ፡ ሰፊዎች ፡ ቤት ፡ ሠሪዎች ፡ ብረት ፡ ሠሪዎች ፡ እየተባሉ ፡ ሞያ ፡ ሞያቸውን ፡ ይደዘሉ ። ረግረገት ፡ በሰው ፡ ብልጎት ፡ ይደርቃሉ ።

እንሆም ፡ በዱሮዎቹ ፡ ስፈሮችና ፡ ባዲሶቹ ፡ ስፈሮች ፡ መካከል ፡ መገንድ ፡ ይጠረጋል ። ወይም ፡ ደግሞ ፡ ከነከታቱው ፡ የዱሮዎቹ ፡ እሮጌዎቹ ፡ ስፈሮች ፡ በደኅና ፡ ሁኔታ ፡ ይሠራሉ ። እንሆም ፡ ካንዱ ፡ ስፈር ፡ ወዳገዱ ፡ ስፈር ፡ እየመጡ ፡ በእ

ኸል፡ ወይም፡ በበግ፡ ጠጉር፡ የተሻለ፡ ያማም፡ ማረሻም፡ ልብ ስም፡ የብርድ፡ ልብስም፡ ሌላም፡ ደግሞ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የሆነ፡ መሣሪያና፡ ዕቃ፡ ይለዋወጣሉ። በነዚህም፡ ሥራ፡ የለውጥ፡ ንግድ፡ ይገኛል።

ምቹትም፡ ሲገኝ፡ ሕዝቡ፡ በጣም፡ ይበዛል። ሀብቱና፡ ጉዳሉም፡ እያደገ፡ ይሄዳል። እያንዳንዱም፡ ሰው፡ በዛሬው፡ ኑሮውና፡ ባለፉት፡ ትውልድ፡ ኑሮ፡ እንደ፡ ምን፡ እንደ፡ ነበረ፡ እያሰበ፡ መንፈሱ፡ ለሥራ፡ ይተጋል።

ለዝናቡና፡ ለፀሐዩም፡ መመከቻ፡ ልብስና፡ ቆብ፡ አበጅ ቷልና፡ እንዳለፉት፡ ትውልዶች፡ ከሥራው፡ አይተንገሎልም። በዱሮ፡ ጊዜ፡ ለመከር፡ የሚሆን፡ ደኅና፡ መሣሪያ፡ አልነበረምና፡ የመከሩ፡ ጊዜ፡ አጭር፡ ስለ፡ ሆነ፡ ደኅና፡ ሁኖ፡ ከበቀለው፡ እኸል፡ ጊዜ፡ እየተላለፈበት፡ ግማሹ፡ በስብስ፡ ይቀር፡ ነበር።

አሁን፡ ግን፡ በጊዜ፡ ብዛት፡ ትንሹና፡ ትልቅ፡ ማጭድ፡ የዕንጨትና፡ የብረት፡ መንሸም፡ ስለ፡ ተበጀ፡ የመከሩም፡ ሥራ፡ ይፋጠናል። ከዚያም፡ ቀጥሎ፡ የሚያጭድ፡ መኪና፡ ይሠራል። እነዚህም፡ መሣሪያዎች፡ ሁሉ፡ የሰውን፡ ድካም፡ ያቀላሉ። ሌላውን፡ ደግሞ፡ የጐደጐደውን፡ መሬት፡ ለመምላት፡ በዝናብ፡ የሚናደውንም፡ መሬት፡ እንዳይናድ፡ ማገጃ፡ ተሠራ። ላራሹ፡ ጊዜ፡ ይሰጡታል፤ ከመመራመሩም፡ ብዛት፡ የተነሣ፡ በጊዜ፡ ብዛት፡ አህያና፡ ፈረስም፡ ለምደውላት፡ የጋራ፡ መንገድ፡ ተበጀለት። ጋራና፡ ፈረስ፡ አህያም፡ ሰውን፡ ያገለግሉ፡ ዝናም። በነዚህም፡ ርዳታ፡ ሰው፡ ከሰልና፡ ሌላ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የሆነ፡ መሣሪያ፡ ከሩቅ፡ ስፍራ፡ እያመላለሰ፡ የኖረ፡ አቀላላጭም፡ ዐወቀና፡ ለጥቅሙ፡ አደረገው። ኖረውንም፡ ለሥራው፡ እንደሚመች፡ አድርጎ፡ ያበጀዋል። ኖረውንም፡ አቃጥሎ፡ ከአርሻው፡ ዐፈር፡ ጋራ፡ ሲደባልቀው፡ እርሻው፡ ከዱሮው፡ ይልቅ፡ ይለስልስልትና፡ ከቀድሞው፡ ይበልጥ፡ መልካም፡ አድርጎ፡ እኸል፡ ያበቅልላታል።

የሰውም፡ ቀጥር፡ እንደ፡ ገና፡ እየበዛ፡ ሀብቱም፡ እያደገ፡ ይሄዳል። ሰውም፡ ረግረጉን፡ በጥቂት፡ ድካም፡ የሚያደድ

ርቅ፡ በውሃና፡ በእሳትም፡ የሚንቀሳቀስ፡ ዕቃውንም፡ በፍጥነት፡ የሚያመላልስ፡ አንድ፡ መኪና፡ አስቦ፡ ያወጣል። እሱም፡ ለጉዳዩ፡ ካንዱ፡ ወዳንዱ፡ ቦታም፡ የሚሄድበት፡ ከፈረስ፡ ጋራ፡ የተሻለ፡ ሌላ፡ ነገር፡ አስቦ፡ ይሠራል። ይህም፡ የሚሻለው፡ የምድር፡ ባቡር፡ ነው።

ከዚህም፡ በቀር፡ ሌላ፡ ጥቅም፡ የሚሆነውን፡ መሣሪያና፡ ሌላ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የሆነ፡ ብልጎት፡ ያወጣል። የንጉሥ፡ የታየውን፡ አሳቡንና፡ ምኞቱንም፡ ለመፈጸም፡ አይሳነውም፤ መሣሪያም፡ አያንሰውም፤ ቦታም፡ አይርቀውም። የምድር፡ ባቡርና፡ መርከብ፡ የዓለምን፡ አራት፡ ማእዘኖች፡ ያቀርቡላታል።

እንሆ፡ በዚህ፡ ምሳሌ፡ እንደምናየው፡ ሰው፡ በመዝናኛም፡ የምድር፡ ተገዢ፡ ሁኖ፡ ዐውቃ፡ የሰጠችውን፡ ስጦታ፡ ሲቀበል፡ የነሳሹትንም፡ ሲያጣ፡ ነበረ። በጊዜ፡ ብዛት፡ ግን፡ ጌታዋ፡ ሆነ፤ ነፋሱና፡ ውሃም፡ ተገዝተውና፡ ተመችቶት፡ እየተባዛም፡ ሄደ። ሰው፡ በመዝናኛም፡ ያውራን፡ ሥጋና፡ ዐውቆ፡ የበቀለውን፡ የደን፡ ፍሬ፡ ሲመገብ፡ ደካማውንና፡ በሹተኝውን፡ ልጁን፡ የደከመውንም፡ ሽምግሎ፡ ወይም፡ ታሞ፡ የማይድን፡ ወይም፡ የዱር፡ ፍሬ፡ ለመስብስብ፡ የማይችሉውን፡ አባቱንና፡ ወይም፡ ወንድሙን፡ ለወደ፡ ፈት፡ እንዳያስቸግረኝ፡ ብሎ፡ ፈርቶ፡ ከበረሐ፡ እየጣለ፡ ባውሬ፡ ሲያስፈጅው፡ ይኖር፡ ነበር። እርሻ፡ ከተዝናመረ፡ በኋላ፡ ግን፡ ርኅራኄ፡ ገባና፡ ጭከና፡ እያነሰ፡ ሄደ። ሰውም፡ መሬቱ፡ ረቂቅ፡ ሁኖ፡ በመዝናኛም፡ ያለብዙ፡ ድካም፡ ሲያርስው፡ ከነበረው፡ የተራራ፡ አግድመት፡ ወርዶ፡ ደንና፡ ረግረግ፡ ወደ፡ በዛቡት፡ መሬቱም፡ ወፍራም፡ ወደ፡ ሆነበት፡ ሚዳና፡ የወንዝ፡ ዳር፡ ወርዶ፡ ከጊዜ፡ ብዛት፡ በኋላ፡ ባንኘውም፡ ዕውቀት፡ ደኑን፡ መንጥሮ፡ ረግረጉን፡ አድርቆ፡ መሬቱንም፡ አለስልስ፡ መከሩ፡ ከበዛለት፡ በኋላ፡ ወንድሙ፡ ሲታመምና፡ ሲሸመግልም፡ ሊራራለት፡ እንዲገባው፡ ትረዳ። ከዕውቀቱ፡ የተነሣ፡ በጊዜ፡ ብዛት፡ በምድር፡ ላይ፡ ችጋር፡ እያነሰ፡ ሄደ። ሀብቱና፡ ምኞትም፡ ሰፋ፡ ሞትም፡ በሽታም፡ እያነሰ፡ ሰውም፡ እየበዛ፡ ይሄድ፡ ዝናም፡ ርኅራኄም፡ አድ

ፎብት ፡ ተፋቅሮ ፡ ተባበረ ። ከመተባበሩም ፡ የተነሣ ፡ ገደል ፡ አግኝቶ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ለመሆን ፡ ቢቃ ።

በመካከሉ ፡ ግን ፡ ፅንቅፋትና ፡ መሰናከል ፡ ነገር ፡ ከላኀው ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ ከላይ ፡ በተጻፈው ፡ ምሳሌ ፡ ያሳየነውን ፡ መንገድ ፡ ተከትሎ ፡ ቢሄድ ፡ በዘመናቱ ፡ እስከ ፡ ፍጹሟው ፡ በደኅና ፡ እንዲደርስ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ። ከወሬ ፡ አደንም ፡ ወደ ፡ እርሻ ፡ ሲመለስ ፡ ደኅና ፡ መሣሪያም ፡ ካወጣ ፡ በኋላ ፡ መጥፎውን ፡ መሬት ፡ ትቶ ፡ ደኅናውን ፡ መሬት ፡ አቅግቶ ፡ ሲያርስ ፡ ፎውን ፡ መሬት ፡ ሲሰፋ ፡ እየተመቸውና ፡ እየበዛ ፡ እንዲሄድ ፡ ዕውቀቱም ፡ ሲሰፋ ፡ እየተመቸውና ፡ እየበዛ ፡ እንቅርጥም ፡ ነው ። የዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ ሁሉ ፡ በመካከሉ ፡ ፅንቅፋት ፡ ባያገኙቸው ፡ ይህንን ፡ ከላይ ፡ የተጻፈውንና ፡ ያሳየነውን ፡ መንገድ ፡ ተከትለው ፡ ሊሄዱ ፡ ነበር ። ዛሬም ፡ የዕውቀታቸውና ፡ የሀብታቸው ፡ ደረጃ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ያለ ፡ ሁኖ ፡ ባሕርያቸውና ፡ ልማታቸው ፡ የመለየቱ ፡ ምክንያት ፡ አጭር ፡ ነው ። ከመረመርነትም ፡ ዘንድ ፡ በቶሎ ፡ እንረዳለን ። ማናቸውም ፡ ሕዝብ ፡ መቼም ፡ ይህንን ፡ ከላይ ፡ በምሳሌ ፡ ያሳየነውን ፡ መንገድ ፡ ተከትሎ ፡ ወደ ፡ ፍጹሟው ፡ መድረስ ፡ የሚችል ፡ በመካከሉ ፡ መሰናከል ፡ ነገር ፡ ያላገኘው ፡ እንደ ሆነ ፡ ነው ። እንደሚያገኘው ፡ ደረጃ ፡ ከፍ ፡ ወይም ፡ ዝቅ ፡ ያለ ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡ ነገር ፡ ሕዝብን ፡ ሀብትና ፡ ዕውቀት ፡ እንዲያገኝ ፡ ሊከለከል ፡ የሚችል ፡ መሰናከል ፡ ሁሉ ፡ እንደ ሆነ ፡ ያለ ፡ እንደ ሆነ ፡ ልንመረምር ፡ ይገባናል ።

፱፪ ፡ ምዕራፍ ።

ሰው ፡ መቼም ፡ እርሻን ፡ ሳይዝምርም ፡ ቢሆን ፡ ያውሬን ፡ ሥጋና ፡ የደንን ፡ ፍሬ ፡ እየበላ ፡ ተባዝቶ ፡ ነበረ ። መሬት ፡ ሲቈፍርና ፡ እርሻንም ፡ ማረስ ፡ ሲዝምር ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ በየተፈራው ፡ ጥግ ፡ ስፈረ ፡ በያለበትም ፡ ይመራ ፡ ዝመር ። ነገር ፡ ግን ፡ በየጸገንዱ ፡ ወገን ፡ ውስጥ ፡ ባለው ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ እየተለዋወጡ ፡ የተሻለ ፡ ኑሮ ፡ ለማግኘት ፡ ይችሉ ፡ ነበር ።

ዛሬ ፡ እንደምናየው ፡ ይህን ፡ ያኸል ፡ ድኸነት ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ አይሰፋም ፡ ነበረ ። ከየርና ፡ ከመሬት ፡ ከፋት ፡ የሚበልጥ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ለሕዝቦቹም ፡ ኑሮ ፡ ፅንቅፋት ፡ የሚሆን ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ አለ ። ርሱም ፡ ሽፍታና ፡ ጦርነት ፡ ነው ። በገዛ ፡ እጃቸው ፡ ሠርተው ፡ ለመብላት ፡ የማይወዱ ፡ ጥቂቶች ፡ ለዎች ፡ ይኖሩ ፡ ይሆናል ። ከነዚህም ፡ ሥራ ፡ ከማይወዱ ፡ ለዎች ፡ ውስጥ ፡ እንዲያገኙ ፡ የታወቀት ፡ ብልጫ ፡ ይኖረዋል ። የቀሩትንም ፡ ይሰበሰባቸዋል ፤ ዋናቸውም ፡ ሁኖ ፡ ለራሱና ፡ ለሚከተሉት ፡ ጓደኞች ፡ የሚበቃ ፡ ምግብ ፡ ከሌሎቹ ፡ ይቀማል ።

አራሾች ፡ ግን ፡ የሰፈሩት ፡ በየተፈራው ፡ ጥግ ፡ አልፈው ፡ አልፈው ፡ ነበርና ፡ ሰፈራቸው ፡ ስለ ፡ ተራራቀ ፡ ደኅና ፡ መንገድም ፡ ስለሌላቸው ፡ ባንድነት ፡ ሁነው ፡ ለቀማኞቹ ፡ መመከት ፡ አይቻላቸውም ፡ ነበር ።

ስለዚህም ፡ ነገር ፡ የወንበዴው ፡ ወገኖች ፡ ሥራ ፡ ፈቶችም ፡ ይበዛሉ ። እሱም ፡ ጥቂት ፡ ቁድዶች ፡ የብዙ ፡ ወገን ፡ ቆሮ ፡ ገዢ ፡ ይሆናል ። ለሱና ፡ ሥራ ፡ ለሌላቸው ፡ ተከታዮቹም ፡ ምግብ ፡ የሚሆን ፡ ቁፋራዎቹና ፡ አራሾቹ ፡ ለፍተው ፡ ካገኙት ፡ ሀብት ፡ ከፍለው ፡ እንደ ፡ ግብር ፡ እንዲሰጡት ፡ የግድ ፡ ይላቸዋል ። መቼም ፡ ሰው ፡ ለፍቶ ፡ ሠርቶ ፡ የግድ ፡ ሲሆንበት ፡ ባንድም ፡ ነገድ ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ የማይወዱና ፡ በሌሎች ፡ ለዎች ፡ ድካም ፡ የሚመገቡ ፡ ለዎች ፡ ሲበዙ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ መብዛቱ ፡ ነውና ፤ ሕዝቡና ፡ ሀብቱ ፡ በቶሎ ፡ እንዲያበዛ ፡ ፅንቅፋት ፡ ይሆናል ። ይህም ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ባገራችን ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ ሲደረግ ፡ ይኖራል ።

አራሾቹ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ግብሩና ፡ ጉዳቱ ፡ ቢበዛባቸው ፡ በቀስታ ፡ ከተራራው ፡ ጥግ ፡ ወደ ፡ ሜዳው ፡ ከሚወጡ ፡ ረግረግ ፡ ወደ ፡ ሆነው ፡ እወንዙ ፡ ዳር ፡ ድረስ ፡ እርሳቸውንና ፡ ጉብረታቸውን ፡ ያስፋሉ ። በቀን ፡ ብዛትም ፡ ሌላ ፡ ነገድ ፡ ወደሚያርስውና ፡ ከብቱን ፡ ወደሚያስማራበት ፡ አገር ፡ ስፍራ ፡ ይደርሳሉ ። ይህም ፡ ሌላ ፡ ወገን ፡ ደግሞ ፡ እንደዚሁ ፡ ለብቻው ፡ ቆሮ ፡ ገዢ ፡ ወጥቶበት ፡ ይሆናል ። እነዚህም ፡ ሁላት ፡ ቆሮዎች ፡ ጎረ ፡

ቤቶች ፡ ሲሆኑ ፡ እኔ ፡ እበልጥ ፡ እኔ ፡ እበልጥ ፡ ሲሉ ፡ ርስ ፡ በር ሳቸው ፡ ይቀናናሉ ።

አንዱም ፡ ያንዱን ፡ ዜጎች ፡ ለማስገባር ፡ ይፈልጋል ፤ በዚህም ፡ በመቀናታቸው ፡ ምክንያት ፡ ጦርነት ፡ ይነሣል ።

የዮንዳንዱ ፡ ቆሮ ፡ አሳብ ፡ መቼም ፡ ለመቀማት ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህንን ፡ እውነተኛውን ፡ አሳባቸውን ፡ ሽፍነው ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ለመፈለግ ፡ የተነሡ ፡ ያስመስሉታል ። እንዲያውም ፡ ቆሮ ፡ በሌላው ፡ ቆሮ ፡ አገር ፡ ላይ ፡ አደጋ ፡ ይጥላል ። ባለጋራውም ፡ እንዲያከምሉት ፡ ገባሮቹን ፡ በብዙ ፡ ይገድልበታል ፤ ቤታቸውንም ፡ ያቃጥላል ፤ እርሻቸውንም ፡ ያጠፋል ። ቆሮዎቹ ፡ ግን ፡ በመዝመሪያ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ ለመጋደል ፡ አይፈለጉም ፡ ነበር ። ያንዱም ፡ ቆሮ ፡ ገባር ፡ የጌታውን ፡ ጠላት ፡ የሆነውን ፡ ቆሮ ፡ ለመግደል ፡ አይደፍርም ፤ ቢማርከውም ፡ እንኳ ፡ በብዙ ፡ ትሕትና ፡ ያገለግላል ።

ገባሮቻቸውን ፡ እያስተራረዱ ፡ ቆሮዎቹ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ በፍቅር ፡ ለመላለስ ፡ አይመለሱም ። ይልቁንም ፡ የሥጋ ፡ ዝምድና ፡ ይኖራቸው ፡ ይሆናል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተሸነፈው ፡ ቆሮ ፡ ገባሮቹ ፡ ያንን ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡ ያቀኑትን ፡ ሚዳና ፡ የወንዝ ፡ ዳር ፡ ትተው ፡ ለመመከት ፡ ይመቻቸዋልና ፡ ዳሮ ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ስፍራ ፡ ወደ ፡ ተራራው ፡ ጥግ ፡ ይሸሻሉ ። እንሆንም ፡ ያ ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡ የቀና ፡ ሚዳ ፡ ተመልሶ ፡ እንደ ፡ ጥንቱ ፡ ደን ፡ ይሆናል ። በድካም ፡ ብዛትም ፡ ያደረቁት ፡ የወንዙ ፡ ዳር ፡ ረግረ ግ ፡ ተመልሶ ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ ይሆናል ።

ከሁለት ፡ ወይም ፡ ከሦስት ፡ ዓመት ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ በሁለቱ ፡ ቆሮዎች ፡ መካከል ፡ ዕርቅ ፡ ይደረጋል ። ሽሽተውም ፡ የነበሩት ፡ ገባሮች ፡ ወደ ፡ ዱሮ ፡ ቦታቸው ፡ ተመልሰው ፡ ይገባሉ ። ሥራውንም ፡ አንድ ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይገኙራሉ ። በጦርነቱ ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ሙተውባቸው ፡ ስላነሱ ፡ ጉልበት ፡ አጥሯቸዋልና ፡ መሬቱን ፡ በቶሎ ፡ እንደ ፡ ጥንቱ ፡ ለመመለስ ፡ ይቻላል ። ዳሩ ፡ ግን ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ እንደ ፡ ጥንቱ ፡ ይሆንላቸዋል ። ጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በሰላም ፡ እንደ ፡ ኖሩ ፡ ግን ፡ ማንኛው ፡ ቆሮ ፡

ጠቅላይ ፡ ገዢ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቊርጡ ፡ እንዲታወቅ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ትልቅ ፡ ጦርነት ፡ ይነሣል ። አንዱም ፡ ቆሮ ፡ በጦርነቱ ፡ ከሞተ ፡ ወይም ፡ ከተማረከ ፡ በኋላ ፡ ቀሪው ፡ ቆሮ ፡ ዋና ፡ ገዢ ፡ ሁኖ ፡ የሁለቱን ፡ ነገዶች ፡ ግብር ፡ ይቀበላል ። የማዕርጉንም ፡ ስም ፡ ለይቶ ፡ ትንሽ ፡ ንጉሥም ፡ ተብሎ ፡ ይቀመጣል ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ጦርነት ፡ የሚደረገው ፡ በእነዚህ ፡ በሁለቱ ፡ ቆሮዎች ፡ መካከል ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። በሌሎቹ ፡ ቆሮዎች ፡ መካከልም ፡ ቢሆን ፡ እንደዚህ ፡ ነው ።

በጊዜ ፡ ብዛትም ፡ ቢያገሩ ፡ ትንንሽ ፡ ነገሥታት ፡ ይቆማሉ ። አንዱም ፡ ያንዱን ፡ አገር ፡ ሊጠቀልል ፡ ሲፈልግ ፡ በመካከላቸው ፡ እየተመለሰ ፡ ጦርነት ፡ ይሆናል ። የቀናውም ፡ አገር ፡ ተመልሶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይጠፋል ። ከአራሾቹም ፡ እኩሉቶቹ ፡ በጦርነቱ ፡ ይሞታሉ ። እኩሉቶቹም ፡ ይሸሻሉ ። በሽሹባትም ፡ ስፍራ ፡ ደግሞ ፡ ረጋብና ፡ በሽታ ፡ ይፈጃቸዋል ። ያንዱን ፡ ትንሽ ፡ ንጉሥ ፡ አገር ፡ ሌላው ፡ እየጠቀለለው ፡ ይሄዳል ። በጊዜ ፡ ብዛትም ፡ ትልልቅ ፡ ነገሥታት ፡ ይወጣሉ ። በውስጣቸውም ፡ በማዳደና ፡ በዘረፋ ፡ የበለጠውን ፡ እያዩ ፡ ራስ ፡ ይጀዝማች ፡ እያሉ ፡ ይሸማሉ ፤ የነገሡበትንም ፡ አገር ፡ ለነርሱ ፡ ያካፍላሉ ፤ የቀረው ፡ ሁሉ ፡ የነዚህን ፡ ማዕርግ ፡ እያየ ፡ ስምና ፡ ሹመት ፡ አገኛለሁ ፡ እያለ ፡ በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በማዳደና ፡ በዘረፋ ፡ እንዲመስገን ፡ ይጥራል ። ጦርነቱም ፡ ከዱሮ ፡ የባሰ ፡ ይሆናል ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ብዙ ፡ አገሮች ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ከልማት ፡ ወደ ፡ ጥፋት ፡ ይወድቃሉ ። ከተሞቻቸውና ፡ መንደሮቻቸውም ፡ ይቃጠላሉ ። በሁከትም ፡ ምክንያት ፡ ሕዝቡ ፡ ደክዬቶ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ በዝቶ ፡ ለንጉሡ ፡ ስለ ፡ ግብር ፡ የሚገባሉት ፡ ገንዘብ ፡ ጥቂት ፡ ነውና ፤ ባንድ ፡ ውስጥም ፡ ሽፍታ ፡ ቢነሣ ፡ ስራዊቱ ፡ በፍጥነት ፡ የሚሄድበት ፡ የተባደ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለሌለው ፡ ሽፍታ ፡ ያለበትንና ፡ የተነሣበትን ፡ አገር ፡ በፍጥነት ፡ ሊረዳው ፡ አይችልም ። ንጉሡ ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ በሸማቸው ፡ መኳንንት ፡ ምሉ ፡ ሥልጣን ፡ የለውምና ፡ ምንም ፡ እነርሱ ፡ ባንድ ፡ ንጉሥ ፡ ውስጥ ፡ ቢደድሩ ፡ ቢዝዙም ፡ ርስ ፡ በ

ርሳቸው ፡ መዋጋትን ፡ አይተዉም ። ይልቁንም ፡ ጉልበት ፡ ሲሰማቸው ፡ ንጉሡን ፡ አጥፍተው ፡ ራሳቸው ፡ ለመንገሥ ፡ ያስባሉ ። በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ ጦርነት ፡ ይነሣል ፤ በጦርነቱም ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ይሞታል ፤ አገሩም ፡ ከልማት ፡ ወደ ፡ ጥፋት ፡ ይደርሳል ። ሁከትና ፡ ቅማያ ፡ ጦርነት ፡ ሲበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ ይክም ፡ ሠርቶ ፡ ጥሮ ፡ የሰበሰበውን ፡ ሁሉ ፡ እንዲቀመቱ ፡ ያውቃልና ። በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ሁከት ፡ ተስፋ ፡ ቈርጦ ፡ የጠፋውን ፡ መሬት ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ለማቅናት ፡ አይጣጣርም ። ስለዚህ ፡ ድኸነትና ፡ ስደት ፡ በሽታና ፡ ሞት ፡ በገና ፡ ሁሉ ፡ ይበዛል ። የሰውም ፡ ኀይልና ፡ ሀብት ፡ እየገደደ ፡ ይሄዳል ። ሰውም ፡ የምድራቱ ፡ ጌታ ፡ መሆኑ ፡ ቀርቶ ፡ ችጋረኛና ፡ ተገዢዋ ፡ ይሆናል ። ከእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ባርነት ፡ ለመውጣትም ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ ያስፈልገዋል ። እንሆ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ የዕውቀታቸውና ፡ የሀብታቸው ፡ ደረጃ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ያለ ፡ መሆኑ ፡ ምክንያቱ ፡ ከጦርነት ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ጦርነቱንም ፡ የማያነሡ ፡ ነገሥታቱና ፡ አልቆቹ ፡ ሁሉ ፡ ለባቸው ፡ ሀብት ፡ እንደ ፡ ፈለገ ፡ አይገልጹም ። ነገር ፡ ግን ፡ ስም ፡ ለመፈለግና ፡ ለማግኘት ፡ ወይም ፡ ሃይማኖትን ፡ ለማስፋት ፡ ወይም ፡ የተጠቃውን ፡ ለመርዳት ፡ አስመስለው ፡ ይነሣሉ ። የጦርነቱ ፡ ሁሉ ፡ ናጹማና ፡ ምኞት ፡ ግን ፡ መዝረፍና ፡ ማስገበር ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ስላልነ ፡ ዕውቀታቸው ፡ የሰፋ ፡ ነገሥታትም ፡ ቢሆኑ ፡ መዝረፍን ፡ አይተዉም ። አዘራረፋቸው ፡ ግን ፡ የዕውቀት ፡ አዘራረፍ ፡ ነው ፤ ማለት ፡ ከባለገሩ ፡ ቤት ፡ መዝረፍና ፡ መቀማትን ፡ ትተው ፡ ድል ፡ ካደረጉት ፡ መንግሥት ፡ የጦር ፡ ኪካራ ፡ የሚሉት ፡ ገንዘብ ፡ ጠቅልለው ፡ ባንድነት ፡ ይቀበላሉ ። ያ ፡ ድል ፡ የሆነው ፡ መንግሥት ፡ ይህንን ፡ የሚከፍለውን ፡ ገንዘብ ፡ የሚሰበስበው ፡ ከገባሮች ፡ ነው ። የዚህ ፡ የዕውቀት ፡ አዘራረፍ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ደግነት ፡ አለው ፤ ማለት ፡ የጦርነቱ ፡ መከራ ፡ ወይም ፡ ዕዳ ፡ ጠላት ፡ ከደረሰባቸው ፡ አገሮች ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ አይወድቅም ። ነገር ፡ ግን ፡ የዚያ ፡ ድል ፡ የሆነው ፡ መንግሥት ፡ በመላው ፡ ሕዝብ ፡ እንደ ፡ ሀብቱና ፡ እንደ ፡ ድኸነቱ ፡ መጠን ፡ አዋጥቶ ፡ ይከፍልዋል ። እነዚህ ፡ ዕቅድና ፡ ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ነገሥታት ፡ ዕቅም ፡ ከሌለው ፡ ንጉሥ ፡ አገር ፡ ሊቀመ ፡ ሲፈልጉ ፡

ይህም ፡ ዕቅም ፡ የለለው ፡ ንጉሥ ፡ ዕውቀት ፡ አንሶት ፡ ሕዝቡን ፡ ቢበድል ። ዕውቀት ፡ ያላቸው ፡ ነገሥታት ፡ ዝም ፡ ብለው ፡ ቢያዩት ፡ ዕውቀታቸው ፡ የሚዋረድባቸው ፡ ያስመስሉታልና ፡ ሕዝቡን ፡ የሚረዱ ፡ አስመስለው ፡ ንጉሡን ፡ ሽረው ፡ አገሩን ፡ ይቀመታል ። እንደዚህ ፡ የመሰለ ፡ ከሞቱት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ ስለ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ያዘኑ ፡ መስለው ፡ ጎረ ፡ ቤቶቻቸውን ፡ የሆኑት ፡ ነገሥታት ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ የተዋዋሉትን ፡ ውል ፡ ስናይ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ልንረዳው ፡ እንችላለን ።

እንግዲህ ፡ ጦርነት ፡ ሁሉ ፡ ናጹማው ፡ ዘረፋና ፡ ቅማያ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በግልጽ ፡ ተረዳነው ። ዘረፋና ፡ ቅማያም ፡ ሲበዛበት ፡ ሕዝቡ ፡ ደኅናውን ፡ መሬት ፡ እየተወ ፡ ለመመከት ፡ ወደሚመቸው ፡ ስፍራ ፡ ይሰደዳል ። ስለዚህ ፡ ሕዝቡ ፡ የሠራው ፡ ሥራ ፡ እየተመላለሰ ፡ ሲፈርስበት ፡ የዕውቀትን ፡ ዋና ፡ ደረጃ ፡ በቶሎ ፡ ለማግኘት ፡ አይቻለውም ። ይህ ፡ ነገር ፡ እውነት ፡ መሆኑ ፡ ተተካክሎ ፡ እንዲገባን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክ ፡ ባጭር ፡ ረድፍ ፡ እንመልከተው ።

ያገራችን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፡ ሊቃውንት ፡ እንደሚነግሩን ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ዋና ፡ ከተማው ፡ ዳሮ ፡ አሁንም ፡ መሠረተ ፡ መንግሥት ፡ የሆነው ፡ አባቶቻችን ፡ ስለ ፡ መረጡት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምናልባት ፡ ከሌሎቹ ፡ አውራጃዎች ፡ የተሻለ ፡ ሆኖ ፡ አይደለም ። የአሁኑምን ፡ መሬት ፡ ያየ ፡ የዛሬ ፡ ዘመን ፡ ሰው ፡ እንደዚህ ፡ ባለ ፡ ጭንጫና ፡ መቀት ፡ የበዛበት ፡ ወሃም ፡ ያነሰበት ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ የማይባቅልበት ፡ አገር ፡ ላይ ፡ አሁንምን ፡ የሚያኸል ፡ ከተማ ፡ እንዴት ፡ ተገመረ ፡ ብሎ ፡ ይገረም ፡ ይሆናል ፤ አስተውሎ ፡ ካሰበ ፡ ግን ፡ ነገሩን ፡ ያገኘዋል ።

በአሁኑም ፡ ዙሪያ ፡ ራቅ ፡ ብሎ ፡ ያለው ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ዛፍና ፡ ቊጥቆጥ ፡ የበዛበት ፡ አገር ፡ ነው ። ጥቂት ፡ ራቅ ፡ ብለን ፡ ወደ ፡ ሽፌና ፡ ወደ ፡ ተክዜ ፡ ወደ ፡ ወርዒ ፡ ብንጓዝ ፡ ከዚያ ፡ ትልልቅ ፡ የቄል ፡ ዛፍና ፡ በክረምት ፡ ረግረግ ፡ የሚሆን ፡ ብዙ ፡ ሚዳ ፡ እናገኛለን ። ደኑ ፡ ስላልተመነጠረ ፡ ሚዳውም ፡ ስላልቀና ፡ የዚያ ፡ ጊዜ ፡ ንዳድና ፡ ሌላው ፡ በሽታ ፡ ከዛሬ ፡ ይልቅ ፡ ያን ፡ ጊዜ ፡ ይበዛ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ አይጠረጠርም ። አባቶቻችንም ፡

በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ደኅና ፡ መሣረያ ፡ አልነበራቸውም ፤ በቀጥራቸው ፡ ም ፡ ጥቂቶች ፡ ነበሩና ፡ ያነን ፡ ደኅና ፡ ሜዳ ፡ ለማቅናት ፡ አል ተቻላቸውም ። ስለዚህ ፡ የአዙስምን ፡ መጥፎ ፡ መሬት ፡ ለመም ረጥ ፡ የማድ ፡ ሆነባቸውና ፡ ከተማቸውን ፡ በዚህ ፡ ላይ ፡ መሠረቱት ።

በኋላ ፡ ግን ፡ እየበዙ ፡ ሲሄዱ ፡ ጎደላቸውም ፡ እያደገ ፡ ሄደና ፡ ደኅና ፡ ረግረግ ፡ የማያግዳቸው ፡ ሆነ ። ወደ ፡ ግራና ፡ ወደ ፡ ቀኝም ፡ እየተመለከቱ ፡ እርሻቸውን ፡ አስፉና ፡ ወርጊንና ፡ ተከዜንም ፡ ተሻገሩ ። እንዲህ ፡ እያሉም ፡ የዛሬዋን ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚባዛውን ፡ ሕዝብ ፡ አቀኑት ። እንደዚሁም ፡ ቀጥራቸውና ፡ ሀብታቸው ፡ እየበዛ ፡ ስለሄደ ፡ ጉልበት ፡ ተሰማቸው ። ከገራቸውም ፡ ውጭ ፡ የታወቁ ፡ ሕዝቦች ፡ ሆኑ ። ልጆቻቸውና ፡ የልጅ ፡ ልጆቻቸውም ፡ ያባቶቻቸውንና ፡ ያያቶቻቸውን ፡ ሞያ ፡ አይተው ፡ ለሥራ ፡ እንዲተጉ ፡ ሐውልት ፡ እያቆሙ ፡ ደንባቸውንና ፡ ሥራቸውን ፡ እየጻፉ ፡ ለኋለኞቹ ፡ ትውልዶች ፡ መታሰቢያ ፡ ይተውላቸው ፡ ዝመር ። የእንደዚህ ፡ ያሉትንም ፡ ሐውልቶች ፡ ትራፊ ፡ ዛሬም ፡ በሆን ፡ በአዙስም ፡ ከተማ ፡ እናገኛለን ። እነዚህም ፡ ሐውልቶች ፡ የቆሙበት ፡ ዘመን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ዋና ፡ ብልጽግናውንና ፡ የበለጠ ፡ ጎይል ፡ ያገኘበት ፡ ዘመን ፡ እንደ ነበረ ፡ ያስረዳል ። መስናክልም ፡ በመካከሉ ፡ ባያገኘው ፡ እስከዛሬ ፡ ድረስ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀትና ፡ የሀብት ፡ ደረጃ ፡ ይደርስ ፡ ነበር ። ይህም ፡ የሀብትና ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ መስናክል ፡ የሆነው ፡ ጦርነት ፡ ነው ።

አዙስምን ፡ የመሠረቱና ፡ ያዙስምን ፡ መንግሥት ፡ ወደ ክብር ፡ ያደረሱ ፡ አባቶቻችንም ፡ እንደ ቀድሞ ፡ ሌሎች ፡ ሕዝቦች ፡ ሁሉ ፡ ብዙ ፡ አማልክት ፡ ያመልኩ ፡ ነበር ። በኋላ ፡ ግን ፡ የእስራኤል ፡ ሃይማኖት ፡ ተሰማ ። ይህም ፡ የእስራኤል ፡ ሃይማኖት ፡ ተሰበከና ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በአዙስም ፡ መንግሥት ፡ ተከታዮች ፡ ውስጥ ፡ ተገኘ ። የዚህም ፡ ያዲሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ተከታዮች ፡ እየበዙ ፡ ሄዱና ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ መገንም ፡ ሆኑ ። በዚሁም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የአሕዛብና ፡ የእስራኤል ፡ መገን ፡ ተብሎ ፡ ከሁለት ፡ ተለያየ ። የሁለቱም ፡ ሕዝብ ፡ መገን ፡ አለቆች ፡ የኢትዮጵያ ፡ ጠቅላይ ፡ ገዢ ፡ እኔ ፡ ልሁን ፡ እኔ ፡ ልሁን ፡

ሲሉ ፡ በመቀናናት ፡ ጦርነት ፡ ገጠሙ ። በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ግን ፡ የእስራኤል ፡ መገን ፡ የሆኑት ፡ አለቆች ፡ ድል ፡ አድርገው ፡ ኢትዮጵያን ፡ ጠቅልለው ፡ ለመግዛት ፡ በቂ ። በዚሁ ፡ ጦርነት ፡ ምክንያት ፡ ግን ፡ ተከማችቶ ፡ የነበረው ፡ ብዙ ፡ ሀብትና ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ጠፋ ። ለምቶ ፡ የነበረው ፡ ብዙ ፡ አገር ፡ ተመልሶ ፡ ረግረግና ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ ሆነ ። ይህንም ፡ ረግረግና ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ ወደ ፡ ዱሮው ፡ ልማቱ ፡ ለመመለስ ፡ ብዙ ፡ ዘመናትና ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ አስፈለገ ። በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ግን ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡ እንደገና ፡ ቀና ። ጥቂት ፡ ዘመናት ፡ ቈይቶ ፡ ደግሞ ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ ባገሩ ፡ ሌላ ፡ ትልቅ ፡ ሀክት ፡ ተነሣ ። ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በኢየሩሳሌም ፡ ሁኖ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ መሠረተ ። ሐዋርያቶቹም ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡ መገኘትን ፡ ይሰብኩ ፡ ዝመር ። በኢትዮጵያም ፡ አዲሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ተስማ ። ብዙም ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ አዲሱን ፡ ሃይማኖት ፡ በቶሎ ፡ ተከተሉ ። የአዙስም ፡ ንጉሥ ፡ አዲሱን ፡ ሃይማኖት ፡ በትልቅ ፡ ውዴታ ፡ ተቀበለው ። ነገር ፡ ግን ፡ በግዛቱ ፡ ውስጥ ፡ አዲሱን ፡ ሃይማኖት ፡ አንቀበልም ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ ነበሩና ፡ ተነሡበት ። እነሱም ፡ ፈላሾች ፡ ናቸው ። እንሆም ፡ ከዚሁ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ በሀገሩ ፡ ሀክትና ፡ ቸጋር ፡ በሽታ ፡ ገባና ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ሞተ ። ሲታረስም ፡ የነበረው ፡ ደኅና ፡ መሬት ፡ እንደ ገና ፡ ተመልሶ ፡ ተባለሽ ። የነዚህም ፡ የሁለቱ ፡ ሃይማኖት ፡ አለቆች ፡ ጦርነት ፡ ገጠሙና ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የክርስቲያኑ ፡ አለቃ ፡ ሌላ ፡ ጊዜ ፡ የፈላሻው ፡ አለቃ ፡ ድል ፡ ሲያደርግ ፡ ጦርነቱ ፡ ብዙን ፡ መቶ ፡ ዓመታት ፡ ቈይ ። የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀትና ፡ የሀብት ፡ ደረጃ ፡ እንዳይደርስ ፡ ዋና ፡ መስናክል ፡ የሆነው ፡ ይህ ፡ ነው ። በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ግን ፡ ፈላሾች ፡ ድል ፡ ሆኑ ። የክርስቶስም ፡ የወንጌል ፡ ቃል ፡ ተሰብኮ ፡ እየሰፋ ፡ ሄደና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ ሆነ ። ባገሩም ፡ ስለም ፡ ገባ ። እንሆም ፡ ሕዝቡ ፡ እንደገና ፡ በዛ ። አገሩም ፡ እየለማ ፡ ሄደ ፤ መጥፎውንም ፡ መሬት ፡ እየተወ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እርሻውን ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ አስፋ ፤ አዙስምም ፡ የክርስቲያን ፡ ዋና ፡ ከተማ ፡ ሁና ፡ ቀረች ። የቤተ ፡ መንግሥቱ ፡ ከተማ ፡ ግን ፡ በኤረር ፡ ተሠራ ። ይህ ፡ አሁን ፡ በቅርቡ ፡ ዐፄ ፡ ምኒ

[illegible]

: ቲቶመኤ : ብሀ : ኢግኤ : ረጌ : ጋሀ : ኃህፍ : ልጌሀ
 : ህጉፍ : ግዜ : ህህሂ : ኃመጠጢሂ : ዝጌ : ፆዝፍሂ : ቲቶመዋ
 : ኃቲሁብ : ህዚሂፆ : ረጠህ : ቋፍሃ : ልጃግ : ዚጋመ : ውጋ
 ዘፆ : ኢግኤ : ቦዝህ ፤ ግጦተ : ፍፍሃፍ : ቲዘረወ : ቲቋሂሂቲህ
 ፤ ርገዘተ : ኃጌረመ : ሁሀፍ : ፍወ : ኃረጌህ : ፍወ : ሁጉዋጌ
 : ፍወ : ኃቋጉጦጌ : ፍወ : ልወጠተህ ። ረጠ : ጋፍረጌ : ጠተህ
 : ፆፍታቲሂፆ : ውኃቆ : ህረህ : ፆዝህ ። ልወህፍቲሂ : ቲኃቋ
 ጌህ : ኃጌ : ፍረሂ : ልህታህ : ህብ : ጋሂ : ረወግሀኃፆ : ቋጌቀ : ፊፍ
 : ቲህረሂ : ልፍቀፀ : ሁዚሂ : ፆፍታቲሂፆ : ልጦፍወ : ረጠህ : ሂፍ
 : ኢግኤ ። ቲጌ : ቲፆፍህ : ጠፋተፆ : ቲዚህ : ቲቶህጌረመህ : ልጌ
 ቲኃጌሂ : ቲፍህወተፆ ። ቀህሂ : ሁዚሂ : ፆፍታቲሂፆ : ወዚህ
 ጌመፆ : ሂህ : ልቶህህህ : ጋህህ : ኃጋርቲህ : ልህወ : ቲመኤ : ቲ
 ህጌሂ : ግጦህ : ቦዝህ ። ግህተ : ወዝጌህ : ኃህፍ : ኃረሂ
 : ልጃግ : ሂፍ : ቲጌህህሂፆ ፤ ቲጌ : ረጠ : ሂፍ : ኢግኤ : ረ
 ጌ : ህረህ : ቲመኤ : ቲህጌሂ : ግጦህ ። ረጠ : ረፍ : ኃጌጌጌጌ
 : ህሂመተ : ኃሂ : ኃጋህ : ልጃመህሂ : ግጦ : ረህጋሂፆ : ህብ
 : ህፍ : ቀዚ : ጃጉፍ : ወቲቶወዋፆ : ቲህር : ልጦዝሂ

[illegible]

፡ ገሀ፤ ፡ ይጋሂ ፡ ከህይ ፡ ጌብ ፡ ጃሂ ፡ ረፍ
 ፡ ወፍ፡ጵ፡ቱ፡ሂህ ፡ ጌሄ ፡ ሂብ ፡ ጋሂ ፡ ልቱ፡ረ፡ቀፍ ፡ ጋሂ ፡ ሾሂ ፡ ሂሂ

ት ፡ የተነሣ ፡ ጨካኝ ፡ ሆኑ ። ሕዝቡም ፡ ጠልቷቸው ፡ ለባዕድ ፡ አሳልፎ ፡ ስጣቸው ። ርሳቸውም ፡ ውርደትን ፡ ጠልተው ፡ በገዛ ፡ እጃቸው ፡ ሞቱ ። ያዪ ፡ ቴዎድሮስ ፡ ሥራ ፡ ግን ፡ አልጠፋም ፡ ነበር ፤ የትግራው ፡ ዐዪ ፡ የሐንሰ ፡ ወርሰው ፡ አሰፉት ፡ እንጂ ። አዘበና ፡ ወሊጋ ፡ ሐረርጌና ፡ አሩሲ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ተመልሰው ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ እጅ ፡ ገቡ ። ነገር ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ላይ ፡ ሌላ ፡ የውጭ ፡ ጠላቶች ፡ ተነሡ ። እነሱም ፡ ደርቡ ሾችና ፡ ጣሊያኖች ፡ ናቸው ። እነዚህም ፡ የውጭ ፡ ጠላቶች ፡ ባገሩ ፡ ሁከት ፡ ዘሩባት ፤ ጣሊያኖች ፡ የትግራውን ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥትና ፡ የሽዋውን ፡ ንጉሥ ፡ ልብ ፡ ለያዩ ። የትግራንም ፡ መኳንንት ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ እንዳይሰማሙ ፡ አደረጉ ። ከዚህም ፡ የተነሣ ፡ ጠብ ፡ ባገሩ ፡ ተዘራ ። ደርቡሾችም ፡ በመተማ ፡ ወጥተው ፡ ደምቢያንና ፡ ጎንደርን ፡ አጠፉ ። ዐዪ ፡ የሐንሰም ፡ በሁለት ፡ የውጭ ፡ ጠላቶቻቸው ፡ መካከል ፡ ተከበው ፡ ተጨነቁ ። ባገራቸውም ፡ ውስጥ ፡ የሽዋው ፡ ንጉሥ ፡ ዐዪ ፡ ምኒልክ ፡ ተነሡባቸው ። በብስጭትም ፡ ተስፋ ፡ ቈርጠው ፡ ነበርና ፡ ሞታቸውን ፡ ሲፈልጉ ፡ ከደርቡሾች ፡ ጋራ ፡ ለመዋጋት ፡ ወደ ፡ መተማ ፡ ወረዱ ፤ የፈለጉትንም ፡ ሞት ፡ ለዘላለም ፡ በማድረስ ፡ ዝግግነት ፡ በጦርነት ፡ ውስጥ ፡ አገኙት ። የኢትዮጵያም ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ አልጋ ፡ በሽዋው ፡ ባላባት ፡ ባዪ ፡ ምኒልክ ፡ ተወረሰ ። ዐዪ ፡ ምኒልክም ፡ ጣሊያኖችን ፡ በዐድዋ ፡ ላይ ፡ ድል ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሰላም ፡ አወረደባት ። በኤረር ፡ ነገሥታትም ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ የነበረ ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ እስከሰሜን ፡ በረና ፡ ባኮ ፡ ከፋ ፡ ማጂ ፡ ጊጣራ ፡ ገምቤላ ፤ ተመልሶ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ይቀና ፡ ዝግጠር ። ከኻያ ፡ ዓመት ፡ ወዲህ ፡ የበለጠ ፡ ፈጽሞ ፡ ሰላም ፡ ሆነ ። ሕዝቡም ፡ ሥረን ፡ ይወድ ፡ ዝግጠር ፤ ሁባቱም ፡ አድኅ ፡ ተመችቶት ፡ እየተባዛ ፡ ሂደ ።

እንሆ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጻፈው ፡ አጭር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፡ ገደፍ ፡ እንደምናየው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ሀብቱና ፡ ዕውቀቱ ፡ ሊያድግ ፡ ሲዝገም ፡ ዘወትር ፡ ባገሩ ፡ አዲስ ፡ ሁከትና ፡ ጦርነት ፡ ይነሣል ። ስለዚህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡

አቅንቶት ፡ የነበረውን ፡ ደኅና ፡ መሬት ፡ እየተወ ፡ ሁከትና ፡ ጦርነት ፡ በተነሣ ፡ ቍጥር ፡ ለመመከት ፡ እንዲመቸው ፡ ሲል ፡ ዳር፣ ወደ ፡ ነበረበት ፡ ወደ ፡ መኖሪው ፡ መሬት ፡ ይመለስ ፡ ነበር ። አሁን ፡ ግን ፡ ሰላም ፡ ስላገኘ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ነቃና ፡ ሀብቱም ፡ እያደገ ፡ ይሄድ ፡ ዝግጠር ።

የሌሎቹንም ፡ ሕዝቦች ፡ ታሪክ ፡ አስተውለን ፡ ብንመረምር ፡ ሁከት ፡ ካላገኝቸው ፡ ቍጥራቸውም ፡ እንዲበዛ ፡ ቍጥራቸው ፡ ከበዛ ፡ ዘንድ ፡ በዕውቀታቸውና ፡ በሀብታቸው ፡ እየተረዳዱ ፡ ጎይላቸው ፡ እንዲያድግ ፤ ጎይላቸውም ፡ ሲያድግ ፡ መኖሪውን ፡ መሬት ፡ ትተው ፡ ደኅናውን ፡ መሬት ፡ እንዲያርሱ ፡ በግልጽ ፡ እንረዳለን ።

ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ ወደ ፡ ወሊጋ ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ጊጣራ ፡ ብንሄድ ፡ ሕዝቦቹ ፡ ገላጣውን ፡ መሬት ፡ እየተወ ፡ በተራራው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በየተራራው ፡ ጥግ ፡ እየመረጡ ፡ እንደሚሰኙ ፡ እናያለን ። በየተራራው ፡ በታች ፡ ያለው ፡ ዳር ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ያልገባበት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ የተመነጠረው ፡ ደን ፡ ይታያል ። ስውም ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ደኅም ፡ ሁሉ ፡ ሳይመነጠር ፡ አይቀርም ። ይልቁንም ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ደኑ ፡ ፈጽሞ ፡ እንዳይጠፋ ፡ የሚያስፈራ ፡ ነው ። ዐዪ ፡ ምኒልክም ፡ ቢሆኑ ፡ ያዲስ ፡ አበባን ፡ ከተማ ፡ ሲመሠርቱ ፡ ዐዪ ፡ ምኒልክም ፡ በእንጦጦ ፡ ዝግጠር ። የዛሬው ፡ ያዲስ ፡ አበባ ፡ አስቀድመው ፡ በእንጦጦ ፡ ዝግጠር ። የዛሬው ፡ ያዲስ ፡ አበባ ፡ ከተማ ፡ ግን ፡ ጥንት ፡ ዝግጠር ። የሚታደንባት ፡ በረሐ ፡ ነበር ፡ ይላሉ ። ከተማውም ፡ የቀናው ፡ ያዪ ፡ ምኒልክ ፡ ስራዊት ፡ ከበዛ ፡ በኋላ ፡ ነው ።

ወደ ፡ ጎንደርም ፡ ወደ ፡ በጌምድር ፡ ወደ ፡ ትግራም ፡ ወደ ፡ ላስታና ፡ ወደ ፡ ወሌም ፡ ብንሄድ ፡ የዚህን ፡ መንገድ ፡ ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ ተመስክሮ ፡ እናገኛለን ። ከኻያ ፡ ስድስት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ ከጦርነት ፡ ብዛት ፡ የተነሣ ፡ በነዚህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አውራጃዎች ፡ አስቀድሞ ፡ ከብቱ ፡ በበሽታ ፡ አልቀ ። ስውም ፡ በጦርነት ፡ በበሽታና ፡ በረታብ ፡ ተቀሠፈ ። የቀረውም ፡ ጥቂቱ ፡ ወደ ፡ ሽዋ ፡ ተሰደደ ። በያገሩ ፡ የቀሩትም ፡ ስዎች ፡ ደኅናውን ፡ መሬት ፡ ለማረስ ፡ ዐቅም ፡ አጥተው ፡ የወንዙን ፡ ዳርና ፡ ደኅና

፡ ሆኗል ፡ ፊንገረዳል

፡፡ ተረፋ፡፡

። ሆኖታሃ፡ ሆኖታ

“ 529a6 : 53 ”

። ጋሽኑተህሃ ፡ ሆዚሂጋ ፡ ኃቲጠጐሬሬ

ከመውጣት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ድካም ፡ አልነበረበትም ፤ ሥጋው ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ፍሬው ፡ በቀላል ፡ ድካም ፡ አይገኝም ። ሥጋውን ፡ ለማግኘት ፡ ግን ፡ እስባ ፡ ቀስት ፡ አበጅቶ ፡ አጩ ማመት ፡ ተምሮ ፡ በሚዳና ፡ በዳገት ፡ በቀላል ቀላላት ፡ ሩጦ ፡ ሁል ፡ ጊዜም ፡ አይቀናውም ፡ ይሆናል ። በቀስቱም ፡ አውራጃ ፡ ለመግደል ፡ አዘጋገቡና ፡ አወራወሩም ፡ የብዙ ፡ ጊዜ ፡ ትምርት ፡ ያስፈልገዋል ። ባዘገበ ፡ ቀጥር ፡ ሁሉም ጊዜ ፡ አውራ ፡ አይገድልም ፤ ግሣ ፡ ለመልቀምም ፡ እስባ ፡ ጀልባና ፡ መረብ ፡ አበጅቶ ፡ ጀልባውንም ፡ ማዕበል ፡ እንዳይሰብርበት ፡ ያስፈራው ፡ ነበር ። መረቡንም ፡ በጣላው ፡ ቀጥር ፡ ግሣ ፡ አይዝልትም ። አንዳንድ ፡ ቀንስ ፡ ባዶ ፡ እጁን ፡ ይገባ ፡ ይሆናል ፤ ስለዚህ ፡ የአውራጃ ፡ የግሣ ፡ ሥጋ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ አስቀድሞ ፡ መሰናከል ፡ የሆነውን ፡ ብዙ ፡ ነገር ፡ ማሸነፍ ፡ ያስፈልገዋልና ፡ ከፍሬው ፡ ያልቅ ፡ ሥጋው ፡ ይወደድባታል ። በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ የማናቸውም ፡ ነገር ፡ ቀጋ ፡ ሲገመት ፡ ያ ፡ ነገር ፡ እስኪገኝ ፡ ያለው ፡ ድካም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ መገመት ፡ ያኽል ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ እንደባቢ ፡ ሆይ ፡ እስተውል ። ማናቸውም ፡ ነገር ፡ እስኪገኝ ፡ ድረስ ፡ መሰናከሉ ፡ ድካሙ ፡ እያነሰ ፡ ሲሄድ ፡ የዚያ ፡ ነገር ፡ ቀጋው ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ ለማግኘት ፡ መሰናከሉ ፡ ድካሙ ፡ ከባዛ ፡ ዘንድ ፡ የዚያ ፡ ነገር ፡ ቀጋ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። ማለት ፡ በምሳሌ ፡ ብንተረጉመው ፡ ሰውዬው ፡ ቀስት ፡ ሳይሠራ ፡ የአውራጃ ፡ ሥጋ ፡ ሲፈልግ ፡ አውራውን ፡ በሩሜው ፡ ይዞ ፡ መግደል ፡ ያስፈልገው ፡ ነበር ። ስለዚህ ፡ የአውራው ፡ ሥጋ ፡ ቀጋው ፡ ውድ ፡ ነበር ። ቀስት ፡ ካበጀ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ድካሙ ፡ ቀላለና ፡ የአውራው ፡ ሥጋ ፡ ቀጋ ፡ ቀላለት ። ደግሞም ፡ በኋላ ፡ ጠመንገን ፡ አበጀ ። የአውራጃ ፡ ሥጋ ፡ ለማግኘት ፡ ድካሙ ፡ ፈጽሞ ፡ ቀላለ ። እንሆንም ፡ የአውራው ፡ ሥጋ ፡ ቀጋው ፡ በጣም ፡ ዝቅ ፡ አለ ። ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ ባገር ፡ ያለው ፡ ጠመንገ ፡ ሁሉ ፡ ጠፍቶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ቀስት ፡ ቢመለስ ፡ የአውራው ፡ ሥጋ ፡ ቀጋው ፡ እንደሚወደድ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፤ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ቀጥሎ ፡ ቀስት ፡ ሁሉ ፡ ካገር ፡ ጠፍቶ ፡ የአውራጃ ፡ ሥጋ ፡ ለማግኘት ፡ እንደ ፡ ቀድሞ ፡ ሩጦ ፡ መያዝ ፡ የሚያስፈልግበት ፡ ጊዜ ፡ ቢመጣ ፡ የአውራው ፡ ሥጋ ፡

እንደ ፡ ገና ፡ በጣም ፡ በተወደደ ፡ ነበር ። በእኸልም ፡ በሌብስም ፡ በሌላም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ቢሆን ፡ እንደዚህ ፡ ነው ። ዕውቀት ፡ ሲበዛ ፡ ማናቸውንም ፡ ለኑሮ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ለማግኘት ፡ መሰናከሉና ፡ ድካሙ ፡ ያንሳልና ፡ የዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ቀጋ ፡ ያንሳል ። ዕውቀት ፡ ቢያንስ ፡ ግን ፡ ለኑሮ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ መሰናከሉና ፡ ድካሙ ፡ ከባዛ ፡ ዘንድ ፡ የዕቃውም ፡ ቀጋ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ።

አንባቢው ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ በቶሎ ፡ አይገባውምና ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ፤ ዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ከነገሡ ፡ ወዲህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዕውቀት ፡ እየበዛ ፡ ሄደ ። የእኸል ፡ ቀጋ ፡ ግን ፡ ከዱሮ ፡ ይልቅ ፡ ዛሬ ፡ ተወደደ ፤ ዱሮ ፡ ባንድ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ ዳውላ ፡ ጤፍ ፡ ይሸመት ፡ ነበር ። ዛሬ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ዳውላ ፡ ጤፍ ፡ ቀጋው ፡ ዐሥር ፡ ብር ፡ ሆነ ። ስለዚህ ፡ ዕውቀት ፡ ሲበዛ ፡ የሁሉም ፡ ነገር ፡ ቀጋ ፡ ያንሳል ፡ የተባለው ፡ ሐሰት ፡ አይሆንምን ፤ የዚህ ፡ መልስ ፡ እንዲህ ፡ ነው ። አንባቢ ፡ ሆይ ፡ አንተ ፡ ብትሳሳት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የጤፍ ፡ ቀጋ ፡ ከዱሮው ፡ ቀጋ ፡ አነሰ ፡ እንጂ ፡ አላደገም ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ማናቸውም ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ እስተገኝ ፡ ድረስ ፡ ያለው ፡ መሰናከልና ፡ ድካም ፡ ቀጋ ፡ ሲገመት ፡ ያ ፡ ነገር ፡ እስተገኝ ፡ ድረስ ፡ ያለውን ፡ መሰናከልና ፡ ድካም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ መገመት ፡ ያኽል ፡ ነው ። ብለን ፡ ነበር ።

እንግዲህ ፡ ቀጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ማለት ፡ ነው ። እንግዲያስ ፡ አንባቢ ፡ ሆይ ፡ እስተውል ። ብርክን ፡ ይዘኸ ፡ ጤፍ ፡ ለመሸመት ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ብትሄድ ፤ ባለጤፍ ፡ አራት ፡ ቀጥና ፡ ወይም ፡ ሁሉት ፡ ቀጥና ፡ ይልኸል ። ምንው ፡ ዱሮ ፡ አንድ ፡ ዳውላ ፡ ሲሸመት ፡ አልነበርምን ፡ ብለኸ ፡ ብትጠይቀው ፤ ባለጤፍ ፡ የቀድሞ ፡ ዘመንን ፡ ገበያ ፡ የሚያውቅ ፡ ሽማግሌ ፡ ከሆነ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይመልስልኸል ። ወዳጄ ፡ ሆይ ፡ ዱሮ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ለማግኘት ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ ያስፈልግ ፡ ነበር ። ያውም ፡ ቢገኝ ፡ በነጋዴዎች ፡ እጅ ፡ ነበር ። እነዚህም ፡ ነጋዴዎች ፡ ብሯን ፡ ለማግኘት ፡ ሲሉ ፡ በደንከል ፡ አገርና ፡ በሐውላ ፡ በረሐ ፡ ያለውን ፡ መከራ ፡ ሁሉ ፡ ሲቀበሉ ፡ ነበር ። ሽፍታና ፡ በ

ሽታም ፡ ብዙ ፡ ሰውና ፡ ከብትም ፡ ያስቀርባቸው ፡ ነበር ። ዛሬ ፡ ግን ፡ ብርሃ ፡ ለማግኘት ፡ ይህን ፡ ሁሉ ፡ ድካም ፡ አያስፈልግም ፤ ዱሮ ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ለማግኘት ፡ ሲደክም ፡ የነበረውን ፡ ድካም ፡ ዛሬ ፡ ሠላሳ ፡ ብር ፡ ያተርፍበታል ። የእርሻው ፡ ድካም ፡ ያው ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ ነው ፤ ድካሙም ፡ አላነሰውም ። እንግዲህ ፡ ባንድ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ ዳውላ ፡ ስለ ፡ ተሸመተ ፡ ዛሬ ፡ ዳውላውን ፡ በሠላሳ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ መሸመት ፡ ያኸለ ፡ ነው ። ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ አራት ፡ ቍና ፡ ጤፍ ፡ ባንድ ፡ ብር ፡ ብታገኝ ፡ መልካም ፡ ነው ፤ ጤፍ ፡ በጣም ፡ ረክሶልኻል ። እንደ ፡ ዱሮ ፡ ሐሳብስ ፡ ባንድ ፡ ብር ፡ ፩ ፡ ቍና ፡ ተኩል ፡ ብቻ ፡ መሸመት ፡ ይገባኸ ፡ ነበር ፤ እንግዲህ ፡ አንባቢ ፡ ሆይ ፡ በዚሁ ፡ ምሳሌ ፡ መጠራጠርኸን ፡ ተረድተኸ ፡ ትሄድ ፡ ይሆናል ፡ እንጂ ፡ ምን ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ታመጣ ፡ ይሆን ። ነገር ፡ ግን ፡ ሌላ ፡ ምሳሌ ፡ ማስረጃ ፡ ባላይኸ ፡ ዋጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ ትርጓሜ ፡ ይኖረዋል ፡ ብለኸ ፡ አትጠራጠርም ።

አሁን ፡ ወዳንድ ፡ አገር ፡ መንደር ፡ ብንሄድ ፡ በዚያም ፡ አንድ ፡ በርኖስ ፡ ሰፊና ፡ አንድ ፡ ገበሬ ፡ ሲገበያዩ ፡ ብናይ ፡ ባለበርኖሱ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የደከመበትን ፡ በርኖስን ፡ ለገበሬው ፡ ሲሸጥ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የተሠራበትን ፡ እኸል ፡ ይፈልጋል ። ማለት ፡ የበርኖሱ ፡ ሽያጭ ፡ የበጥን ፡ ጠጥር ፡ ቁርጠ ፡ ነድፎ ፡ ፈትሎ ፡ በርኖሱን ፡ ሠርቶ ፡ እስቲጨርስ ፡ ድረስ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የፈጀበት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ገበሬውም ፡ ይህንን ፡ በርኖስ ፡ ለመግዛት ፡ ቢፈልግ ፡ እርሱ ፡ ጐልጥሎ ፡ ዐርሞ ፡ ዐጭዶ ፡ ወቅቶ ፡ በስድስት ፡ ቀን ፡ ሐሳብ ፡ ያገባውን ፡ እኸል ፡ ለባለበርኖሱ ፡ ይሰጣል ። እንግዲያስ ፡ ዋጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህ ፡ ሳይቀር ፡ ባለበርኖስ ፡ ዐሥር ፡ ቀን ፡ የደከመበትን ፡ በርኖስ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ ለተደከመበት ፡ እኸል ፡ መለወጥ ፡ የግድ ፡ ሲሆንበት ፡ ሥራው ፡ የማይጠቅም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይረዳና ፡ አራሽ ፡ ይሆናል ።

አራሹም ፡ እንዲሁ ፡ ዐሥር ፡ ቀን ፡ የሰፋበትን ፡ ጤፍ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ ለተሰፋበት ፡ በርኖስ ፡ መለወጥ ፡ የግድ ፡ ሲሆንበት ፡ ሥራው ፡ የማይጠቅም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አይቶ ፡ እርሻውን ፡ ትቶ ፡

በርኖስ ፡ ሠራ ፡ ይሆናል ፤ በሌላም ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ብረት ፡ ሠሪና ፡ ሸክላ ፡ ሠሪም ፡ ሌላም ፡ ሠራተኛ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሥራው ፡ መጠን ፡ ዋጋውን ፡ ካላገኘ ፡ የዱሮ ፡ ሥራውን ፡ ትቶ ፡ እንደ ፡ ድካሙ ፡ መጠን ፡ ዋጋ ፡ የሚያገኝበትን ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ይፈልጋል ። ተጠራጣሪው ፡ አንባቢ ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ እንደዚህ ፡ ይል ፡ ይሆናል ።

አንጠረኛው ፡ ብረት ፡ ሠራው ፡ ሸማኔው ፡ ገበሬው ፡ ርሱ ፡ ራሱ ፡ ገበያ ፡ አይሄድም ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ሁሉን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ወስዶ ፡ ዋጋውን ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ የሚያደርገው ፡ ነጋዴ ፡ ነው ። ነጋዴው ፡ አይሠራም ፤ ዕቃውን ፡ ግን ፡ ዋጋውን ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ እያደረገ ፡ እንደ ፡ ወደደ ፡ ይሸጣል ። የዕቃውን ፡ ዋጋ ፡ ዝቅ ፡ የሚያደርግ ፡ ሌላ ፡ ባላንጣ ፡ ነጋዴ ፡ ርሱ ፡ የሚሸጠውን ፡ ዕቃ ፡ ሲሸጥ ፡ ያየ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ንግዱን ፡ ያቆማል ፤ ወይም ፡ ጨርሶ ፡ ሥራውን ፡ ለመተው ፡ ያስባል ። ባላንጣ ፡ እንደሌለው ፡ ሲያይ ፡ ግን ፡ ዕቃውን ፡ ሁሉ ፡ ብርቅ ፡ አድርጎ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ዋጋ ፡ ይፈልግበታል ። ስለዚህ ፡ ዋጋ ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ መሆኑን ፡ እንግዲህ ፡ በምን ፡ እንረዳው ። ለዚህም ፡ መልስ ፡ አለው ፤ በርኖስ ፡ ሠሪና ፡ አራሹ ፡ ሸማኔውም ፡ ጎረ ፡ ቤቶች ፡ የሆኑ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ዕቃቸውን ፡ እንደየሥራቸው ፡ መጠን ፡ እንዲለዋወጡ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ቤቶቻቸው ፡ የእኩል ፡ ቀን ፡ ያኸለ ፡ የተራራቁ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ አራሹ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የተደከመበትን ፡ በርኖስ ፡ ወይም ፡ ሸማ ፡ መግዛት ፡ ሲፈልግ ፡ ከዚያ ፡ ሄዶ ፡ በርኖሱን ፡ ወይም ፡ ሸማውን ፡ ገዝቶ ፡ እስከ መለስ ፡ ድረስ ፡ ያንድ ፡ ቀን ፡ ሥራ ፡ ይፈታል ። ስለዚህ ፡ በርኖሱን ፡ ወይም ፡ ሸማውን ፡ ይዞ ፡ ከቤቱ ፡ ሲገባ ፡ ያ ፡ በርኖስ ፡ ወይም ፡ ሸማ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የፈጀበት ፡ ጤፍና ፡ ያንድ ፡ ቀን ፡ መገደድ ፡ ድካም ፡ ይፈጀበታል ።

የበርኖሱ ፡ ጌታና ፡ ሸማኔውም ፡ ቢሆኑ ፡ እንደዚሁ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የተደከመበትን ፡ ጤፍ ፡ ሲፈልጉ ፡ እስከ ፡ አራሹ ፡ ቤት ፡ ድረስ ፡ ሄደው ፡ በስድስት ፡ ቀን ፡ ድካም ፡ በርኖስና ፡ ሸማ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የተደከመበትን ፡ ጤፍ ፡ ለውጠው ፡ ወደ ፡ ቤታቸው ፡ እስከ መለስ ፡ ድረስ ፡ የሰባት ፡ ቀን ፡ ድካም ፡ ይሆንባቸዋል ።

ስለዚህ ፡ ዋጋ ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ነውና ፤ ጤፉን ፡ እቤታቸው ፡ ካገቡት ፡ በኋላ ፡ ሌላ ፡ ከኀረ ፡ ቤት ፡ መጥቶ ፡ በበርካታ ፡ ወይም ፡ በሽማ ፡ ለውጡኝ ፡ ቢላቸው ፡ ሰባት ፡ ቀን ፡ የተደከመበት ፡ ሽማ ፡ ወይም ፡ በርካታ ፡ አምጣ ፡ ይሉታል ። እንደዚሁም ፡ ገበሬው ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ በተሰፋበት ፡ ጤፍ ፡ የገዛውን ፡ በርካታ ፡ ሌላ ፡ ኀረ ፡ ቤት ፡ መጥቶ ፡ በጤፍ ፡ ለውጡኝ ፡ ቢለው ፡ ያ ፡ ገበሬ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የሰፋበትን ፡ ጤፍ ፡ የገዛበትን ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ያስብና ፡ ሰባት ፡ ቀን ፡ የተሰፋበትን ፡ ጤፍ ፡ አምጣ ፡ ይለዋል ። አራቹ ፡ በርካታ ፡ ለመግዛት ፡ ርሱ ፡ ራሱ ፡ ባይሄድ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ልጁን ፡ ወይም ፡ ሚስቱን ፡ ቢልክ ፡ ያው ፡ ነው ፤ ከቤት ፡ ይረዱት ፡ የነበረውን ፡ ሥራ ፡ ይፈቱበታል ፤ ያሃን ፡ ለማምጣት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ሥራ ፡ ፈተው ፡ ውለው ፡ ርሱ ፡ ሠርቶ ፡ ካገባው ፡ እኸል ፡ ይመገባሉ ። ነገር ፡ ግን ፡ የነዚህ ፡ ሁሉ ፡ ቦታ ፡ የተረራቀና ፡ የሦስት ፡ ቀን ፡ መንገድ ፡ የሚያውል የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የፈለጉትን ፡ ነገር ፡ ለማምጣት ፡ ሦስት ፡ ቀን ፡ ያለፉ ፡ ይሆንን ፡ እንዲህ ፡ አይደለም ፤ ነገር ፡ ግን ፡ በመካከላቸው ፡ ተላላኪዎች ፡ የሚሆኑቸው ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ይገኛሉ ። እነዚህም ፡ ተላላኪዎች ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ የተደከመበት ፡ ጤፍ ፡ ይዘው ፡ ሂደው ፡ ዘጠኝ ፡ ቀን ፡ የተደከመበትን ፡ በርካታ ፡ ሽማ ፡ ገዝተው ፡ ይመለሳሉ ። ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ ሽማውና ፡ በርካታ ፡ ሽፆ ፡ ቀን ፡ የተደከመበት ፡ ተብሎ ፡ ይታሰባል ፤ ሌላ ፡ ኀረ ፡ ቤት ፡ መጥቶ ፡ በጤፍ ፡ ለውጡኝ ፡ ያላቸው ፡ እንደሆነ ፡ ሆነ ፡ ሽፆ ፡ ቀን ፡ የተደከመበትን ፡ ጤፍ ፡ አምጣ ፡ ይሉታል ፤ ርሱም ፡ በዚያው ፡ ሰዓት ፡ ገዝቶ ፡ ይሄዳል ። ተላላኪዎቹም ፡ የስድስት ፡ ቀን ፡ ድካም ፡ ጤፍ ፡ በቺ ፡ ቀን ፡ ሥራ ፡ ትርፍ ፡ ያገኛሉ ። እነዚህ ፡ ተላላኪዎች ፡ ጥቂቶች ፡ የሆኑ ፡ እንደሆነ ፡ ለጊዜው ፡ መልካም ፡ ትርፍ ፡ ያገኛሉና ፡ የቀሩት ፡ አራቾች ፡ ይህንን ፡ ትርፍ ፡ ተመልክተው ፡ እርሻቸውን ፡ ትተው ፡ ተላላኪዎች ፡ ይሆናሉ ። ቁይቶ ፡ የተላላኪዎች ፡ ቍጥር ፡ በዝቶ ፡ የላኪዎች ፡ ቍጥር ፡ ያነሰ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ተላላኪዎች ፡ የድካማቸውን ፡ ዋጋ ፡ እንደፈታቸው ፡ ሊያገኙ ፡ አይችሉም ። ዋጋቸው ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳልና ፡ የተላላኪዎች ፡ ሥራ ፡ እንደሚያጠቅም ፡ አይተው ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ለመፈለግ ፡ ይሄዳሉ ። ተላላኪዎች ፡ ቍጥራቸው ፡ በመጠን ፡ የሆነ ፡

እንደሆነ ፡ ዋጋቸውንም ፡ እንደድካማቸው ፡ መጠን ፡ ያገኛሉ ። እነዚህ ፡ ተላላኪዎች ፡ የምንላቸው ፡ ሰዎች ፡ ነጋዴዎች ፡ ናቸው ። ስለዚህ ፡ ነጋዴ ፡ የንዱን ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ቢያደርግ ፡ ለጊዜው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የዕቃው ፡ ዋጋ ፡ ውሎ ፡ አድሮ ፡ በተሠራበት ፡ ሚዛን ፡ መግባቱ ፡ አይቀርም ። ነጋዴችም ፡ የዕቃውን ፡ ዋጋ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ቢያደርጉ ፡ የመንገዱንና ፡ የርቀቱን ፡ ሚዛንና ፡ ድካም ፡ ሲያስተካክሉ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ዋጋና ፡ ሥራ ፡ በትክክል ፡ ይሄዳል ። ከገበሬው ፡ ቤት ፡ እስከ ፡ ባለበርካታ ፡ ቤት ፡ የሚወስድ ፡ መንገድ ፡ ገደልና ፡ ጐርፍ ፡ ቢኖርበት ፡ የተላላኪ ፡ ድካሙ ፡ ብዙ ፡ ነውና ፡ ዋጋው ፡ ይበዛል ። መንገዱ ፡ ግን ፡ ገደሉ ፡ ቢደለደል ፡ ወንዙም ፡ ድልድይ ፡ ቢሠራበት ፡ የተላላኪው ፡ ድካም ፡ ያንላልና ፤ ዋጋውም ፡ ያንላል ። ከዚሁም ፡ የተሻለ ፡ ሆኖ ፡ መንገዱ ፡ ጋሪ ፡ እንደሚያስኬድ ፡ ሁኖ ፡ ቢጠረግም ፡ የግድ ፡ የበለጠ ፡ ድካሙ ፡ ይቀላል ፤ ዘጠኝ ፡ ተላላኪዎች ፡ ተሸክመው ፡ የሚደሹሉትን ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ እኸል ፡ ቢጋሪ ፡ አንድ ፡ ፈረስ ፡ ጐትቶ ፡ ያመጣዋል ። እንደዚህ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ባለሽማና ፡ ባለበርካታ ፡ ጤፍ ፡ ሲፈልጉ ፡ ባለጤፉም ፡ በርካታ ፡ ሽማ ፡ ሲፈልግ ፡ እንደደሮው ፡ ለተላላኪ ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ አይሰጡም ።

የምድር ፡ ባቡር ፡ ከተሠራ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ የተላላኪው ፡ ዋጋ ፡ ፈጽሞ ፡ ጥቂት ፡ ይሆናል ።

ስለዚህ ፡ ዕውቀት ፡ ሲበዛ ፡ ለኑሮ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ ለማግኘት ፡ መስኖክሉ ፡ ያንላል ። የማናቸውም ፡ ዋጋ ፡ ሁሉ ፡ ዝቅ ፡ ይላል ። ዕውቀት ፡ እያነሰ ፡ ሲሄድ ፡ ግን ፡ ለኑሮ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ይወደዳል ። እንደዚህም ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የተሠራው ፡ የጋሪ ፡ መንገድና ፡ የውሃ ፡ ድልድይ ፡ ሲበላሽ ፡ በቶሎ ፡ ያልታደሰ ፡ እንደሆነ ፡ ባለበርካታ ፡ ጤፍ ፡ ሲፈልግ ፡ ባለጤፉም ፡ በርካታ ፡ ሲፈልግ ፡ እንደፈለጉት ፡ ቢጋሪ ፡ ሲመጣላቸው ፡ አይችልም ፤ በሰው ፡ ሽክም ፡ ሊያመጡ ፡ ግድ ፡ ይሆንባቸዋል ። ሰው ፡ ግን ፡ የፈረስ ፡ ጋሪን ፡ ያኸል ፡ ለመሸከም ፡ አይችልምና ፡ አንድ ፡ ጋሪ ፡ ባንድ ፡ ቀን ፡ የሚጐትተውን ፡ እስኪያመላልስ ፡ ድረስ ፡ ዘጠኝ ፡ ቀን ፡ ያስፈልገዋል ። ከዚህ ፡ የተነሣ ፡ ጤፉ ፡ ለባለበርካታ ፡ በርካታ ፡

፡ ሃይላ ፡ ኢተሃዕ

፡ ሄ.ቶ.ዘረገ ፡ ትሀዘዊ ፡ ወታኔሃፍ ፡ ትቀውዋ ፡ ልውወጊልገሽ ፡ ልውወጊልገሽ ፡
 ፡ ትረጠፍሬሬመ ፡ ወታኔሀህ ፡ ላብ ፡ ሀዘዊ ፡ ወሃሃፍ ፡ ትቀውዋ ፡ ልቡዘሃህ ፡
 ፡ ወላ ፡ ጽድቃዊ ፡ ገገህ ፡ ልህህህ ፡ ሕብ ፡ ቶጊ ፡ ጋሻጸፍፍ ፡ ግግረህ ፡
 ፡ ላብ ፡ ጋረ ፡ ረሃሃህህህህ ፡ ወታኔመገፍፍ ፡ ልህጽጽ ፡ ወሃ ፡ ልህጽጽ
 ጽሃ ፡ ወታኔመህ ፤ ስላቶህ፡ጽድቃዊ ፡ ላብ ፡ ጋረ ፡ ወረሃጽሃሃፍ
 ገፍፍ ፡ ወታኔሃህ ፡ ሀዘዊ ፡ ወሃሃፍ ፡ ትቀውዋ ፡ ቡዘሃህ ፤ ረፍህህ
 ፡ ትሰላህሃህ ፡ ሃሙሴ ፡ ስገብሃ ፡ ረፍህህ ፡ ስላቶህሃህህ ፡ ወላ
 ፡ ታህ ፡ ትቀውዋህ ፡ ረፍ ፡ ወላገፍ ፡ ቶጊ ፡ ጽህ ፡ ልህህህ ፡ ወሃ
 ፡ ሃገረፍ ፡ ልህህፍ ፡ ትቅህህ ፡ ላብ ፡ ጋረ ፡ ረሃሃህ ፡ ረሀዘዊጽሃሃፍገፍፍ
 ፡ ስሃህ ፡ ልህህህህህ ፡ ወላ ፡ ጋሻህ ፡ ልህህህ ፡ ሕብ ፡ ቶጊ ፡ ጋሻ
 ጸፍፍ ፡ ገሃገህህ ፡ ወሃ ፡ ላቶህገፍፍ ፡ ጋረ ፡ ገፍ ፡ ልረቅሃፍፍ
 ፡ ልህህህህህህ ፡ ልህህህ ፡ ቅሃህ ፡ ሀዘዊ ፡ ላህ ፡ ረሀዘውሃህህ
 ፡ ልህህህፍ ፡ ጋረ ፡ ጽህ ፡ ልህህህህህህ ፡ ረፍ ፡ ሀዘጽህ ፡ ትጋ
 ልህህ ፡ ላቶሃሙጽ ፡ ላህጽ ፡ ላህ ፡ ስላቶህህህ ፡ ጽህ ፡ ጽህ
 ፡ ስገፍፍ ፡ ትቀውዋ ፡ ሀዘዊ ፡ ልውታኔህህ ፡ ወላ ፡ ስሃህህ
 ፡ ትጋህህ ፡ ትገህ ፡ ገውሃ ፡ ላብ ፡ ትረጠፍሬሬመ ፡ ስሃገፍፍ
 ፡ ስላቶህህህ ፡ ሀዘዊ ፡ ልቡዘሃህ ፡ ወላ ፡ ቡጽ ፡ ትገህህ ፡ ትሀዘ

五

፡ ጋሮቶህሂ ፡ ሆዚሂ፡ ፡ ኑቲጠፍፍፍ

፡ ህላዛጋጅ ፡ ግጥ ፡ ጀጌወ፡ ጋጠ፡ ቁህጅ ፡ ግጥ
 ፡ ሂደህ ፡ ተህላ ፡ ኃላግሀላግ ፡ ተሀህላላ ፡ ተቀወባ ፤ ህጻኛ
 ወጅ ፡ ቁህጅ ፡ ግጥ ፡ ወጌካሁት ፡ ተሞራባላ ፡ ግጥ ፡ ሠኃፍ፤
 ልህጅኛሃ ፡ ወሁጅ ፡ ረጡህ ፡ ሀረቱግላሃ ፡ ከሌሀ ፡ ህላብሐህ
 ፡ ግጥ ፡ ረቱሀመላጅ፡ ረቀ ፡ ብሀ ፡ ጋላ ፡ ግጥተህ ፡ ላኃሃ ፡ ሄረኔ
 ፡ ወህሃህህ ፡ ተቀወባ ፡ ርሀጌ፡ ፡ ተግጥመህ ፡ ረጽጽጅሀሃ
 ፡ ሰዘህህ ፡ ህላብጅግጅ ፡ ረቀ ፡ ብሀ ፡ ጋላህ ፡ ወጽዱቱሃህ
 ፡ ሀግጅ ፡ ሄረኔህሃ ፡ ረፍ ፡ ኃሠ ፡ ኃቀ ፡ ተግላ ፡ ህወጽ ፡ ሄረኔ
 ፡ ህግጥጅ ፡ ላኃሃ ፡ ሄረኔ ፡ ጋላ ፡ ረጅሃህ ፡ ሄጽጅሀሃ ፡ ወፍሠ
 ፤ ወላ ፡ ርቀ ፡ ኃሠ ፡ ኃቀ ፡ ተግላ ፡ ህወጽ ፡ ሄረፍ ፡ ረፍ ፡ ጋህ
 ፡ ተህሃህ ፡ ህላብሐህ ፡ ጋህ ፡ ፤ ሀህሃ ፡ ጋህ ፡ ተህሃህ
 ፡ ከሌህ ፡ ሄጽጅሀሃ ፡ ፍሠ ፡ ሄረኔ ፡ ሀህህህ ፡ ጋላህ ፡ ሄረኔ
 ፡ ህላብሐህ ፡ ጋላ ፡ ረቱሀመላጅ፡ ረቀ ፡ ብሀ ፡ ረፍ ፡ ወህ
 ፡ ረቱግላፍ ፡ ህግጥጅ ፡ ልህጽ ፡ ብሀህጅ ፡ ጋላ ፡ ረጅሃህ
 ፡ ህብ ፡ ጋላ ፡ ልብጅ ፡ ልህጽጅሃ ፡ ተግጥመህ ፡ ረሂህ ፡ ፍግ
 ቅጋቅሬ፡ ሀመጋሠ ፡ ቋጭጋህ ፤ ረቱጽዱቱሃህ ፡ ረብሃ

[illegible]

፡ ጋጽ፡፡ ሆዚሂ፡ ፡ ኃ፡፡

३५

ዋጋ ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ነው ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ አስቀድሞ ፡
 ሁለት ፡ ነገር ፡ ያስፈልጋል ። አንዱ ፡ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለ
 ዋውጦ ፡ ሠራተኞች ፡ በየሥራቸው ፡ የሚሠሩበት ፡ ዕውቀት ፡
 ሚዛኑ ፡ አንድ ፡ እንዲሆን ፡ መራት ፡ እኩል ፡ ሆኖ ፡ ለሰው ፡ ሁ
 ሉ ፡ እንዲከፋፈል ፤ መራት ፡ ግን ፡ በዘመናት ፡ ቁጥራቸው ፡
 በተወሰነ ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ተይዞ ፡ እንደ ፡ ሞኖፖል ፡ ሆኗል ።
 እነዚህም ፡ ሰዎች ፡ መራቱን ፡ ሲሸጡ ፡ ከነሱ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ሰ
 ው ፡ እንደነሱ ፡ መራት ፡ እንደሌለው ፡ አይተው ፡ ስለ ፡
 መራቱ ፡ የሞኖፖል ፡ ዋጋ ፡ በመራቱ ፡ ላይ ፡ ለሠሩት ፡ ቤትና ፡
 ሌላ ፡ የእጅ ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ሥራቸው ፡ መጠን ፡ ዋጋ ፡
 ይቀበሉበታል ። ዳሩ ፡ ግን በመራቱ ፡ ላይ ፡ የተሠራው ፡ የሰው ፡
 ሥራ ፡ ሲገመት ፡ ባለመራቱ ፡ ሥራውን ፡ ሲያሠራ ፡ የከሰረበ
 ትን ፡ ዋጋ ፡ አያገኝም ። ዕውቀት ፡ በዝቶ ፡ መሣሪያ ፡ እየበዛ ፡
 ስለ ፡ ሄደ ፡ ቤቱንና ፡ ሌላውን ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ ለመሥራት ፡
 እንደ ፡ ዳሮ ፡ አያደክምምና ፤ ይረከስበታል ። በዚሁም ፡ ባለ
 መራቱ ፡ ስለ ፡ ተጐዳ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ ይጠቀማል ። ሰው ፡ በዓ
 ለም ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ብዙ ፡ ምግብ ፡ ያስፈልገዋልና ፡ የሚ
 ታረሰውን ፡ መራት ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ብቻውን ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የሞኖ
 ፖሎን ፡ ዋጋ ፡ ከፍ ፡ ያደርገዋል ። በዚሁም ፡ ነገር ፡ ለኑሮ ፡
 የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ይወደዳል ። ስለዚህም ፡ ባንድ ፡
 አገር ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ መራት ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ብ
 ቻ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለሕዝቡ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ይሆናል ።

በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ዋጋ ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ የሚሆነው ፡
 ሞኖፖል ፡ ላልሆነ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ያንዱም ፡ መራት ፡ ዋጋ ፡
 ከሌለው ፡ መራት ፡ ዋጋ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ የሚል ፡ ያንዱ ፡ ሞኖፖ
 ል ፡ ካንዱ ፡ ሲበልጥ ፡ ነው ። ሞኖፖል ፡ ግን ፡ ከዓለማዊ ፡ ሕግ ፡
 የወጣ ፡ ነገር ፡ ነውና ፡ የሕዝብን ፡ አስተዳደር ፡ ታሪክ ፡ ለንመ
 ረምር ፡ ከዓለም ፡ ሕግ ፡ ጋራ ፡ አይስማማልንም ። ከዓለም ፡ ሕግ ፡
 ጋራ ፡ ከለመስማማቱ ፡ የተነሣ ፡ ሞኖፖል ፡ የበዛበት ፡ አገር ፡
 ሁሉ ፡ ሕዝቡ ፡ ድክነት ፡ እንደ ፡ በዛባት ፡ እናያለን ።

ባልንጀራው ፡ በትክክል ፡ ደንብ ፡ ካልተበጀለት ፡ የምድር ፡
 ጌታ ፡ ሆኖ ፡ በዓለም ፡ ሊኖር ፡ አይችልም ። ሰው ፡ ሲፈጠር ፡
 ጌታና ፡ ድክ ፡ ሁኖ ፡ አልተፈጠረም ። ድክነትና ፡ ጌትነት ፡ የተ
 ለየ ፡ በሰው ፡ ዕውቀት ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ዜጎቹን ፡ ለማስተካከል ፡
 የሚኖር ፡ መንግሥት ፡ ሁሉ ፡ የሕዝቡን ፡ ሀብት ፡ እንዲያበዛ ፡
 የታወቀ ፡ ነው ። ሀብትም ፡ ማለት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ቀጥ
 ሎ ፡ የተጻፈው ፡ ምስተኛው ፡ ክፍል ፡ ያስረዳናል ።

ምስተኛ ፡ ክፍል ።

ስለ ፡ ሀብት ፡ ትርጉም ፡ ማስረጃ ።

የ ፡ ለምሳሌ ፡ ወደ ፡ አንድ ፡ ደሴት ፡ ተሰደደ ፡ ያልነው ፡
 ሰው ፡ በመዝናኛ ፡ ሀብት ፡ አልነበረውም ። ቀስት ፡ ካበ
 ጀ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ሀብት ፡ አገኘ ። ይህ ፡ ቀስት ፡ ሀብት ፡ የሆነበት ፡
 ምክንያቱ ፡ ግን ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ ዕንጨቱንና ፡ ያውፊውን ፡ ሽ
 ማት ፡ ብርታት ፡ አጋጥሞ ፡ በከንዱ ፡ ጉልበት ፡ ፈንታ ፡ እንዲ
 ያገለግሉት ፡ ስለደረገ ፡ ነው ። አስቀድሞ ፡ ምግቡን ፡ በእጁ ፡
 ጉልበት ፡ ብቻ ፡ ሲያገኝ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ቀስት ፡ አጋዥ ፡
 ሆኖት ፡ በዕውቀት ፡ ብዛት ፡ የበለጠ ፡ ምግብ ፡ አገኘ ። ቀስትም ፡
 ሀብት ፡ የሆነው ፡ ስለዚህ ፡ ዕውቀቱ ፡ ነው ። ጥቂትም ፡ ቁዱዶ፡
 ስደተኛው ፡ ሰው። ጀልባ ፡ አበጀ ። በዚሁም ፡ ምክንያት ፡ ጀል
 ባው ፡ በውሃ ፡ ላይ ፡ ስላገለገለው ፡ ሀብቱ ፡ እያደገ ፡ ሄደ ። በጀ
 ልባውም ፡ በላዩ ፡ ላይ ፡ ዕንጨት ፡ አቁሞ ፡ ጀልባው ፡ ቶሎ ፡
 እንዲሄድለት ፡ ቆዳ ፡ ዘረጋበት ። ነፋሱም ፡ ይህን ፡ ቆዳ ፡ ስለ ፡
 ገፋ ፡ የጀልባውም ፡ አካሄድ ፡ ተፋጠነ ።

በዚሁም ፡ ምክንያት ፡ ነፋሱም ፡ ስደተኛውን ፡ ያገለግለ
 ው ፡ ነበርና ፡ የሰደተኛው ፡ ሀብት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ እንደ ፡
 ገና ፡ አደገ ። መራት ፡ በዕንጨቱና ፡ ባውፊው ፡ ሽግማት ፡ በውሃ
 ና ፡ በነፋሱም ፡ ልትገዛለት ፡ ስለ ፡ ዝመረች ፡ ስደተኛው ፡ ሰው ፡
 ብልጾግናው ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እየበዛ ፡ ሄደ ።

ቀስቱንና ፡ ጀልባውን ፡ ወደቀው ፡ አግኝተው ፡ ሞያቸው
 ን ፡ ግን ፡ ለይቶ ፡ ሳይውቅ ፡ ቢቀር ፡ በእጁ ፡ ስለ ፡ ገቡ ፡ ሀብት ፡

26

[illegible]

፡ ህይለድ ፡ ማህሃ ፡ ብሁ ፡ ሀጋሃ ፡ ራቲግመ ፡ ቲሀህራ ፡ ቷጋሀ
፡ ልቦዝላሀ ፡ ህቶህራሽድ ፡ ልቷጋሀ ፤ ህቶህብሀሽ ፡ ቶመደሀ ፡ ልቷ
፡ ፡ ህህሀ ፡ ሿሂ ፡ ቲጉሃ ፡ ወደጉመዚመህ ፡ ቲሁብ ፡ ወግ
፡ ወህዕ ፡ ልቦሊሂ ፡ ቲህቶህራሽወቲ ፡ ልቷህሂ ፡ ሽወህቲህ ፡ ልቷሽ
፡ ቶኃሂ ፡ ቲህቶህራሽወቲ ፡ ልቷህ ፡ ልቷህሂ ፡ ራዘ ፡ ሽሂ ፡ ቲራ
ሽህድ ፡ ልቷህመሀ ፡ ልቷጋሽጋ ፡ ህኃብሽ ፡ ሿሂ ፡ ቲህብ
፡ ልቷሁብ ፡ ቲህቶህራሽወቲ ፡ ጋህ ፡ ቶመሀ ፡ ወህ ፡ ከሪ
፡ ልቷ ፡ ቲሽሂ ፡ ጋህሁቲ ፡ ህህህቲህሽ ፡ ቲሁብ ፡ ህህሀዕ ፡ ከመ
ህሂ ፡ ጋሂ ፡ ህህህህመ ፡ ህህሀ ፡ ራራቲህ ፡ ቲሁብ ፡ ሽሂ ፡ ኃወሂ
፡ ደህህመ ፡ ቲራቲሂ ፡ ብዝዕ ፡ ቲህሌ ፡ ልቷሁብ ፡ ህቶህህ

፡ ጋጽ፡፡፡ ፡ ሆዚሂ፡፡ ፡ ኃይለ፡፡

፡ ቲሀህፍ ፡ ወላ ፡ ቼሁ
፡ ራጪመ ፡ ቲቅሐ ፡ ኃዋቶሃዋቀፍ ፡ መካኛ ፡ ህኅሀ ፡ ፍዝህ ፡ ራሰ
፡ ፍራሂ ፡ ወሃሌ፡ ኃ-ወዘፍ፡ ግኃህ ፡ ሃሐሃፍፍሀሀ ፡ ዝፒ ፡ ፍራሂ
፡ ራውግራህ ፡ ወቱክራሂ ፡ ህሊቶህ ፡ ቱፍሀ ፡ ቲህብ ፡ ህህህፍ
፡ ግፍ፡ ሃሌቲ ፡ ወህ፡ ልቦፍ ፡ ሃግ፡ ሃፍ ፡ ህሊቶህ ፡ ህህሃ ፡ ቲኃ
ግዐ ፡ ጋቲወዘ ፡ ወህቲህ ፡ ልብሊህ ፡ ህህ ፡ ጋሐህ ፡ ራሰመህ ፡ ሐ
ቶፒ ፡ ህሂ ፡ ወላ ፡ ህሊቶህ ፡ ግራ ፡ ጋፍፍህ ፡ ወጋላ ፡ ወህ

፡ ጋሮቶህሂ ፡ ሆዚሂ። ኃተጠሬሬ

五

ለመለዋወጥ ፡ ሲፈልጉ ፡ በቶሎ ፡ ለመገናኘት ፡ ይችላሉ ። በዚሁም ፡ እየሥራቸው ፡ ለመሥራት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ጊዜ ፡ ያገኛሉ ። ከሥራቸውም ፡ የሚያገኙት ፡ ትርፍ ፡ ይበዛል ። ስለዚህም ፡ ለመንግሥት ፡ የሚገባለት ፡ ግብር ፡ ያድጋል ። በዚሁም ፡ ባንድ ፡ ወረዳ ፡ ሌላ ፡ የጋራ (የሠረገላ) ፡ መንገድ ፡ ይበጅባታል ። በዚሁም ፡ በሁለተኛው ፡ የበለጠ ፡ አዲስ ፡ ትርፍ ፡ ይገኝበታል ። በሁለቱም ፡ ወረዳዎች ፡ ያገኘውን ፡ አዲስ ፡ ትርፍ ፡ አጋጥሞ ፡ መንግሥት ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ሲሠራ ፡ በሁለት ፡ ፊት ፡ ይጠቀምበታል ። መገመሪያ ፡ በባቡሩ ፡ ኪራይ ፡ ከጋራው ፡ መንገድ ፡ ግብር ፡ ይልቅ ፡ ይጠቀምበታል ። ሁለተኛ ፡ ዱሮ ፡ ጋራ ፡ ሲገቡት ፡ የነበሩ ፡ በየወረዳው ፡ ያሉ ፡ ሠራተኞች ፡ ፈረሶቻቸውና ፡ በቅሎዎቻቸው ፡ በሮቻቸው ፡ ሳይደክሙ ፡ የውም ፡ ከዱሮ ፡ የበለጠ ፡ የፈለጉትን ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ በፍጥነት ፡ ያገኙታል ። ስዎቹም ፡ ከብቶቻቸው ፡ ዱሮ ፡ በመንገድ ፡ ሲያባክኑት ፡ የነበረው ፡ ጉልበት ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ይሠራበታል ። በዚሁም ፡ ዱሮ ፡ ያልነበረ ፡ አዲስ ፡ ትርፍ ፡ ይገኝበታል ። ከዚሁም ፡ ትርፍ ፡ አንድ ፡ ክፍል ፡ ግብር ፡ ለመንግሥት ፡ ይገባለታል ። መንግሥትም ፡ በዚሁ ፡ አዲስ ፡ ግብር ፡ የበለጠ ፡ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ ያገኝበታል ። በሌላም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ለትምርት ፡ ቤት ፡ ገንዘብ ፡ ቢወጣና ፡ ሕዝቡ ፡ ቢማር ፡ ተምሮም ፡ በማናቸውም ፡ ሥራ ፡ ይሠላጥንና ፡ የመንግሥት ፡ ግብርም ፡ ያድጋል ። በዚሁም ፡ ቢሆን ፡ መንግሥት ፡ የበለጠ ፡ ጥቅምና ፡ ትርፍ ፡ ያገኝበታል ፡ እንጂ ፡ አይገባባቸውም ። ለሕዝቡ ፡ በሽተኞች ፡ ማስታመሚያ ፡ ቤት ፡ ቢሠራም ፡ ባልጠነከረ ፡ በሽታ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ይሞት ፡ ነበር ። ታሞ ፡ ከዳነ ፡ ወዲያ ፡ ሠርቶ ፡ የሚያገባው ፡ ግብር ፡ ከታመመበት ፡ ገንዘብ ፡ ይልቅ ፡ ሳይበልጥ ፡ አይቀርም ፤ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ሳይወልድ ፡ ሊሞት ፡ የነበረው ፡ ከዳነ ፡ ወዲያ ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡ ሦስት ፡ ቢወልድ ፡ እነዚያም ፡ ልጆች ፡ በጉልበትና ፡ በሥራ ፡ በግብር ፡ ያገለግላሉ ። ይህም ፡ ለመንግሥት ፡ እጅግ ፡ የበለጠ ፡ ጥቅሙ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ሠራተኞች ፡ ቢያሠላጥንና ፡ ቢያቃርብ ፡ ቢያተጋቸውም ፡ ወይም ፡ ለጤናቸውና ፡ በደኅና ፡ አኗኗር ፡ እንዲኖሩለት ፡ ቢጥር ፡ ገንዘብም ፡ ቢያወጣ ፡ ዋናውን ፡ ሳያጠ

ፋ ፡ በየቀኑና ፡ በየወሩ ፡ ቢያመቱ ፡ ብዙ ፡ ወለድ ፡ በሚሰጥ ፡ በታመነ ፡ ባንክ ፡ ገንዘቡን ፡ አደራ ፡ እንዳስቀመጠ ፡ ያሻል ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ባንዱ ፡ ሀብት ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ ይገኛል ፡ ብንል ፡ የተተካከለ ፡ ቃል ፡ ነው ። ሀብትም ፡ ማለት ፡ የተከማቸ ፡ ሥራ ፡ እንደ ሆነ ፡ ለእንግዲሁ ፡ ተረድተኝዋል ። ስው ፡ የሚሠራውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አንቀሳቅሶ ፡ ከማጋጠም ፡ በስተቀር ፡ ሌላ ፡ ለመሥራት ፡ አይችልም ። ነገር ፡ ግን ፡ መስናክሉን ፡ ሁሉ ፡ ታግሎ ፡ ካሸነፈ ፡ ወዲያ ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ምድር ፡ ትሰጠዋለች ። ስውም ፡ ምድርን ፡ የሚገዛበት ፡ ምክንያት ፡ በዕውቀት ፡ ነው ። እንጂ ፡ በጉልበት ፡ አይደለም ። እንደ ፈረሰ ፡ ልሩጥ ፡ እንደ ግመል ፡ ልሸከም ፡ እንደ ግሣ ፡ በወሃ ፡ ውስጥ ፡ ልሂድ ፡ ቢል ፡ የተሰጠው ፡ አካሉ ፡ በጅ ፡ አይለውም ። ዕውቀት ፡ ባይኖረው ፡ ከነዚህ ፡ እንስሶች ፡ አይበልጥም ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ በዕውቀቱ ፡ በልጠ ፡ እንስሳን ፡ ሁሉ ፡ ያገዛል ። ሀብት ፡ ሲባል ፡ የምድር ፡ ጌትነት ፡ ነው ፤ ማለት ፡ በዕውቀት ፡ ሀብት ፡ ሁሉ ፡ ከምድር ፡ ይገኛል ። ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ሀብታም ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ። ሀብትም ፡ የሚሰፋ ፡ ዕውቀት ፡ ሲሰፋ ፡ ነው ። ባንድ ፡ አገር ፡ ዕውቀት ፡ ሲጠፋ ፡ ሀብቱም ፡ አብሮ ፡ ይጠፋል ። በዚሁ ፡ በሦስተኛው ፡ ክፍል ፡ የሰው ፡ ጥረት ፡ ምድርን ፡ ለመግዛት ፡ እንደ ሆነ ፡ ተረድተኝዋል ። ሀብት ፡ ማለትም ፡ የምድርን ፡ ግዛት ፡ መለኪያ ፡ ነው ፤ ደኝ ፡ የሆነ ፡ ሕዝብ ፡ የምድር ፡ ሎሌ ፡ ነው ። በረኃብና ፡ በበሽታ ፡ በሞት ፡ ስታንገላታው ፡ ትኖራለች ። ሀብታም ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ነውና ፡ ምድር ፡ ሎሌ ፡ ሆና ፡ ታገለግለዋለች ። እንግዲህ ፡ ይህንን ፡ ካወቅን ፡ ዘንድ ፡ የሕዝብን ፡ ሀብት ፡ የሚያለማና ፡ የሚያጠፋ ፡ ምክንያቱ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንመርምር ።

፯ኛ ፡ ምዕራፍ ።

የለውጥና ፡ የንግድ ፡ ማስረጃ ።

ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንዳየነው ፤ ሰው ፡ በመገመሪያ ፡ መጥፎውን ፡ መፈት ፡ ያርሳል ። እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ደኅናውን ፡ መፈት ፡ ለማቅናት ፡ ገደል ፡ ያገኛል ። ይህን ፡ ገደል ፡ ግን ፡ የሚያገኘው ፡ እንደዴት ፡

ልጆቻቸውን ፡ መግባወ፡ ስላላደጉ ፡ ልጆቹ ፡ ሲያድጉ ፡ በሥራ ፡ ይረዳሉ ። ወላጆቻቸውንም ፡ ሲያረጁ ፡ ይጠሯቸዋል ። ብረት ፡ ሠራውም ፡ ማረሻ ፡ አበጅቶ ፡ ጤና ፡ ይቀበላል ። አራሹም ፡ ጤና ፡ ሰጥቶ ፡ የተሻለ ፡ ማረሻ ፡ ያገኛል ። በሌላም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ዕውቀት ፡ ባለው ፡ ሕዝብ ፡ መካከል ፡ ግን ፡ በከንቱ ፡ የሚሰጥ ፡ ሰው ፡ የለም ። በከንቱም ፡ የሚበላ ፡ ሰው ፡ የለም ። የሁሉም ፡ ትዳሩ ፡ ተለዋውጦ ፡ ነውና ፡ እንካ ፡ ሥራ ፡ አምጣ ፡ ሥራ ፡ ይባባላል ፤ ይህ ፡ ሳይሆን ፡ ቀርቶ ፡ በላተኛው ፡ ከሠራተኛው ፡ ሲበዛ ፡ በማናቸውም ፡ ቤት ፡ ሀብት ፡ ሊገባ ፡ አይችልም ። ዕውቀትም ፡ ከሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ ሹም ፡ ወታደር ፡ ነጋዴ ፡ እየሆነ ፡ ይበዛልና ፡ ባገሩ ፡ ሀብት ፡ ሊከማች ፡ አይችልም ። የሥራው ፡ ፍሬ ፡ እንደ ፡ ገባ ፡ ወዲያው ፡ ያልቃል ።

ውሃን ፡ ለማፍላት ፡ የፈለገ ፡ ሰው ፡ ድስቱን ፡ ጥዶ ፡ ዕንጨት ፡ ያንድብቃል ። ውሃው ፡ ፈልቶ ፡ ድስቱ ፡ ሊጊዜው ፡ የማያስፈልገው ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ዕንጨቱ ፡ የተሰበሰበው ፡ በደካም ፡ ነውና ፡ በከንቱ ፡ እንዳይባከንበት ፡ ቢፈልግ ፡ እስቱን ፡ አጥፍቶ ፡ ዕንጨቱን ፡ ለሌላ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሆነው ፡ ሊያቆየው ፡ ይችላል ። ድስቱንም ፡ እንዲያፈላ ፡ ዕንጨት ፡ እንደሚያስፈልገው ፡ ሰውም ፡ እንዲሁ ፡ እንዲሠራ ፡ ምግብ ፡ ያስፈልገዋል ። ያልሠራ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ለድስቱ ፡ እሳትና ፡ ዕንጨት ፡ ይቀርባት ፡ እንደሚባል ፡ ሁሉ ፡ እንዲሁ ፡ ለሰውም ፡ ምግብ ፡ ይቀርባት ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያለ ፡ ነው ። ሰው ፡ ቢሠራም ፡ ባይሠራም ፡ በብዙ ፡ ደካም ፡ የተከማቸውን ፡ ምግብ ፡ መፍጅቱ ፡ አይቀርም ። ስለዚህም ፡ የሠራተኛውን ፡ ደካም ፡ በከንቱ ፡ ይፈጃል ። ማናቸውም ፡ ሥራ ፡ እየቀለለ ፡ የሚሄድ ፡ ግን ፡ ከተዘመረ ፡ ወዲያ ፡ ነው ። ትልቅም ፡ ሀብት ፡ የሚሰበሰብ ፡ በጥቂት ፡ ሀብት ፡ ሲዝመር ፡ ነው ፤ ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ ሲበዛ ፡ የተዘመረ ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይጠፋልና ፡ ከዱሮው ፡ የበለጠ ፡ ሥራ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ መሥራት ፡ አይችልም ። በእንደዚህም ፡ ያለ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ሕዝቡ ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ምግቡ ፡ የማይበቃ ፡ እየሆነ ፡

ድክነትና ፡ ችጋርም ፡ በሽታም ፡ እየሰፋ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ያንድ ፡ አገር ፡ ሀብት ፡ የሚያድገው ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ ሠራተኛው ፡ ከበላተኛው ፡ ያላነሰ ፡ እንደሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሕዝብ ፡ ለኑሮው ፡ ከሚያስፈልገው ፡ አብልጦ ፡ ሲሠራ ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ ያገኛል ። ስለዚህም ፡ ሥራው ፡ ይፋጠንበታል ። ሥራ ፡ የሚፋጠነው ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መጠየቅ ፡ አያስፈልገንም ፤ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተረድተዋል ። ሥራ ፡ የሚፋጠነው ፡ እየተባበሩ ፡ ተከፋፍለው ፡ ሲሠሩት ፡ ነው ፤ በመላውም ፡ ሥራ ፡ ከመሠልጠን ፡ ባንዱ ፡ የሥራ ፡ ክፍል ፡ መሠልጠን ፡ ይቀናል ። በየሠለጠኑበትም ፡ ሥራ ፡ ብዙ ፡ ለመሥራት ፡ ይቻላል ። ስለዚህም ፡ ሴት ፡ ባቅሚ ፡ አርሳ ፡ ከምታገባው ፡ እኸል ፡ የፈተላችው ፡ ጥጥ ፡ ለርሷ ፡ ለባሏም ፡ የበለጠ ፡ ጥቅም ፡ ይሆናል ።

እንዲሁም ፡ አራሹ ፡ የሠለጠነበትን ፡ ሥራ ፡ ትቶ ፡ ማረሻን ፡ ከሚያበጅ ፡ አርሶ ፡ ካገባው ፡ እኸል ፡ ትርፉን ፡ ሰጥቶ ፡ ከብረት ፡ ሠራው ፡ ማረሻውን ፡ ቢገዛ ፡ ይሻላል ። ሰው ፡ የሠለጠነበትን ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ ጊዜው ፡ አይባከንም ። ለኑሮውም ፡ ከሚያስፈልገው ፡ ያልቅ ፡ ሊሠራ ፡ ይችላል ። በትርፉም ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የበለጠ ፡ ጥቅም ፡ ያገኝበታል ። ስለዚህም ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ እየተከፋፈለ ፡ ሲሄድ ፡ ሰውም ፡ በየየዘው ፡ ሥራ ፡ ሲሠለጥን ፡ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ እየደገ ፡ ይሄዳል ። ሕዝቡ ፡ አንድ ፡ ዓመት ፡ ሠርቶ ፡ ካገባው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለኑሮው ፡ ከሚያስፈልገው ፡ ሲተርፈው ፡ በዚያው ፡ በትርፉ ፡ በሚመጣው ፡ ዓመት ፡ የበለጠ ፡ ትርፍ ፡ ያገኝበታል ። ሥራ ፡ ሳይዝመር ፡ አይፈጸምም ፤ ሀብትም ፡ መዝመሪያ ፡ ሳይመሠረት ፡ እያደገ ፡ አይሄድም ። ስለዚህም ፡ ያንድ ፡ አገር ፡ ሀብት ፡ እንዲያድግ ፡ መዝመሪያ ፡ ሠራተኛው ፡ ከበላተኛው ፡ እንዲያንስ ፡ ሁለተኛው ፡ ሕዝቡ ፡ ተከፋፍሎ ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ያስፈልጋል ። እንደ ፡ ሥራውም ፡ አከፋፈል ፡ ብዛትና ፡ እንደ ፡ ለውጡ ፡ አፈጣጠን ፡ መጠን ፡ የሕዝቡ ፡ ሀብት ፡ ከፍ ፡ ወይም ፡ ዝቅ ፡ ይላል ።

እንሆም ፡ የብረት ፡ ሠራው ፡ ካራሹ ፡ አራሹም ፡ ከሸማኔው ፡ ከተረፈቁ ፡ ግን ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ በፍጥነት ፡ ለመለዋወጥ ፡

እንደ፡ ምን፡ ይቻላል። የጋራ ፡ መንገድ ፡ ወይም ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ሠርቶ ፡ መንግሥት ፡ ካላቀረባቸው ፡ ለመገናኘት ፡ ሲፈልጉ ፡ አንዱ ፡ ወዳንዱ ፡ መንደር ፡ ሂዶ ፡ እስኪመለስ ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ ሥራ ፡ ይፈታል ። ወይም ፡ እሱ ፡ ራሱ ፡ ባይሄድ ፡ ደክሞ ፡ ካገባው ፡ ሥራ ፡ ከፍሎ ፡ ዕቃውን ፡ ለሚያመላልስ ፡ ነጋዴ ፡ ይሰጣል ። ለሰው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ምድር ፡ በሆዱ ፡ ይዛለች ፤ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ ከምድር ፡ ወጥቶ ፡ እስኪበጅ ፡ ድረስ ፡ የሚደከመው ፡ ድካም ፡ ይጠቀማል ። ነገሩ ፡ ከተባጀ ፡ በኋላ ፡ ካንዱ ፡ ስፍራ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ስፍራ ፡ ለመውሰድ ፡ የሚደከመው ፡ ድካም ፡ ግን ፡ በነገሩ ፡ ላይ ፡ አንዳች ፡ ትርፍ ፡ አይጨምርምና ፡ ከንቱ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ምክንያት ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ነጋዴ ፡ ሲበዛ ፡ ለሕዝቡ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ነው ።

ባንድ ፡ አገርም ፡ ውስጥ ፡ ነጋዴ ፡ ያለመጠን ፡ ሲበዛ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ደኅና ፡ መንገድ ፡ የሌለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሠራተኞቹ ፡ ቶሎ ፡ ለመገናኘት ፡ ባይችሉ ፡ ነውና ፡ ከድካማቸው ፡ ራሱ ፡ ሳይሠራ ፡ ቀምቶ ፡ የሚበላብድ ፡ ተባብረው ፡ ሊመክቱ ፡ አይቻላቸውም ። ስለዚህም ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ነጋዴ ፡ ሲበዛ ፡ ሹምም ፡ ወታደርም ፡ ቀማኛም ፡ ይበዛል ። የፊት ፡ የፊቱም ፡ ሥራ ፡ በከንቱ ፡ እያለቀ ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ሀብት ፡ አይከማችም ። ድኽነትና ፡ ችጋር ፡ በሽታም ፡ ሞትም ፡ እጅ ፡ ለጅተያይዘው ፡ ይገቡበታል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባይደነቱ ፡ የሚሠሩ ፡ ሠራተኞች ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ካልሰፈሩ ፡ ምንም ፡ የሚያገናኛቸው ፡ የጋራ ፡ መንገድ ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ መርከብም ፡ ቢበጅላቸው ፡ ጉዳታቸው ፡ ይቀላል ፡ እንጂ ፡ መቸገራቸው ፡ ፈጽሞ ፡ አይቀርም ። ባለጋራው ፡ ባለምድር ፡ ባቡሩም ፡ በከንቱ ፡ ዕቃ ፡ አያመላልሱም ፤ ሠራተኞቹ ፡ ደክመው ፡ ከሚያገኙት ፡ ትርፍ ፡ ተካፍለው ፡ ነው ፡ እንጂ ። ስለዚህም ፡ የሠራተኞቹ ፡ ቦታ ፡ እየተራራቀ ፡ ሲሄድ ፡ ትርፋቸው ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። ስፈራቸውም ፡ ሲቀረብ ፡ ትርፋቸውም ፡ ያድጋል ። ነገሩ ፡ ቢቶችም ፡ ከሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ በመካከላቸው ፡ ሳይ

ገባባቸው ፡ ሥራ ፡ በሥራ ፡ እየተለዋወጡ ፡ የድካማቸውንም ፡ ዋጋ ፡ ያገኛሉ ። የድካማቸውንም ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ ሲያገኙ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ ለማግኘት ፡ ይሆንላቸዋል ። አመላላሾችም ፡ ሆነው ፡ ሲያገለግሉ ፡ የነበሩ ፡ ሰዎች ፡ ሌላ ፡ የሚጠቅም ፡ ሥራ ፡ ይደዛሉ ። በዚህም ፡ የሠራተኞቹ ፡ ቍጥር ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። ይህም ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤ ሠራተኞቹ ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ከሆኑ ፡ ወይም ፡ በፍጥነት ፡ ለመገናኘት ፡ ከተቻላቸው ፡ ዘንድ ፡ ደክመው ፡ ካገቡት ፡ ፍሬ ፡ ቀምቶ ፡ ሲበላ ፡ ማንም ፡ ሲፈልግ ፡ ተባብረው ፡ ለመመከት ፡ ይሆንላቸዋል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ቀማኛ ፡ ይጠፋል ። የሹምና ፡ የወታደርም ፡ ቍጥር ፡ በልክ ፡ ይሆናል ። በዚህም ፡ የሠራተኞቹ ፡ ቍጥር ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ያድጋል ፤ አገሩም ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ እየሰሩ ፡ ይሄዳል ።

ሕዝብ ፡ የሚጠቀምበት ፡ ሥራው ፡ ሲከፋፈልና ፡ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ ሲቃረቡ ፡ ነው ። መንግሥትም ፡ የሚበረታውና ፡ ሀብት ፡ የሚያገኝ ፡ ሕዝቡ ፡ ሲጠቀም ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ መንግሥት ፡ ሊበረታ ፡ ከፈለገ ፡ ዘንድ ፡ በሥራ ፡ የሚያሠላጥኑ ፡ የትምርት ፡ ቤቶችና ፡ ሕዝቡን ፡ በፍጥነት ፡ የሚያገናኝ ፡ መንገድ ፡ መሥራት ፡ ያስፈልገዋል ።

ከዚህ ፡ ቀደምም ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ተረድተናል ። የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እንደየደካማቸው ፡ መጠን ፡ የሚለዋወጡ ፡ ለየሥራቸው ፡ የሚያስፈልጋቸው ፡ ዕውቀት ፡ ሚዛኑ ፡ ትክክል ፡ ሲሆን ፡ ነው ፤ የውቀታቸው ፡ ሚዛን ፡ ትክክል ፡ ካልሆነ ፡ የሚለዋወጡበት ፡ ዋጋ ፡ ትክክል ፡ አይሆንም ።

ስለዚህም ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸው ፡ ሕዝቦች ፡ ዕውቀታቸው ፡ ከፍ ፡ ካለ ፡ ሕዝቦች ፡ ጋራ ፡ የሠሩትን ፡ ነገር ፡ ሲለዋወጡ ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸው ፡ ሕዝቦች ፡ የሚያገኙት ፡ ጉዳት ፡ ትልቅ ፡ ነው ። የዚህንም ፡ ጉዳት ፡ ልክ ፡ ፈጽመን ፡ እንድንረዳው ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ምሳሌ ፡ እንመልከት ።

ከኢትዮጵያ ፡ ወደ ፡ ኤሮፓ ፡ አገር ፡ ከጥር ፡ ፲፱፻፬ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ እስከ ፡ ጥር ፡ ፲፱፻፭ ፡ ዓመት ፡ ድረስ ፡ የሄደው ፡ ቆዳ ፡ ፪፻፵፱ ፡ ፪፻፺፱ ፡ ፈረሰላ ፡ ነው ። ያንዱም ፡ ፈረሰላ ፡

ቆዳ ፡ ዋጋ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ገበያ ፡ ዐሥራ ፡ ሦስት ፡ ብር ፡ ነበረ ።
 የዚያ ፡ የሂደው ፡ ቆዳ ፡ የዋጋው ፡ ድምር ፡ ብናስበው ፡ ከ
 ሚሊዎን ፡ ፻፴፱ሺ ፡ ፬፻፹፯ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። በፈረንጅ ፡
 አገር ፡ ተባጅቶ ፡ የሚመጣው ፡ ቆዳ ፡ ግን ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ በፈረ
 ሱላ ፡ ብናስበው ፡ እስከ ፡ ፪፻ ፡ ብር ፡ አወጣ ። እንግዲህ ፡ አንዱ ፡
 ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ከፈረንጅ ፡ አገር ፡ ተሠርቶ ፡ እስከ መለስ ፡ ድ
 ረስ ፡ በፈረሱላው ፡ ፹፱ ፡ ብር ፡ ፈጀ ፡ ማለት ፡ ነው ። የኢትዮጵ
 ያ ፡ መንግሥት ፡ ፪፻፵፩ሺ ፡ ፬፻፺፱ ፡ ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ከዚህ ፡
 ካገሩ ፡ ማበጀቱን ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ ኤሮፓ ፡ ቢሰድ ፡ ክሳራው ፡ ፳፩ ፡
 ሚሊዎን ፡ ፬፻፺፫ሺ ፡ ፬፻፲፩ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ቆዳው ፡ ባገሩ ፡
 ውስጥ ፡ ቢበጀ ፡ አመላላሽና ፡ ሠሪዎች ፡ የሆኑት ፡ የውጭ ፡ ሰዎች ፡
 የሚበሉት ፡ ይህ ፡ ገንዘብ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ይቀር ፡ ነበረ ። በሌ
 ላም ፡ የንግድ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ ይከፋል ፡ እንጂ ፡
 አይሻልም ፤ እንደዚህ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እዙሮ ፡ ማየት ፡ ነው ።
 የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ስምንት ፡ ቀን ፡ ሲሠራ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያን
 ስ ፡ ሰባት ፡ ቀን ፡ ለኤሮፓ ፡ ሰዎች ፡ ሠርቶ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ለራ
 ሱ ፡ ነው ። አሁን ፡ ለወሬው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ፯ ፡ ሚሊዎ
 ን ፡ ሕዝብ ፡ ተብሎ ፡ ይገመታል ። ሠራተኛውም ፡ ቢበዛ ፡ የሕዝ
 ቡ ፡ ሚሶ ፡ ቢሆን ፡ ነው ። ያሥሩም ፡ ሚሊዎን ፡ ሰው ፡ ሚሶ ፡ ፫
 ሚሊዎን ፡ ፫፻፴፫ሺ ፡ ፫፻፴፫ ፡ ይሆናል ። ከነዚህም ፡ ሠራተኛ
 ች ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የሚሠሩ ፡ ፬፻፲፭ሺ ፡ ፮፻፺፮ ፡ ሰዎ
 ች ፡ ብቻ ፡ ናቸው ። የ፪ ፡ ሚሊዎን ፡ ፱፻፲፭ሺ ፡ ፮፻፺፮ ፡ ሠራተ
 ኞች ፡ ድካም ፡ ለኤሮፓ ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ መሄዱ ፡ ነው ።
 ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ የድካሙን ፡ ፍሬ ፡ እንደ ፡ ተቀማ ፡ ያሽል ፡
 ነውና ፤ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ በዝቶባት ፡ ዕውቀት ፡ አግ
 ኝቶ ፡ ካልሠለጠነ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ድክነትም ፡
 እያደር ፡ እየተጫነው ፡ ይሄዳል ።

አንባቢው ፡ ግን ፡ እንደዚህ ፡ ብሎ ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ።
 የቆዳው ፡ ምሳሌ ፡ ደኅና ፡ አድርጎ ፡ አያስረዳም ፤ የኢትዮጵያ ፡
 ሰው ፡ ቆዳውን ፡ ሽጦ ፡ ብሩን ፡ መቀበል ፡ እንጂ ፡ ከፈረንጅ ፡
 አገር ፡ ተባጅቶ ፡ የሚመጣውን ፡ ቁርባት ፡ መግዛት ፡ እያስፈል
 ገውም ። ያንን ፡ ቁርባት ፡ የሚገዙ ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ ያሉት ፡

ፈረንጆች ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሰውስ ፡ ለኮርቻውም ፡
 ለመጫኛውም ፡ ለሌላም ፡ ጉዳይ ፡ ለሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
 ባገሩ ፡ የላፋ ፡ ቁርባት ፡ ይበቃዋል ፤ ስለዚህም ፡ የኮባት ፡ በሽ
 ታ ፡ ገብቶ ፡ በፊው ፡ ሙቶ ፡ በከንቱ ፡ ሊበሰብስ ፡ የነበረው ፡
 ቆዳ ፡ ዋጋ ፡ ሲያወጣ ፡ ትርፍ ፡ ይሆናል ፡ እንጂ ፤ ለኢትዮጵያ ፡
 ሕዝብ ፡ ክሳራ ፡ ይሆናል ፡ የተባለው ፡ ስለ ፡ ምንድር ፡ ነው ፡ የተባ
 ለ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ አስተውለን ፡ ከመረመርን ፡ ዘንድ ፡ የዚህን ፡
 ጥያቄ ፡ መልሱን ፡ በቶሎ ፡ ልንረዳው ፡ እንችላለን ።

ተሠርቶ ፡ የሚመጣውን ፡ ቆዳ ፡ ባንገዛ ፡ አቡጂዲድ ፡ ቁጭ ፡
 የብረት ፡ ድስት ፡ ሳልንም ፡ ምንጣፍም ፡ ሌላም ፡ ደግሞ ፡ ልዩ ፡
 ልዩ ፡ የሆነ ፡ ዕቃ ፡ ከኤሮፓ ፡ አገር ፡ የሚመጣውን ፡ በያይነቱ ፡
 ብዙ ፡ ዕቃ ፡ መግዛታችን ፡ አይቀርም ። ነገር ፡ ግን ፡ የሠራተኞ
 ጃ ፡ ዕውቀት ፡ ሚዛኑ ፡ ትክክል ፡ በሆነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ሠራተኞ
 ጃ ፡ ዕቃቸውን ፡ ሲለዋወጡ ፡ እንደየሥራቸው ፡ መጠን ፡ መሆ
 ኑን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ዐውቀናል ። ስለዚህም ፡ ያቡጂዲድ ፡ ሠራ
 ተኛና ፡ የቁርባት ፡ ሠራተኛው ፡ ሁሉን ፡ በኤሮፓ ፡ አገር ፡
 ሲለዋወጡ ፡ እንደየሥራቸው ፡ መጠን ፡ ነው ። ስለዚህም ፡
 በቁርባቱ ፡ ፈንታ ፡ አቡጂዲድ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አገር ፡ ቢመ
 ጣ ፡ ለተበጀው ፡ ቁርባት ፡ ሊሰጥ ፡ የነበረውን ፡ ዋጋ ፡ እንደ ፡
 ሥራው ፡ መጠን ፡ ይወስዳል ፤ ማለት ፡ ቁርባቱ ፡ ተበጅቶ ፡
 ባይመለስ ፡ ወኪሎቹን ፡ እነአቡጂዲድና ፡ እነቁጫን ፡ ልኮ ፡
 የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ ድካም ፡ ይወስዳል ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ጉዳቱ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤
 መሬት ፡ ማኖቸውንም ፡ ነገር ፡ ብትሰጥ ፡ በብድር ፡ ነው ። ብድሯ
 ን ፡ ካልመለሱላት ፡ እንደ ፡ ባንኮች ፡ ሁሉ ፡ ታስቸግራላች ።
 በአይሁድና ፡ በክርስቲያን ፡ የሃይማኖት ፡ መጽሐፍ ፡ እንደምና
 የው ፡ እንሆ ፡ እግዚአብሔር ፡ አዳምን ፡ አለው ፤ አንተ ፡ መሬት ፡
 ነኸና ፡ ወደ ፡ መሬት ፡ ትመለሳለሽ ፤ የሚፈጠር ፡ ሁሉ ፡ ከመሬት ፡
 ነውና ፡ ወደ ፡ መሬት ፡ ይመለሳል ፡ (ዘፍጥረት ፡ ፫ ፡ ፲፱) ።

ምድር ፡ ያበደረቸውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ካልመለሱላት ፡ ለወ
 ደ ፡ ፊት ፡ ስጭኝ ፡ ቢሏት ፡ ትለማግለሽ ። ሄደ ፡ ሳይመለስ ፡ የቀ
 ረባትም ፡ ነገር ፡ ሲበዛ ፡ ከነከታቱው ፡ በጭራሽ ፡ እንባ ፡ ትላለ

ች ። ተበድሯት ፡ ብድሩንም ፡ ሳይመልስላት፡ እንቢ ፡ ያለውን ፡ ሕዝብ ፡ በረኃብና ፡ በበሽታ ፡ ትፈጅዋልች ። ይህ ፡ ቃል ፡ ሐሰት ፡ እንዳይደለ ፡ መንም ፡ ባላገር ፡ ይመስክራል ።

አንድ ፡ ጊዜ ፡ ታርስ ፡ እኸሉ ፡ የተባለ ፡ መሬት ፡ ፍግ ፡ ካልወደቀበት ፡ የሚያፈራው ፡ እኸል ፡ በያመቱ ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። አዘውትረውም ፡ ካረሱት ፡ ዘንድ ፡ ፍግም ፡ ሳይወድቅበት ፡ ቢቀር ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ ሁሉ ፡ እኸል ፡ መስጠቱን ፡ ፈጽሞ ፡ ያቋርጣል ።

ስለዚህም ፡ ያገራችን ፡ መሬት ፡ የዝግግን ፡ ጥርስ ፡ ዝባድ ፡ ቆዳ ፡ ቡና ፡ እኸል ፡ በሬ ፡ ላም ፡ ፈረስ ፡ እህያ ፡ በቅሎ ፡ እየሆነ ፡ በያመቱ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ቢሄድ ፡ አሁን ፡ ለጊዜው ፡ ለኛ ፡ ባይሰማን ፡ የእትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በዝቶ ፡ መሬት ፡ እየጠበበ ፡ ሲሄድ ፡ ጉዳቱን ፡ ያገኘዋል ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሠልጥና ፡ ሥራውንም ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ መጠኑ ፡ ተከፋፍሎ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ለማበጀት ፡ ቢችል ፡ ግን ፡ ፍጉ ፡ ባገሩ ፡ ይቀርሳት ፡ ነበር ። ስለዚህም ፡ ዕውቀት ፡ ያነሰው ፡ ሕዝብ ፡ ዕውቀታቸው ፡ ከፍ ፡ ካለ ፡ ሕዝቦች ፡ ጋራ ፡ ሲገባያይ ፡ መዝመሪያ ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ ይሰጣቸዋል ። ሁለተኛም ፡ መሬቱ ፡ ወደነሱ ፡ እየተጓዘ ፡ ይሄዳል ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ዕውቀት ፡ ያነሰው ፡ ሕዝብ ፡ ሲበዛ ፡ መሬቱ ፡ የሚሰጠው ፡ ፍሬ ፡ አይበቃውም ። ስለዚህም ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ሠርቼ ፡ እበላለሁ ፡ ሲል ፡ መሬቱ ፡ ወደ ፡ ሄደበት ፡ አገር ፡ ተከትሎ ፡ ዕውቀት ፡ ወዳላቸው ፡ ሕዝቦች ፡ አገር ፡ ይሰደዳል ። ባገሩም ፡ የቀሩ ፡ ሕዝቦች ፡ ወንድሞቹ ፡ ከረኃብና ፡ ከበሽታ ፡ ጋራ ፡ እየታገሉ ፡ ዕርፊት ፡ ሳያገኙ ፡ ጊዜ ፡ ሞታቸው ፡ ይደርስና ፡ ይሄዳሉ ።

እንባቢም ፡ ደግሞ ፡ እንደዚህ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ። እኛ ፡ ቆዳና ፡ ቡና ፡ ብንሰድ ፡ ከኤሮፓ ፡ አገር ፡ አቡጃዲድና ፡ ሰካር ፡ ይመጣልናል ፤ ስለዚህም ፡ አንድ ፡ ክፍል ፡ ቢሄድ ፡ አንድ ፡ ክፍል ፡ ከመሬታቸው ፡ ወደኛ ፡ ይመጣል ። እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ የሚያገኘንን ፡ ጉዳት ፡ እንናገር ፤ ከመሬታቸው ማ ፡ አንድ ፡ ክፍል ፡ እንደሚመጣልን ፡ ርግሞ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ሰጠነው ፡ መሬት ፡ ልክ ፡ አልመጣልንም ። አሁን ፡

እስቲ ፡ ባንድ ፡ ክንድ ፡ አቡጃዲድና ፡ ባንድ ፡ ክንድ ፡ የበሬ ፡ ቄዳ ፡ ያለውን ፡ ፍግ ፡ አስተውለን ፡ እንመልከት ። ባንዱ ፡ ክንድ ፡ ቆዳ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ፍግ ፡ ባይነቱም ፡ በብዛቱም ፡ ይበልጣል ። አንዱ ፡ ከራጃ ፡ አቡጃዲድ ፡ እስከመቶ ፡ ሻያ ፡ ብር ፡ ያወጣል ። ያንድ ፡ ጮማ ፡ በሬ ፡ ዋጋ ፡ ግን ፡ ቢበዛ ፡ ዛሬ ፡ ጃ ፡ ብር ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ላንዱ ፡ ከራጃ ፡ አቡጃዲድ ፡ እስከ ፡ ሦስት ፡ በሬ ፡ ይሰጥበታል ። ስለ ፡ ምን ፡ በሬው ፡ በሽታ ፡ እንዳይገድለው ፡ አውሬም ፡ እንዳይበላው ፡ ከመጠበቅና ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ከመውሰድ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የሰው ፡ ድካምና ፡ ዕውቀት ፡ አላለፈበትም ። የቡጃዲዱ ፡ ጥጥ ፡ ግን ፡ አቡጃዲድ ፡ እስኪሆን ፡ ድረስ ፡ በብዙ ፡ ሰዎች ፡ እጅና ፡ በብዙ ፡ መኪናዎች ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ተደክሞ በታል ። በፈረንጅ ፡ አገር ፡ በሬውም ፡ ቢሆን ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ ያወጣል ። ስለ ፡ ምን ፡ ሕዝቡ ፡ በዝቶ ፡ አገሩ ፡ ጠባብ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በሬው ፡ በልቶት ፡ የሚያድገው ፡ ሣር ፡ ተዘርቶ ፡ ታጭዶ ፡ ተካምሮ ፡ ነው ። ሚዳ ፡ ለሚዳም ፡ አይሰማረም ፤ የሚኖረውም ፡ በቤት ፡ ውስጥ ፡ ነው ። ቤቱም ፡ የሚሠራ ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ የኤሮፓ ፡ አገር ፡ በሬ ፡ የሚያወጣው ፡ ዋጋ ፡ ብዙ ፡ ነው ። ያልተደከመበት ፡ ነገር ፡ ዋጋ ፡ አያወጣም ። ወደየደኑ ፡ ሄዶ ፡ አጋምን ፡ ለቅሞ ፡ የሚበላ ፡ ሰው ፡ ሄዶ ፡ እስኪመጣ ፡ ድረስ ፡ ከሚደክመው ፡ መንገድ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ዋጋ ፡ አይፈጅበትም ። ተላቅሞ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ የመጣውን ፡ አጋም ፡ ሊበላ ፡ ቢፈልግ ፡ ግን ፡ ዋጋ ፡ ሰጥቶ ፡ ነው ።

ስለዚህም ፡ ከኤሮፓ ፡ አገር ፡ ለሚመጣልን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ዋጋ ፡ የምንሰጠው ፡ ስለ ፡ ሥራው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ስለ ፡ ብዛቱ ፡ አይደለም ። ያቡጃዲዱ ፡ ጥጥ ፡ እንጂ ፡ ሥራው ፡ ወዳገራችን ፡ መጥቶ ፡ ፍግ ፡ እንዳይሆነን ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ ዕውቀት ፡ አንሶት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ ለመሥራት ፡ የማይችል ፡ ሕዝብ ፡ የሚያገኘው ፡ ጉዳት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከተረዳነው ፡ ዘንድ ፤ ይህነን ፡ ጉዳትና ፡ ባርነት ፡ አጥፍቶ ፡ ወደ ፡ ሁለተኛ ፡ ወደ ፡ እርነት ፡ የሚወስደውን ፡ መንገድ ፡ እናመልክት ።

ሀብት ፡ ማለት ፡ የተካማቸ ፡ ሥራ ፡ ማለት ፡ ነው ። ስውም ፡ ነጻነት ፡ ያለው ፡ ነውና ፤ የድካሙን ፡ ፍሬ ፡ ሁሉ ፡ ለራሱ ፡ ቢከማቸ ፡ ነው ። ፅውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ሥራው ፡ አይከማቸልትም ። የፊት ፡ የፊት ፡ ወዲያው ፡ ያልቃል ። ከድካሙም ፡ ፍሬ ፡ የሚያገኘው ፡ ጥቅም ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ፅውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ድካና ፡ የሰው ፡ ሎሌ ፡ ነው ። ፅውቀትም ፡ ሳይጨምር ፡ እየበዛ ፡ ቢሄድ ፡ ድክነቱና ፡ ሎሌነቱ ፡ እያደገ ፡ እየጠነከረበት ፡ ይሄዳል ። ባንድ ፡ ሕዝብ ፡ ላይ ፡ እንደዚሁ ፡ ያለው ፡ መፃት ፡ እንዳይወርድበት ፡ እንግዲህ ፡ ምን ፡ ይበጀዋል ።

መልሱ ፡ አጭር ፡ ነው ።

መዝሙሪያ ፤ ርስ ፡ በርሱ ፡ በፍጥነት ፡ እንዲገናኝ ፡ ብልጎት ፡ ይበጀልት ። ሁለተኛ ፤ በየሥራውም ፡ እንዲሠላጥን ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ ይቁምልት ። ሦስተኛ ፤ ሕዝቡ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገኙ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠራ ፡ ለቀረጡ ፡ የመንግሥት ፡ ሹመኞቶች ፡ ይጠብቁት ፤ እነዚህን ፡ ሦስት ፡ ቃላት ፡ ግን ፡ ለይተን ፡ ለየባቸው ፡ እንመርምራቸው ።

መዝሙሪያ ።

ፅውቀት ፡ በሌለው ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ መንገድም ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ቢሠራ ፡ ለጊዜው ፡ ይንቀዋል ። ለጊዜውም ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ይገባልትና ፡ ሀብቱም ፡ ያደገ ፡ ይመስላል ። ካንድ ፡ ባንክ ፡ ፲ሺ ብር ፡ የተበደረ ፡ ሰው ፡ ዐሥሩን ፡ ሺ ብር ፡ አሸክሞ ፡ በመንገድ ፡ ሲሄድ ፡ መበደሩን ፡ ላላወቀ ፡ ሰው ፡ ሀብታም ፡ ይመስለዋል ። መበደሩን ፡ የሚያውቅ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ወዳጁ ፡ እንደ ሆነ ፡ ያዝንልታል ። ጠላቱም ፡ እንደ ሆነ ፡ ይንቀዋል ። አውነትም ፡ በዚሁ ፡ ባ፲ሺ ብር ፡ ነግዶ ፡ ለራሱ ፡ የሚቈይ ፡ ትርፍ ፡ አግብቶ ፡ የተበደረውን ፡ ፲ሺ ብር ፡ ከነወለዱ ፡ በቶሎ ፡ ለባንኩ ፡ ካልመለሰ ፡ ተደዞ ፡ በወህኒ ፡ ቤት ፡ ታስሮ ፡ ይሞታል ። በሕዝብም ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ፅውቀት ፡ ያነሳቸው ፡ ሕዝቦች ፡ ፅውቃቸው ፡ ከፍ ፡ ካለ ፡ ሕዝቦች ፡ ላይ ፡ ፅቃ ፡ ሲገዙ ፡ እየተበደሩ ፡ ነው ። የሚበደሩትም ፡ ብድር ፡ እኩሌታው ፡ ከጉልበ

ታቸው ፡ እኩሌታው ፡ ከምድራቸው ፡ ነው ። ከጥር ፡ ፲፱፻፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ እስከ ፡ ፲፱፻፳፬ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ድረስ ። ማለት ፡ በፈረንጅት ፡ ቀጥር ፡ ባ፲፱፻፳፪ ፡ ዓመት ፡ ከኤፒፓ ፡ በጅቡቲ ፡ መንገድ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የመጣለት ፡ ፅቃ ፡ ዋጋው ፡ ቢታስብ ፡ ፯ ፡ ሚሊዮን ፡ ፯፻፸፯ሺ ፡ ፲፻፵፬ ፡ ብር ፡ ሆነ ። የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ካገሩ ፡ ወደ ፡ ኤፒፓ ፡ አገር ፡ በዚያ ጊዜ ፡ የሰደወው ፡ ፅቃ ፡ ዋጋው ፡ ቢታስብ ፡ ፯ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፹፯ሺ ፡ ፬፻፺፱ ፡ ብር ፡ ሆነ ። ስናስላው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ከሸጠው ፡ ፅቃ ፡ የገዛው ፡ ፅቃ ፡ ፻፺፬ሺ ፡ ፱፻፶ ፡ ብር ፡ በለጠ ። ብር ፡ የሚመጣ ፡ ግን ፡ ከባሕር ፡ ማዶ ፡ ነው ። የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብም ፡ ብርን ፡ የሚያገኝ ፡ ምድሩ ፡ የሚሰጠውን ፡ ነገር ፡ እየሸጠ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ፅቃ ፡ ውን ፡ ሸጦ ፡ ካገባው ፡ ብር ፡ በላይ ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ ሰጥቶ ፡ የውጭን ፡ አገር ፡ ፅቃ ፡ ለመግዛት ፡ እንዴት ፡ ተቻለው ፤ ትርፉን ስ ፡ ብር ፡ ከየት ፡ አመጣው ። ሰው ፡ የሌለውን ፡ ነገር ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላልን ፤ ርግጥ ፡ ተበድሮ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። የተበደረውን ፡ ገንዘብ ፡ ግን ፡ ቈዶቶ ፡ ከነወለዱ ፡ ይመልሳል ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እንደዚሁ ፡ ተበድሯል ። ማንኛውም ፡ የኤፒፓ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሲመጣ ፡ አስበባት ፡ እንደ ፡ መጣበት ፡ ሥራ ፡ መጠን ፡ ጥቂት ፡ ወይም ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ ይዞ ፡ ይመጣል ። ከዚሁም ፡ ገንዘቡ ፡ ቤት ፡ ይሠራበታል ፤ ወይም ፡ ይከራይበታል ። ወይም ፡ ምግቡን ፡ ይገዛበታል ፤ ወይም ፡ አሸከር ፡ ይቀጥርበታል ። ወደ ፡ ኤፒፓም ፡ አገር ፡ ፅቃ ፡ ሳይሰድ ፡ ከዚያም ፡ ፅቃ ፡ አስመጥቶ ፡ ሳይሸጥ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ያለውን ፡ ብር ፡ የፈጀ ፡ እንደ ሆነ ፡ የሚመጣው ፡ ገንዘብ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ይሆናል ፤ ብድርም ፡ አይባል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ገንዘቡን ፡ ብቻ ፡ ለመፍጀት ፡ አንድም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አገር ፡ አልመጣ ፤ ሁሉም ፡ የመጡት ፡ ትርፍ ፡ ሲፈልጉ ፡ ነው ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጥቶ ፡ ለቤት ፡ ከራይም ፡ ለምግብም ፡ ለሸከሩም ፡ ይመወዝ ፡ ቢሰጥ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እንደ ፡ ማበደር ፡ ያሽል ፡ ነው ።

ይህም ፡ ያበደረው ፡ ገንዘብ ፡ በቶሎ ፡ ከብዙ ፡ ወለድ ፡ ጋራ ፡ እንዲመለስልት ፡ ይጥራል ። እንሆም ፡ ካገኛም ፡ አቡጃዲድ ፡ አስመጥቶ ፡ የቤት ፡ ኪራይ ፡ ለሰጠው ፡ ሰውና ፡ ለሚያገለግለው ፡ አሽከሩ ፡ ይሸጥላቸዋል ። አቡጃዲዱንም ፡ ሲሸጥ ፡ ትንሽ ፡ ትርፍ ፡ ያገኛል ። ያም ፡ ቤቱን ፡ ያከራየ ፡ ሰውና ፡ የፈረንጅ ፡ አሽከር ፡ አቡጃዲዱንና ፡ ሌላውንም ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ዘወትር ፡ ገንዘቡን ፡ ከሚሰጣቸው ፡ ፈረንጅ ፡ ከገዙ ፡ የፈረንጅ ፡ ትርፍ ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ተጠራቅሞ ፡ ፈረንጅ ፡ ያመጣውን ፡ ገንዘብ ፡ ከነወለዱ ፡ ያገኛል ። አሁን ፡ ለምሳሌ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ ሠርቶ ፡ እሱው ፡ ራሱ ፡ የተቀመጠበት ፡ እንደሆነ ፡ ቤቱ ፡ የተሠራበት ፡ ዋጋ ፡ እይመለስልትም ። ያከራየው ፡ እንደሆነ ፡ ነ ፡ ግን ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በኪራዩ ፡ ዋጋውን ፡ ከነወለዱ ፡ ያገኛል ። የፈረንጆችም ፡ አካሄድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ብር ፡ አይቈረጠም ፤ አይበላም ፤ አይጠጣም ፤ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ በቃላቸው ፡ ባይናገሩት ፡ እንኳ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ እንደዚህ ፡ የሚሉት ፡ ይመስላል ። እኛ ፡ የመጣነው ፡ ያገራችሁን ፡ ሀብት ፡ ለመውሰድ ፡ ነው ፤ ነገር ፡ ግን ፡ መሬቱ ፡ የናንተ ፡ ነውና ፡ እኛ ፡ ሠርተን ፡ በመሬታችሁ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ሀብት ፡ እንድንወስድ ፡ እሺ ፡ አትሉንምን ፤ እሺ ፡ የምትሉን ፡ እንደሆነ ፡ ያገራችንን ፡ ሠራተኛ ፡ አናመጣም ፡ ዋጋው ፡ ይበዛብናልና ፤ ስለዚህ ፡ የጥልበታችሁ ፡ ዋጋ ፡ እጅግ ፡ ትንሽ ፡ ነውና ፡ እናንተው ፡ ራሳችሁ ፡ ሠርታችሁ ፡ ስጡን ፤ ለድካማችሁ ፡ ዋጋ ፡ ጥቂት ፡ ብር ፡ እንሰጣችኋለን ። በዚሁ ፡ በምንሰጣችሁ ፡ በጥቂቱ ፡ ብር ፡ ግን ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መሣሪያና ፡ መኪና ፡ ገዝታችሁ ፡ ልብላችሁንና ፡ ለኑሯችሁ ፡ የሚያስፈልጋችሁን ፡ ሁል ፡ ጊዜ ፡ ሌላ ፡ ዕቃ ፡ አትሥሩ ። ከዚህም ፡ ቀደም ፡ ባገራችሁ ፡ ውስጥ ፡ ሸማና ፡ ገጠራዬ ፡ ሌላም ፡ የሚሠራ ፡ ነገር ፡ እንዳለ ፡ ለእንግዲህ ፡ ወዲህ ፡ አትሥሩ ። ሁሉንም ፡ ነገር ፡ ከኛው ፡ ግዙ ፤ የስጠናችሁንም ፡ ገንዘብ ፡ ከብዙ ፡ ወለድ ፡ ጋራ ፡ በቶሎ ፡ መልስልን ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ሰዎቶ ፡ ሸማውን ፡ ትቶ ፡ ቈጫና ፡ አቡጃዲድ ፤ ሸማውንና ፡ ማለፊያውንም ፡ በርኅ

ስ ፡ ትቶ ፡ የማይረባውን ፡ የብርድ ፡ ልብስ ፤ ሌላው ፡ ይቅርና ፡ ጋሻና ፡ ገጠራዬንም ፡ እንኳ ፡ ከእነሱ ፡ እጅ ፡ ይገዛል ። ይህንንም ፡ ሁሉ ፡ ገዝቶ ፡ እንዲት ፡ ብር ፡ የተረፈችው ፡ እንደሆነ ፡ ሄዶ ፡ መሸታ ፡ ይጠጣታል ። ባለመሸታይቱም ፡ ሻሽ ፡ እገዛባታለሁ ፡ ስትል ፡ ይችን ፡ እንዲት ፡ ብር ፡ ይዛ ፡ ሄዳ ፡ ላመጣት ፡ ፈረንጅ ፡ ትመልስልታለች ። ለፍቶ ፡ ለፍቶም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ትርፉ ፡ የጥልበት ፡ መባከን ፤ ስካርና ፡ ፍሬ ፡ የሚሰጠውም ፡ የደኅና ፡ መሬቱ ፡ መሄድ ፡ ነው ። ካገሩም ፡ ውስጥ ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ መንገድ ፡ ቢሠራ ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ቢዘረጋ ፡ የሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ካልሰፋ ፡ ከዛሬ ፡ ሁኔታውም ፡ ካልበለጠ ፡ መበደሩን ፡ ያበዛና ፡ የተበደረውንም ፡ ከነወለዱ ፡ እመልሳለሁ ፡ ሲል ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ ከዛሬው ፡ ይልቅ ፡ ይደክማል ። ብድሩንም ፡ ለመመለስ ፡ የሚበቃ ፡ ጥልበት ፡ ስለሌለው ፡ ከምድሩ ፡ ተባድሮ ፡ ይሰጣል ። የኢትዮጵያም ፡ ምድር ፡ ለጊዜው ፡ ብድራን ፡ መልስ ፡ ብላ ፡ ባታስጨንቀው ፤ የሚመጡት ፡ ትውልዶች ፡ ያባቶቻችሁን ፡ ዕዳ ፡ መልሱ ፡ ተብለው ፡ ላይያዙበት ፡ አይቀሩም ። ዕውቀትም ፡ አግኝተው ፡ ያባቶቻቸውን ፡ ዕዳ ፡ ያልከፈሉ ፡ እንደሆነ ፡ በድዝነትም ፡ በችጋርም ፡ በሸታም ፡ በጥቅም ፡ ያልቃሉ ። ከሞትም ፡ እናመልጣለን ፡ ሲሉ ፡ አባቶቻቸው ፡ መሬቱን ፡ ወደ ፡ ሽጡበት ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ይሰደዳሉ ። ዕዳውን ፡ በጊዜ ፡ የማይመልስ ፡ ሕዝብ ፡ ጥዳቱ ፡ ይህ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ዕውቀት ፡ በሌለው ፡ ሕዝብ ፡ አገር ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ቢሠራ ፡ ሕዝቡ ፡ እንዲደክሙ ፡ ያፋጥናል ፡ እንጂ ፤ አይጠቅመውም ። ጥቅሙ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ለሚገባይ ፡ ዐዋቂዎች ፡ ሕዝቦች ፡ ነው ።

ሁለተኛ ።

መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ግን ፡ በቶሎ ፡ ካወቁበት ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ይሆናል ። ለየሥራውም ፡ ማሠልጠኛ ፡ የሚሆኑ ፡ የትምርት ፡ ቤቶች ፡ ወዲያው ፡ በቶሎ ፡ ማቆም ፡ ያስፈልጋል ። ሕዝቡም ፡ ሲሠለጥን ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ ይሠራል ። ሥራውም ፡ በጣም ፡ ተከፋና

ሎ ፡ ሠራተኞቹም ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ይሆናሉ ። የሠሩትንም ፡ ሥራ ፡ ካንዱ ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ ቦታ ፡ ለመንቀሳቀስ ፡ ድካም ፡ የለባቸውም ። ስለዚህም ፡ ሠራተኞቹም ፡ በየደቡት ፡ ሥራ ፡ ብዙ ፡ ለመሥራት ፡ ጊዜ ፡ ያገኛሉ ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ በየመቱ ፡ አዲስ ፡ አዲስ ፡ ብልጎትና ፡ አዲስ ፡ ሥራ ፡ ራሳቸው ፡ መርምረው ፡ ያገኙና ፡ ያወጣሉ ። በትርፉም ፡ የበለጠ ፡ ትርፍ ፡ ይገኝበታል ። እያደረገም ፡ የሕዝቡ ፡ ሀብትና ፡ የመንግሥቱ ፡ ኅይል ፡ እያደገ ፡ ይሄዳል ። ሀብትም ፡ ማለት ፡ አንዱም ፡ ኅይል ፡ ነው ። መንገደኛ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ግን ፡ ያለዕውቀት ፡ አገሩን ፡ ያደክማል ። አይጠቅመውም ። ስለዚህም ፡ የሕዝቡን ፡ ጥቅም ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ እነዚህን ፡ ሀብት ፡ ነገሮች ፡ አይለያይም ፤ ባንድነት ፡ ለማቆም ፡ ይጥራል ፡ እንጂ ።

ሦስተኛ ።

መንግሥት ፡ ቀረጥ ፡ ሲወስድ ፡ ሕዝቡን ፡ ሊጠቅም ፡ ወይም ፡ ሊጎዳ ፡ ይችላል ። ካገሩ ፡ ውስጥ ፡ የተበጀው ፡ ዕቃ ፡ ሲሸጥና ፡ ሲለወጥ ፡ በየገበያው ፡ የቀረጠ ፡ እንደ ሆነ ፡ ዕቃውን ፡ ሠርተው ፡ የሚለዋወጡትን ፡ ሠራተኞች ፡ እንደ ፡ መራራት ፡ ያኽል ፡ ነው ። እስኪገናኙ ፡ ድረስ ፡ ከሚደክሙት ፡ ድካም ፡ በላይ ፡ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ ይሄድባቸዋል ። ስለዚህም ፡ ትርፍ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ ጊዜ ፡ ያጥርባቸዋል ። ይህም ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤ ደግሞ ፡ የሚፈልጉትን ፡ ዕቃ ፡ ከሚሸጠው ፡ ሠራተኛ ፡ ጋራ ፡ እስኪገናኙ ፡ ድረስ ፡ የሚፈጅባቸው ፡ ድካም ፡ ሲበዛ ፡ የግድ ፡ ካልሆነባቸው ፡ በቀር ፡ አይፈለጉም ። አራሹ ፡ ላንድ ፡ ዓመት ፡ የሚበቃውን ፡ ልብስ ፡ ካገኘ ፡ ትርፍ ፡ እገዛለሁ ፡ ብሎ ፡ ሽማግሌውን ፡ አይፈልግም ። ሽማግሌውም ፡ ላንድ ፡ ዓመት ፡ የሚበቃውን ፡ እኽል ፡ ካገኘ ፡ ትርፍ ፡ አገኛለሁ ፡ ብል ፡ አራሹን ፡ ለመፈለግ ፡ አይሄድም ።

አራሹና ፡ ሽማግሌው ፡ ሊገዙ ፡ የሚፈልጉት ፡ ነገር ፡ ጥቂት ፡ ስለ ሆነ ፡ የሚሠሩትም ፡ ሥራ ፡ ያገኛሉ ። አራሹ ፡ እኽል ፡ ስብስቢ ፡ ከሆዴ ፡ የተረፈውን ፡ ለሌላ ፡ ነገር ፡ ልለውጠው ፡ ብል ፡ ድካሜ ፡ ከበዛ ፡ እኽል ፡ ቢቁለል ፡ ለኔ ፡ ምን ፡ ይሆናል ፡ ይላ

ል ። ለምግብ ፡ የሚበቃውን ፡ ያኽል ፡ አርሶ ፡ ከዚራ ፡ በኋላ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ይቀመጣል ። ሽማግሌውም ፡ እንዲህ ፡ ያስባል ፤ የሠራሁትን ፡ ሥራ ፡ የሚገዛኝ ፡ ካላገኘሁ ፡ ለምን ፡ በከንቱ ፡ እደክማለሁ ። እሱም ፡ የሚሸጥለትን ፡ ያኽል ፡ ሽማ ፡ ከሠራ ፡ በኋላ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ይቀመጣል ። ሠራተኞቹም ፡ ሥራ ፡ ሲፈቱ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ ያገኛል ፤ መንግሥትም ፡ ብዙ ፡ ግብር ፡ ሊያገኝ ፡ አይችልም ።

ሠራተኞቹም ፡ ድካሙን ፡ ፈርተው ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የማይገናኙ ፡ ስለ ሆነ ፡ መንግሥት ፡ የሚያገኘው ፡ ቀረጥ ፡ ጥቂት ፡ ይሆናል ። ሠራተኞቹ ፡ ሥራ ፡ ከመፍታታቸው ፡ የተነሣ ፡ የሚቀረው ፡ ግብር ፡ ይበልጣል ። ስለዚህ ፡ የሕዝቡን ፡ ልማትና ፡ የራሱን ፡ ጥቅም ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ ወረዳ ፡ ወዳንዱ ፡ ወረዳ ፡ በሚሄደው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ የቀረጥ ፡ ባር ፡ ማበጀት ፡ አይገባውም ። ባዲስ ፡ አበባ ፡ ከተማ ፡ ጅ ፡ ዳውላ ፡ ገብስ ፡ ፬ ፡ ብር ፡ ሲያወጣ ፡ አዲስ ፡ ዓለም ፡ ባፅ ፡ ብር ፡ ከሆስት ፡ ሩብ ፡ ይገኛል ። በሚጫ ፡ ግን ፡ ያንድ ፡ ዳውላ ፡ ገብስ ፡ ዋጋው ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ነው ። ደግሞ ፡ ጥቂት ፡ መንገድ ፡ እስከ ፡ ጨቦ ፡ ድረስ ፡ እልፍ ፡ ብንል ፡ ዋጋው ፡ አላድ ፡ ይሆናል ። እንግዲህ ፡ ገብሱ ፡ ከጨቦ ፡ ተነሥቶ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ እስኪገባ ፡ ድረስ ፡ ታርሶ ፡ ከገባበት ፡ ድካም ፡ ይልቅ ፡ መሰናከሉ ፡ ስምንት ፡ ጊዜ ፡ ይበልጣል ። ስለዚህም ፡ የጨቦ ፡ ባላገር ፡ ዕራቀኑ ፡ ቱን ፡ ሁኖ ፡ የግድ ፡ ካልሆነበት ፡ በቀር ፡ ሽማግሌ ፡ ለመግዛት ፤ አዲስ ፡ አበባ ፡ ድረስ ፡ አይመጣም ። ትርፍ ፡ ልብስና ፡ ብርጭቆ ፡ ምንጣፍም ፡ የብረት ፡ ድስትም ፡ ሱክርም ፡ መቼም ፡ የግድ ፡ አያስፈልጉትምና ፤ እነሱን ፡ እገዛለሁ ፡ ብል ፡ አይጣጣርም ።

ስለዚህም ፡ ለምግብና ፡ ለልብስ ፡ መግዣ ፡ የሚበቃውን ፡ ያኽል ፡ አርሶ ፡ ገብስ ፡ ካገባ ፡ በኋላ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ይቀመጣል ። ለመንግሥትም ፡ የሚያገባው ፡ ዐሥራት ፡ ጥቂት ፡ ይሆናል ። እንዲሁም ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ የሚኖሩ ፡ ሽማግሌዎች ፡ የሠሩትን ፡ ሽማ ፡ የሚገዛቸው ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያሉት ፡ ባላገሮች ፡ ብቻ ፡ ይሆናሉ ። ስለዚህም ፡ የሽማግሌዎች ፡ ቀጥር ፡ ያገኛል ። ለመንግሥትም ፡ ከሽማግሌዎች ፡ የሚገባለት ፡ ግብር ፡ እያደርገው ፡ ይሄዳል ።

ሹ መንግሥትና ፡ የሕዝብ ፡ አስተዳደር ።

ረርጌም ፡ ገበያ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ የተሠራ ፡ ከእነዚህ ፡ መሣሪያዎች ፡ አንድም ፡ አይታይም ። ይልቁንም ፡ በትግራይ ፡ በጭራሽ ፡ ዛሬ ፡ ባላገሩ ፡ ማረሻው ፡ እንኳ ፡ ሳይቀር ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ አስመጥቶ ፡ ነው ። ማለት ፡ የኢሮፓ ፡ ሰዎች ፡ ባገራችን ፡ ከመጣና ፡ ከገቡ ፡ ወዲህ ፡ እንኳን ፡ ዕውቀት ፡ ልንጨምር ፡ አባቶቻችንም ፡ የቁደልንን ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ ግማሹን ፡ ዛሬውኑ ፡ ረስተነዋል ። ግማሹንም ፡ አሁን ፡ ከጅቡቲ ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ በተሠራው ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ምክንያት ፡ እስከ ፡ ቅርብ ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ፈጽመን ፡ ሳንረሳው ፡ አንቀርም ። በኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ የፖለቲካ ፡ ስው ፡ የዛሬው ፡ ጥረት ፡ በደኅና ፡ ለመኖር ፡ ስወኑትን ፡ ቤቱን ፡ ለማስገዛት ፡ ነው ፤ በማናቸውም ፡ ሕዝብ ፡ ልብ ፡ ውስጥ ፡ እንደዚሁ ፡ ያለ ፡ ጥረት ፡ ቢኖር ፡ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ፈላጊ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይመስከራልና ፡ እጅግ ፡ ያስመሰግናል ። ይህንንም ፡ ጥረት ፡ አይቶ ፡ መንግሥት ፡ በደኅና ፡ መንገድ ፡ ከመራው ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ተጣጣሪ ፡ ሕዝብ ፡ ከና ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ ለመድረስና ፡ ትልቅ ፡ ሀብት ፡ ለማግኘት ፡ ይችላል ።

ደኅናውን ፡ መንገድ ፡ መንግሥት ፡ ለከቶ ፡ ካልሰጠውና ፡ ካልሰየው ፡ ግን ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ጌጥና ፡ ምቹ ፡ ኑሮ ፡ የሚወድ ፡ ሕዝብ ፡ መጨረሻው ፡ ክፉ ፡ ነው ። ብዙ ፡ ነገር ፡ ይለምዳል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የለመደውን ፡ ነገር ፡ ለማድረግ ፡ ዐቅም ፡ ያጣል ። ይህም ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ዕውቀት ፡ ባላቸው ፡ አገሮች ፡ በመኪናና ፡ በተሻለ ፡ መሣሪያ ፡ ተሠርቶ ፡ ሲመጣ ፡ ዋጋው ፡ ባገሩ ፡ ከተሠራው ፡ ይረከባልና ፡ ለዋጋው ፡ ሲል ፡ ባገሩ ፡ የተሠራውን ፡ ትቶ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የመጣውን ፡ ዕቃ ፡ ይገዛል ። በዚሁም ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የነበሩት ፡ ሠራተኞች ፡ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚገዛቸው ፡ አጥተው ፡ የለመዱትን ፡ ሥራ ፡ ትተው ፡ የዕለት ፡ እንጀራ ፡ የሚገኝበትን ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ይይዛሉ ። ከዚህም ፡ የተነሣ ፡ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ፈጽሞ ፡ ይለየዋልና ፤ የውጭ ፡ አገር ፡ ሕዝቦች ፡ ታዛዥ ፡ ይሆናል ። አሁን ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ንግድ ፡ ባይመጣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ለጊዜው ፡ የሚለብሰው ፡ አጥቶ ፡ ይቸገር ፡ ነበር ። የኢትዮጵያ ፡ የስሜን

መንግሥትና ፡ የሕዝብ ፡ አስተዳደር ።

ን ፡ ሕዝቦችማ ፡ የብረት ፡ ማረሻን ፡ አጥተው ፡ በዕንጨት ፡ መሬቱን ፡ መቁፈር ፡ የግድ ፡ ይሆንባቸው ፡ ነበር ። የሐረርጌም ፡ ጋላ ፡ አካፋ ፡ አጥቶ ፡ እርሻው ፡ ሁሉ ፡ ይበላሽበት ፡ ነበር ። ሠራተኛና ፡ ጉልበትም ፡ መኪናም ፡ ከመታጣት ፡ የተነሣ ፡ ዛሬ ፡ ለምቶ ፡ የምናየው ፡ የኢትዮጵያ ፡ እርሻ ፡ የሚበዛው ፡ ዱርና ፡ ደን ፡ ይሆናል ።

የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ዕቃ ፡ እንዲያስፈልገው ፡ የዛሬ ፡ የፍጥነት ፡ ተገለጠ ። በትግራይ ፡ የእኸል ፡ ሽመታ ፡ ተወዶ ፡ ስራዊታቸው ፡ ቢቸገር ፡ ራስ ፡ ስብሐትና ፡ ደጃዝማች ፡ ሥዩም ፡ ተማክረው ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ ሐማሌን ፡ እንዲደወርድ ፡ ከላከው ፡ ከዚሁም ፡ የተነሣ ፡ የሐማሌን ፡ ገዢ ፡ አንዳች ፡ ከላከው ፡ ከጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ ራስ ፡ ስብሐትና ፡ ደጃዝማች ፡ ሥዩም ፡ ስራዊታቸው ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ተቸገረ ፡ አይተው ፡ ካልከሉን ፡ አፈረሱት ። ስለዚህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ መንግሥትነቱና ፡ የሕዝቡ ፡ አርነት ፡ በዋዛ ፡ እንዲደጠፋቸው ፡ የፈለገ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ መመኪቻውን ፡ ማስናዳት ፡ ነው ። ዋናውም ፡ መመኪቻ ፡ የሚሆነው ፡ የተደላደለ ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብና ፡ ሥራ ፡ ማሠልጠን ፡ ነው ።

፯ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ዛሬ ፡ ያገራችን ፡ ጉምሩኮች ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የመጣውን ፡ ልብስ ፡ ሲቀርጡ ፡ እንደ ፡ ሌላው ፡ ሁሉ ፡ ካሥር ፡ አንድ ፡ ነው ። የልብስም ፡ መሥሪያ ፡ መሣሪያና ፡ መኪና ፡ ቢመጣ ፡ እንዲሁ ፡ ካሥር ፡ አንድ ፡ ይቀረጣል ። የልብስም ፡ መሣሪያ ፡ መኪና ፡ ፋብሪካ ፡ አቆማለሁ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ቢመጣ ፡ እንደ ፡ ዛሬው ፡ ያገራችን ፡ ሹማምት ፡ አይያዝ ፡ ቢሆን ፡ ይከለክላል ። ያለዚያ ፡ ግን ፡ ሌላው ፡ ያለበው ፡ ልብስ ፡ እንደማይሸጥሉት ፡ አድርገው ፡ ሠራው ፡ ያለበው ፡ ልብስ ፡ እንደማይሸጥሉት ፡ ደግሞ ፡ ሌላ ፡ የሚሰጠውን ፡ ግብር ፡ የበዙበታል ። እንዲሁም ፡ ደግሞ ፡ በረሐውን ፡ መሬት ፡ አቅንቼ ፡ ጥጥ ፡ ዘርቼ ፡ አበቅላለሁ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ቢመጣ ፡ ማስቸገር ፡ እንጂ ፡ አንድም ፡ ርዳታ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ሹማምት ፡ አይገኝም ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡

በአቅዋጽ፡ ፋብሪካ ፡ አቀማ፡ ልብስ ፡ እሠራለሁ፡ የማልና፡ የሚያስብ ፡ አንድም ፡ አስተዋይ ፡ ሰው ፡ በኤርፓፕ ፡ ባሚራካ ፡ አይገኝም ። ያገራችንም ፡ የዛሬ ፡ ዋናች ፡ ሹማምት ፡ መንግሥታቸውን ፡ እንዳገለገለ ፡ ሊታወቅላቸው ፡ ሲፈልጉ ፡ ደኅና ፡ ውል ፡ እንደ መዋዋል ፡ ዛሬ ፡ ውል ፡ አስቀረሁ ፡ እያሉ ፡ በየቦታቸው ፡ ያወራሉ ። በዚሁም ፡ ድንቅርናቸው ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸውና ፡ ያለፈው ፡ ኑሯቸው ፡ የማይታወቅ ፡ ባሕሪም ፡ የሌላቸው ፡ አንዳንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስደተኞችም ፡ በልተን ፡ እንደር ፡ ሲሉ ፡ ያገራችን ፡ ሹማምት ፡ ዛሬ ፡ የያዙትን ፡ የስሕተት ፡ መንገድ ፡ እንዳይለቁ ፡ ያጠነክሩታል ። አይዟችሁ ፡ እያሉ ፡ ከየመጸሐፍቱ ፡ የለቀሙትን ፡ ትርጉሙ ፡ ግን ፡ ለራሳቸውም ፡ ቢሆን ፡ ያልተገለጠላቸውን ፡ አንዳንድ ፡ የተሰበረ ፡ ቃል ፡ ያስጠናቅቃል ።

ያገራችንም ፡ ሹማምት ፡ ሩቅ ፡ እንዳያዩ ፡ እነዚህ ፡ የተሰበሩ ፡ ቃላት ፡ እንደ ፡ ጉም ፡ ሁኑው ፡ ዐይናቸውን ፡ ሸፍኑው ፡ ይከለክሏቸዋል ። ዕውቀት ፡ አለንም ፡ ብለው ፡ ራሳቸው ፡ ይዞራል ። ውሳኸታቸውም ፡ ሥራን ፡ ትተው ፡ በእርከርና ፡ በመግት ፡ ባቻ ፡ ነው ። እገልጋዮች ፡ ተብለው ፡ በእንደዚህ ፡ ያሉት ፡ መኳንንት ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ መንግሥት ፡ እንደዚህ ፡ ባሉ ፡ ሩቅ ፡ በማያዩ ፡ ሰዎች ፡ የተመራም ፡ ሕዝብ ፡ ተያይዞ ፡ ያውም ፡ በፍጥነት ፡ ወደ ፡ ገደል ፡ መግባት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ የማይጠረጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

የዛሬው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሁኔታ ፡ ገልጾ ፡ ያላየናል ። በዚህ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ወዳሉት ፡ ከተሞች ፡ ወይም ፡ ትልልቅ ፡ መንደሮች ፡ ብንዞር ፡ ሕዝቡ ፡ የተመቸ ፡ ኑሮ ፡ እንደ ፡ ለመደ ፡ ጌትነቱም ፡ እየበዛ ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ እናያለን ፤ ግን ፡ አይሠራም ። ወደ ፡ አገር ፡ ቤትም ፡ ብንሄድ ፡ ባላገሩ ፡ ከድኸነት ፡ ጋራ ፡ ሲታገል ፡ እናገኘዋለን ። ባንድ ፡ ፊት ፡ በየከተማው ፡ ሥራ ፡ ፈተው ፡ የሚኖሩትን ፡ ሰዎች ፡ እመግባለሁ ፡ ሲል ፡ ይደክማል ። ባንድ ፡ ፊትም ፡ የሚመጣበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ባገሩ ፡ ቢሠራ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ያለብዙ ፡ ደካም ፡ ሊያገኘው ፡ የነበረውን ፡ ልብ ሰና ፡ የቤት ፡ መሣሪያ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ ስምንት ፡ ጊዜ ፡

ይደክምበታል ፤ በዚሁም ፡ ጉልበቱ ፡ ይባክናል ። በመጨረሻም ፡ መሬቱ ፡ በዕዳ ፡ ተይዞ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ እጅ ፡ ያልፋል ። ወይም ፡ ደግሞ ፡ ላንድ ፡ ትንሽ ፡ ርዳታ ፡ ሲል ፡ መሬቱን ፡ ላንድ ፡ ሹም ፡ አውርስ ፡ ይሞታል ። ልጆቹም ፡ የሚቀመጡበት ፡ ቦታ ፡ አጥተው ፡ በታም ፡ ቢያገኙ ፡ የባላገሩን ፡ መከራ ፡ ጠልተው ፡ ወደ ፡ ከተማው ፡ ይሄዳሉ ። ሳይሠሩ ፡ የሚበሉትንም ፡ ሰዎች ፡ ቁጥር ፡ ማሳደጋያ ፡ ይሆናሉ ። ወይም ፡ ያንዱ ፡ ፈረንጅ ፡ አሽከር ፡ ሁኑው ፡ ለራሳቸውም ፡ ላገራቸውም ፡ ጥቅም ፡ ሳይሆኑ ፡ ዕድሜያቸውን ፡ ሙሉ ፡ በከንቱ ፡ ያሳልፋታል ። እንግዲህም ፡ አራሹ ፡ እያነሰ ፡ ባራሹ ፡ ደካም ፡ የሚመገቡ ፡ እየበዙ ፡ ይሄዳሉ ። በሥርዐት ፡ ተከፋፍሎ ፡ የነበረውም ፡ መሬት ፡ በዕዳም ፡ በውርስም ፡ ሄዶ ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። የመንግሥትንም ፡ ሥራ ፡ በእጃቸው ፡ የጨበጡ ፡ እነዚህ ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ በግብር ፡ የሚመገኙቸው ፡ ሰው ፡ የለም ። መከራው ፡ ሁሉ ፡ ገና ፡ መሬቱን ፡ ባልሸጠ ፡ ባላገር ፡ ላይ ፡ ይወድቃል ። ስለዚህም ፡ መከራውን ፡ ጠልቶ ፡ ባላገሩ ፡ ሁሉ ፡ መሬቱን ፡ እየሸጠ ፡ ወይም ፡ እያወረሰ ፡ የነዚህ ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ አራሹ ፡ መሆን ፡ ዝምሯል ። መሬቱም ፡ ገንዘቡ ፡ እንዳልሆነ ፡ ያውቃልና ፡ ሊያሳምረውና ፡ አጥብቆ ፡ ሊያርስው ፡ አይተጋም ። ጥቂቶች ፡ ባለመሬቶችም ፡ የያዙት ፡ መሬት ፡ ብዙና ፡ ሰፊ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ከየመሬቱ ፡ የሚመጣላቸው ፡ ጥቂት ፡ ትርፍ ፡ ተጠራቅሞ ፡ በከተማው ፡ ተቀምጠው ፡ በስንፍና ፡ ለሚያላልፉት ፡ ኑሯቸው ፡ ይበቃቸዋል ። ባይበቃቸውም ፡ መሬቱን ፡ ገና ፡ ያልሸጠውን ፡ ወይም ፡ ያላወረሰውን ፡ ባላገር ፡ አስጨንቀው ፡ ይዘው ፡ ያላደገቡ ፡ በጉቦና ፡ በማስፈራራት ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ ይበሉበታል ። በዚሁም ፡ ምክንያት ፡ ሌሎቹ ፡ ባላገሮች ፡ መሬታቸውን ፡ ለመልቀቅ ፡ የግድ ፡ ይሆንባቸዋል ።

እንሆ ፡ ነገሩን ፡ አስተውለን ፡ ከተመለከትነው ፡ ባገራችን ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡ የያዘ ፡ እየጨመረም ፡ የሚሄድ ፡ ባላገሩም ፡ የእርሻን ፡ ሥራ ፡ ትቶ ፡ ሹሞቹን ፡ እንደ ፡ ውሻ ፡ እየተከተለ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የሚኖር ፡ የመንግሥትም ፡ ጥቅም ፡ እያነሰ ፡ የሚሄድ ፡ ዋናው ፡ ምክንያቱ ፡ አራሹ ፡ የሚያስፈልገ

፡ ህግጥፍ ፡ ተረብሰ ፡ ሠህሁሃ ፡ ወጋኅሳ ፡ ተህቶ
 ሐመ ፡ ረጋሃሳ ፡ ረመ ፡ ህጋታ ፡ ተረብሰ ፡ ሐውጊኤህ ፡ ህህቱግጥ
 ፡ ወሠህሁሃ ፡ ሐመሰ ፡ ወጋኅሳ ፡ ሐፍቶህ ፡ ረሰ ፡ ህህ ፡ ሠህሰ
 ፡ ሐፍቶህ ፡ ተረብሰ ፡ ወጋኅሳ ፡ ፍገኤህ ፡ ሐህፍሃ ፡ ህግጥፍ
 ፡ ወተራተ ፡ ፍገኤህ ፡ ህግጥ ፡ ግዝ ፡ ግጥ ፡ ረቱወተ ፡ ኃህረህ
 ፡ ጋኅ ፡ ሐፍቶህ ፡ ተህፍ ፡ ተህ ፡ ሐፍቶህ ፡ ህግጥፍ ፡ ኃህ
 ፡ ሐመ ፡ ተህ ፡ ሐፍቶህ ፡ ህግጥፍ ፡ ወህ ፡ ሐህ ፡ ፍገኤህ ፡ ረ
 ህፍ ፡ ሐፍቶህ ፡ ኃህረህ ፡ ወረቱ ፡ ወህህህህ ፡ ሐመጋጋ

፡ ጋሮቱሆሃ ፡ ሁዚሂይ ፡ ኑት፣ኤሊመ

[illegible]

፡ጋሌሂ፡ፍጥወሀ፡ ኃቀኝ፡ ፆሀሌ፡ ቲሀከሌኤ፡ ላብ፡ ጋሌሂ፡ ራወ

७५

[illegible][illegible]

॥ वृत्तान्तः ॥

[illegible]

乙丑

፡ ጋረኛቶህሃ ፡ ሆዚሂይ ፡ ናቲጠ/ጐሪጠ

[illegible]

40

፡ ጋሁ ፡ ፬፻ ፡ ፶፻፲፩፻ ፡ ረፊህኤ ፡ ፬ ፡ ሀሁላህ ፡ ወርሐ
 ፡ ሀሁላ ፡ ወረከሪ ፡ ጋሁ ፡ ራወህ ፡ ሀገራ ፡ ቲገሃፊ ፡ ቲመሪ
 ፡ ፬፻፲፫ ፡ ረቀ ፡ ፬፻ ፡ ለከራራ ፡ ሀሃ ፡ ጋራጋሪ ፡ ቲገሃፊ
 ፡ ቲመሪ ፡ ፲፩፻፲፫ ፡ ረቀ ፡ ፲፩፻ ፡ ለከራራ ፡ ሃራገ፡ ወረከሃገሃ
 ኤ፡ ወጋራ ፡ ሃረሂ ፡ ሃገራ ፡ ወከራህ ፡ ሃወ ፡ ቀህ ፡ ረወ
 ከጋሂ ፡ ራህህ ፡ ለሀሀህ ፡ ሃራፊ ፡ ሃራ ፡ ቲፊሂፊ ፡ ቲሀ
 ራሃገኤ፡ ቲራገ፡ ራራገ፡ ራገ፡ ራራህ ፡ ራራህ ፡ ራራህ
 ፤ ራወህ ፡ ራህወ ፡ ቲሀህ ፡ ራህህ ፡ ራህህ ፡ ወከሀገኤ

፡ ጋጽ፡፡ ሆዚ፡፡ ኃ፡፡

五

ም ፡ ከሰጡት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ያበቅላል ።
 በዚህም ፡ ምክንያት ፡ የመሬቱ ፡ ጌታ ፡ ቢያመቱ ፡ እየከበረ ፡
 ይሄዳል ። ዱሮ ፡ አባቶቹ ፡ በዕዳ ፡ ተይዘው ፡ ወይም ፡ ለሹም ፡
 አውርሰው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የተነቀለውም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእጅ ፡
 ሥራ ፡ ተምሮ ፡ ሠርቶ ፡ ባገኘው ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መሬት ፡
 ለመግዛት ፡ ይጣጣራል ። እነዚያም ፡ ያላቅማቸው ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡
 የያዙት ፡ ሰዎች ፡ ከመሬታቸው ፡ ከፍለው ፡ ይሸጡለታል ።
 በዚህም ፡ ባገር ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ቦታና ፡ መሬት ፡ ከጥቂት ፡
 ሰዎች ፡ ወጥቶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይከፋፈላል ። እያንዳንዱም ፡ አራ
 ሽ ፡ የሚያርሰው ፡ መሬት ፡ ገንዘቡና ፡ ርስቱ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በ
 ጣም ፡ ይታወቃል ። እንዲሻሻልላትና ፡ እንዲያምርላት ፡ ባለው ፡
 ጉልበቱ ፡ ይተጋበታል ። በዚህም ፡ ትጋቱ ፡ ለራሱና ፡ ላገሩ ፡
 ትርፍ ፡ ያገባል ።

እንሆ ፡ መሬት ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ሲገባ ፡ ላገሩ ፡
 ክፉ ፡ ምልክት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ እንደ ፡ ደሸዩና ፡ የመንግሥቱ ፡
 ጉዳል ፡ እያነሰ ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ ይመሰክራል ። መሬቱ ፡ ተከፋ
 ፍሎ ፡ በብዙ ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ የሕዝቡን ፡
 ሀብትና ፡ የመንግሥቱን ፡ ጉዳል ፡ ያመለክታል ። ይህ ፡ ስለ ፡ ተባ
 ለ ፡ ግን ፡ መሬት ፡ አይሸጥ ፡ አይለወጥ ፡ ተብሎ ፡ ቢታወጅ ፡
 ለሕዝቡ ፡ የበለጠ ፡ ጉዳት ፡ ይሆንበታል ። ባላገሩ ፡ ያለው ፡ ገን
 ዘቡ ፡ መሬቱ ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ ይህንንም ፡ ያለውን ፡ ገንዘቡን ፡
 እንደ ፡ ልቡ ፡ ካልሸጠ ፡ ካለወጠ ፡ ገንዘቡ ፡ ነው ፡ የሚለውን ፡
 ነገር ፡ ፈጽሞ ፡ ያጣል ። በዕዳም ፡ ቢያዝ ፡ እጁን ፡ የሚያወጣበ
 ት ፡ ነገር ፡ አያገኝም ።

ግብርም ፡ ሲበዛበት ፡ እንዳይሸጥ ፡ ስለ ፡ ተከለከለ ፡ ለሌላ ፡
 ለሚያርስ ፡ ሰውም ፡ ሳያስረክብ ፡ መሬቱን ፡ ባዶውን ፡ ትቶት ፡ ይሰ
 ዳዳል ። መሬቱም ፡ የሚያርስውና ፡ የሚጠብቀው ፡ ሰው ፡ አጥ
 ቶ ፡ ቁይቶ ፡ ከተባላሽ ፡ በኋላ ፡ መንግሥት ፡ ለሌላው ፡ ሰው ፡
 ቢፈቅድላት ፡ እንኳ ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ ልሸጠውና ፡ ልለውጠው ፡ የማ
 ልችለው ፡ መሬት ፡ ምን ፡ ይጠቅመኛል ፡ ሲል ፡ ደስ ፡ ብሎት ፡
 አያቀናውም ። ምናልባት ፡ እንኳ ፡ ለእርሻ ፡ ማትጊያና ፡ ርዳታ ፡
 ተብለው ፡ ባንኮች ፡ ቢቆሙ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡

ዐይነት ፡ አበዳሪዎች ፡ ቢተባበሩ ፡ ባለገሩ ፡ ከርስቱ ፡ እንዲነቀ
 ል ፡ ለማፋጠን ፡ ነው ። እንጂ ፤ ዛሬ ፡ አይጠቅሙትም ። እስቲ ፡
 አሁን ፡ ባገራችን ፡ ከባንክ ፡ የተባደረ ፡ ባለርስት ፡ ሁሉ ፡ ከመ
 ሬቱ ፡ ሳይነቀል ፡ ወይም ፡ መሬቱን ፡ ለዋሱ ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡
 ሰው ፡ ሳይሸጥ ፡ ብድሩን ፡ የመለሰ ፡ ከመቶ ፡ ስንት ፡ ይገኛል ።
 ለዚህም ፡ ቃል ፡ እንዳንዱ ፡ ሰው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይመል
 ስ ፡ ይሆናል ። ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አገር ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡
 ለባለርስቱ ፡ ሲያበድር ፡ ገንዘቡን ፡ የሚመልስበት ፡ ጊዜ ፡
 ያጥርበታልና ፡ ባላገሩ ፡ መሬቱን ፡ ሳይሸጥ ፡ ብድሩን ፡ ለመመ
 ለስ ፡ አይሆንለትም ። ለዚህ ፡ መልስ ፡ ግን ፡ መሠረት ፡ የለው
 ም ። ለብድሩ ፡ መመለሻ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ቢሰጡት ፡ ግን ፡ በጥቂት ፡
 በጥቂቱ ፡ ሲል ፡ ለመመለስ ፡ አያቅተውም ፡ ነበር ። ባንኮቹም ፡
 ለባለርስቱ ፡ ዐሥር ፡ ወይም ፡ ካይ ፡ ዓመትም ፡ ጊዜ ፡ ቢሰጡት ፡
 የው ፡ ነውና ፤ ለባለገሩ ፡ እንዳች ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ባላገር ፡
 የሚበደር ፡ ከመሬቱ ፡ በሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ለምግብ ፡ ያኸል ፡
 አስቀርቶ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
 ባጠገቡ ፡ ተሠርቶ ፡ ቢሆን ፡ ድካሙ ፡ ጥቂት ፡ ይሆን ፡ የነበረው ፡
 የሚመጣው ፡ ከፋቅ ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የስምንት ፡ ጊዜ ፡ ድካም ፡
 ሲፈጅበት ፡ ጊዜ ፡ ደካም ፡ ለራሱ ፡ የሚቀርስበት ፡ ትርፍ ፡ ምንድ
 ነው ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ደግሞ ፡ መከራ ፡ ይጫነዋል ። መንግሥት
 ም ፡ በባለገር ፡ ውስጥ ፡ ካሉት ፡ ሠራተኞች ፡ የሚያስፈልገውን ፡
 ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ የሚገዛ ፡ ቢሆን ፡ ዕቃውን ፡ የሚሸጡላት ፡ ሠራ
 ተኞች ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ምግባቸውን ፡ የሚገዙት ፡ ከባለ
 ገሩ ፡ ነበርና ፡ ያ ፡ ግብር ፡ ሆኖ ፡ ከባለገሩ ፡ እጅ ፡ የወጣው ፡ ገን
 ዘብ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይመለስላት ፡ ነበር ፤ ዳሩ ፡ ግን ፡ ነገሩ ፡ ገና ፡
 እንደዚህ ፡ አልሆነም ።

ባላገሩ ፡ ዛሬ ፡ ሲጋብር ፡ ዕንጨት ፡ ሰብሮ ፡ እኸል ፡ ጭኖ ፡
 ወይም ፡ ቤት ፡ ሠርቶ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ዐሥራት ፡ አፍሶ ፡ ነው ።
 በጉልበቱ ፡ የሚገብረው ፡ ግብር ፡ መቼም ፡ ሲገበር ፡ ወዲያው ፡
 ያልቃል ። በእኸሉም ፡ የገበረውን ፡ ግብር ፡ ሥራ ፡ የማይ
 ሠሩ ፡ ሰዎች ፡ በከንቱ ፡ ይመገቡታል ። ማለት ፡ እንደ ፡ መዠመሪ
 ያው ፡ ዐይነት ፡ ግብር ፡ በከንቱ ፡ ይባከናል ። ሦስተኛውም ፡

12

ዐይነት ፡ ግብሩ ፡ ብር ፡ ነው ። ይህ ፡ ብር ፡ የሆነ ፡ ግብር ፡ ግን ፡ ለሱ ፡ አይመስልም ። መርፌ ፡ ምስግር ፡ ቢላም ፡ መሃረቢያ ፡ ደማ ፡ ጎራዴ ፡ ጠመንገ ፡ ሱሪ ፡ ቀሚስ ፡ ካባ፡ባርሚጣ ፡ ምንጣ ፡ ፍ ፡ መጋረጃ ፡ ወንበር ፡ አልጋ ፡ ሌላውንም ፡ ምናምንቱ ፡ ዐይነት ፡ ፅቃ ፡ ሁሉ ፡ ለሚያመጡ ፡ ነጋዴዎች ፡ ከባሕር ፡ ማዶ ፡ ሆነው ፡ ለሚሠሩት ፡ ሠራተኞች ፡ ይሄዳል ። እነዚህ ፡ ሠራተኞችና ፡ ነጋዴዎች ፡ ግን ፡ ከጥቂቶቹ ፡ በቀር ፡ የሚበዙቱ ፡ ምግባቸውን ፡ የሚገዙት ፡ ካገራችን ፡ ባላገር ፡ አይደለም ፤ ካገራቸው ፡ የሚመጣውን ፡ ነው ፡ እንጂ ።

እንሆ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ የተጐዳው ፡ በሁለት ፡ ፊት ፡ ነው ። መዝመሪያ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ይሄድበታል ። ለመንግሥት ፡ ም ፡ የሚከፍለው ፡ ግብር ፡ ግማሹ ፡ በከንቱ ፡ ይባከናል ፡ ግማሹም ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ ነውና ፤ መትጋያ ፡ አይሆንውም ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ገበሬ ፡ ትርፍ ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ ከወደዱት ፡ ይምጣ ። ለዚህ ፡ መሞገቻ ፡ ግን ፡ አንዱ ፡ እንዲህ ፡ ይል ፡ ይሆናል ፤ እኸል ፡ ከዱሮ ፡ ይልቅ ፡ አሁን ፡ ተወደደ ፤ እኸሉን ፡ እየሸመተ ፡ ብድሩን ፡ መመለስ ፡ ምን ፡ ይቀተዋል ። እንግዲህ ፡ የሚመልስ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ የሚያስተውል ፡ ሰው ፡ ነው ።

ዛሬ ፡ እኸል ፡ የተወደደበት ፡ ሁለት ፡ ምክንያቶች ፡ አለው ፤ መዝመሪያ ፡ የባላገሩ ፡ ቤተ ፡ ሰብ ፡ እየበዛ ፡ ሄደ ።

ሁለተኛ ፡ ገበሬዎቹ ፡ ደኅና ፡ መሃረያና ፡ የሚበቃ ፡ ፅውቀት ፡ የሌላቸው ፡ ስለ ሆኑ ፤ መሬታቸው ፡ እያረጀ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ፍሬ ፡ የዱሮውን ፡ አያኸልምና ፡ ከምግባቸው ፡ ተርፎ ፡ ሊሸጥ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ የሚሄድ ፡ እኸል ፡ ጥቂት ፡ ነውና ፤ ለሽማቸቹ ፡ ስላልበቃቸው ፡ የእኸል ፡ ጥጋ ፡ እየተወደደ ፡ ሄደ ። እንግዲህ ፡ ባላገሩ ፡ ዱሮ ፡ ከምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ሁለት ፡ ዳውላ ፡ ስለ ፡ ነበር ፡ በሁለቱ ፡ ዳውላ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ሹ ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ በኋላ ፡ ደግሞ ፡ ከምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ፬ ፡ ቀና ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ባራቱ ፡ ቀና ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ቢያገኝበት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ምን ፡ ይሆን ። እውነት ፡ ነው ፤ እንደ ፡ ዱሮው ፡ ከምግቡ ፡ ሁለት ፡ ዳውላ ፡ ቀርቶት ፡ ቢሆን ፡ ሁለቱ ፡ ዳውላ ፡

አምስት ፡ ብር ፡ ቢያወጣለት ፡ ኑሮ ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ አራት ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ አገኘ ፡ ለመባል ፡ ይቻል ፡ ነበር ። ዛሬ ፡ ከምግቡ ፡ የሚቀረው ፡ አራት ፡ ቀና ፡ ብቻ ፡ ስለ ሆነ ፡ ግን ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ እኸሉ ፡ በገበያ ፡ ስለ ፡ ተወደደ ፡ ባላገር ፡ አንድም ፡ ትርፍ ፡ አያገኝበትምና ፡ የተበደረውን ፡ ብድር ፡ ለመከፈል ፡ ጉልበት ፡ አያገኝም ።

ተከራካሪው ፡ አንባቢ ፡ ግን ፡ ደግሞም ፡ እንደዚህ ፡ ይል ፡ ይሆናል ። ዛሬ ፡ ብር ፡ የሚገኘው ፡ በባላገር ፡ ቤት ፡ ነው ። ትርፍ ፡ ካላገኘ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ብር ፡ አገኘ ። አንዳንድ ፡ ሰዎች ፡ መሬታቸው ፡ ስፊ ፡ ሆኖ ፡ ቤተ ፡ ሰቦቹ ፡ ጥቂቶች ፡ ስለ ሆኑ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ቢያገኙ ፡ ባሁኑ ፡ ሐሳባችን ፡ አይገባም ። አሁን ፡ እኛ ፡ የምንመራመረው ፡ የየንዳንዱን ፡ ሰው ፡ ጥቅም ፡ አይደለም ፤ የመላውን ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ነው ፡ እንጂ ። ኻያ ፡ ቀላድ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ከኻያው ፡ ቀላድ ፡ ፻፪ ፡ ብር ፡ ባመት ፡ ቢያገኝ ፡ ካምስቱ ፡ መቶ ፡ ደግሞ ፡ ሦስቱን ፡ መቶ ፡ ብር ፡ ላመት ፡ ምግቡ ፡ አስቀርቶ ፡ ሁለቱን ፡ መቶ ፡ ብር ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ቢያገባ ፡ ትርፍ ፡ አግኝቷል ፡ ብለን ፡ በዚህ ፡ ባሁኑ ፡ ሐሳባችን ፡ አናገባውም ። እኛ ፡ የምናገባው ፡ ሐሳብ ፡ ከየንዳንዱ ፡ ቀላድ ፡ ባመት ፡ ፻፮ ፡ ብር ፡ ማግኘቱን ፡ ነው ።

እንሆም ፡ የሚበዛው ፡ ባላገር ፡ አንድ ፡ ሙሉ ፡ ቀላድ ፡ ወይም ፡ እኩሌታ ፡ ቀላድ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ብዙ ፡ ቀላድ ፡ የለውም ። በዛሬውም ፡ መሃረያው ፡ አንድ ፡ ቀላድ ፡ አርሶ ፡ ከምግቡና ፡ ከልብሱ ፡ የሚቀረው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ማለት ፡ ቀላዱን ፡ ብቻውን ፡ ሁሉ ፡ ቢያርስው ፡ ጨርሶ ፡ በመላው ፡ ሊያርሰው ፡ አይችልም ። ሌላ ፡ ገበሬም ፡ ቢጨምር ፡ ገበሬውም ፡ ምግብና ፡ ልብስ ፡ ይፈልጋል ። ስለዚህም ፡ ባለመሬቱ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ።

አንባቢው ፡ ግን ፡ ይሆንን ፡ ነገር ፡ አሁንም ፡ ቢሆን ፡ በጣም ፡ ያልተረዳው ፡ እንደ ሆነ ፡ እንዲህ ፡ ይላል ። ካንዱ ፡ ቀላድ ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ እኸል ፡ አለማግኘቱ ፡ ባላገሩ ፡ ደኅና ፡ መሃረያ ፡ በማጣቱ ፡ ነውና ፤ ባንክ ፡ የሚያበድረው ፡ ባላገሩ ፡ የተሻሻረ

ለ ፡ መሣሪያ ፡ ገዝቶ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ከመሬቱ ፡ አግባብ ፡ የሚበቃቸውን ፡ የኸል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ለሚኖሩ ፡ ሽማግሌት ፡ ሽምቶ ፡ ከነዚህም ፡ ሽማግሌት ፡ የተረፈውን ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ አገር ፡ በባብር ፡ ሰዶ ፡ እንዲሸምተው ፡ ነው ፤ ይህ ፡ ቃል ፡ ግን ፡ ሲናገሩት ፡ ያምራል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ አጥብቀን ፡ ከመረመርነው ፡ ዘንድ ፡ መሠረት ፡ አልባ ፡ ሁኖ ፡ እናገኘዋለን ። ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ እንደ ፡ የማይጠረጠር ፡ ቃል ፡ እናጥና ፤ ቃሉም ፡ ይህ ፡ ነው ። በየሥራው ፡ ባልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ አራሹ ፡ ለብቻው ፡ ተላይቶ ፡ ሊሠላጥን ፡ አይችልም ። ነገር ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ቢሻው ፡ እስቲ ፡ የሚችል ፡ ይሁን ። ግን ፡ አራሹ ፡ ለብቻው ፡ ተላይቶ ፡ በሥራው ፡ ቢሠላጥንም ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አያገኝበትም ። ምክንያቱ ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ ዛሬ ፡ እኸል ፡ የተወደደው ፡ ስለ ታጣ ፡ ነው ፤ የገበሬው ፡ ቀጥር ፡ እየበዛ ፡ ሄደ ፡ አይደለም ። ስለዚህም ፡ አርሶ ፡ ካገባው ፡ እኸል ፡ ለምግብ ፡ የሚተርፈው ፡ ጥቂት ፡ ነው ። አሁን ፡ ግን ፡ ድንገት ፡ ደገና ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያ ፡ ወጥቶ ፡ ባላገሩም ፡ ባዲሱ ፡ መሣሪያ ፡ ቢያርስ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ቀላድ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ሊያገኝ ፡ ይችላል ። ባላገሩም ፡ ከምግብ ፡ የሚተርፈው ፡ ብዙ ፡ ይሆናል ፤ የተረፈውንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሽማግሌት ፡ የማይጨርሱት ፡ ይሆናል ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ለገበሬው ፡ ቀጥለው ፡ ከተጻፉት ፡ ሁላት ፡ መንገዶች ፡ አንዳቸውን ፡ መምረጥ ፡ የግድ ፡ ይሆንበታል ።

አንደኛ ፤ ከምግብና ፡ ከሽማግሌት ፡ ምግብ ፡ የሚተርፈው ፡ እኸል ፡ በከንቱ ፡ እንዳይነቀዝበት ፡ ፈርቶ ፡ እኸልን ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ሊያወጣው ፡ ነውና ፤ እኸል ፡ ይረከሳል ። ማለት ፡ ዱሮ ፡ ባራት ፡ ቀጥና ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ሲያገኝ ፡ ኑሮ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ያገባውም ፡ እኸል ፡ ከዱሮው ፡ ሦስት ፡ እጅ ፡ በልጠ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፩ ፡ ብር ፡ የሚያገኘው ፡ ፲፪ ፡ ቀጥና ፡ ስጥቶ ፡ ነው ።

ሁለተኛ ፤ ከምግብና ፡ ከሽማግሌት ፡ ምግብ ፡ የሚተርፈውን ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ አገር ፡ የሰደደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ እኸል ፡ የሚሄድበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅ ፡ ነውና ፡ ይዘውት ፡ የሚሄዱት ፡ ተላላኪዎች ፡ ነጋዴዎች ፡ ሊያተርፉበት ፡ ከፈለጉ ፡ እኸልን ፡ የሚሸምቱት ፡ በጥቂት ፡ ዋጋ ፡ ይሆናል ። ማናቸውም ፡ ዕቃ

ውን ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ አገር ፡ የሚሰድ ፡ ሰው ፡ የመልከተኛውንና ፡ የጫኑን ፡ ደመወዝ ፡ መክፈሉ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ስለዚህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ እኸልን ፡ ወደ ፡ ኤርፓ ፡ አገር ፡ ቢሰድ ፡ ከድካሙ ፡ ከፍሎ ፡ ያውም ፡ የሚበልጠውን ፡ ከፍል ፡ ለተላላኪዎችና ፡ ለነጋዴዎች ፡ መስጠት ፡ የግድ ፡ አለበት ። የድካሙን ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ ካላገኘ ፡ ዕዳውን ፡ ለመክፈል ፡ አይቻለውም ። ስለዚህም ፡ ባላገሩ ፡ በተበደረው ፡ ገንዘብ ፡ የተሻለ ፡ መሣሪያ ፡ ቢገዛ ፡ ትርፉ ፡ ለሱ ፡ አይደለም ፤ ለውጭ ፡ አገር ፡ ነው ፡ እንጂ ። የዕዳውም ፡ መክፈያ ፡ ቀን ፡ ሲደርስ ፡ መሬቱን ፡ ለመሸጥ ፡ ይሰናዳል ። ወይም ፡ መሬቱን ፡ አሳልፎ ፡ ለባለዕዳው ፡ ይሰጣል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ያ ፡ ለመንግሥት ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ይሆንበታል ፡ ያልነው ፡ ነገር ፡ ይደርሳል ። ማለት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይጠቀሳሉ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ለዚህም ፡ ቃል ፡ ቢሆን ፡ መከራከሪያ ፡ መልስ ፡ አይታጣበትም ፤ ይባልም ፡ ይሆናል ። ስለ ፡ ምንድነው ፡ እንግዲያው ፡ በየነገሥታቱ ፡ አገር ፡ ብንሄድ ፡ ከመሬታቸው ፡ ያገቡትን ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ አገር ፡ ሰደው ፡ እያቀኑ ፡ ትልልቅ ፡ ሀብት ፡ የሰበሰቡ ፤ ይኸው ፡ በዚህ ፡ የከበሩ ፡ ሰዎች ፡ በአሜሪካ ፡ በመስኮብ ፡ በፋማንያ ፡ ብዙ ፡ አይደሉም ፤ ደግሞም ፡ ወደ ፡ ወጭ ፡ አገር ፡ እየሰደዱ ፡ የበለጸጉበት ፡ ከነሱ ፡ አገር ፡ የተገኘውን ፡ እኸል ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። የሕዝብን ፡ አስተዳደር ፡ የማያውቁ ፡ ሰዎች ፡ ካልሆኑ ፡ በቀር ፡ እናውቃለን ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ አይረቱም ። የማይረቱበትንም ፡ ምክንያት ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈው ፡ ምሳሌ ፡ ያሳየናል ።

እንሆ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ፳፻ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ቢኖረው ፡ ከያንዳንዱ ፡ ጋሻ ፡ መሬቱም ፡ ፪፻ ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ ቢያገኝ ፡ እንግዲህ ፡ ከምስቱ ፡ መቶ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ የሚያገኘው ፡ እኸል ፡ በደምር ፡ መቶ ፡ ሺሕ ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ መሆኑ ፡ ነው ። አንዳንዱም ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ቢያወጣለት ፡ የመቶው ፡ ሺ ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ ዋጋ ፡ ፻ሺ ፡ ብር ፡ መሆኑ ፡ ነው ። ከዚህም ፡ እኩልታውን ፡ ለገበሬዎቹ ፡ ልብስና ፡ ቀለብ ፡ ቢያወጣለት ፡

ለርሱ ፡ ሃሺ ፡ ብር ፡ ይተርፈዋል ። ሃሺ ፡ ብር ፡ ለጌዳ ፡ ሰው ፡ በየመቱ ፡ ሲገባለት ፡ የሚከፍለው ፡ የሰው ፡ ዕዳ ፡ ከሌለበት ፡ ሀብታም ፡ ነው ፡ ለመባል ፡ ይቻላል ። ነገር ፡ ግን ፡ ከጌዳጌዳ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ባመት ፡ የሚገባለት ፡ ትርፍ ፡ ስንት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንመርምር ። ብናስበው ፡ እንሆ ፡ ፻ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። እንግዲህ ፡ የጌዳጌዳ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ የተገዛበት ፡ ዋጋ ፡ ሺ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ሺ ፡ ብር ፡ ባመት ፡ ያገባው ፡ ወለድ ፡ ፻ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ መሆኑ ፡ ነው ፤ ዛሬ ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡ ሲያበድር ፡ የሚፈልገው ፡ ወለድ ፡ ቢያንስ ፡ በመቶው ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ነውና ፤ እንሆ ፡ የሺው ፡ ብር ፡ ወለድ ፡ ባመት ፡ ፻፳ ፡ ብር ፡ ሆነ ። ስለዚህ ፡ ባለሙከቱ ፡ መቶ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ርከትን ፡ ሁሉ ፡ የገዛው ፡ ባምስት ፡ መቶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሊሆን ፡ ነው ። መሬቱንም ፡ ሁሉ ፡ የገዛው ፡ ተባድሮ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንሆ ፡ ወለዱ ፡ ከመቶው ፡ ባ፲፪ ፡ ሐሳብ ፡ ፰ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሆነ ። የሚያገኘው ፡ ያመት ፡ ትርፍ ፡ ግን ፡ ፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሌላውስ ፡ ይቅርና ወለዱንም ፡ ብቻ ፡ ለመክፈል ፡ አይችልም ። ስለዚህም ፡ ምክንያት ፡ እንኳን ፡ ዋናውን ፡ ሊከፍልና ፡ ለወለዱም ፡ ዕዳ ፡ ብቻ ፡ ሲል ፡ ከመሬቱ ፡ ከፍሎ ፡ በያመቱ ፡ መሸጥ ፡ አይቀርለትም ። ለዚሁም ፡ ነገር ፡ ደግሞ ፡ አንድ ፡ መከራከሪያ ፡ መልስ ፡ አለው ። ባላገር ፡ የሚበደር ፡ መሬትን ፡ ለመግዛት ፡ አይደለም ። መሬቱን ፡ አሳምሮ ፡ የበለጠ ፡ ትርፍ ፡ እንዲያገኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ይህም ፡ ቢሆን ፡ ያው ፡ ነው ። ባላገሮች ፡ እርሻቸውን ፡ አሳምረው ፡ የሚያበቅላውን ፡ እኸል ፡ ባበዙ ፡ ቍጥር ፡ መላው ፡ እኸል ፡ ተሻጠ ፡ የሚበላበት ፡ ገቢያው ፡ ከቅርብ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ትርፋቸው ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። ማለት ፡ ለጌዳጌዳ ፡ ቀላድ ፡ መሬት ፡ የሺሕ ፡ የሺሕ ፡ ብር ፡ መሣሪያ ፡ ገዝተው ፡ አምጥተው ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ቢያገቡ ፡ ያ ፡ የገቡት ፡ እኸል ፡ ሲቀና ፡ የሚቀናበት ፡ ገቢያ ፡ ሩቅ ፡ ሲሆን ፡ ከዱሮው ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ያነሰ ፡ ዋጋ ፡ ያመጣል ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ገቢያው ፡ ሩቅ ፡ የሆነበት ፡ ባላገር ፡ ምናልባት ፡ ትርፍ ፡ የሚያገኘው ፡ እኸልን ፡ በሚሰድባት ፡ አገር ፡ ከሰማይ ፡ መግት ፡ ወርዶ ፡ መከሩ ፡ ተባላሹቶ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ረኝብ ፡ የገባ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ መከሩ ፡ በጠፋ ፡ ቍጥር ፡ ትርፍ ፡ ሲያገኝ ። የውጭ ፡ አገርም ፡ መከሩ ፡

ባሚረ ፡ ቍጥር ፡ ደግሞ ፡ ሲከስር ፡ ይኖራል ። ማለት ፡ የዕድል ፡ ሎሌ ፡ ሁኖ ፡ ይኖራል ፡ እንጂ ፤ በጭራሽ ፡ የተደላደለ ፡ ትዳር ፡ የለውም ። ባሚረካና ፡ በመስኮብ ፡ በሩማንያም ፡ የሚታየው ፡ ነገር ፡ ይኸው ፡ ነው ። በእነዚያ ፡ አገሮች ፡ እንዳንዳቸው ፡ ሰዎች ፡ ካባዶቻቸው ፡ የወረሱትን ፡ ወይም ፡ ሰው ፡ ላይገባበት ፡ ራሳቸው ፡ ያቀኑትን ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡ ይዘው ፡ ከየመሬታቸው ፡ ተጠራቅሞ ፡ ባመት ፡ የሚገባላቸው ፡ ትርፍ ፡ ብዙ ፡ ነው ። እንደዚህ ፡ ባለውም ፡ ሕዝቡ ፡ ከመሬቱ ፡ ያገኘውን ፡ ኖሬ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ መስደድ ፡ የግድ ፡ የሆነበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የመሬት ፡ ዋጋ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። በየከተማው ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ መወደዱ ፡ ለጊዜው ፡ ነው ። የተወደደበትም ፡ ምክንያት ፡ ሁሉን ፡ ነው ። አንደኛው ፡ ከጅቡቲ ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለ ፡ ተዘረጋ ፡ ባለመሬት ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ የሚያገኙ ፡ ይመስላቸዋልና ፡ አይሸጡም ።

ሁለተኛው ፡ ደግሞ ፡ በየከተማው ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ በዝተው ፡ በከተማቸው ፡ ዙሪያ ፡ ታርሶ ፡ የሚገባው ፡ እኸል ፡ ለባላገሩና ፡ ለነርሱ ፡ ምግብ ፡ እንደ ፡ ዱሮ ፡ የማይበቃ ፡ ሆነ ። ከዱሮውም ፡ የበዛ ፡ እኸል ፡ እንዳይገባ ፡ ባላገሩ ፡ ደኅና ፡ መሣሪያና ፡ የሚበቃ ፡ ዕውቀት ፡ የለውም ። ከከተማዎቹም ፡ ራቅ ፡ ያሉት ፡ አገሮች ፡ ታርሰው ፡ እኸላቸው ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ ይመጣል ፡ እንዳይባል ፡ ደኅና ፡ የጋሪ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለሌለ ፡ ድካሙ ፡ ብዙ ፡ ነውና ፡ አይቻልም ። ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ካለው ፡ እንዱ ፡ ቀላድ ፡ ሁሉን ፡ ወይም ፡ ሦስት ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሲያወጣ ፡ በባሌ ፡ ወይም ፡ በወለጋ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ፲ ፡ ብር ፡ እንኳ ፡ ሊያወጣ ፡ አይችልም ።

አሁን ፡ እንግዲህ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ ባላገር ፡ የሚበቃ ፡ ዕውቀትና ፡ ደኅና ፡ መሣሪያ ፡ አግኝቶ ፡ ካጠገቡ ፡ መሬት ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ አርሶ ፡ ለማግባት ፡ የተቻለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እኸል ፡ በከተማ ፡ ውስጥ ፡ ካሉት ፡ ሽማግሌት ፡ ምግብ ፡ ተርፎ ፡ ሊረክስ ፡ ነውና ፡ በየከተማው ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ወዲያው ፡ ይረክሳል ፤ ይህም ፡ ቀርቶ ፡ ወደ ፡ ባሌ ፡ ወደ ፡ ሲዳሞ ፡ ወደ ፡ ወለጋ ፡ የጋሪ ፡ መንገድ ፡ ወይም ፡ የምድር ፡

ባቡር ፡ ቢዘረጋ ፡ ከነዚያ ፡ ወረዳዎች ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ሊመጣ ፡ ነውና ፤ ስለዚህ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ሁሉ ፡ ይረከሳል ። የባሌውና ፡ የወላጋው ፡ መሬት ፡ ግን ፡ እኸሉ ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ሊመጣ ፡ ነውና ፤ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ የረከሰውን ፡ ያኸል ፡ ጨምሮ ፡ ዋጋው ፡ ከፍ ፡ ይላል ።

ስለዚህ ፡ ባላገሩ ፡ እንዲጠቀም ፡ ተብሎ ፡ ገንዘብ ፡ ቢያበድፋት ፡ ለዛሬው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ እንዳችኑም ፡ ጥቅም ፡ አይሆንውም ። ይልቁንም ፡ መሬቱ ፡ እየተሸጠ ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። እነዚህም ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ የሚያገኙት ፡ ጥቅም ፡ ብዙ ፡ መሆኑ ፡ ተጠራቅሞ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ከያንዳንዱ ፡ መሬት ፡ የሚያገኙት ፡ ትርፍ ፡ ቢታሰብ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ይህ ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ መቼም ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ እንዳንዱ ፡ ደኅና ፡ መሬት ፡ ተገኝቶ ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ አይገኝም ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ጭራሹን ፡ እንዳች ፡ ነገር ፡ የማይገኝበት ፡ መሬት ፡ መልቶ ፡ የለምን ። ስለዚህ ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ድንገተኛ ፡ ነገር ፡ በሒሳባችን ፡ አይገባም ።

በሒሳባችን የሚገባ ፡ ከሥርዐት ፡ ጋራ ፡ የሚስማማ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ነው ። ይህም ፡ ሥርዐት ፡ እንዲህ ፡ ይለናል ፤ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባለመሬት ፡ የሚጠቀም ፡ መዝሙሪያ ፡ ከጠባቡ ፡ መሬት ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ለማግባት ፡ የሚበቃ ፡ መሣሪያና ፡ ፅውቀት ፡ ሲያገኝ ፡ ነው ።

በሁለተኛው ፡ አርሶ ፡ ያገባውን እኸል ፡ የሚሸጥበትና የሚበላበት ፡ ገቢያው ፡ ቅርብ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

የማንኛውም ፡ መንግሥት ፡ መሠረት ፡ ግን ፡ እርሻ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በጣም ፡ እንረዳለን ። ባለእርሻው ፡ ሲጠቀም ፡ መንግሥትም ፡ ትይል ፡ ያገኛል ። ባለእርሻውም ፡ ሲገዛ ፡ የመንግሥትም ፡ ትይል ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ እንዲረዳና ፡ እንዲበረታ ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ የባላገሩ ፡ ትዳር ፡ እየተሻለ ፡ እንዲሄድ ፡ መጣር ፡ አለበት ። የባላገሩ ፡ ትዳር ፡ ግን ፡ እየተሻለ ፡ የሚሄድ ፡ ምናልባት ፡ ለያንዳንዱ ፡

ነገር ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ደንብ ፡ ሲያወጡለት ፡ አይደለም ። የነፍሱ ፡ ገዳዩ ፡ አቀጣጥ ፡ ደንብ ፡ በመስቀል ፡ ወይም ፡ በገሬዴ ፡ እንዲሆን ፡ ዳኛው ፡ የሚፈርድው ፡ ባንድ ፡ ደንቢያ ፡ ላይ ፡ ተቀምጦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ ወይም ፡ ባሚረ ፡ ወንበር ፡ ላይ ፡ እንዲሆን ፡ እስረኛውንም ፡ የሚይዝና ፡ የሚጠብቅ ፡ ዘበኛ ፡ ጥሩ ፡ ልብስ ፡ ወይም ፡ ቅዳጅ ፡ ጨርቅ ፡ ሲሰጥ ። ከቀረጥም ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ ቢያንስ ፡ ወይም ፡ ቢበዛ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ቢሠራ ፡ ወይም ፡ ባይሠራ ፡ ለባለእርሻው ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አይሆንውም ። እንደዚህም ፡ ባለው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባለመሬቱ ፡ ካልተጠቀመበት ፡ መንግሥትም ፡ አይጠቀምም ። የማንኛውም ፡ ቤት ፡ መስኮት ፡ ወይም ፡ መዝጊያ ፡ የሚጠቅም ፡ የቤቱ ፡ መሠረት ፡ ሲጠና ፡ ነው ። የቤቱም ፡ መሠረት ፡ ካልጠና ፡ ለመስኮቱና ፡ ለመዝጊያው ፡ የወጣው ፡ ገንዘብ ፡ ከሰራ ፡ ይሆናል ። በሕዝብም ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ቤቱም ፡ ለጠካርና ፡ ሊያምር ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ መስኮትና ፡ መዝጊያ ፡ ጣራም ፡ በረንዳም ፡ ሳያበጅ ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ የቤቱን ፡ መሠረት ፡ ማጠንከር ፡ ያስፈልገዋል ። የቤቱ ፡ መሠረት ፡ ግን ፡ የሚጠነክርለት ፡ በምንድር ፡ ነው ፤ እስኪ ፡ እንመርምር ።

የዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ በጣም ፡ አጭር ፡ ነው ። ማንኛውም ፡ ለሕዝቡ ፡ ኑሮ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠራ ፡ ካገሩም ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሚሄድ ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ የተሠራ ፡ እንዲሆን ፡ መንግሥት ፡ አጥብቆ ፡ እንዲጥርበት ፡ ተስፋ ፡ እናደርጋለን ። መንግሥት ፡ እንደዚህ ፡ አድርጎ ፡ ሲጥር ፡ ግን ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ ዋና ፡ አጋዥ ፡ የሚሆነው ፡ የተደላደለ ፡ መሠረት ፡ ያለው ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ። መሠረትም ፡ ያለው ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ለሕዝቡ ፡ ጥቅምና ፡ መሠልጠኛ ፡ የሚሆነውንና ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ሊበጅ ፡ የማይቻለውን ፡ መሣሪያና ፡ መኪና ፡ ሁሉ ፡ ያለቀረጥ ፡ እንዲገባ ፡ ይፈቅዳል ። ያለቀረጥ ፡ እንዲገቡ ፡ በተፈቀዱ ፡ መኪናዎችና ፡ መሣሪያዎችም ፡ ሊሠሩ ፡ የሚቻል ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በብዙ ፡ እንዲቀረጥ ፡ ይደነገጋል ።

ዳሩ ፡ ግን ፡ ዋናው ፡ የመንግሥት ፡ አጋዥ ፡ ደኅና ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ ብቻውን ፡ ይበቃል ፡ ማለት ፡

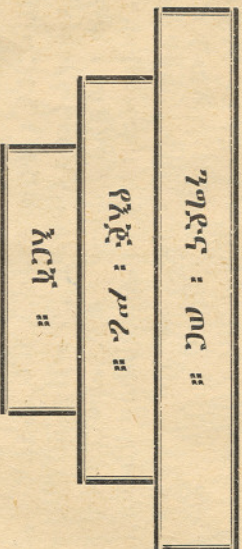
፬ ፡ ኃይለማርያም ፡ ሀዘኒዮች ፡ አባላት

፡ ንጽፋህሂ ፡ ሁዚሂ፡ ኃፋጠፍፋ፡

ሥራ ፡ እየተናቀና ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። መሬትም ፡ ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ምድረ ፡ በዳነት ፡ እየበዛባት ፡ የተመሠረተው ፡ እርሻ ፡ አንሰ ፡ ከሁሉ ፡ በታች ፡ ሆኖ ፡ ይቀራል ። የሚያርሱትም ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡ በዝታልና ፡ ለሕዝቡ ፡ ምግብ ፡ ስላልበቃው ፡ ያ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ መንግሥት ፡ ለሥራ ፡ ፈቶቹ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ምግብ ፡ ለማስመጣት ፡ ይሰናዳል ። ሀብቱና ፡ ኅይሉም ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ።

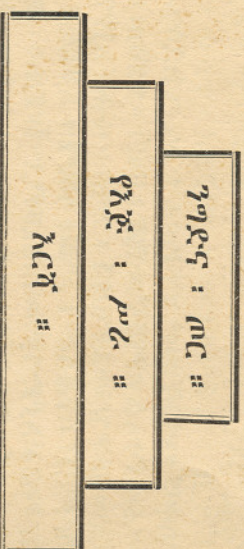
አንደኛ ፡ ሥዕል ።

እንሆ ፡ የሁለተኛውም ፡ ምሳሌ ፡ የሀብትንና ፡ የዕውቀትን ፡ አቀላጣጠና ፡ ያሳየናል ።

ዕውቀት ፡ ባለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ መሠረቱ ፡ እርሻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ መሠረቱን ፡ እርሻን ፡ ያሰፋና ፡ የእጅን ፡ ሥራ ፡ አስከትሎ ፡ ንግድንና ፡ ጦርን ፡ እያሳነሰና ፡ እያጠበበ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ዕውቀት ፡ ባለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ሕዝብ ፡ ዕውቀትና ፡ ሀብት ፡ እየጨመረ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ መንግሥቱም ፡ የበለጠ ፡ ሀብትና ፡ ኅይል ፡ ያገኛል ። ሕዝቡ ፡ ሀብታምና ፡ ዕውቀተኛም ፡ በሆነ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ የሕዝቡ ፡ ትዳር ፡ መሠረቱ ፡ እንደ ፡ ሰፋና ፡ እንዳማረ ፡ ሁለተኛው ፡ ሥዕል ፡ ያስረዳናል ።

ሁለተኛ ፡ ሥዕል ።

እነዚህም ፡ ሁለት ፡ ሥዕሎች ፡ ያሚረካው ፡ ሊቅ ፡ ካሪ ፡ ከጸፈው ፡ መጽሐፍ ፡ የተቀዱ ፡ ናቸውና ፤ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ መንግሥት ፡ እንደ ፡ ምን ፡ ትንሽ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ግንካሬ ፡ እንደሌለው ፡ ደግሞ ፡ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ አግኝቶ ፡ በየሥራው ፡ ሲሠላጥን ፡ መሠረቱ ፡ ሰፍቶ ፡ እንዲበረታ ፡ ይገልጽልናል ። እንግዲህም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ክፍል ፡ ሳንሻገር ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ያጠናቸውን ፡ ሁሉ ፡ ባጭር ፡ ቃል ፡ በታናኛሽ ፡ ባሥር ፡ ክፍሎች ፡ እንድንገማቸው ።

መዝሙሪያ ፤ ሰው ፡ የተፈጠረ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ለመሆን ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ በመዝሙሪያ ፡ ጥቂት ፡ ራሱን ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የሚበቃ ፡ መሣሪያ ፡ የለውምና ፤ የምድር ፡ ተገዥ ፡ ሆነ ።

ሁለተኛ ፤ በኋላ ፡ ግን ፡ ዕውቀት ፡ ስላገኘ ፡ ተባዛ ፤ ተባባረም ።

ሦስተኛ ፤ በዝቶ ፡ ከተባበረም ፡ ዘንድ ፡ ሥራውን ፡ ተከፋፍሎ ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ እንደየሥራው ፡ መጠን ፡ መለዋወጥ ፡ ዝመረ ፤ ዋጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ነው ፡ እንዳልነው ፡ ሁሉ ።

አራተኛ ፤ ሀብት ፡ ማለት ፡ የዓለም ፡ ጌትነት ፡ መለኪያ ፡ ነው ። ሰው ፡ ግን ፡ ምንም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለማግኘት ፡ ቢችል ፡ አንቀሳቅሶ ፡ ከማጋጠም ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ዐቅም ፡ እንደሌለው ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ። ሁሉንም ፡ የምትሰጥ ፡

መሬት ፡ ናት ። ማንቀሳቀስና ፡ ማጋጠም ፡ ግን ፡ የሚሆነው ፡ በሥራ ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ ሀብት ፡ ማለት ፡ የተከማቹ ፡ ሥራ ማለት ፡ ነው ።

አምስተኛ ፤ ማንኛውም ፡ የተሠራ ፡ ሥራ ፡ ከኋላ ፡ የሚከተለውን ፡ ሥራ ፡ ያቀላል ። ማንኛውንም ፡ ሀብት ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ ይከተላል ። በመዠረያ ፡ ግን ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ ያስቸግራል ። ዝምርምር ፡ የሌለው ፡ ሥራ ፡ ፍጹሚ ፡ አያገኝም ። ሀብት ፡ ም ፡ ላይዝመር ፡ አያድግም ። ስለዚህም ፡ ዝምር ፡ ወዲያው ፡ ሲጠፋ ፡ አንዳች ፡ ሥራ ፡ አይጠራቀምም ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ በሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ በላተኛው ፡ ከሠራተኛው ፡ ይበዛልና ፤ አንዳችም ፡ የተሠራ ፡ ነገር ፡ አይከማችም ። እንደዚህም ፡ ያለው ፡ ሕዝብ ፡ ከድክነት ፡ አይወጣም ።

ስድስተኛ ፤ የሕዝብ ፡ ሀብት ፡ የሚሰፋው ፡ ሕዝቡ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ሁሉ ፡ ለመሥራት ፡ ሥራውን ፡ በብዙ ፡ ተካፍሎ ፡ የተለዋወጠ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ የተራራቁ ፡ እንደ ሆነ ፡ ግን ፡ እስኪገናኙ ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ይባከንባቸዋል ። የሚያገናኙቸውም ፡ ነጋዴ ፡ ከሆነ ፡ ከየድካማቸው ፡ ከፍለው ፡ ይሰጡታል ። ስለዚህም ፡ የድካማቸውን ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ አያገኙም ። ከንቱ ፡ ድካም ፡ ሲበዛባቸው ፡ ልባቸው ፡ ይሰንፋል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚሠራ ፡ ሥራ ፡ ጥቂት ፡ ነውና ፤ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ አያድግም ። ይልቁንም ፡ ድክነት ፡ እየሰፋና ፡ እየተጫነ ፡ ይሄዳል ።

ስባተኛ ፤ ስለዚህም ፡ የድካማቸውን ፡ ፍሬ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እንዲቃረቡ ፡ መንግሥት ፡ መጣር ፡ ይገባዋል ። ይህም ፡ ማቃረብ ፡ የሚሆነው ፡ በመንገድና ፡ በምድር ፡ ባቡር ፡ ነው ። ባንድ ፡ መንግሥትም ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ አውራጃ ፡ ወዳንዱ ፡ አውራጃ ፡ የሚመለስ ፡ ዕቃ ፡ ሲቀረጥ ፡ ሠራተኞቹን ፡ እንደ ፡ ማራራቅ ፡ ያኽል ፡ ነውና ፤ ሕዝብንም ፡ መንግሥትንም ፡ ይጎዳል ።

ከምንተኛ ፤ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ጥቅም ፡ የሚሆነው ፡ የሥራ ፡ ማሠልጠኛ ፡ የትምርት ፡ ሴቶች ፡ በየይነቱ ፡ ሲሠሩና ፡ ማንኛውም ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ እንደሚቻል ፡ መጠን ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲበጅ ፡ መንግሥትም ፡ ሲጥርበት ፡ ነው ። በዚህም ፡ ጥረቱ ፡ ዋና ፡ አጋዥ ፡ የሚሆነው ፡ የተደለደለ ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ። በቀረጥ ፡ የሚገባ ፡ ገንዘብ ፡ ቢበዛ ፡ ለመንግሥት ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ፤ ዋና ፡ ጥቅሙ ፡ ያገሩ ፡ ገባር ፡ ሀብት ፡ ጥቅም ፡ ነው ። የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚያመጣ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ድካ ፡ ነው ። ገቢያው ፡ ርቀባት ፡ ዕቃውን ፡ ለሚያመጣለት ፡ ነጋዴ ፡ ዕቃው ፡ በውነት ፡ ከሚያወጣው ፡ ዋጋ ፡ ብዙ ፡ አብልጦ ፡ ይሰጣል ።

ዘጠነኛ ፤ በእንደዚህ ፡ ያለውም ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የባለገሩ ፡ ጥቅም ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ፤ መሬቱም ፡ ይረከባል ። በጥቂቶችም ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። መሬቱም ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ከገባ ፡ ሕዝብ ፡ በጣም ፡ ይደክማል ። ሕዝቡ ፡ በየይነቱ ፡ ሥራ ፡ ባልሠለጠነም ፡ አገር ፡ ለባለገሩ ፡ ቢያበድሩት ፡ ይጎዳዋል ፡ እንጂ ፡ አይጠቅመውም ።

ዐሥረኛ ፤ የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ እርሻ ፡ ነው ። ባለእርሻ ፡ የሚያገኘው ፡ ጥቅም ፡ ሲያገኝ ፡ የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ አይጠናም ። ባለእርሻ ፡ ሲጠቀም ፡ ግን ፡ መንግሥትም ፡ ይጠነከራልና ፡ ይበረታል ።

ኛኛ ፡ ምዕራፍ ።

እስኪ ፡ የለውጥን ፡ አገባብ ፡ ምን፡እንደ ፡ ሆነ፡እንመለስና ፡ እንመርምር ። እንሆ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ትልቁም ፡ ትንሹም ፡ በሆን ፡ ብርን ፡ ሲያገኝት ፡ ደስ ፡ ይለዋል ። ማንኛቸውም ፡ ሰው ፡ ጌታ ፡ መሆኑን ፡ ሲያስታውቅ ፡ ብርን ፡ ያከማቻል ። እኛም ፡ ጌትነቱን ፡ ስናደንቅለት ፡ እገሌ ፡ እኮ ፡ ብር ፡ መልቶታል ። እያልን ፡ እናወራለን ። ድካ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ ያየን፡እንደ ፡ ሆነ ፡ እገሌ ፡ እንድም ፡ ብር ፡ የለው ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ አንድም ፡ ተሙን ፡ የለውም ፡ እንላለን ። ደግሞ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ባለው ፡ ድካሙ ፡

[illegible][illegible]

ጋመረሂ ፡ ረብ ፡ ጽረሂ ፡ ረጠ። ቲጽረሂጠ። ቦጽ ፡ ኃላቅጋሐጽ ፡ ቲጽ
ረሂጠ። ፡ ወታጽወኤጠ። ሃሂጽ ፡ ረቦጽ ፡ ላብ ፡ ታሀሀሂ ፡ ጠ
ሃጠ። ረቂጋወ ፡ ኃሀሁ ፡ ጠጠጽ ፡ ጠቦዘሃህ ። ጠሃጋ ፡ ጋረ፤ ፡ ወ
ሃሃጋ ፡ ቲጽረሂጠ። ረጠ ፡ ጎጽ ። ሃጽወጽ ፡ ቂጋወ ፡ ጠጠጽ ፡ ረጠ
፡ ጋሀሂ ። ጠጠሃጽጽሂ ፡ ጠጠጠ። ሃሂ ፤ ሃጠሃጽ ፡ ሃጽ ፡ ጠጽሂ
፤ ኢረጽሀ ፡ ጋሀ ፡ ታሐሃ ፡ ቶቶ ፡ ጠጠሃጽ ፡ ጠሃጽ ፡ ጠሃጽ ፡ ዘሀ
፡ ቶወጽሂ ፡ ቂጠጽጽሂ ፡ ጠሃሀሃሃሃ ፡ ሀሃጽሂ ፡ ጠሃሀሃሃሃ ፡ ጠሃሀሃሃሃሃ
፡ ጠሃሃጽጽሂ ፡ ሃሀጽሂ ፡ ጋሀ ፡ ላብ ፡ ጠሃሃ ። ጠሃጋ ፡ ወሃ ፡ ሃሃኤጠ። ረጋሀ ፡ ኃሃቶሀጋሃሂ ፡ ጋቂህ ፡ ሀዘረጠ ። ጠ
ሃጽሂ ፡ ኢቶሀ ፡ ኢረጽሀ ፡ ጋሀ ፡ ጠዘሀ ፡ ጽረረጠ። ቲሀጠሃጽ
ኤሀ ፡ ወጽዘሀ ፡ ላብ ፡ ወሃ ፡ ጽጽሃሀ ፡ ጠጠጠ። ጽረረጠ። ቲሀጠ
ሃጽኤጠ። ረጋሀ ፡ ወሃ ፡ ጽረረጽሂ ፡ ቲሃጠ ። ሀሂሀ ፡ ጠጽሂ ፡ ጽረረጠ።
፡ ጽረረጠ። ታሃሃወሂ ፡ ጠጽሂ ። ሃጽሐጽ ፡ ቲኢጠጠሃ ፡ ረጋሀ

05

ቀ ፡ አድቃርቡም ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ አውራው ፡ የሚመስገኑ ቦት ፡ ምክንያት ፡ በብዙ ፡ ትንንሽ ፡ ክፍሎች ፡ እየተከፋፈሉ ፡ ሰው ፡ ከየሥራው ፡ ትንንሽ ፡ ክፍል ፡ በነሱ ፡ አማካይነት ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ስለ አደረጉ ፡ ነው ። እስኪ፡ አውን ፡ ከገባያ ፡ ሄደን ፡ ባንድ ፡ ተሙን ፡ ዳቦ ፡ ስንገዛ ፡ የስንት ፡ ስዎች ፡ የድካማቸውን ፡ ትንንሽ ፡ ክፍል ፡ መግዛታችን ፡ ነው ። ያንድ ፡ ተሙን ፡ ዳቦ ፡ የሚጋገረው ፡ ካራሹ ፡ ከጎልጓዩ ፡ ካጫጁ ፡ ከወቀው ፡ ከጫኙ ፡ ከፈጫይቱ ፡ ምጣዱን ፡ ከሠራቸው ፡ የሽኽላ ፡ ሠረ ፡ ከዕንጨት ፡ ለቃሚው ፡ ከብዙዎችም ፡ ሌሎች ፡ ሠራተኞች ፡ ብዙ ፡ ትንንሽ ፡ ድካም ፡ እየተከፈለ ፡ ተጠራቅሞ ፡ አይደለምን ፤ ባገራችን ፡ ብር ፡ ከታወቀ ፡ ብዙ ፡ ጊዜው ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ዛሬው ፡ አልተለመደም ፡ ነበር ። ዱሮ ፡ ከትልልቅ ፡ ለውጥ ፡ በቀር ፡ ትንንሽ ፡ ለውጥ ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ሕዝቡን ፡ የሚያስችል ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ አልነበረምና ፤ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ መልቶ ፡ ሳለ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ሲቸገር ፡ ነበር ። ዱሮ ፡ ተሙን ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ሳይለመዱ ፡ ጎመን ፡ እገዛለሁ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ አልነበረም ። ባንድ ፡ ሙሉ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ እንዲያስቀምጠው ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ሳይደር ፡ እንዲበሰስ ፡ ዐወቀው ፤ ከብርም ፡ ባነሰ ፡ ነገር ፡ እንዲይገዛው ፡ ከብር ፡ ያነሰ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ አልነበረም ። ስለዚህ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ጎመን ፡ ሊበላ ፡ የፈለገ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ለምኖ ፡ ወይም ፡ ዘርቶ ፡ አብቅሎ ፡ ነው ። ያለመነና ፡ ያልዘራ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ጎመንን ፡ አግኝቶ ፡ ለመብላት ፡ አይሆንላትም ፡ ነበር ። እንዲሁም ፡ የዚያ ፡ ጊዜ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ መንገድ ፡ ሲሄድ ፡ ሥንቁን ፡ ተሽከሞ ፡ ከቤቱ ፡ ካልተነሣ ፡ በቀር ፡ መከራውና ፡ ችግሩ ፡ ይበዛበት ፡ ነበር ። ለብዙ ፡ ቀን ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ካልሸመተ ፡ በቀር ፡ የዕለት ፡ ምግቡን ፡ የሚያገኝበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ አልነበረም ። ዛሬ ፡ ግን ፡ ለጊዜው ፡ የሚበቃውን ፡ በተሙን ፡ እየገዛ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ መንገድ ፡ ሲወጣ ፡ አይቸገርም ። ባላገሩም ፡ ዱሮ ፡ ለማንኛ ፡ መንገድኛ ፡ ሲበዛበት ፡ ሲመረር ፡ የነበረው ፡ ዛሬ ፡ ባጠገቡ ፡ የሚሄደው ፡ መንገድኛ ፡ ሲያንስ ፡ ያዝናል ። ተሙን ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ከታወቁ ፡ በኋላ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ይጠቃቀም ፡ ዝመር ፤ ነቃም ። ስለዚህም ፡ የለው

ጥ ፡ መሣሪያውን ፡ በትንንሽ ፡ ክፍሎች ፡ ከፍለው ፡ ትንንሹቹን ፡ ክፍሎች ፡ ባገራቸው ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ እንዲለመዱ ፡ ስለደረጉ ፡ ለዐይ ፡ ምኒልክ ፡ ትልቅ ፡ ምስጋና ፡ ይገባቸዋል ። እውነት ፡ ነው ፤ የዛሬው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያችን ፡ የተደለደለ ፡ መሠረት ፡ የለውምና ፡ ሕዝቡ ፡ ብዙ ፡ ይጎዳበታል ። የሚጎዳበትንም ፡ ምክንያት ፡ ቁድተን ፡ እናስረዳለን ። ስለ ሆነ ፡ ግን ፡ ዝመረው ፡ ዐይ ፡ ምኒልክ ፡ ናቸውና ፤ ለዚሁም ፡ ምክንያት ፡ ተብሎ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ ለርሳቸው ፡ የሚገባው ፡ ምስጋና ፡ አይቀርም ።

እንሆ ፡ ማንኛውም ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ የሚደርስና ፡ ሀብት ፡ የሚያገኝ ፡ በውስጡ ፡ ያሉት ፡ የያይነቱ ፡ ዕቃ ፡ ሠራተኞች ፡ በቶሎ ፡ እየተገናኙ ፡ የተለዋወጡ ፡ እንደ ሆነ ፡ ነው ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ካነሰ ፡ ዘንድ ፡ ግን ፡ የምድር ፡ ባቡርና ፡ መንገድ ፡ ምንም ፡ ቢበዙ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ አይሆኑም ። የዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎቻቸው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ብቻ ፡ ስለ ሆኑ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ያነሰበት ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ ደርሶ ፡ ሀብታም ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ። እንሆ ፡ ነገሩ ፡ እንደተገለጠልን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ላንድ ፡ ሕዝብ ፡ ሀብትም ፡ የሚሆኑት ፡ የሚበሉና ፡ የሚቈረጠው ፡ ሆነው ፡ አይደለም ። ሕዝቡ ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ ሲለዋወጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ስለ ሆኑት ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ይህንንም ፡ ካወቅን ፡ ዘንድ ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ እነዚህ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ በእንዴት ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ እንዲበዙ ፡ በእንዴት ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ እንዲያንሱ ፡ እንመርምር ።

፱ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ወዳንዱ ፡ አገር ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ከገባ ፡ በኋላ ፡ ከሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ከብሩና ፡ ከወርቁ ፡ የሚያገኝበትና ፡ የሚያጣበት ፡ መንገድ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነውና ፡ ተቈጥሮ ፡ አይጨረስልንም ፤ ደግሞ ፡ በሐሳባችን ፡ አይገባም ። ወዳንድ ፡ መንግሥት ፡ አገር ፡ የሚመጣው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚበዛበትና ፡ የሚያንሰበት ፡ ምክንያት ፡ ግን ፡ ታውቆ ፡ የተለየ ፡ ነው ። ይህ

ም ፡ ምክንያት ፡ በቶሎ ፡ እንደገለጽልንና ፡ መሪ ፡ እንዲሆነን ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ቃል ፡ አጥብቀን ፡ እናስተውል ።

እንሆ ፡ ያለፋ ፡ ቆዳ ፡ የሚረከስ ፡ በከብት ፡ አራጁ ፡ ቤት ፡ ነው ። የሚከበረውም ፡ ከፋቂው ፡ ቤት ፡ ነው ። የለፋ ፡ ቁርባት ፡ ግን ፡ የሚረከስው ፡ ከፋቂው ፡ ቤት ፡ ነው ። አራጁም ፡ ከፈለገው ፡ ዘንድ ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ ይፈጅባታል ። እንዲሁም ፡ ጥጥ ፡ ታርሶ ፡ በበቀለበት ፡ አገር ፡ ርካሽ ፡ ነው ። ወደ ፡ ሽማግሌ ፡ ሲደርስ ፡ ግን ፡ ይከበራል ። ሽማ ፡ ግን ፡ በርካሽ ፡ ዋጋ ፡ የሚገኝ ፡ ከሽማግሌው ፡ ቤት ፡ ነው ። ጥጡን ፡ ዘርቶ ፡ ላበቀለው ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ሽማው ፡ ውድ ፡ ይሆንባታል ። እንግዲህ ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ዕቃ ፡ ብንመለከት ፡ ዕቃው ፡ ሁሉ ፡ አጠቃቀሙ ፡ ወደ ፡ ታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ይሄዳል ። አጠቃቀሙ ፡ ግን ፡ በዚያው ፡ ቦታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ይረከሳል ። አጠቃቀሙ ፡ ወዳልታወቀበት ፡ ም ፡ ቦታ ፡ ሲደርስ ፡ እንደገና ፡ ይከብራል ። እንግዲህ ፡ በምሳሌ ፡ ብንነጋገር ፡ ጥጥ ፡ እንደገና ፡ እንደሚጠቅም ፡ የሚያውቅበት ፡ ሽማግሌ ፡ ነውና ፤ ጥጥ ፡ ሁሉ ፡ ዘሮ ፡ ዘሮ ፡ ወደ ፡ ሽማግሌ ፡ ይሄዳል ። የጥጥም ፡ አጠቃቀም ፡ በሽማ ፡ ነው ። ሽማም ፡ የሚረከስ ፡ በሽማግሌ ፡ ቤት ፡ ነው ። አጠቃቀሙን ፡ ሳያውቅበት ፡ ቀርቶ ፡ ጥጡን ፡ ወደ ፡ ዐዋቂው ፡ ሽማግሌ ፡ በወሰደው ፡ ጊዜ ፡ እጥጥ ፡ ተካይ ፡ ቤት ፡ ተመልሶ ፡ ሲደርስ ፡ ሽማ ፡ እንደገና ፡ ይከብራል ።

እንሆ ፡ የብርና ፡ የወርቅም ፡ ነገር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። የዕውቀታቸው ፡ ደረጃ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ሥራቸውም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሁኖ ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሕዝቦች ፡ ሥራ ፡ ከማያውቁ ፡ ሕዝቦች ፡ ይልቅ ፡ የለውጥን ፡ መሣሪያ ፡ አጠቃቀም ፡ ያውቁበታልና ፤ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ እየሰጡበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ የሆነው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሁሉ ፡ ወደነሱ ፡ ይሄዳል ። ሲበደሩትም ፡ አጠቃቀሙን ፡ ስላውቁበት ፡ የብርና ፡ የወርቅ ፡ ወለድ ፡ በነሱ ፡ አገር ፡ ያንሳል ። ሽማ ፡ በሽማግሌ ፡ ቤት ፡ እንደሚረከስው ፡ እንግዲህ ፡ ለካሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ የሚችል ፡ ሕዝብ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ርስ ፡ በራሱ ፡ ይለዋወጥበታል ። እንጂ ፤ ልለውጥበት ፡ ሲል ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ አይሰደውም ። ለጊዜውም ፡ ቢሰደው ፡ እን

ደ ፡ ቆዳ ፡ ሠም ፡ የዝግግር ፡ ጥርስ ፡ የመስለውን ፡ ያልተሠራ ፡ ነገር ፡ ለመግዛት ፡ ነውና ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ዕቃ ፡ ከተሠራ ፡ በኋላ ፡ ለካሮው ፡ የሚበቃውን ፡ ያኽል ፡ አስቀርቶለት ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ወዳልሠለጠነበት ፡ አገር ፡ ትርፉን ፡ እንደገና ፡ ሰደ ፡ ዕቃው ፡ ሳይሠራ ፡ የፈጅባታት ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ይመልስበታል ።

ይኸውም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ ያልተሠራ ፡ ቆዳ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሰዳል ። ያንዱም ፡ ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ዋጋ ፡ ባገራችን ፡ እስከ ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ነው ። ይህን ፡ ዐሥራ ፡ ሦስት ፡ ብር ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ እንዳይለዋወጥበት ፡ በየሥራው ፡ ስላልሠለጠነ ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ ሕዝቦች ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ ሲገዛ ፡ ስለ ቆዳው ፡ ዋጋ ፡ የተቀበለውን ፡ ብር ፡ እንደገና ፡ ይመልስዋል ። አንድ ፡ ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ባደሰ ፡ አበባ ፡ ዋጋው ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። እፈረንጅ ፡ አገር ፡ ሄዶ ፡ ተሠርቶ ፡ የተመለሰው ፡ ቆዳ ፡ ግን ፡ አንዱ ፡ ፈረሱላ ፡ እስከ ፡ ፻፪ ፡ ብር ፡ ድረስ ፡ ይሰጥበታል ። ስለዚህም ፡ የኤሮፓ ፡ ሰዎች ፡ ለቆዳ ፡ ሲሉ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሲሰጡት ፡ ቆዳው ፡ ከተሠራ ፡ በኋላ ፡ ለኑሯቸው ፡ የሚበቃቸውን ፡ አሠርተው ፡ የተረፈውን ፡ ቆርባት ፡ እንደገና ፡ ገና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሰደው ፡ ያን ፡ በመዝናዎት ፡ ያወጡትን ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ይመልስበታል ። ቆዳውም ፡ ራሱ ፡ ተሠርቶ ፡ በምትኩ ፡ እንቁጫ ፡ እንዲሰጥ ድ ፡ ሌሎችም ፡ ዕቃዎች ፡ መጥተው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጣውን ፡ ብር ፡ ወደ ፡ ኤሮፓና ፡ ወደ ፡ አሜሪካ ፡ ይመልስበታል ። እንሆ ፡ ሽማግሌ ፡ ብር ፡ ስጥቶ ፡ ካንድ ፡ ባለገር ፡ ጥጥ ፡ ቢገዛ ፡ ሽማውን ፡ ከሠራ ፡ በኋላ ፡ ለራሱ ፡ ትርፍ ፡ አስቀርቶ ፡ የቀረውን ፡ ሽማ ፡ ለባለገሩ ፡ ይሸጠዋል ። በዚሁም ፡ ያ ፡ በመዝናዎት ፡ ለጥጡ ፡ ዋጋ ፡ ያወጣው ፡ ብር ፡ ይመልስበታል ። በሕዝቦችም ፡ ትዳር ፡ እንዲሁ ፡ ነው ። በሥራ ፡ የሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ቢያወጡ ፡ ትርፍ ፡ ካገኙበት ፡ በኋላ ፡ ይመልስልቸዋል ። ስለ ሆነ ፡ ግን ፡ ሽማግሌው ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ የሚገባለት ፡ ሽማውን ፡ የሠራበት ፡ ጥጥ ፡ ሳይገዛው ፡ የራሱ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ጥጡን ፡ ከውጭ ፡ ከገዛው ፡ ሽማውን ፡ ሠርቶ ፡ ሲሸጥ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ የድካሙን ፡ ዋጋ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

እንዲሁም ፡ ያልተሠራውን ፡ ዕቃ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ እያስመጣ ፡ ሠርቶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ የሚሸጥ ፡ ሕዝብ ፡ የድካሙን ፡ ዋጋ ፡ ያገኛል ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ አይገባለትም ። ትጥ ፡ ሕዝብ ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ ግን ፡ በድካሙ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ትልቅ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ በዝተው ፡ የሚሄዱ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ሳይገዛ ፡ ከመራቱ ፡ ውስጥ ፡ ያወጣውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ሠርቶ ፡ ከሠራው ፡ ዕቃ ፡ ለውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ ወደሚሸጥ ፡ አገር ፡ ነው ። የተረፈውን ፡ ዕቃ ፡ ለውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ ወደሚሸጥ ፡ አገር ፡ ነው ። ይህንን ፡ የሚያደርግ ፡ ግን ፡ አንድም ፡ ሕዝብ ፡ በኤሮፓ ፡ የለም ። እንደያገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ይነስ ፡ ይደግ ፡ እንጂ ፡ የኤሮፓ ፡ ሕዝቦች ፡ ኑረቸው ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ያልተሠራውን ፡ ዕቃ ፡ እያስመጡ ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚበዛበት ፡ አገር ፡ አልነበረም ። ባገራችን ፡ ሁሉ ፡ ነገር ፡ ሊበቅል ፡ ይችላል ፤ ሁሉ ፡ ነገር ፡ ሊሠራ ፡ ይችላል ። የበቀለውና ፡ የተሠራውም ፡ ከሕዝብ ፡ ተርፎ ፡ ብዙ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ወደ ፡ ሀገራችን ፡ ያመጣ ፡ ነበር ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ እየበዛ ፡ ቢሄድ ፡ መለዋወጡ ፡ እየፈጠነለት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ በያዘው ፡ ሥራ ፡ ጠንክሮ ፡ እየሠራ ፡ እየተለዋወጠ ፡ እየተደጋገፈ ፡ ከፍ ፡ ያለውን ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ ለማግኘትና ፡ ብዙ ፡ ሀብት ፡ ለማከማቸት ፡ ይሆንላት ፡ ነበር ።

መንግሥቱም ፡ በርታቶ ፡ በዓለም ፡ ነገሥታት ፡ ፊት ፡ ያድግ ፡ ነበር ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ መፈለጉ ፡ እኮ ፡ ስለ ፡ መሣሪያነቱ ፡ ነው ። የለውጥ ፡ መሣሪያም ፡ ባልበዛበት ፡ አገር ፡ ከሕዝቡ ፡ አንዳንድ ፡ ሰው ፡ ከየሥራው ፡ የተረፈውን ፡ ለመለዋወጥ ፡ ይቻላል ፤ በየሥራው ፡ ሊሠለጥን ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡ ደግሞ ፡ በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሲያገኝ ፡ ሊለዋወጥበት ፡ አይችልምና ፤ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ለሚፈልጉት ፡ ሕዝቦች ፡ መልሶ ፡ ይሸጠዋል ። ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ እንዲበልጽግና ፡ እንዲበረታ ፡ የሚፈልግ ፡ መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ ለሕዝቡ ፡ ኑሮ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠራ ፡ መጣጣር ፡ ይገባዋል ። ይህንንም ፡

ካደረገ ፡ ዘንድ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በዝተው ፡ ወዳገሩ ፡ እንዲገቡ ላት ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ በብዙ ፡ ቊጥር ፡ ከመርከብ ፡ ከምድር ፡ በብር ፡ ከጋሪ ፡ ከሌላም ፡ ነገር ፡ የበለጠ ፡ የለውጥ ፡ አፋጣኞች ፡ መሣሪያዎች ፡ ናቸውና ፤ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እስከሊለዋወጡ ፡ ድረስ ፡ በከንቱ ፡ የሚባከንባቸው ፡ ድካም ፡ እያነሰ ፡ ሠራተኞቹም ፡ በየያዙት ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ የሚተርፋቸው ፡ ጊዜ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። የሚሠሩትም ፡ ትርፍ ፡ ሥራ ፡ ላገሩ ፡ ሀብት ፡ ጭማሪም ፡ ይሆናል ። ዕንጨት ፡ በሌለበት ፡ ቦታ ፡ መጥረቢያ ፡ እያስፈልግምና ፤ መጥረቢያው ፡ ወደ ፡ ተፈለገበት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣል ። ዕንጨት ፡ ባለበት ፡ ቦታ ፡ ግን ፡ መጥረቢያ ፡ ይፈለጋል ። መጥረቢያውም ፡ ነገር ፡ የሚቈረጠው ፡ ዕንጨት ፡ ይበዛል ። የብርና ፡ የወርቅም ፡ ነገር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። እነዚህ ፡ ሁለት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ በያይዘው ፡ በሥራ ፡ ሠልጥነው ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ በማይለዋወጡ ፡ ሕዝቦች ፡ እጅ ፡ አይቀመጡም ። ወደሚፈልጉት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣሉ ፡ እንጂ ፤ በየሥራው ፡ በሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ እጅ ፡ ሲገቡ ፡ ግን ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ መለዋወጡን ፡ እያፋጠኑላት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በየሥራው ፡ እንዲሠለጥንና ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ይረዳታል ።

እንሆ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በምንስ ፡ ምክንያት ፡ እንዲያገኑና ፡ እንዲበዙ ፡ ተረዳነው ። እንግዲህም ፡ ሥራቸውን ፡ እንመርምር ።

፲ኛ ፡ ምዕራፍ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ ከሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ የሚገዛው ፡ ዕቃ ፡ እንደ ፡ በዛ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አስረድተናል ። ትርፋንም ፡ ዕቃ ፡ የገዛው ፡ በምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብንመረምር ፡ ከውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ መበደሩን ፡ ተረዳነው ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እንዳሁኑ ፡ መበደሩን ፡ ትቶ ፡ ለወደ ፡ ፊቱ ፡ የሚገዛውና ፡ የሚሸጠው ፡ ዋጋ ፡ ትክክል ፡ የሆነለት ፡ እንደሆነ ፡ ይጠቀማልን ፤ ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነው ። እንደ ፡ ዛሬው ፡ ሁኔታ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝቡ ፡ አይጠቀምም ።

ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣለት ፡ ዕቃ ፡ ያልተሠራ ፡ ካገሩ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሚሰደው ፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ የተሠራ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ ትርፍ ፡ ደካም ፡ አይሄድብትም ፡ ነበርና ፤ ሕዝቡ ፡ ይጠቀም ፡ ነበር ። እንደ ፡ ዛሬው ፡ ሁኔታ ፡ ግን ፡ ሕዝቡ ፡ የሚገዛውና ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋው ፡ እዚህ ፡ ምንም ፡ ትክክል ፡ ቢሆን ፡ ተሠርቶ ፡ የሚመጣው ፡ ዕቃ ፡ ስለ ፡ መግባት ፡ መንገድ ፡ ርቀት ፡ ዋጋ ፡ እየጨመረ ፡ ከዚህ ፡ የሚሄደው ፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ ሄዶ ፡ የሚሠራበት ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ ራቀ ፡ ዋጋ ፡ እየጎደለ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ የገቢውና ፡ የወጪው ፡ ዕቃ ፡ በእውነት ፡ ትክክል ፡ ሆኖ ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ሲገዛ ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ እየሰጠ ፡ ሲሸጥ ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ዋጋ ፡ እየተቀበለ ፡ ነውና ፤ ጉዳት ፡ አይቀርለትም ። ደግሞም ፡ ሌላ ፡ ጥያቄ ፡ እንጠይቅ ። የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ቢያመቱ ፡ ከሚገዛው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ ቢበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ ይጠቀሙበታልን ፤ የዚሁም ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ እንደ ፡ ፈተኛው ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ያልተሠራ ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ ሕዝቡም ፡ ባተረፈው ፡ ብርፍ ፡ ወርቅ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ መሣሪያ ፡ አስመጥቶ ፡ ካልሠለጠነበት ፡ ብር ፡ ቢሰበሰብ ፡ ለሕዝቡ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ብርፍ ፡ ወርቅ ፡ ለሕዝቡ ፡ እውነተኛ ፡ ጥቅም ፡ የሚሆነው ፡ በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ አንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ረጅ ፡ መሣሪያ ፡ ሲሆኑ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በየአንዳንድ ፡ ባለገር ፡ እንቅብ ፡ ውስጥ ፡ ተቈልለው ፡ ቢቀመጡ ፡ አይደለም ። አንድ ፡ ባለገር ፡ ካሉት ፡ ከብቶች ፡ ቢያመቱ ፡ አንዳንዱን ፡ በ፴ ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ እየሸጠ ፡ ባሺ ፡ ብር ፡ ልብሱን ፡ እየገዛ ፡ ሕ፡ ሕ፡ ብር ፡ ከምድር ፡ በታች ፡ ቢቀብር ፡ ለባለገሩ ፡ ትርፍ ፡ መሆኑ ፡ ነውን ፤ ብር ፡ አይበላ ፡ አይቈረጠም ፤ ለሚቱ ፡ ከተሸጠችበት ፡ ፴ ፡ ብር ፡ ካያ ፡ ብር ፡ ቢቀበር ፡ ለሚቱ ፡ ታርዳ ፡ የሥጋዋ ፡ ሢሰ ፡ ተበልቶ ፡ ሁለቱ ፡ እጅ ፡ በከንቱ ፡ እንደ ፡ ተጣለ ፡ ያሽል ፡ ነውና ፤ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ባለገር ፡ አይረባም ። ለሚቱን ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ ባሺ ፡ ብር ፡ ልብሱን ፡ ገዝቶ ፡ በሕ፡ ብር ፡ የተሻለ ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያ ፡ ገዝቶ ፡ ለርሱና ፡ ለቤተ ፡ ሰባቱ ፡ የሚሆን ፡ እሽል ፡ አብዝቶ ፡ ቢያገባ ፡ ግን ፡ ብልጥ ፡ ይባል ፡ ነበር ።

በሕዝባቹም ፡ ትዳር ፡ ልክ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ራሱ ፡ ሳይሠራ ፡ ከመሬቱ ፡ እየተበደረ ፡ እየሸጠ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ስብስቦ ፡ የሚያስቀምጥ ፡ ሕዝብ ፡ የማይረባ ፡ ሕዝብ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ሲያደርግ ፡ መሬቱ ፡ ፍጥ ፡ እየሄደበት ፡ በቶሎ ፡ አርጅቶ ፡ እሽል ፡ ማብቀሱን ፡ እንዲያቋርጥ ፡ ማፋጠኑ ፡ ነው ። በኋላ ፡ ልጆቹና ፡ የልጅ ፡ ልጆቹ ፡ በረኃብ ፡ እንዲያልቁ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነውም ፡ ሕዝብ ፡ የሰበሰበው ፡ ብርፍ ፡ ወርቅ ፡ በየአንዱ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ መቀመጡ ፡ ቀርቶ ፡ ተሰብስቦ ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ገብቶ ፡ ወለድ ፡ ቢያተርፍ ፡ ለእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ለጊዜውም ፡ ወለድ ፡ ቢያመጣ ፡ ጥቂት ፡ ብር ፡ ይጨመራል ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ አያገባም ። ወለዱስ ፡ የሚገባው ፡ ከምን ዘንድ ፡ ነው ። ከገዛ ፡ አገሩ ፡ መሬት ፡ ላሠራ ፡ የሚገባው ፡ ብድር ፡ ካለፈው ፡ ዓመት ፡ ይልቅ ፡ ሊበዛ ፡ አይደለምን ።

እንሆም ፡ ስድስት ፡ ላም ፡ ያለው ፡ ባለገር ፡ አንዱት ፡ ላም ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ ወለድ ፡ እንዲያመጣለት ፡ ሲል ፡ ፴ውን ፡ ብር ፡ ለንድ ፡ ነጋዴ ፡ ቢያበድር ፡ ነጋዴውም ፡ ሠላሳውን ፡ ብር ፡ ተቀብሎ ፡ ካበደረው ፡ ሌላ ፡ ላም ፡ ገዝቶ ፡ ለሚቱን ፡ ወደ ፡ ፈቅ ፡ አገር ፡ ወስዶ ፡ ባ፴ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ በሽያጩ ፡ ወዲያው ፡ አቡጅዲድ ፡ ገዝቶ ፡ አምጥቶ ፡ ላበዳረው ፡ ባርባ ፡ አምስት ፡ ብር ፡ ሸጦ ፤ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ እንደዚህ ፡ ቢለው ፤ ወንድሜ ፡ አንተ ፡ ያበደርከኝ ፡ ፴ ፡ ብር ፡ ነው ። እንሆ ፡ ከነወለዱ ፡ ፴፫ ፡ ብር ፡ መሆኑ ፡ ነውና ፡ ተቀበለኝ ፡ ቢለው ፤ እንግዲህ ፡ ካበዳረውና ፡ ከተበዳረው ፡ ማንኛቸው ፡ ተጠቀሙ ፤ ያበዳረው ፡ ትርፍ ፡ ፫ ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ የተበዳረው ፡ ትርፍ ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ሆነ ፤ ነገሩ ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ ቢሆን ፡ አበዳረው ፡ ተጎዳ ፡ ባለልነ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ተበዳረው ፡ ቢገዛም ፡ ሲሸጥም ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ካበዳረው ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ አበዳረው ፡ ያገኘው ፡ ጉዳት ፡ ሁለት ፡ ነው ። አንዱ ፡ ወለዱ ፡ ጥቂት ፡ ስለ ፡ ሆነ ። ሁለተኛው ፡ በፈት ፡ ስድስት ፡ ላሞች ፡ ነበሩት ፤ አሁን ፡ ግን ፡ አራት ፡ ላሞች ፡ ብቻ ፡ ቀሩት ። ላሞቹም ፡ ባይሸጡ ፡ ረብተው ፡ ሁብቱን ፡ ያበዙት ፡ ነበር ። ሁለቱንም ፡ ላሞች ፡ ከሸጣቸው ፡ በኋላ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ፲፰ ፡ ብር

ከባለገሩ፡ ሁለተኛ፡ ብድር፡ ለወደ፡ ፊት ፡ አልፈለገም ። ያን ፡ ጊዜ ፡ ባለገሩ ፡ ፪ ፡ ላሞች ፡ ናቸው ፡ የነበሩት ።

ባምስተኛው ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ ከቀሩት ፡ ከሁለቱ ፡ ላሞች ፡ እንዲታፈን ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ እንደ፡ ፊተኛው ፡ አድርጎ ፡ መልሶ ፡ ለባለገሩ ፡ ሸጠና ፡ ፷፬ ፡ ብር ፡ ካሥራ ፡ ስድስት ፡ መሐለቅ ፡ አተረፈ ። በስድስተኛው ፡ ጊዜ ፡ ያቺን ፡ ለባለገሩ ፡ የተረፈቺዋን ፡ አንዲታፈን ፡ ላም ፡ ገዝቶ ፡ ሄደ ፡ ሸጠና ፡ ሲመለስ ፡ እንደ፡ ወትሮ ፡ ልማዱ ፡ አቡጅዲድ ፡ ገዝቶበት ፡ ሲመጣ ፡ ፹፬ ፡ ብር ፡ ካፒ ፡ መሐለቅ ፡ ተሸጠለት ። ስለዚህም ፡ የነጋዴው ፡ እያደገ ፡ የባለገሩ ፡ ሀብት ፡ እያነሰ ፡ ሄደና ፤ የሚበላውና ፡ የሚለብሰው ፡ ስለጣ ፡ ለነጋዴው ፡ ሎሌ ፡ ሊሆን ፡ ይዘጋጃል ።

እንሆ ፡ ነጋዴው ፡ ባራተኛው ፡ ጊዜ ፡ ትርፉ ፡ ከ፳፮ ፡ ብር ፡ ስለ፡ በለጠ ፡ ከባለገሩ ፡ የተበደረው ፡ ፮ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ አልተበደረውም ። ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ራሱን ፡ አስቸሎት ፡ በገንዘቡ ፡ ገዝቶ ፡ አቡጅዲድ ፡ ማምጣት ፡ ዝመረ ። ባለገሩም ፡ በያመቱ ፡ የሚገዛው ፡ ልብስ ፡ በ፵፮ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በእጁ ፡ የቀረው ፡ ብር ፡ ለቡጅዲድ ፡ መግዣ ፡ ባይመላለት ፡ በስድስተኛው ፡ ጊዜ ፡ የቀሩትን ፡ ላሞች ፡ ሁሉ ፡ ሸጠ ። በስባተኛው ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የቀረው ፡ ብር ፡ ለልብሱ ፡ መግዣ ፡ የማይበቃው ፡ ሆነ ። ላምም ፡ እንዳይሸጥ ፡ ላም ፡ ስለጣ ፡ በረታብና ፡ በብርድ ፡ እንዳልሞት ፡ ሲል ፡ ለነጋዴው ፡ ሎሌ ፡ ሆኖ ፡ ያድራል ። በሕዝቦችም ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ ያልተሠራ ፡ ዕቃ ፡ ካገራቸው ፡ አውጥተው ፡ ሸጠው ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ በያገኙ ፡ ለጊዜው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አያዛልቃቸውም ። መሬታቸው ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ አርጅቶ ፡ እኸል ፡ መስጠቱን ፡ ሲያቋርጥ ፡ የሚሸጡት ፡ ነገር ፡ ሲጠፋ ፡ የልብስ ፡ መግዣና ፡ ምግብ ፡ አጥተው ፡ እናገኛለን ፡ ሲሉ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ይሰደዳሉ ።

እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ሕዝብ ፡ በመዝመሪያ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ ከባንክ ፡ ገብቶ ፡ ሲወልድለት ፡ ወለዱ ፡ ከገዛ ፡ ጉዳቱ ፡ የተገኘ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የመጣ ፡ ትርፍ ፡ እይደለም ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ሕዝብ ፡ ራሱ ፡ ዕውቀትና ፡ ኀይል ፡ የለውምና ፡ በባንክ ፡ የገባውን ፡ ብር ፡ ተበድረው ፡ የሚነግዱበ

ትና ፡ የሚያተርፉበት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስዎች ፡ ናቸው ። ተባድረው ፡ የሚነግዱበትም ፡ ነጋዴዎች ፡ ያገሩ ፡ ስዎች ፡ በሆኑ ፡ ያው ፡ ነው ። ባለመሬቱ ፡ እየደሸየ ፡ ነጋዴው ፡ ግን ፡ እየተጠቀመ ፡ ይሄዳል ። ማለት ፡ የገሩ ፡ ሀብት ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በጥቂቶች ፡ ስዎች ፡ እጅ ፡ ይጠቀሳል ። እነዚህም ፡ ጥቂቶች ፡ ስዎች ፡ የተወለዱበት ፡ አገር ፡ ብዙ ፡ ፍሬ ፡ እንደማይሰጥ ፡ ሲያዩ ፡ የስበስቡትን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ይዘው ፡ በደኅና ፡ ወደሚኖሩበት ፡ አገር ፡ ይሄዳሉ ። ብዙ ፡ ሀብት ፡ ያከማቸው ፡ ሰው ፡ በሄደበት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ይመቸዋልና ፡ ያገር ፡ መውደድን ፡ ነገር ፡ ከጉዳይ ፡ አይቈጥረውም ።

የሚበላውንና ፡ የሚለብሰውንም ፡ ያጣ ፡ ድኻ ፡ የተወለደበትን ፡ አገር ፡ የሚወድባትን ፡ ምክንያት ፡ ያጣልና ፡ ያገሩ ፡ መንግሥት ፡ ሲበረታ ፡ ወይም ፡ ሲጠፋ ፡ ግድ ፡ የለውም ፤ ስለዚሁም ፡ መንግሥት ፡ የሚጠቀምበት ፡ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ በጥቂቶች ፡ ስዎች ፡ እጅ ፡ ሲስበስብ ፡ አይደለም ። ያገሩን ፡ ሀብት ፡ በመላው ፡ ሕዝቡ ፡ ሲከፋፈለው ፡ ነው ፡ እንጂ ። የሀብታሞች ፡ አኗኗርና የሠራተኛው ፡ ድኻ ፡ አኗኗር ፡ ዐይነቱ ፡ እንበል ፡ መጠን ፡ የሚራራቅበት ፡ አገር ፡ መንግሥቱ ፡ ከጥፋት ፡ አፋፍ፡ እንደ፡ ደረሰ ፡ ያስረዳል ። የኢትዮጵያንም ፡ ሕዝብ ፡ ሁኔታ ፡ ብንመለከት ፡ እንደዚሁ ፡ ያለ ፡ ጥፋት ፡ እንዳይደርስ ፡ ያስፈራል ። ባንድ ፡ ፊት ፡ ነግደው ፡ የሚያድሩት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስዎችና ፡ ለሕዝቡ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ ሳይሠሩ ፡ ድካሙን ፡ እየቀሙ ፡ አንዳንድ ፡ ሹማምት ፡ ደኅና ፡ ደኅና ፡ ቤት ፡ እየሠሩ ፡ እየጌጡ ፡ የተመቸ ፡ ኑሮ ፡ ሲኖሩ ፡ እናያለን ። ባንድ ፡ ፊትም ፡ የዕለት ፡ ምግብና ፡ ያንድ ፡ ዓመት ፡ ልብስ ፡ እናገኛለን ፡ ሲሉ ፡ ብዙ ፡ ሺሕ ፡ ድኻችን ፡ ወባና ፡ ችጋር ፡ ፈጅቷቸው ፡ ከድሬ ፡ ዳዋ ፡ አንሥቶ ፡ እስከ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ድረስ ፡ ከምድር ፡ ባቡር ፡ ጐን ፡ ለጐን ፡ አልፈው ፡ አልፈው ፡ ተቀብረዋል ። ግማሾቹም ፡ የተቀበሩበት ፡ መቃብር ፡ ጠሊቅ ፡ ስለላሆነ ፡ ዱሮ ፡ ዐጥንታቸው ፡ ወጥቶ ፡ ከምድር ፡ ባቡር ፡ መንገድ ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ ተባታትኗል ።

ደግሞም ፡ ይኸንን ፡ ያኸል ፡ ሩቅ ፡ መንገድ ፡ መሄድ ፡ አያስፈልገንም ፤ ነገሩ ፡ በየከተማው ፡ ውስጥ ፡ ይገለጽልናል ።

ያሚረ ፡ የግንብ ፡ ቤትና ፡ ትንንሽ ፡ ጐጐ ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ተሠርተው ፡ እናያለን ። ባንዱ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ትልቁ ፡ ጌታ ፡ ሕዝቡ ፡ ደክሞ ፡ ያፈራውን ፡ ገንዘብ ፡ በከንቱ ፡ ሲያባክን ፡ በጐዣው ፡ ውስጥ ፡ የሚኖረው ፡ ድኻ ፡ የሚበላውና ፡ የሚለብስው ፡ የሚያበራውም ፡ አጥቶ ፡ በረታብና ፡ በብርድ ፡ ተጨብጦ ፡ በዙባት ፡ ጠስና ፡ በእድፍ ፡ ውስጥ ፡ ይጨማልቃል ። ባንዱ ፡ ቤት ፡ ጌትነቱ ፡ እየበዛ ፡ ለሄድ ፡ ባንዱ ፡ ቤት ፡ ድኻነቱ ፡ እየሰፋ ፡ ይሄዳል ። የጐጐውንና ፡ ያዲሱን ፡ ግንብ ፡ ቁመት ፡ ብናስተያይ ፡ ባገራችን ፡ ድኻ ፡ ጌታ ፡ እንዴት ፡ እየተራራቁ ፡ እንዲሄዱ ፡ ይገልጻልናል ። ይህ ፡ ግን ፡ ለመንግሥት ፡ ክፉ ፡ ምልክት ፡ ነው ። ይህም ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ እየሰፋ ፡ እንዳይሄድ ፡ መንግሥት ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ እንዲያሠሉን ፡ ያስፈልገዋል ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ከሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ ጌታና ፡ ድኻ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይቃረባሉ ። በምክርና ፡ በተደልም ፡ ተደጋግፈው ፡ የመንግሥታቸውን ፡ መሠረት ፡ የጠነከራሉ ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ ረዳቶች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ የሚሆኑት ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

፲፩ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እንሆም ፡ በላይኛው ፡ ክፍል ፡ ሁለት ፡ ምስት ፡ ጊዜ ፡ ያኽል ፡ እየመላለስን ፡ የባንክን ፡ ስም ፡ እነሣን ፤ ባንክ ፡ ማለት ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ የሚገባበትስ ፡ ምክንያት ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ እስቲ ፡ እንመልከትና ፡ እንመርምር ።

በዱሮ ፡ ዘመን ፡ በኤሮፓ ፡ አንዳንድ ፡ ሰውና ፡ ነጋዴም ፡ ያገኘውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በየቦታ ፡ ሲያስቀምጥ ፡ ነበር ። ብርና ፡ ወርቁም ፡ እንዳይጠፋብት ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ርሱው ፡ ራሱ ፡ ሲጠብቅ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ደኅና ፡ ቤት ፡ ሠርተው ፡ ጥቂት ፡ ዋጋ ፡ እየተቀበሉ ፡ ያመናቸውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚያስቀምጡ ፡ ሰዎች ፡ ተገኙ ። እነዚህም ፡ የገንዘብ ፡ አስቀማሪዎች ፡ የሚበዙት ፡ የብርና ፡ የወርቅ ፡ ሠራተኞች ፡ ነበሩ ። ብርና ፡ ወርቁንም ፡ በተቀበሉ ፡ ቀጥር ፡ ፈርማቸው ፡ ያለበትን ፡ የደረሰኝ ፡ ወረቀት ፡ ሲሰጡ ፡ ነበሩ ። በኋላ ፡ ግን ፡ በጣሊያን ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ እየተቀበሉ ፡ የሚያስጠብቁና ፡ ገን

ዘቡን ፡ ካንዱ ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ በሐዋላ ፡ የሚሰዱ ፡ ባንክ ፡ የሚባሉ ፡ ማኅበሮች ፡ ቆሙ ። ለዚህም ፡ ሥራቸው ፡ ከገንዘብ ፡ አስቀማሪዎች ፡ ወይም ፡ ወሳጅ ፡ ዋጋ ፡ ሲቀበሉ ፡ ነበሩ ። ይህም ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡ በቀሩት ፡ የኤሮፓ ፡ ነገሥታት ፡ አገር ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ተለመደ ። እንሆም ፡ ወደ ፡ ሺ፬፻ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ግድም ፡ በሆላንድ ፡ አገር ፡ በአምስተርዳም ፡ ከተማ ፡ የብርና ፡ የወርቅ ፡ አደራ ፡ አስቀማሪዎች ፡ ማኅበር ፡ ቆመ ። የአምስተርዳም ፡ ባንክ ፡ ተብሎም ፡ ተሰየመ ። ይህም ፡ የአምስተርዳም ፡ ባንክ ፡ በመዝመሪያ ፡ ዋና ፡ ሥራው ፡ አደራ ፡ የሰጠችን ፡ ገንዘብ ፡ ማስቀመጥ ፡ ነበረ ። አደራ ፡ የሚያስቀምጡም ፡ ሲያወጡም ፡ የጠባቂነትን ፡ ዋጋ ፡ ለማኅበሩ ፡ ሲከፍሉ ፡ ነበሩ ። አደራ ፡ አስቀማሪዎች ፡ እንዳይከሰሩ ፡ ግን ፡ የሆላንድ ፡ መንግሥት ፡ ራሱ ፡ ዋስ ፡ ሆነ ። ባንክም ፡ በመቆሙ ፡ ለሆላንድ ፡ ሕዝብ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ። ዱሮ ፡ እየንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ያለውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ራሱ ፡ ሲያስቀምጥ ፤ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ራሱ ፡ ላመነው ፡ ሰው ፡ አደራ ፡ ሲሰጥ ፡ አሳብ ፡ ይበዛበት ፡ ነበረ ። መንግሥት ፡ የተቀሰው ፡ የታመነ ፡ የገንዘብ ፡ ማስቀመጫ ፡ ቦታ ፡ ከቆመ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ለየንዳንዱ ፡ ሰው ፡ አሳብና ፡ መጨነቅ ፡ ቀረለት ። ይህም ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡ እያደረ ፡ ለሕዝቡ ፡ የበለጠ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ። በመዝመሪያ ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ሲሰጥ ፡ የፈለገ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ባለቤቱ ፡ እየሄደ ፡ ሲያስጥ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ለአገሌ ፡ ይህነን ፡ ያኽል ፡ ስጦልኝ ፡ ብሎ ፡ በፈርማው ፡ ካስታወቀ ፡ ዘንድ ፡ ይበቃል ፡ ተብሎ ፡ ተደነባ ። ይህም ፡ ደንብ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ። የገንዘቡ ፡ ከፋይና ፡ የገንዘቡ ፡ ተቀባይ ፡ ብርን ፡ ሲቈጥሩ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በከንቱ ፡ ሲሄድባቸው ፡ ኑሮ ፡ ዐረፉ ። እንደ ፡ አምስተርዳም ፡ ባንክም ፡ ዐይነት ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በኤሮፓ ፡ ትልልቅ ፡ ከተሞች ፡ ሌሎች ፡ ባንኮች ፡ ቆሙ ። ከነዚህም ፡ ባንኮች ፡ ቀጥለው ፡ የዲስኮንቶ ፡ የሚባሉ ፡ ባንኮች ፡ ወጡ ። ዲስኮንቶ ፡ ማለት ፡ የሒሳብ ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያኽል ነው ። እነዚህም ፡ የዲስኮንቶ ፡ ባንኮች ፡ የቆሙት ፡ በማኅበር ፡ ገንዘብ ፡ ነበርና ፤ ሥራቸው ፡ ሁለት ፡ ዐይነት ፡ ነበረ ። አንዱ ፡ የማኅበሩን ፡ ገንዘብ ፡ እያበደሩ ፡ የዲስኮንቶ ፡ ወይም ፡ የሒሳብ ፡ ትርፍ ፡ ማግኘት ፤ የዲስ

[illegible]

ሠላም ፤ ርቱ ፡ ግጥ ፡ ወዘገህ ፡ ቷብግጥ ፡ ጎረጎሪያ ፡ ወሃፍ
 ፡ ወታቢህ-ወህ ፡ ወታቢህግግግግ ፡ ወታቢህወታቢህ ፡ ታህሳህ
 ፡ መቼ፡ ሃረግ ፡ ወታቢህ ፡ ግጥ ፡ ሃረግ ፡ ሃረግ ፡ ሃረግ ፡ ግጥ
 ግጥ ፡ ወሃፍ ፡ ጎረጎሪያ ፡ ሃረግ ፡ ሃረግ ፡ ሃረግ ፡ ግጥ

[illegible][illegible]

፡ ኃሀረ ፡ ላህቀኅ ፡ ቋፊፌህ ፡ ግጽ ፡ ቅሀወጋሂ
፡ ላህቀቱጋሂ ፡ ሁዘረ ፡ ግጽ፤ ፡ ወኃተህብ ፡ ወረ ፡ ሃሂ፤ ፡ ቱህፌ
፡ ጽሂ ፡ ል፡ሃወ ፡ ቱህፌ ፡ ኃጋቱ ፡ ሁኅዋጋ ፡ ል፡ሃወ ፡ ቱሂ

ያከማቸውን ፡ ገንዘብ ፡ በሚወረስበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ብርካት ፡ ወርቅ ፡ ምንም ፡ በብዙ ፡ ቢያገኝንዱ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ እየተሸሸጉ ፡ ይኖራሉ ፡ እንጂ ፤ በሚገባ ፡ አይረዱም ። የተደላደሉ ፡ ሥርዐት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ሕዝቡ ፡ ርስ፡በርሱ ፡ ካለመተማመኑ ፡ የተነሣ ፡ ያለውን ፡ ወርቅና ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ ይቀብረዋል ። ያለዚያ ፡ ግን፡እንደ፡ጌጥ፡አድርጎ፡በሚመክትበት፡ጋሻ፡ላይ፡ይለዋ፡ፈዋል። ወይም ፡ በሚዋጋበት ፡ ፈረስ ፡ ላይ ፡ መጣምር ፡ ያደርገዋል ። ወይም ፡ ጐራዴውን ፡ ያስጌጥበታል ። ዕውቀት ፡ የሌለውም ፡ ሕዝብ ፡ ይህነን ፡ የመሰለውን ፡ ጌጥ ፡ ሁሉ ፡ መውደዱ ፡ ዋና ፡ ምክንያቱ ፡ ባለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ሲያዝቡት ፡ መሰናከል ፡ ነገር ፡ እንዲበዛበት ፡ ሰውነቱ ፡ እያወቀበት ፡ ነው ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ተመቶት ፡ እንዲኖር ፡ ቢፈልግ ፡ እንደሚሆንለት ፡ ያውቃልና ፡ ምኞቱ ፡ ኑሮ ፡ እንዲያገኝ ፡ መጣሩን ፡ ትቶ ፡ ለጌጥ ፡ ያስባል ። በእንደዚህ ፡ ያሉ ፡ ዕውቀት ፡ ያነሳቸውም ፡ ሕዝቦች ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ አምስት ፡ ብር ፡ የሚያወጣውን ፡ ልብስ ፡ ለብስ ፡ የጋሻውና ፡ የፈረሱ ፡ ጌጥ ፡ ወደ ፡ ሁለቱ ፡ መቶ ፡ ብር ፡ የሚያወጣ ፡ ሆኖ ፡ ቢገኝ ፡ የሚገርም ፡ ነገር ፡ አይደለምን ፤ ሰው ፡ ከውጭ ፡ ይልቅ ፡ የቤት ፡ ምቹነት ፡ የሚያስብ ፡ የተደላደሉ ፡ ሥርዐት ፡ ሲያገኝ ፡ ነው ። ያንዱ ፡ አገር ፡ ሥርዐት ፡ ግን ፡ ምንም ፡ የተደላደሉ ፡ ቢሆን ፡ ለሌላው ፡ አገር ፡ ሕዝብ ፡ የተመቹ ፡ ሥርዐት ፡ አይሆንም ። ሕዝብ ፡ የሚወድ ፡ ለባሕሪው ፡ የሚመች ፡ ሥርዐት ፡ ሲያወጡለት ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ እንዳገኛቸው ፡ የሀገራችን ፡ መኳንንት ፡ ወይም ፡ ሹማምት ፡ አስቀድመው ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ ሲያቆሙ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ እናግባ ፡ ብለው ፡ ቢጥሩ ፡ ከንቱ ፡ ድካም ፡ ነው ።

እንሆም ፡ ሥርዐት ፡ የሚመች ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ በብልጭች ፡ ሰዎች ፡ ልብ ፡ ውስጥ ፡ ተፈጥሮ ፡ አይደሉም ፤ ከሕዝቡ ፡ ልብ ፡ ይቀዳል ፡ እንጂ ፤ ገጉሥ ፡ ወይም ፡ ሹም ፡ በኋለኞች ፡ ትውልዶች ፡ የሚመሰገን ፡ በልብ ፡ ፈልሰፎ ፡ ደንብ ፡ ሲያወጣ ፡ አይደለም ። የሕዝቡን ፡ አሳብ ፡ ተርጉሞ ፡ በትርጉሙ ፡ ሲሄድ ፡ ነው ፡ እንጂ ። የኤሮፓ ፡ ሕዝቦች ፡ የዛሬ ፡ ሥርዐታቸው ፡ ባንድ ፡

ቀን ፡ አልተደነባም ። በዘመናት ፡ ብዛት ፡ የተጣራ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ስለዚህም ፡ የሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ እየሰፋ ፡ ሲሄድ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ደግሞ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እየተጣራ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ባገሩ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ ሊያገባ ፡ የሚፈልግ ፡ መንግሥት ፡ አስቀድሞ ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ አቁሞ ፡ ለሕዝቡ ፡ የኤሮፓን ፡ ባህል ፡ ማስተማር ፡ ያስፈልገዋል ። እንደዚሁም ፡ አድርጎ ፡ ሕዝቡን ፡ ከሠለጠነ ፡ በኋላ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ ባገሩ ፡ ቢያገባ ፡ ሕዝቡ ፡ ይጠቀማል ፤ ርሱም ፡ ይበረታል ። ትምርት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ ለሥርዐት ፡ የሚሆን ፡ መሠረት ፡ አይገኝም ። ሥርዐት ፡ የሚፈልግ ፡ በትምርት ፡ ነውና ፡ ትምርት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ሥርዐት ፡ አይወድም ፤ አይጠቅመውም ። ስለዚህም ፡ ዛሬ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አዲስ ፡ ደንብ ፡ ያወጡልኛል ፡ ቢል ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ደመወዝ ፡ ቢያመቱ ፡ ቢከስር ፡ መሠረት ፡ ያለው ፡ ጥቅም ፡ አያገኝም ። የትምርት ፡ ቤት ፡ አቁሞ ፡ ሕዝቡን ፡ ቢያስተምር ፡ ግን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ደንብ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በኋላ ፡ ሕዝቡ ፡ ራሱ ፡ ያውቀውና ፡ ይረዳዋል ።

የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ ነው ። ትምርት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ አዲስ ፡ ደንብ ፡ ቢወጣ ፡ ከሚጠቅመው ፡ የሚጐደው ፡ ይበልጣል ። አሁን ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ሲቆም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ይጐዳዋል ፡ እንጂ ፡ አይጠቀመውም ። ባንክ ፡ የሚቆም ፡ ባገር ፡ ያለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሥራ ፡ እንዳይፈታ ፡ ባንድነት ፡ ስብስቦ ፡ ሥራ ፡ ለሚያውቅ ፡ ሰው ፡ እያበደረ ፡ እንዲሠራበት ፡ ነው ። ዕውቀት ፡ የሌለውና ፡ በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ አይችልምና ፤ ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ቢያስቀምጥ ፡ ጥቅሙ ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ የእንግሊዝ ፡ ባንክ ፡ ከታኅሣሥ ፡ ጳፂ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፬ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ድረስ ፡ ያበደረው ፡ ገንዘብ ፡ ብናስበው ፡ ወደ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፳፬ ፡ ፳፻፶ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ከዚሁም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የተበደረው ፡ ከ፵፫ ፡ ብር ፡ በላይ ፡ አይሆንም ፡

ይሆናል ። የቀረው ፡ ግን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፻፸፬ ፡ ፻፻፶ ፡ ብር ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስዎች ፡ ተበድረው ፡ ሠሩበት ። ካውን ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ስዎች ፡ ተበድረውት ፡ ይሆናል ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ ደግሞ ፡ ብድሩ ፡ ያለጥርጥር ፡ ሞያ ፡ አልተሠራባትም ። የኢትዮጵያ ፡ ስው ፡ ገንዘብ ፡ ቢበደር ፡ እጅግ ፡ ቢበረታ ፡ ከፈረንጅ ፡ አገር ፡ የመጣውን ፡ ዕቃ ፡ ገዝቶ ፡ ለገዛ ፡ አገሩ ፡ ስዎች ፡ በትርፍ ፡ ሸጦ ፡ ዕዳውን ፡ ለመመለስ ፡ ነው ። ይህንን ፡ ሲያደርግ ፡ ግን ፡ ዕቃውን ፡ ለሸጠለት ፡ ፈረንጅ ፡ ወኪል ፡ ሆኖ ፡ ያገሩን ፡ ስዎች ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ መውሰዱ ፡ ነውና ፤ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ አደጠቅምም ። ብዙ ፡ ሰው ፡ የነጋዴን ፡ ሥራ ፡ የመሰግናል ። ለመንግሥትም ፡ ዋና ፡ ጠቃሚ ፡ ነጋዴ ፡ ነው ፡ ይላል ። ይህ ፡ ቃል ፡ ግን ፡ መሠረት ፡ የለውም ። ባንድ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ ወረዳ ፡ ወዳንዱ ፡ እየተመለሰ ፡ የያንዳንዱ ፡ ወረዳ ፡ ሠራተኞች ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ የሚለዋውጥ ፡ ነጋዴ ፡ በእውነት ፡ ለገሩ ፡ ይጠቅማል ። እንደዚህ ፡ ያለውንም ፡ ነጋዴ ፡ መንግሥት ፡ በማናቸውም ፡ ረገድ ፡ ቢረዳና ፡ ቢያበረታታ ፡ የተገባ ፡ ነው ። ከውጭ ፡ አገር ፡ ዕቃ ፡ አስመጥቶ ፡ የሚነግድ ፡ ነጋዴ ፡ ግን ፡ ያገሩን ፡ ድካምና ፡ ሀብት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስዎች ፡ በከንቱ ፡ እንዲወስዱት ፡ ሊረዳ ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ ያኸል ፡ ነውና ፤ ከመንግሥት ፡ አንዳች ፡ ርዳታ ፡ አያስፈልገውም ። ነጋዴውም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ አንዳች ፡ ርዳታ ፡ አይገባውም ። ስለዚህ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ነጋዴዎች ፡ በተቈጠ ፡ ቀጥር ፡ ብዙ ፡ ያገራችን ፡ ሹማዎች ፡ ቢሸበሩ ፡ ምክንያት ፡ የሌለው ፡ ሹብር ፡ ነው ። ባገር ፡ ውስጥ ፡ ነጋዴና ፡ ወታደር ፡ ሲበዛ ፡ ለሕዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ አይረባም ። የመንግሥት ፡ ዋና ፡ መሠረቱ ፡ እርሻ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ያገራችን ፡ ሰው ፡ ከባንክ ፡ እየተበደረ ፡ ቢነግድ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብና ፡ መንግሥት ፡ ደስ ፡ የሚያስኝ ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ገንዘብ ፡ ከባንክ ፡ እየተበደረ ፡ በከንቱ ፡ ከሚያባክን ፡ ሰው ፡ የሚነግድበት ፡ ይሻላል ። ከባንክ ፡ የሚበደሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ስዎች ፡ ግን ፡ ሹማዎቶች ፡ ናቸው ። እነሱም ፡ የሚበደሩ ፡ ከየገባራቸው ፡ የሚመጣላቸው ፡ ግብር ፡ እስከደርሰላቸው ፡ ድረስ ፡ በከንቱ ፡ የሚያባክኑትን ፡ ገንዘብ ፡ ሲያጡ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ በተበደሩት ፡ ገንዘብ ፡ የረባ ፡

ነገር ፡ ለመሥራት ፡ እንኳን ፡ በውናቸው ፡ በሕልማቸውም ፡ ቢሆን ፡ አያስቡትም ።

ከጥቂት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ አያሌ ፡ ያገራችን ፡ ባለገንዘቦች ፡ ተሰብስበው ፡ ለእርሻ ፡ ማስፈያ ፡ ሲሉ ፡ አንድ ፡ የባንክ ፡ ዐይነት ፡ ማኅበር ፡ አቁመው ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አንድ ፡ ም ፡ ጥቅም ፡ ለባለገሩ ፡ አላመጣም ። ለወደ ፡ ፊትም ፡ አያመጣላትም ። ይልቁንም ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ማኅበር ፡ ገንዘብ ፡ እየተበደረ ፡ የብድሩ ፡ መከፈያ ፡ ጊዜ ፡ ሲደርስ ፡ ለዕዳው ፡ የሚከፍለው ፡ ገንዘብ ፡ እያጣ ፡ ከርስቱ ፡ ተነቀለ ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በምርም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባለገር ፡ ከባንክ ፡ ገንዘብ ፡ ቢበደር ፡ የተበደረውን ፡ ገንዘብ ፡ ሊመልስ ፡ አይችልም ። የተበደረውም ፡ ገንዘብ ፡ የሚጠቅመው ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገው ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ የተሠራለት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ በውል ፡ አይተነቀል ፤ ተረድተነዋል ።

እንግዲህ ፡ እንደ ፡ ምድር ፡ ባብርና ፡ የጋሪ ፡ መንገድ ፡ ባንክም ፡ የሚጠቅም ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ ነው ። የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ መንግሥት ፡ ባገሩ ፡ የምድር ፡ ባብር ፡ እንዲሠራና ፡ ባገሩም ፡ ባንክ ፡ እንዲቆም ፡ ፈቅዷል ። ሕዝቡን ፡ ከጥፋት ፡ ሊያድን ፡ ፈቃዱ ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ በፍጥነት ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ ማሠልጠን ፡ አለበት ። የምድር ፡ ባብር ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ደርሷል ። ባንኩም ፡ ይኸው ፡ ቁሞ ፡ ይሠራል ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ሕዝቡን ፡ ሊጠቅም ፡ ፈቃዱ ፡ ሆኖ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የሚሠራበትን ፡ ደገና ፡ መንገድ ፡ አስቀድሞ ፡ ለይቶ ፡ ነድፎ ፡ የነደፈውን ፡ ንድፍ ፡ ለመፈጸም ፡ ታጥቆ ፡ ቢነሣ ፡ የምድር ፡ ባብርና ፡ ባንኩ ፡ በብዙ ፡ ሳይረዱት ፡ አይቀሩም ። ለሕዝቡ ፡ ማሠልጠኛ ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የምድር ፡ ባብር ፡ በፍጥነት ፡ ሲያመለከስ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥና ፡ ባንኩም ፡ በሰበሰበው ፡ ገንዘብ ፡ ሲረዳ ፤ የኢትዮጵያ ፡ አጋጥሞች ፡ ይሆኑት ፡ ነበር ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ ከሌለው ፡ ግን ፡ የምድር ፡ ባብርና ፡ ባንኩ ፡ ወዳገራችን ፡ እመ

ጣጣቸው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ መቃብር ፡ ለመማስ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጥርጥር ፡ የለውም ።

፲፪፻ ፡ ምዕራፍ ።

ብርና ፡ ወርቅ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠነ ፡ ሕዝቦች ፡ እጅ ፡ ሲደርሱ ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ስለ ፡ ሦስት ፡ ብር ፡ እየሆነ ፡ እንዲሠራ ፡ አይተናል ። የብርንና ፡ የወርቅንም ፡ ጥቅም ፡ እንደዚህ ፡ አድርጎ ፡ የሚያስፋፋ ፡ ባንክ ፡ ነውና ፤ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ያለባንክ ፡ አይሳካሉትም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ ባገር ፡ ስለ ፡ በዛ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚጠቅም ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ በፍጥነት ፡ እየተላለፈ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ሌት ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ሌትን ፡ ቢሸጥ ፡ ምናልባት ፡ ቀላድ ፡ ለመግዛት ፡ ይሆናል ።

ባለቀላዱም ፡ መሬቱን ፡ የሚሸጥ ፡ ምናልባት ፡ በፊና ፡ ላም ፡ ለመግዛት ፡ ይሆናል ። በሬውንና ፡ ላሙንም ፡ የሸጠ ፡ ሰው ፡ ምናልባት ፡ ሌት ፡ ሊሠራበት ፡ ይሆናል ። ሌትንም ፡ የገነቡ ፡ ሠራተኞች ፡ በደመወዛቸው ፡ ምግባቸውንና ፡ ልብሳቸውን ፡ ሊዝዙበት ፡ ይሆናል ። ማለት ፡ የብር ፡ ሥራው ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ እየተላለፈ ፡ ማለዋወጥ ፡ ብቻ ፡ ነው ። በየገዳገዱም ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ቢዘገይ ፡ ለሕዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ግን ፡ ብር ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ይዘገያል ። በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ አገር ፡ ደኅና ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለሌለ ፡ ሕዝቡ ፡ በቶሎ ፡ እየተገናኘ ፡ ለመለዋወጥ ፡ አይችልም ። ቢገናኝም ፡ አይለዋወጥም ። ሥራው ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ የሆነ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ምን ፡ ሊለዋወጥ ፡ ይችላል ። ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ መለዋወጥ ፡ የሚችል ፡ በይደነቱ ፡ ሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ ሥራው ፡ የተከፋፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለውም ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሠለጠነበት ፡ ሥራ ፡ ልዩነት ፡ ሲበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ የሚለዋወጠው ፡ ለውጥ ፡ ይበዛል ። በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለውም ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ካንዱ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ በፍጥነት ፡ ይተላለፋል ።

ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ግን ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የፈለገውን ፡ ነገር ፡ በፍጥነት ፡ እያገኝምና ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ሸጦ ፡ የተቀበለው ፡ ብር ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ እጅ ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ይሄድበታል ። እስኪ፡ አሁን ፡ አንድ ፡ የመንዝ ፡ ባለገር ፡ አንዱት ፡ ላም ፡ ሸጦ ፡ ብር ፡ ከገኘ ፡ በኋላ ፡ ለራሱና ፡ ለልጆቹ ፡ ልብስ ፡ የሚሆነውን ፡ አቡጆዲድ ፡ እስኪገዛበት ፡ ድረስ ፡ ብሩ ፡ በርሱ ፡ እጅ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የሚቀመጥበት ፡ ጊዜ ፡ ጥቂት ፡ ነውን ፤ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነበት ፡ አገር ፡ ብር ፡ ቢበዛ ፡ እንደ ፡ ብዛቱ ፡ አይጠቅምም ። ብሩ ፡ ከሚሠራበት ፡ ቀን ፡ ይልቅ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ በየቤቱ ፡ የሚቀበርበት ፡ ጊዜ ፡ ይበልጣል ።

በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ጥቂት ፡ አይደለም ። እስከ ፡ ፩ ፡ መቶ ፡ ሚሊዮን ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ ይገመታል ። የሚሠራበት ፡ ብር ፡ ግን ፡ ከካይ ፡ ሚሊዮን ፡ አይበልጥም ። ስለዚህም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የተቀመጠው ፡ ብር ፡ ፹ ፡ ሚሊዮን ፡ ይሆናል ። ይህም ፡ ፹ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡ ግማሹ ፡ ጌጥ ፡ ሁኖ ፡ ይሆናል ። ግማሹም ፡ ከመሬት ፡ በታች ፡ ተቀብሮ ፡ መልኩን ፡ እያበላሸ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ተቀምጦ ፡ ይሆናል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ ያለ ፡ አይመስልም ። የሚበዛው ፡ ብር ፡ ተቀብሮ ፡ ስለ ፡ ተቀመጠ ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ጥቂት ፡ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ የሚበደር ፡ ሰው ፡ ወለድ ፡ ይበዛበታል ። ሌላው ፡ ባለገንዘብ ፡ ይቅርና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ሲያበድር ፡ የሚቀበለው ፡ ወለድ ፡ በመቶው ፡ ዐሥራ ፡ ሁለት ፡ ይሆናል ። የኦሮሚ ፡ ነገሥታት ፡ ግን ፡ ባገራቸው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ሲበደር ፡ ሥርዐቱ ፡ የሚያስከፍለው ፡ ወለድ ፡ ስንት ፡ እንደሆነ ፡ ለይተው ፡ ወስነውታል ። ይህም ፡ በደንብ ፡ የተወሰነው ፡ ወለድ ፡ እንደያገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ይላል ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ በግናቸውም ፡ መንግሥት ፡ በመቶው ፡ ከስድስት ፡ ብር ፡ አያልፍም ።

ይህንን ፡ መናገራችን ፡ ግን ፡ ምናልባት ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ እንደዚሁ ፡ ወለድ ፡ ከመቶው ፡ ስድስት ፡ እንዳይበልጥ ፡ ደንብ ፡ ያድርግ ፡ ማለታችን ፡ አይደለም ። ስለ ፡ ሆነ ፡

ወሰኑ ፡ እንኳ ፡ ይህን ፡ ያኸል ፡ ዝቅ ፡ ባይል ፡ ሕዝቡ ፡ እንበል ፡ መጠን ፡ እንዳይገቡዳ ፡ አንድ ፡ ወሰን ፡ መደንገግ ፡ ነው ። መንግሥት ፡ ባንሩ ፡ ወለድ ፡ ዝቅ ፡ እንዲል ፡ ከፈለገ ፡ ግን ፡ ሕዝቡን ፡ በየሥራው ፡ ያሠልጥን ። መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ያሠራ ። በየወረዳውም ፡ የባንክ ፡ ቤት ፡ እንዲቆም ፡ ይጣር ፤ ባንሩም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይገባ ፡ ሥርዐት ፡ ይደረግ ። ይህም ፡ ሁሉ ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በፍጥነት ፡ ሲያገኝ ፡ የተቀበለውን ፡ ብር ፡ ቀብሮ ፡ እያስቀምጥም ፤ ወዲያው ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ ያወጣዋል ፡ እንጂ ። የፈለገውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ገዝቶ ፡ ብር ፡ ቢያተርፈው ፡ ብሩ ፡ ሥራ ፡ ሲፈታብት ፡ እይወድም ። ወይም ፡ ራሱ ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ይሠራበታል ። ወይም ፡ ደግሞ ፡ ወለድ ፡ የምትሰጠውን ፡ ባንክ ፡ ባጠገቡ ፡ ሲያገኝ ፡ ብሩን ፡ በዚያው ፡ ያስቀምጣል ። ባንኩም ፡ ለሚሠሩ ፡ ሰዎች ፡ ብሩን ፡ አበድሮ ፡ ያሠራበታል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ወደ ፡ ገቢያው ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ይበዛል ። ተባዳሪው ፡ የሚከፍለው ፡ ወለድ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ ማነሱ ፡ አይቀርም ።

የማናቸውም ፡ መንግሥት ፡ ሀብትና ፡ ኅይል ፡ የሚያድግ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ማናቸውም ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ መሠልጠኑንና ፡ ያለመሠልጠኑን ፡ ለማወቅ ፡ ለንፈልግ ፡ ባንሩ ፡ የሚከፍለውን ፡ ወለድ ፡ ማየት ፡ ነው ። ባንድ ፡ አገር ፡ ወለድ ፡ ከፍ ፡ ሲል ፡ የዚያ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ሀብትና ፡ ኅይል ፡ እንዳነሰ ፤ ሕዝቡም ፡ በሥራ ፡ እንዳልሠለጠነ ፡ ይመሰክርልናል ። ባንሩ ፡ ልማድ ፡ የሆነውም ፡ ወለድ ፡ ዝቅ ፡ ሲል ፡ መንግሥቱ ፡ እንደ ፡ በረታና ፡ ሀብቱ ፡ እንዳደገ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ እንደ ፡ ሠለጠነላት ፡ ያስታውቃል ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ካልሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ በባንክ ፡ አማካይነት ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ሆኖ ፡ ሊያለዋውጠን ፡ ይችላል ። ይህም ፡ የሚሆነው ፡ እንዴት ፡ ባለ ፡ መንገድ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ መልሰን ፡ እናሳይ ።

ባንድ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡ የቆመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የባንኩ ፡ ማኅበራት ጃች ፡ የይዘትን ፡ ሥራ ፡ ማኅበራተኛ ፡ መሆናቸውን ፡ የሚያስታውቅ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ሸጠው ፡ የፈለጉትን ፡ ነገር ፡ ለማግ

ኛት ፡ ይችላሉ ። በባንኩ ፡ የገባው ፡ ገንዘብ ፡ ግን ፡ ሌሎች ፡ ስዎች ፡ ተበድረውት ፡ ይሠራበታል ። የባንኩ ፡ ሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ መንገድ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ቢያስቀምጥ ፡ በፈለገው ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ፈለገው ፡ መጠን ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ በየጥቂቱ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሶ ፡ ሊወስድ ፡ ይችላል ። ወዲያውም ፡ ጥቂት ፡ የጠባቂ ፡ ዋጋ ፡ መክፈል ፡ አያስፈልገውም ። ባለገንዘቡ ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሶ ፡ እስኪወስድ ፡ ድረስ ፡ ግን ፡ ገንዘቡ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ እይቀመጥም ፤ ባንክ ፡ እያበደረ ፡ ይሠራበታል ፡ እንጂ ። በዚህም ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ እየሆነ ፡ ይሠራል ። ባንኩም ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ ደግሞ ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ አለ ። ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሰው ፡ ከገንዘቡ ፡ ከፍሎ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እስጣለሁ ፡ ቢል ፡ ከቤቱ ፡ መነቃነቅ ፡ አያስፈልገውም ። ቼክ ፡ በሚባለው ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ ይህንን ፡ ያኸል ፡ ገንዘብ ፡ ከኔ ፡ ሐሳብ ፡ ለእገሌ ፡ ስጡ ፡ ብሎ ፡ ሲያዝ ፡ የሚበቃ ፡ ይሆናል ።

ስለዚህም ፡ ገንዘብ ፡ በመቀጠር ፡ በከንቱ ፡ የሚደክመው ፡ ደካም ፡ ለባለገንዘቡ ፡ ይቀርላታል ። ባንድ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ከቆመ ፡ በኋላ ፡ ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የገንዘብ ፡ ጠባቂ ፡ እንዲሆነው ፡ ሲል ፡ ሠራተኛ ፡ መቅጠር ፡ አያስፈልገውም ። የገንዘብ ፡ ጠባቂዎችም ፡ ሆነው ፡ በየቤቱ ፡ ሲቀጠሩ ፡ የነበሩ ፡ ሰዎች ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ይዘው ፡ አገራቸውን ፡ ይጠቅማሉ ። መቶ ፡ የገንዘብ ፡ ጠባቂዎችም ፡ ሆነው ፡ በየቤቱ ፡ ሲሠሩት ፡ የነበረ ፡ ሥራ ፡ ገንዘቡ ፡ ሁሉ ፡ በባንክ ፡ ሲገባ ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ይሠራል ። ባንኩም ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ መንገድ ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ብር ፡ ለእገሌ ፡ ስጡልኝ ፡ ብሎ ፡ ከጸፈ ፡ በኋላ ፡ ያ ፡ ገንዘቡን ፡ ሊቀበል ፡ ቼክ ፡ የተጻፈለት ፡ ሰው ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ መስጠት ፡ ሲፈልግ ፡ በወረቀቱ ፡ ዝርብ ፡ ላይ ፡ ስሙን ፡ ከመጽፍ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ደካም ፡ የሰበትም ። ቼኩ ፡ በሁለት ፡ እጅ ፡ ከደረሰ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ያስቸግራልና ፤ ቼኩ ፡ ካልተለወጠ ፡ አይሆንም ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ሌላ ፡

ብልጽጎት ፡ ተባብሮ ። ባንኩ ፡ ራሱ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚባል ፡ የታተመ ፡ ወረቀት ፡ አወጣ ። ይህም ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚባለው ፡ ወረቀት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንዲገልጽልን ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ቃል ፡ እንመልከት ። የሰው ፡ ኑሮ ፡ መሠረት ፡ እምነት ፡ ነው ። ሰው ፡ እጽድቃለሁ ፡ ብሎ ፡ ከማመኑ ፡ የተነሣ ፡ በነ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ። ዳኛም ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ አምኖ ፡ ይፈርዳል ። ሴትም ፡ ባሏን ፡ አምኖ ፡ ወላጅቷን ፡ ትታ ፡ ትሂዳለች ። ተማሪውም ፡ መምህሩ ፡ የነገረውን ፡ ቃል ፡ አምኖ ፡ የተማረውን ፡ ትምርት ፡ መሠረት ፡ ያደርጋል ። አስተማሪው ፡ የነገረውን ፡ ቃል ፡ ተጠራጥሮ ፡ የተማረው ፡ ነገር ፡ እውነት ፡ መሆኑንና ፡ አለመሆኑን ፡ የሚመራመር ፡ ተማሪ ፡ ከሺሕ ፡ አንድ ፡ አይገኝም ። በዚህ ፡ ዓለም ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ የሚበዛው ፡ በእምነት ፡ ነው ። ከሰው ፡ ልብ ፡ እምነት ፡ ቢጠፋ ፡ አንዳችም ፡ ሥራ ፡ አይሠራም ፡ ነበር ። ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ እይተማመንም ። ስለዚህም ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ሲጨምር ፡ ግን ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ መተማመኑ ፡ ይበዛል ። ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ቼክ ፡ ሰጥተው ፡ ከባንክ ፡ ብር ፡ ተቀባል ፡ ቢሉት ፡ እያምንም ፤ አታለው ፡ ከቤት ፡ ሊያስወጡት ፡ ያስቡ ፡ ይመስለዋል ። ብሪን ፡ ቄጥራችሁ ፡ በእጄ ፡ ካልሰጣችሁኝ ፡ አልቃችሁም ፡ ይላል ። በዚህም ፡ ራሱ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ገንዘብ ፡ የሚሰጠውንም ፡ ሰው ፡ ሥራ ፡ ያስፈታል ። የተማረ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ብሩን ፡ ቁጥረው ፡ በእጁ ፡ ከሚሰጡት ፡ ቼክ ፡ ጽፈው ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ቢደርጉት ፡ ይወዳል ። በቼኩም ፡ ዠርባ ፡ ፈርማውን ፡ አድርጎ ፡ ገንዘቡን ፡ ወደ ፡ ሒሳቡ ፡ ጨምራችሁ ፡ የደረሰኝ ፡ ወረቀት ፡ ላኩልኝ ፡ ብሎ ፡ ለባንኩ ፡ ይጽፋል ። ባንኩም ፡ ቼኩን ፡ ተቀብሎ ፡ ብሩን ፡ ሲቁጥር ፡ ጊዜ ፡ በከንቱ ፡ ሳይባክንበት ፡ በቼኩ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ገንዘብ ፡ ከከፋዩ ፡ ሒሳብ ፡ ወደ ፡ ተቀባዩ ፡ ሒሳብ ፡ ያሸጋግራል ። ከዚህም ፡ መተማመን ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ ባላቸው ፡ ሕዝቦች ፡ መካከል ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ገንዘብ ፡ ሲሰጥም ፡ ሲረከብም ፡ ጊዜውን ፡ በከንቱ ፡ አያባክንም ፤ ሌላ ፡ የሚጠቅም ፡ ሥራ ፡ ይሠራበታል ። በመንግሥትም ፡ ታምኖ ፡ የቆመ ፡ ባንክ ፡ መታመኑንም ፡ መንግሥት ፡ ከመስከረልት ፡ ዘንድ ፡ ወይም ፡ መንግሥት ፡ ከተዋሰው ፡ ሕዝ

በም ፡ እንዲያምነው ፡ የተገባ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ነገሥታት ፡ የተዋሰኑት ፡ ባንኮች ፡ ይህንን ፡ ወረቀት ፡ ይዞ ፡ ወደኛ ፡ የመጣ ፡ ሰው ፡ ይህንን ፡ ያኽል ፡ ገንዘብ ፡ እንሰጠዋለን ። እያሉ ፡ ወረቀቶች ፡ እያተሙ ፡ ያወጣሉ ። እነዚህንም ፡ ወረቀቶች ፡ ሕዝቡ ፡ እየተቀበላቸው ፡ እንደ ፡ ብርና ፡ እንደ ፡ ወርቅ ፡ ይገባዩባቸዋል ። ወረቀቶቹንም ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ምናልባት ፡ ወረቀቱ ፡ ራሱ ፡ ብር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አይደለም ። ነገር ፡ ግን ፡ ብር ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ወረቀቱን ፡ ሲያሳይ ፡ ባንኩ ፡ በወረቀቱ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ገንዘብ ፡ ወዲያው ፡ እንዲሰጠው ፡ እያመነ ፡ ነው ። እንጂ ። ባንኩ ፡ ኖትም ፡ የሚባል ፡ እንደዚሁ ፡ ያለው ፡ ወረቀት ፡ ነው ። በኢትዮጵያም ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ እንደዚሁ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ያለ ፡ የብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ አውጥቷል ። አንባቢው ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ። ባንክ ፡ ይህንን ፡ ያኽል ፡ ገንዘብ ፡ እስጣችኋለሁ ። እያለ ፡ ብዙ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በመላው ፡ አገር ፡ ዘርዶ ፡ ሕዝቡን ፡ አታሎ ፡ በኋላ ፡ የሚከፍለው ፡ የጣ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝቡ ፡ አይገቡምን ፤ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ወረቀት ፡ ባንክ ፡ ቢለመድ ፡ ምን ፡ ይረባል ።

ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ ግን ፡ እኛ ፡ ብንመልስ ፡ አንባቢው ፡ አይጠቀምም ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚታተም ፡ እንደጌት ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ አንብቦ ፡ ይረዳ ፤ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ እሱው ፡ ራሱ ፡ ይፍረድ ። ባንክ ፡ ሲቆም ፡ ባንኩን ፡ ያቆሙ ፡ ማገበረተኞች ፡ ያገቡትን ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ የሚያሳዩ ፡ የምስክር ፡ ወረቀቶች ፡ ይቀበላሉ ። እነዚህም ፡ የምስክር ፡ ወረቀቶች ፡ አክሲዮን ፡ ይባላሉ ።

እንሆም ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ሲቆም ፡ ፻፲፮ ፡ አክሲዮን ፡ ታተመ ። ለባንኩ ፡ ማቆሚያ ፡ የሚሆነውንም ፡ ገንዘብ ፡ እናገባለን ፡ ያሉትም ፡ ማገበረተኞች ፡ ሊያገቡት ፡ እንደ ፡ ፈለጉ ፡ ገንዘብ ፡ መጠን ፡ ለኛ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ አክሲዮን ፡ ለኛ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ አክሲዮን ፡ ተቀብሎ ። ማለት ፡ መቶ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ማገበረተኛ ፡ ሁለት ፡ አክሲዮን ፡ አምስት ፡ መቶ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ዐሥር ፡ አክሲዮን ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ፳ ፡ አክሲዮን ፡ ተቀብሎ ። ስለዚህም ፡ በ፻ ፡ ሺሕ ፡ አክሲዮን ፡ ይገባ

ል ፡ የተባለው ፡ ገንዘብ ፡ ፮ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡ ሆነ ። ነገር ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ሥራ ፡ አልሰፋምና ፡ ይህ ፡ አምስት ፡ ሚሊዮን ፡ በሙሉ ፡ ገና ፡ አልተሰበሰበም ። አምስቱ ፡ ሚሊዮን ፡ በሙሉው ፡ ጨርሶ ፡ ከማኅበረተኞቹ ፡ ቢሰበሰብ ፡ ሥራ ፡ ይፈታል ፡ ተብሎ ፡ እንደገደዱ ፡ ማኅበረተኛ ፡ በመዠመሪያ ፡ የሚከፍለው ፡ አገባለሁ ፡ ከለው ፡ ገንዘብ ፡ ኑብ ፡ ይሁን ፡ ተባለ ። የቀረውንም ፡ ፫ ፡ ኑብ ፡ ያግባ ፡ በተባለ ፡ ጊዜ ፡ እንዲመላ ፡ እያንዳንዱ ፡ ማኅበረተኛ ፡ የሚበቃ ፡ ዋስ ፡ ስጠ ።

ስለዚህም ፡ ዛሬ ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ልኩ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። የቀረው ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፮፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ግን ፡ እንደሚያስፈልግ ፡ እየታየ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ይሰበሰብ ፡ ይሆናል ። እንግዲህ ፡ ባንኩ ፡ ዛሬ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ከ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲያወጣ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ በዚሁ ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ያትማል ። ባንክ ፡ ኖትንም ፡ ሁሉ ፡ ሕዝብ ፡ የተቀበለለት ፡ እንደሆነ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ውስትና ፡ በባንክ ፡ ውስጥ ፡ ተቀምጦ ፡ ያ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሕዝቡ ፡ ይገባዩበታል ። ነገር ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ኖትን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ተሰብስበው ፡ ባንድ ነት ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ መጥተው ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ፈንታ ፡ ብር ፡ ስጡን ፡ እንዲያሉ ፡ የታወቀ ፡ ነውና ፤ በባንኩ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ውስትና ፡ ከተቀመጠው ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ እጅግ ፡ ቢበዛ ፡ እኩሌታው ፡ ያኸል ፡ ለመጠባበቂያ ፡ ቀርቶ ፡ እኩሌታውን ፡ ስው ፡ ተበድሮት ፡ ይሠራበታል ። ይህም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ማኅበረተኞቹ ፡ ያገቡት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ መሥራቱ ፡ ነው። ይህንንም ፡ ያኸል ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ ቀጥሎ ፡ የተጸፈው ፡ ያሳየናል ። በእጃቸው ፡ አክሲዮን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ አክሲዮን ፡ በከፈሉት ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አካልፈው ፡ ሸጠው ፡ በዋጋው ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ነገር ፡ ሊዝቡት ፡ ይችላሉ ። መቶው ፡ ሺሕ ፡ አክሲዮንም ፡ የተከፈለበት ፡ ዋጋው ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ የታተመው ፡ ባንክ ፡ ኖትም ፡ ስለ ፡

፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፤ ባንኩም ፡ የሚያበድረው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ፮፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፤ አንድ ፡ ላይ ፡ ድምሩ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ነው ።

እንሆ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚታተም ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ሒሳብ ፡ ነው ። ከታኅሣሥ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፱ ፡ ዓ ፡ ም ፡ እስከ ፡ ፲፱፻፳ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ድረስ ፡ ባንኩ ፡ አደራ ፡ ለማስቀመጥ ፡ የተቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ ወደ ፡ ፳፻፲፫ ሺሕ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ ይበዛል ፡ እንጂ ፡ አያንስም ። የታመነ ፡ ተባዳሪም ፡ ከተገኘ ፡ ከዚሁ ፡ ገንዘብ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ እኩሌታውን ፡ ያኸል ፡ ከፍሎ ፡ ባንኩ ፡ ያተርፍበት ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡ አላይ ፡ ከደመርነው ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ፬፻፶፯ ሺሕ ፡ ፳፻ ፡ መጨመሩ ፡ ነውና ፤ ባንኩ ፡ የራሱ ፡ ገንዘብ ፡ ፪ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ ባንኩ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፮፻፶፯ ሺሕ ፡ ፳፻ ፡ ብር ፡ ሊሆን ፡ ነው ። ይኸንንንም ፡ ያኸል ፡ እንዲሆን ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈው ፡ ሒሳብ ፡ ያስረዳናል ።

የአክሲዮን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ።
የባንክ ፡ ኖት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ።

ባንክ ፡ የሚያበድረው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ከራሱ ፡ ፮፻፶፯ ሺሕ ፡ ብር ፡ አደራ ፡ ከተቀመጠው ፡ ገንዘብ ፡ ከፍሎ ፡ ፬፻፶፯ ሺሕ ፡ ፳፻ ፡ ብር ።

አንድ ፡ ላይ ፡ ድምሩ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፮፻፶፯ ሺሕ ፡ ፳፻ ፡ ብር ።
እንሆ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ አገር ፡ እንኳ ፡ ብዙው ፡ ገንዘብ ፡ ሥራ ፡ ሊፈታ ፡ ጥቂቱም ፡ ብር ፡ ቢሆን ፡ ስለ ፡ ብዙ ፡ ሆኖ ፡ በሁለትና ፡ በሦስት ፡ ወገን ፡ ሊሠራ ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ሒሳብ ፡ እንደምናየው ፡ ብር ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ብልጎት ፡ የለውም ። በተፈለገ ጊዜ ፡ የታመነ ፡ ባንክ ፡ ከመስከረ ፡ ዘንድ ፡ ስው ፡ በምስክሩ ፡ ወረቀት ፡ ሊገባይ ፡ ይችላል ። ከዚህም ፡ እምነት ፡ የተነሣ ፡ ጥቂቱ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ እየሆነ ፡ ያገኛን ፡ ሕዝብ ፡ ሲያገለግል ፡ መንግሥት ፡ ነወቀበት ፡ ለሕዝቡ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ነው ። በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ባገሩ ፡ ቼክና ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሌላውም ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡

ሁሉ ፡ ሲታወቅ ፡ ይጠቀምበታል ። ባንድ ፡ አገርም ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ወደም ፡ ዐረብያ ፡ ሲበዛ ፡ ለሕዝቡ ፡ ሀብት ፡ ማስፈያ ፡ እንዲሆን ፤ እንዲሁም ፡ ብር ፡ የሚያገለግልበት ፡ መንገድ ፡ ሲበዛ ፡ የሕዝቡም ፡ ሀብት ፡ ያድጋል ። ለተበዳሪውም ፡ ወለድ ፡ ያንስለታል ። ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባገሩ ፡ ምንም ፡ እጅ ግ ፡ የማረ ፡ የባንክ ፡ ደንብ ፡ ቢቆምለት ፡ እንዳቸም ፡ ጥቅም ፡ አያገኝበትም ። ጥቅሙ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ለሚገበያዩ ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሕዝቦች ፡ ነው ።

፲፫ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እንሆ ፡ ከላይ ፡ እንዳየነው ፡ የባንኩ ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ነው ። ባንክኖች ፡ ከተለመደ ፡ በኋላ ፡ ግን ይህ ፡ ገንዘብ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ ስለ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፵፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ ያገለግላል ። ባለአክሲዮን ፡ የሆኑትም ፡ ማግበረተኞች ፡ መቼም ፡ አክሲዮኑን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሽጠው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ሊያገኙ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ እንደሠራበት ፡ ብለው ፡ ለባንክ ፡ የሰጡትን ፡ ብር ፡ ከባንክ ፡ መልሰው ፡ ለመውሰድ ፡ አይቻላቸውም ። ማግበረተኞቹ ፡ ሁሉ ፡ ተብስበው ፡ ይሠራል ፡ ተብሎ ፡ ነውና ። ማግበረተኞቹ ፡ ሁሉ ፡ ተብስበው ፡ ከማናቸውም ፡ እንደ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ የባንኩ ፡ ሥራ ፡ ይቅር ፡ ካላሉ ፡ በቀር ፤ ሻው ፡ ዓመት ፡ እስኪያልቅ ፡ ድረስ ፡ ማግበረተኛው ፡ ለባንኩ ፡ ሥራ ፡ ያገባውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሱልኝ ፡ ቢል ፡ አይሆንለትም ። ችግር ፡ ያገኘው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ማግበረተኛ ፡ መሆኑን ፡ የሚያስታውቅ ፡ በእጁ ፡ የያዘውን ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ሊሸጥ ፡ ይችላል ። ስለዚህም ፡ ምክንያት ፡ ሽያጩ ፡ ማግበረተኛ ፡ መሆኑ ፡ ይቀራል ። አክሲዮኑንም ፡ የገዛ ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ካስፈለገው ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይሸጣል ፡ እንጂ ፡ ማግበሩ ፡ የመደበው ፡ ግምሳ ፡ ዓመት ፡ እስኪያልቅ ፡ ድረስ ፡ በአክሲዮኑ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ገንዘብ ፡ ከባንኩ ፡ ሊቀበል ፡ አይችልም ። ስለዚህም ፡ አክሲዮኑን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ የሰጠናቸውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሱልን ፡ ብለው ፡ ያላገዙም ፡ ያስቸግሩናል ፡ ብለው ፡ የባንኩም ፡ አልቆች ፡ አይሠ

ጉበትም ። ስለዚህም ፡ ባንኩ ፡ ይሠራበታል ፡ ከተባለው ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፵፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ የአክሲዮኑ ፡ ዋጋ ፡ የሆነውን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ጊዜው ፡ ሳይደርስ ፡ መልሱ ፡ እንባላለን ፡ ብለው ፡ የባንኩ ፡ አልቆች ፡ አይሠጉበትም ፡ ካልነው ፡ ገንዘብ ፡ ስጡን ፡ እንባላለን ፡ ብለው ፡ የሚሠጉበት ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ገንዘብ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

የባንክ ፡ ጥት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ አደራ ፡ ካስቀመጡት ፡ ገንዘብ ፡

ከፍለው ፡ ያበደሩት ፡ ፩፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

ደምሩ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፶፮ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

ለዚህም ፡ መከፈያ ፡ በባንክ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ስለ ፡ ውስትና የሚቀመጠው ፡ ወደ ፡ ፭፻፩፻ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡ ባንኩ ፡ ከሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፵፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ ሕዝቡ ፡ በእምነት ፡ ሊሠራበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ዋስ ፡ የለውም ።

በሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ የሚሠራ ፡ ሕዝብ ፡ በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ይጠቀምበታል ፡ እንጂ ፡ አይጐዳበትም ። ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሆኖ ፡ የሚረዳው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ እንዳያንስ ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ብልጎት ፡ ያወጣበታል ። በዚህም ፡ ብልጎት ፡ ጥቂቱ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ብዙ ፡ ሆኖ ፡ ያገለግለዋል ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሁኖ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ራሱ ፡ ለመሥራት ፡ የማይችል ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባገሩ ፡ ባንክኖች ፡ ቢለመድ ፡ የሚጠቅመው ፡ መሆኑን ፡ ያስጠረጥራል ። የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ ለመሥራት ፡ የማይችል ፡ ሕዝብ ፡ መቼም ፡ ልብሱና ፡ የቤቱ ፡ መሣሪያ ፡ የሚመጣለት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ነው ። ደግሞ ፡ ልብሱንና ፡ የቤቱን ፡ መሣሪያ ፡ የሚሸጡለት ፡ ሕዝቦች ፡ ግን ፡ የሚቀበሉት ፡ ዋጋቸው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ባንክ ፡ ጥት ፡ አይቀበሉም ። ባገራቸው ፡ ዋጋ ፡ ሳይጐድል ፡ በገበያ ፡ የሚሄደው ፡ ያገራቸው ፡ ባንክ ፡ ያተመው ፡ ባንክ ፡ ጥት ፡ ብቻ ፡ ነው ። ጥሬው ፡ ብር ፡ ግን ፡ የትም ፡ ቢሄዱ ፡ ከዋጋው ፡ የሚያጐድለው ፡ ብዙ ፡ አይደለም ።

እንግዲህም ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ሁለት ፡ ሊሠራ ፡ ነው ። አንድ ፡ ሰው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ሸጦ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲቀበል ፡ አንዱ ፡ ሰው ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ይቀበላል ። ባንክ ፡ ኖትን ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ መቼም ፡ ብሩን ፡ በፈለግሁ ፡ ጊዜ ፡ በባንክ ፡ ተቀምጧልና ፡ እወስዳለሁ ፡ ብሎ ፡ ከማመኑ ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ባንኩ ፡ ግን ፡ ብሩን ፡ አያስቀምጥም ፤ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ያበድረዋል ፡ እንጂ ። ስለዚህም ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ሁለት ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ ስለ ሠራ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ፅጥፍ ፡ የሆነ ፡ ይመስላል ፤ ሕዝቡም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ የሚሠራ ፡ ከሆነ ፡ በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ልብስና ፡ የቤት ፡ መሣሪያ ፡ ለማስመጣት ፡ የሚያስቡ ፡ ሰዎች ፡ ፅጥፍ ፡ ሊሆኑ ፡ ነው ። ጥሬ ፡ ብር ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ መቼም ፡ ለሚያስመጡት ፡ ፅቃ ፡ ዋጋ ፡ ጥሬውን ፡ ብር ፡ ይሰጣሉ ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ባንኩ ፡ ኖት ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ አይሄድላቸውምና ፤ ወደ ፡ ባንኩ ፡ አገር ፡ ሄደው ፡ በብር ፡ ሊለውጡት ፡ ነው ።

በመገመሪያ ፡ ባንኩ ፡ አይቸገርም ፡ ይሆናልና ፤ ባንክ ፡ ኖትን ፡ እየተቀበለ ፡ ባንክ ፡ ኖትን ፡ ለሚያመጡ ፡ ሰዎች ፡ ጥሬውን ፡ ብር ፡ ይሰጣል ። ችግር ፡ የሚያገኛቸው ፡ ግን ፡ በመገመሪያ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ ሲበዛ ፡ ግን ፡ ሳይቸገሩ ፡ አይቀሩም ። መቼም ፡ ባንክ ፡ ኖትን ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ለኦሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ከልገዛበት ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ አይጠቅመውም ። የሚያስፈልገውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ የሚሠራ ፡ ቢሆን ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ቤት ፡ ሄዶ ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ብር ፡ በጥሬው ፡ ስጦታ ፡ ሳይል ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ብቻ ፡ ሁሉንም ፡ ነገር ፡ ለመግዛት ፡ ይችላል ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ እንዳች ፡ ነገር ፡ ባገሩ ፡ አይሠራም ። ሁሉም ፡ ነገር ፡ የሚመጣሉት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣውን ፡ ፅቃ ፡ ሊገዛበት ፡ ሲፈልግ ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ሄዶ ፡ በብር ፡ ያለውጠዋል ። ባንኩም ፡ የራሱ ፡ ብር ፡ ቢያንሰው ፡ አደራ ፡ ከተቀመጠው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ከፍሎ ፡ ይሰጣል ። ገንዘቡን ፡ አደራ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሰውም ፡ ገንዘቡን ፡

ስጦታ ፡ ሲል ፡ ቢመጣም ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ይሰጡታል ። ስውዬውም ፡ ገንዘብ ፡ ያስፈልገው ፡ ባገር ፡ ውስጥ ፡ ለሚፈጸም ፡ ጉዳይ ፡ ከሆነ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በገበያ ፡ እንዲሄድ ፡ ያውቃልና ፤ ሸክሙ ፡ ስለ ፡ ቀለለት ፡ ከጥሬ ፡ ብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሊቀበል ፡ ይወዳል ። በጊዜም ፡ ብዛት ፡ ባገር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። ጥሬው ፡ ብር ፡ ግን ፡ ለተሠራ ፡ ፅቃ ፡ መግዣ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሄዳል ። ይህም ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በእጁ ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ከባንክ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ እንዳይፈልግ ፡ ብልሃት ፡ ካልተደረገ ፡ በቀር ፡ ባንኩ ፡ በጣም ፡ ሳይቸገር ፡ አይቀርም ። ባንኩ ፡ መቼም ፡ ራሱ ፡ ወደ ፡ ጭንቅ ፡ እንዳይገባ ፡ ይፈልግ ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡ ከርሱ ፡ የተበደሩትን ፡ ሰዎች ፡ አስጨንቆ ፡ ይይዛል ። ተበዳሪዎቹም ፡ የሚከፍሉትን ፡ ገንዘብ ፡ ሳያገኙ ፡ ቢያዙ ፡ ነጋዴዎች ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ መሬታቸውን ፡ በርካሽ ፡ ለመሸጥ ፡ የግድ ፡ ይሆንባቸዋል ። ቆዳውና ፡ ቡናው ፡ ሌላውም ፡ ካገሩ ፡ የሚገኘው ፡ ፅቃ ፡ በርካሽ ፡ ሲሸጥ ፡ የሕዝቡ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ስለ ፡ ሄዶ ፡ ሕዝቡ ፡ መከሰሩ ፡ ነውና ፤ መንግሥት ፡ ይጐዳል ። ባላገሩም ፡ መሬቱን ፡ በርካሽ ፡ ለመሸጥ ፡ የግድ ፡ ሲሆንበት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ በጥቂቶች ፡ ሀብታሞች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ሊጠቀላል ፡ ነውና ፤ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚያርፍበት ፡ ቦታ ፡ ያጣ ፡ ድኻ ፡ ሊበዛ ፡ መሆኑን ፡ ያሳያል ። ከዚህ ፡ ቀደምም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ባገሩ ፡ ድኻ ፡ ሲበዛ ፡ ለመንግሥት ፡ ጉዳት ፡ ነው ፤ መሠረቱ ፡ ይነቃነቃል ።

ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ ባገሩ ፡ ላይ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ሲያወርድ ፡ ይችላል ። ባገሩ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ መንግሥት ፡ ወዲያው ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ ለማሠልጠን ፡ ታጥቆ ፡ ከተነሣ ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ቢለመድ ፡ ጉዳት ፡ የለበትም ፤ ይልቁንም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ይገኝበታል ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚበቃ ፡ የሰውጥ ፡ መሣሪያ ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ብዙ ፡ ሀብት ፡ እንዳያገኝ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተረድተዋል ። ስለዚህም ፡ እንደ ፡ ብር ፡ ስለ ሁለት ፡ ስለ ሆሰት ፡ እየሆነ ፡ እንዲያገለግል ፡ የሚያደርግ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ነው

ኖ ፤ ሁሉንም ፡ ነገር ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ የሚችል ፡ ሕዝብ ፡ ይጠቀምበታል ።

የሚያስፈልገውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚያስመጣ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ጥሬው ፡ ብር ፡ በባንክ ፡ የተቀመጠ ፡ መስሎት ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለዋወጥ ፡ ባገሩ ፡ ያለ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ሁሉ ፡ ለዕቃ ፡ መግጥ ፡ ተብሎ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሄዳል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ሕዝቡ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ ካለወቁበት ፡ ጉዳት ፡ ያመጣል ።

፲፬ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ከቆመበት ፡ ቀን ፡ ዝምሮ ፡ እስከ ፡ ኅምሳ ፡ ዓመት ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሌላ ፡ ባንክ ፡ እንዳይቆም ፡ ውል ፡ ተቀብሏል ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ግን ፡ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ሞኖሯል ፡ ሲሆን ፡ ለሕዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ለዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ መጥቶ ፡ ባገርም ፡ ከኔ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳያርስ ፡ ወይም ፡ በቅሎ ፡ ገዝቶ ፡ እያከራየ ፡ እንዳይነግድ ፡ ወይም ፡ እኔን ፡ ሳይጠይቅ ፡ በየቦታ ፡ ማንም ፡ ወጥ ፡ እየሠራ ፡ እንዳይበላ ፡ ፈቃድ ፡ ይስጡኝ ፡ ብሎ ፡ ለምኖቸው ፡ ቢሆን ፡ የሚናገራቸው ፡ ቃል ፡ ምንም ፡ ቢያምር ፡ የሚሰጣቸው ፡ ተስፋ ፡ ምንም ፡ ትልቅ ፡ ቢሆን ፡ ያለጥርጥር ፡ ይቆጡት ፡ ነበር ።

አማላጅ ፡ ሆኖ ፡ ይህንን ፡ ቃል ፡ የነገራቸውንም ፡ ዝማቸውን ፡ ጥባ ፡ በልተኝ ፡ መንግሥቱን ፡ ልትሹጥ ፡ አስባል ፡ ብለው ፡ ሳይቆጡት ፡ አይቀሩም ፡ ነበር ። የባንክ ፡ ሥራ ፡ ሞኖሯል ፡ እንዲሆን ፡ ግን ፡ የዕውቀት ፡ ባሕሪ ፡ በሌላቸው ፡ ሰዎች ፡ ቃል ፡ ተታለው ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ፈቃድ ፡ ሰጡ ። ያውም ፡ ለጥቂት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ አይባል ፡ ለኅምሳ ፡ ዓመት ፡ ነው ። ሕዝቡም ፡ በሥራ ፡ ከሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ ያለባንክ ፡ እንዳይሆንላት ፡ ተመልክተዋል ። ደጉን ፡ ገጉሥ ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክን ፡ ግን ፡ ይህንን ፡ ሁሉ ፡ ነገር ፡ ያስረዳቸው ፡ ሰው ፡ የለም ። የባንክ ፡ ሥራ ፡ የነገዘብ ፡ ሥራ ፡

ነውና ፤ የሕዝብ ፡ ትዳር ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ብር ፡ የማይገባበት ፡ ጉዳይ ፡ የለም ፤ ማንኛውንም ፡ ለኮራችን ፡ የሚያስፈልገንን ፡ ሁሉ ፡ በሩብ ፡ ባላድ ፡ በተሙን ፡ በብር ፡ ገዝተን ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ይህ ፡ ተሙን ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ብር ፡ እስከገኝ ፡ ድረስ ፡ የሚደከመው ፡ ድካም ፡ ጥቂት ፡ ወይም ፡ ብዙ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አንድ ፡ ባንክ ፡ እንዳወቀ ፡ እንዳልየው ፡ መንግሥት ፡ በውል ፡ መፍቀዱ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በመላው ፡ ብሩን ፡ የሚያስቀምጥበት ፡ ቦታ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ እንዲሆን ፡ ቢደነባ ፡ ደግ ፡ ይሆናልን ፤ ባገሩም ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ ወረዳ ፡ ወዳንዱ ፡ ወረዳ ፡ ብር ፡ ሲላክ ፡ መልክተኛው ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ እንዲሆን ፡ ቢደነገግ ፡ ይበጃልን ። የዚህንም ፡ መልስ ፡ በምሳሌ ፡ እናስረዳለን ።

ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባለንጣ ፡ ተፎካካሪ ፡ የሌለው ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ሲቆም ፡ ሕዝቡ ፡ ይጐዳበታል ፡ እንጂ ፡ አይጠቀምበትም ። ስለዚህም ፡ የጥይትንና ፡ የባሩድን ፡ ምስጢር ፡ የሚያውቁ ፡ ሰዎች ፡ ጥቂቶች ፡ ብቻ ፡ ቢሆኑ ፡ የቀረውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ፈጅተው ፡ የዓለምን ፡ ሀብት ፡ ሁሉ ፡ ቀምተው ፡ ለብቻቸው ፡ ለመኖር ፡ ማስባቸው ፡ አይቀርም ፡ ነበር ። በሌላውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። በያዘው ፡ ሥራ ፡ ባለንጣ ፡ እንዳይነሣ ፡ በት ፡ ርግጦን ፡ ያውቀ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ ደስ ፡ የሚያስኝበት ፡ ወይም ፡ የሚጠቅምበትን ፡ መንገድ ፡ አይፈልግም ። ሐሳቡም ፡ ሕልሙም ፡ ለጥቅሙ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ማዘን ፡ የማይዘናበልው ፡ በሁለቱም ፡ ጫፍ ፡ እኩል ፡ የሚኩበድ ፡ ነገር ፡ ሲደረግበት ፡ ነው ። የሰው ፡ ባሕሪው ፡ ሁላት ፡ ነው ። አንዱ ፡ መልካካዊ ፤ ሁለተኛው ፡ ግን ፡ እንስሳዊ ፡ ይባላል ። ቀስቃሽ ፡ ካላገኘ ፡ ግን ፡ ሰው ፡ መልካካዊ ፡ ባሕሪውን ፡ አይከተልም ። ወደ ፡ እንስሳዊ ፡ ባሕሪው ፡ ያደላል ፤ ለሰው ፡ አውራ ፡ ቀስቃሽ ፡ ግን ፡ ለባንጣ ፡ ነው ። ተፎካካሪ ፡ ባለንጣ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ክፉ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ አይችልም ። ለባለጋራውም ፡ ቢሆን ፡ እንዳይሳነው ፡ ያውቃልና ፤ በደግነት ፡ ለማሸነፍ ፡ ይጣጣራል ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡ ገንዘቡን ፡ ሲያበድር ፡ የፈለገውን ፡ ያክል ፡ ወለድ ፡ አምጦ ፡ ቢል ፡ ይሆንለታል ። የተጨነቀውም ፡

॥७॥

። ጋጽ፡፡፡ ሆዚሂ፡፡ ስፋ፡፡፡

[illegible]

॥ ५५५४

[illegible]

፡ ጋጽ፡፡ ሆኖ፡፡ ስላ፡፡

165

በርሱ : እኩል : ሆኖ : የሚበቃ : ዐቅም : ካገኘ : ዘንድ : ልቡ : የመረጠውን : ሥራ : ለመሥራት : ሲችል : ነው ። ስለዚህም : በኢትዮጵያ : የባንኩ : ሥራ : ሞኖፖል : በመሆኑ : ለኢትዮጵያ : ሕዝብ : ትልቅ : ጉዳት : ነው ።

ዛሬ : በኢትዮጵያ : የቆመው : ባንክ : አፍ : አቢሲኒያ : ማኅበረተኞቹ : የውጭ : ሰዎች : ናቸውና ፤ የባንኩ : ውል : የተሰጠው : በማይገባ : እንደሆነ : ሰው : ሁሉ : ተረድቶት : በኢትዮጵያ : ባንኩን : ከልብ : የተቀበለው : ሰው : የለም ። ስለዚህም : የባንኩ : አለቆች : ከኢትዮጵያ : መንግሥት : ሹማም ት : የሚበቃ : ርዳታ : እንደያገኙ : ዐውቀውት : ለኢትዮጵያ : ሰው : ሲያበድሩ : እጅግ : ተጠንቅቀው : ነው ፤ የሚበዛውን : ገንዘባቸውን : እየተበደሩ : የሚጠቀሙበት : የውጭ : አገር : ሰዎች : ናቸው ። እነዚህም : የውጭ : አገር : ሰዎች : በተበደሩት : ገንዘብ : ነግደው : ያገኙትን : ትርፍ : ገንዘብ : ወዳገራቸው : ይሰዳሉ : እንጂ ፤ ለኢትዮጵያ : ሕዝብ : ጥቅም : የሚሆን : ሥራ : አይሠሩበትም ። የባንኩም : ጌዶች : የውጭ : አገር : ሰዎች : ስለሆኑ : የኢትዮጵያ : ሕዝቦች : ባንኩን : አያምኑትም ። ስለዚህም : ገንዘቡን : በባንክ : የሚያስቀምጥ : የኢትዮጵያ : ሰው : ጥቂት : ነው ። ገንዘቡን : አይራ : የሚያስቀምጥበት : ሌላ : ቦታ : ስለጣ : የሚበዛው : የኢትዮጵያ : ሰው : ብሩን : በማሰሮ : እየከተተ : ከመሬት : ቦታች : ይቀብረዋል ። ባለገንዘቦችም : የኢትዮጵያ : ሰዎች : ተባብረው : እንደ : የረባ : ባንክ : አቁመው : በገንዘባቸው : እንደሠሩበት : የባንኩ : ሥራ : ሞኖፖል : ሆኗልና ፤ ፈቃድ : አያገኙም ። ቢያገኙም : በማናቸውም : ትንንሽ : ምክንያት : እንደይወረሱ : እየፈሩ : ገንዘብ : እንዳለቸው : ቢገለጽ : አይወዱም ።

ከጥቂት : ዓመት : በፊት : ያገራችን : ሹማምት : በመንግሥት : ትእዛዝ : ተሰብስበው : አንድ : የባንክ : ዐይነት : ማኅበር : አቆሙ ። ማኅበሩ : ግን : እስከዛሬ : ድረስ : የረባ : ሥራ : አልሠራም ። የረባ : ሥራም : አለመሥራቱ : ምናልባት : የኢትዮጵያ : ሰው : ለባንክ : ሥራ : የሚበቃ : እኛምሮ : ስላጣ : አይደለም ። ነገር : ግን : ማኅበረተኞች : የሆኑት : ሹማምቶች :

ማኅበሩን : ያቆሙት : ስለሆነው ፤ እንዳልሆነ : ባይገባቸው : በመንግሥት : ጉዳይ : ሁሉ : ባለጋራቸውን : ለማጥቃት : እንደሚጥሩ ፤ እንዲሁም : ለባንኩ : ጉዳይ : ለምክር : በተሰበሰቡ : ቁጥር : ርስ : በርሳቸው : ከመነቃቀፍ : አንዱ : ያንዱን : ሥራ : ከማስነወር : በቀር : ሌላ : የረባ : ሥራ : ለመሥራት : አልሆነ ላቸውም ። ይልቁንም : የባንኩ : ጉዳይ : ሲመከር : አንዳንድ : ጊዜ : ልዑል : አልጋ : ወራሽ : አብረው : ስለተቀመጡ ፤ እያንዳንዱ : ማኅበረተኛ : ብልሃ : ተብሎ : እንዲመሰገንና : ባለጋራውን : እንዲያጠቃ : ከመግት : በቀር : ሌላ : ለማኅበሩ : ሥራ : የሚበጅ : እውነተኛ : ምክር : አላመጣም ። ስለዚህም : የባንኩ : ሥራ : እስከዛሬ : ድረስ : የኢትዮጵያን : ሕዝብ : ሳይጠቅም : መቅረቱ : የሚገርም : ነገር : አይደለም ። ለወደ : ፊትም : ሳይጠቅም : ቢቀር : አያስደንቅም ። ማናቸውም : ማኅበር : ለያንዳንዱ : ማኅበረተኛና : ለመላው : ሕዝብ : ጥቅም : የሚሆን : ማኅበረተኞቹ : ወደው : ሲተባበሩ : ነው : እንጂ ፤ ንጉሠ : ነገሥቱ : የገቡበት : ማኅበር : ነውና ፤ ሳንገባ : ብንቀር : እንንቀሳሳን : እያሉ : ለማብር : ይውጣ : ነው : እንጂ ፤ ሲተባበሩ : አይደለም ። እንደዚህ ህ : ያሉትም : ማኅበረተኞች : ተስማምተው : አንዳች : የረባ : ሥራ : ለመሥራት : አይችሉም ። አይሳካላቸውም ። የኢትዮጵያ : መንግሥትም : ሕዝቡ : እየተባበረ : የባንክ : ሥራ : እንዲያቆም : ከፈለገ : ዘንድ : እንደዚህ : ያለውን : ማኅበር : ማቆሙን : ትቶ : ሕዝቡን : በሥራ : ቢያሠላጥን : ይሻላል ። የሰውም : ገንዘብ : እንዲታፈር : የተደለደለ : ሥርዐት : ያውጣ ። እሱ ራሱም : ማኅበረተኛ : እየሆነ : በያንዳንዱ : ማኅበር : መግባቱን : ትቶ : ማኅበር : ሲቆም : እንደት : ባለ : ደንብ : እንዲያድር : በፍትሕ : ነገሥት : ለዶቶ : ዐውቆ : ዜጎቹ : የወደዱትን : ሥራ : ለመሥራት : እንዲተባበሩ : ሙሉ : ፈቃድ : ቢሰጥ : ይሻላል ። ይህንንም : ካደረገ : በኋላ : ከሕዝቡ : ውስጥ : አንድም : ሰው : ገንዘቡን : ከመሬት : ቦታች : ሊቀብር : አይወድም ። ወደ : ባንክ : አግባቶ : እንዲወልድለት : ወይም : የተሻለ : ሥራ : እንዲሠራለት : ይፈልጋል : እንጂ ። ሕዝቡም : በሥራ : ሠልጥኖ : አርነት : ሲያገኙ : ባንኩ : ውስጥ : ያለው : ገንዘብ : ሥራ : ይይዛልና ፤ መንግሥት : የሚያገኘው : ግብር : ይበዛል ። በእንደዚህ : ያለ

ውም ፡ መንገድ ፡ የሚያገኘው ፡ ግብር ፡ ማኅበረተኛ ፡ እየሆነ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ማኅበር ፡ ከሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ሳይበልጥ ፡ አይቀርም ። መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡ በላይ ፡ ነው ፤ ይህንን ፡ በላይነቱን ፡ ትቶ ፡ ከዚህኛ ፡ ጋራ ፡ በማኅበረተኛነት ፡ መተባበር ፡ እይገባውም ፤ እንደዚህም ፡ ቢያደርግ ፡ አይጠቀምም ።

ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ደኅና ፡ ባንክ ፡ ከላይም ፡ የተጠራው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ብቻ ፡ ስለ ሆነ ፤ ይህም ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ማበደር ፡ የሚሠጋ ፡ ስለ ሆነ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ ገንዘባቸውን ፡ እየሸሽጉት ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ስለ ፡ ተቀበረ ፡ ዛሬ ፡ ባገራችን ፡ ብር ፡ ውድ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ብር ፡ የሚበደር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ወለድ ፡ ይበዛበታል ። ጭንቅ ፡ ከላገኘው ፡ በቀር ፡ ሠርቼ ፡ አተርፋለሁ ፡ ሲል ፡ አይበደርም ። የኢትዮጵያም ፡ ሰው ፡ የሚበደረው ፡ ሲጨነቅ ፡ ብቻ ፡ ስለ ሆነ ፡ ብዙ ፡ የታመነ ፡ ተብዳሪ ፡ የለምና ፡ ገንዘባቸውን ፡ ሊያበድሩ ፡ የሚፈልጉ ፡ ሰዎች ፡ ቢኖሩ ፡ የሚያገኙት ፡ ጥቅም ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ መቼም ፡ የታመነ ፡ ዋስ ፡ ለሌለው ፡ ሰው ፡ አያበድርም ። ገንዘብ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ በቶሎ ፡ ዋስ ፡ አያገኝም ። የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ ስላልሠለጠነ ፡ አበዳሪዎችም ፡ የሚፈልጉት ፡ ወለድ ፡ ብዙ ፡ ስለ ሆነ ፤ ድንገተኛ ፡ ችግር ፡ ከላገኘው ፡ በቀር ፡ ሠርቼ ፡ አተርፍበታለሁ ፡ ሲል ፡ የሚበደር ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የለም ። ይልቁንም ፡ ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ብር ፡ የሚበልጠው ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ በመሬት ፡ ውስጥ ፡ ተቀብሯል ። እንዲሠራ ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ስለ ሆነ ፡ የሚገኝበትም ፡ ጥቅም ፡ አነሰ ።

ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ከቆመዋል ፡ እስከዛሬ ፡ ድረስ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ለወደፊት ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ማግኘቱን ፡ ያጠራጥራል ። ባንክ ፡ የሚጠቀም ፡ የታመነ ፡ ተብዳሪ ፡ ሲበዛለት ፡ ነው ። የታመነም ፡ ተብዳሪ ፡ የሚበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሲሠላጥን ፡ ነው ። ሕዝብም ፡ በሥራ ፡ የሚሠላጥን ፡ ባንኩ ፡ ያለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሥራ ፡ ያልፈታ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። ባንርም ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሥራ ፡ የማይፈታ ፡ መላው ፡ ሕዝብ ፡ በሥርዐት ፡ ፈት ፡

እኩል ፡ ሆኖ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ዐቅም ፡ አማኝቶ ፡ ልቡ ፡ የመረጠውን ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ የሕዝቡ ፡ ሀብት ፡ ያድጋል ። የሕዝቡም ፡ ሀብት ፡ ካደገ ፡ ዘንድ ፡ ባንክ ፡ ይጠቀማል ። ስለዚህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባንክ ፡ የሚፈልገው ፡ የገንዘብ ፡ ጥቅም ፡ ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ የባንኩን ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል ነት ፡ ለቆ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ እንዲሠላጥን ፡ እንደ ፡ ተቻለው ፡ መጠን ፡ መርዳት ፡ አለበት ። ይህን ፡ ካላደረገ ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ድኸነት ፡ ላይለየው ፡ ነውና ፤ ባንኩም ፡ ለወደፊት ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ አይበዛም ። ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ከቆመ ፡ ወዲህ ፡ ይኸው ፡ ፲ ፡ ዓመት ፡ ሊሆን ፡ ተቃርቧል ። የባንኩ ፡ ማኅበረተኞች ፡ ግን ፡ እስከዛሬ ፡ ድረስ ፡ ለባንኩ ፡ ሥራ ፡ ካገቡት ፡ ገንዘብ ፡ አንድም ፡ ወለድ ፡ አልተቀበሉም ። የማኅበሩም ፡ አማካሪዎች ፡ ባመት ፡ ባመት ፡ ለመቀበል ፡ በማኅበሩ ፡ ደንብ ፡ የተፈቀደላቸውን ፡ ደመወዝ ፡ እስከዛሬ ፡ ድረስ ፡ አልተቀበሉም ። ነገሩም ፡ እንዲህ ፡ መሆኑ ፡ አያስገርምም ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባንክም ፡ ቢቆም ፡ ትርፍ ፡ አያገኝም ። የባንኩም ፡ ሥራ ፡ ፈጽሞ ፡ ሞኖፖል ፡ በሆነበት ፡ አገር ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ አይሠላጥንም ።

የኢትዮጵያን ፡ አገር ፡ የመስለ ፡ ሀብታም ፡ መሬት ፡ የትም ፡ ብንሄድ ፡ ብዙ ፡ አናገኝም ። ያገሩ ፡ ሕዝብ ፡ ሠልጥኖ ፡ እንደሚገባ ፡ ቢሠራ ፡ እንኳን ፡ አንድ ፡ ባንክ ፡ ሺሕ ፡ ባንኮችም ፡ ቢሆኑ ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ ያገኙበት ፡ ነበር ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ካልሠለጠነ ፡ ግን ፡ እንኳን ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ እንዲያገባ ፡ ተብሎ ፡ የቆመው ፡ ባንክና ፡ ትግሽ ፡ ትርፍ ፡ ይበቃኛል ። የሚለው ፡ አንድ ፡ አጣሪም ፡ ሐሳቡ ፡ አይሳካለትም ።

፲፩ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ የዝግግር ፡ ቁመትና ፡ መብረቅ ፡ ሲያይ ፡ የትልቅም ፡ ነጋዴንድ ፡ ጨኸት ፡ ሲሰማ ፡ የፈጣሪውን ፡ ሥራ ፡ ያደንቀዋል ። አስተዋይ ፡ የሆነ ፡ ሃይማኖተኛው ፡ ግን ፡ የገብንና ፡ የገንዳንን ፡ ትጋት ፡ የሥራቸውንም ፡ ትክክልነት ፡ የሥርዐታቸውን ፡ ማማር ፡ አይቶ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ፍጥረት ፡

ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣው ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ የሚገዛው ፡ በኤፎፓ ፡ ነገሥታት ፡ ብር ፡ ሐሳብ ፡ ነውና ፤ የኤፎፓ ፡ ነጋዶች ፡ ባዲሱ ፡ ብር ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ በዳሮው ፡ ብር ፡ ውስጥ ፡ የነበረውን ፡ እንደሚያክል ፡ ይገምቱታልና ፤ የዕቃቸውን ፡ ዋጋ ፡ ከፍ ፡ ሊያደርጉ ፡ ነው ። የዳሮውን ፡ ዐሥር ፡ ብር ፡ ሲቀበሉበት ፡ የነበረውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ላዲሱ ፡ ብር ፡ ሲሸጡት ፡ ዐሥራ ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ሲፈልጉ ፡ ነው ። እኸልና ፡ ሌላውም ፡ ባገራችን ፡ የሚገኘው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የሚሸጠውም ፡ ባላገር ፡ ብር ፡ የሚፈልገው ፡ መቼም ፡ አቡጃዲድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ተሠርቶ ፡ የመጣውን ፡ ዕቃ ፡ እንዲገዛበት ፡ ነውና ፤ የሚፈልገው ፡ ዕቃ ፡ መወደዱን ፡ ሲያይ ፡ ርሱም ፡ ከመሬቱ ፡ ያገኘውን ፡ እኸልና ፡ ሌላውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ዋጋውን ፡ ካሥር ፡ አንድ ፡ ከፍ ፡ ሊያደርግ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ብር ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ዳሮ ፡ ዐሥር ፡ ብር ፡ ሲሰጥበት ፡ የነበረውን ፡ ዕቃ ፡ ለመግዛት ፡ ሲፈልግ ፡ ዐሥራ ፡ አንድ ፡ ለመስጠት ፡ የግድ ፡ ሊሆንበት ፡ ነው ። ከባሕር ፡ ማዶ ፡ ነጋዴ ፡ የሚያመጣው ፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ ስለ ተወደደ ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ አያገኝበትም ። አዲሱ ፡ ብር ፡ እንደ ዳሮ ፡ ብር ፡ ጥሩ ፡ ሳይሆን ፡ ቀርቶ ፡ ለሚያመጣው ዕቃ ፡ ስለ ተወደደበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ከባሕር ፡ ማዶ ፡ የመጣው ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ተወደደበት ፡ ከዳሮ ፡ የበለጠ ፡ ዋጋ ፡ መስጠት ፡ የግድ ፡ ስለ ሆነበት ፡ አይደለም ። ባላገሩም ፡ ቢሆን ፡ እኸሉ ፡ ስለ ተወደደላት ፡ አንዳች ፡ ትርፍ ፡ አያገኝም ። ትርፉን ፡ ያገኘ ፡ መንግሥት ፡ ብቻ ፡ ነው ። ደግሞም ፡ ዋጋ ፡ ስለ ተጨመረባቸው ፡ ብሩ ፡ መጥፎ ፡ በመሆኑ ፡ እንደሆነ ፡ ዕቃ ፡ የያዙ ፡ ነጋዴና ፡ ባላገር ፡ አይገቡዱም ። የሚገቡ ዳ ፡ ዕቃ ፡ ስለ ተወደደ ፡ ብር ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ነው ።

በኢትዮጵያ ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሕዝቡ ፡ የሚገባዎባቸው ፡ ኻያ ፡ ሚሊዮን ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ ስለ ተገመተ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ድንገት ፡ ከላይ ፡ ባሳየው ፡ ሐሳብ ፡ አዲስ ፡ ብር ፡ አውጥቶ ፡ በዳሮው ፡ ብር ፡ ሰው ፡ እንዳይገባዎቹ ፡ ቢከለክል ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ሁለት ፡ ሚሊዮን ፡ የሚሆን ፡ ብር ፡ ያገኘ ፡ ነበር ። ማለት ፡ እንደ ፡ ፈረንሳዊው ፡ ንጉሥ ፡ ውበት ፡ ፈልጎ ፡ እየደጋገመ ፡ በያመቱ ፡ ቢለዋውጥ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥትም ፡ ቢሆን ፡

ማድረጉ ፡ ይቻላልው ፡ ነበር ። ሕዝቡ ፡ ግን ፡ በጣም ፡ ይጎዳበታል ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ሥራ ፡ ፈጽሞ ፡ የቅጥፈት ፡ ሥራ ፡ ነውና ፤ ከላይ ፡ የተጠራው ፡ የፈረንሳዊ ፡ ንጉሥም ፡ ቢሆን ፡ ሥራው ፡ መስደቢያ ፡ ሆኖ ፡ በዓለም ፡ ታሪክ ፡ ላይ ፡ ተጻፈበት ፡ እንጂ ፤ አልተመሰገነበትም ። ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ሥራ ፡ እንኳን ፡ መሥራት ፡ ማስብም ፡ አይገባውም ። ገንዘብ ፡ ካስፈለገው ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ የቅጥፈት ፡ መንገድ ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ አውጥቶ ፡ ብር ፡ የያዙት ፡ ዜጎችን ፡ ሁሉ ፡ ከመገዳት ፡ በግልጽ ፡ እገላ ፡ ይህንን ፡ ያኸል ፡ ገንዘብ ፡ አግባ ፡ ወይም ፡ አለው ፡ ተብሎ ፡ በያንዳንዱ ፡ ዜጋው ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ሀብቱ ፡ መጠን ፡ ፈሰስ ፡ ቢጥልበት ፡ ይሻላል ። እያንዳንዱ ፡ ዜጋ ፡ የሚከፍለው ፡ ግብር ፡ እንደ ፡ ገንዘቡ ፡ ብዛት ፡ እንደ ፡ ሀብቱ ፡ መጠን ፡ ቢሆን ፡ ፍርድ ፡ ጎደልብኝ ፡ ብሎ ፡ የሚያዝን ፡ ሰው ፡ ከሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ባልተገኘም ፡ ነበር ። አሁንም ፡ ለምሳሌ ፡ ዛሬ ፡ ገብረ ፡ ማርያም ፡ አቡጃዲድ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ አንድ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ለወልደ ፡ ማርያም ፡ ሸጠለት ። በመንግሥቱ ፡ አዲስ ፡ ብር ፡ የወጣ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ገብረ ፡ ማርያም ፡ ስለ መሬቱ ፡ ዋጋ ፡ የተቀበለው ፡ ብር ፡ በገበያ ፡ የማይሄድለት ፡ ሆኖ ፡ ላዲሱ ፡ ብር ፡ መለወጥ ፡ የግድ ፡ ይሆንበታል ። ገብረ ፡ ማርያም ፡ ሊገዛው ፡ የፈለገው ፡ አቡጃዲድ ፡ ግን ፡ አዲሱ ፡ ብር ፡ መጥፎ ፡ ስለ ሆነ ፡ ዋጋው ፡ ሊወደድበት ፡ ነው ። ነገሩ ፡ እንደዚህ ፡ ሲሆን ፡ ቀላዲን ፡ የገዛ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ላይነካ ፡ ቀላዲን ፡ የሸጠ ፡ ገብረ ፡ ማርያም ፡ ይጎዳል ። ስለዚህ ፡ ባንድ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ እንደዚህ ፡ ሆኖ ፡ አንዱ ፡ ዚጋ ፡ ሲጎዳ ፡ ሌላው ፡ ላይነካ ፡ የቀረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍትሕ ፡ ጎደል ፡ ይባላል ።

ጸሐፊው ፡ የግድ ፡ ባይሆንበት ፡ ይህ ፡ ከላይ ፡ የተጻፈው ፡ የቅጥፈት ፡ ሥራ ፡ በዚህ ፡ መጻፉ ፡ አይገባም ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ የሕዝብ ፡ አስተዳደር ፡ የሚባለውን ፡ መጽሐፍ ፡ ሲጽፍ ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ማስረጃ ፡ በውስጡ ፡ ላያሳይ ፡ ቢቀር ፡ መጽሐፉ ፡ ጎደሎ ፡ ይሆንበታል ። ደግሞም ፡ ጸሐፊው ፡ እንደ ፡ ሰማው ፡ ወሬ ፡ አንድ ፡ የውጭ ፡ ሰው ፡ ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያለውን ፡ ብር ፡ እየከ

አያስፈልገውም ። ለዕለት ፡ ምግብ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ያኸል ፡ ሽንብራ ፡ በእኩል ፡ ቀን ፡ ከሥራው ፡ ሲያርፍ ፡ በተመን ፡ ሸምቶ ፡ ለምሳው ፡ የሚበቃውን ፡ ያኸል ፡ በልቶ ፡ የተረፈውን ፡ በጨርቁ ፡ ቋጥሮ ፡ በወገቡ ፡ ታጥቆት ፡ ወደ ፡ ሥራው ፡ ይመለሳል ። ከሥራው ፡ የማይተንግል ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በዕለት ፡ በዕለቱ ፡ እየሠራ ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ ጥቂት ፡ ብር ፡ አጠራቅሞ ፡ ወዳገሩ ፡ ይመለሳል ። በሌላውም ፡ ነገር ፡ ቢሆን ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ ድኻ ፡ በሆነበት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ትልቁን ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ከሚፈልገው ፡ ይልቅ ፡ ትንሹን ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ የሚፈልገው ፡ ይበዛል ። ያንድ ፡ ድኻ ፡ ወታደር ፡ ሚስት ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ ብትሄድ ፡ ብሩን ፡ በተመን ፡ ሸርፋ ፡ በተመን ፡ ሽንሹር ፡ በተመን ፡ ጨው ፡ በተመን ፡ ቍንዶ ፡ በርበሬ ፡ በተመን ፡ ጋዝ ፡ በቀለሕ ፡ ክብረት ፡ ገዝታ ፡ ለመመለስ ፡ ትችላለች ። አንድ ፡ ብር ፡ ሙሉ ፡ ይዛ ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ የምትሄድ ፡ ምናልባት ፡ እኸል ፡ ለመሸመት ፡ ነው ። ቢድኻ ፡ ሌት ፡ እኸል ፡ የሚሸመተው ፡ ግን ፡ ቢበዛ ፡ በወር ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ነው ። ማለት ፡ ነገሩ ፡ ሁሉ ፡ አጥብቀን ፡ ከመረመርነው ፡ ባዲስ ፡ አበባና ፡ ባውራጃው ፡ ሁሉ ፡ በሐረርጌ ፡ አውራጃም ፡ ያሉት ፡ ገቢያዎች ፡ ሁሉ ፡ ከላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ተመን ፡ ዘወትር ፡ የሚፈለግ ፡ የለም ። ይህም ፡ ምክንያቱ ፡ ከሕዝቡ ፡ የሚበዛው ፡ ድኻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ያንድ ፡ ድኻ ፡ ባለገር ፡ ሚስት ፡ የሚሸጥ ፡ ዕቃ ፡ ይዛ ፡ ወደ ፡ ገቢያ ፡ ብትወጣ ፡ የያዘችውም ፡ ዕቃ ፡ ምናልባት ፡ የተመን ፡ ጎመን ፡ ወይም ፡ ሽንሹርት ፡ ወይም ፡ ዶሮ ፡ ወይም ፡ የተመን ፡ ዳቦ ፡ ወይም ፡ ቁሎ ፡ እንደዚሁ ፡ የመስለ ፡ ትንንሽ ፡ ነገር ፡ ይሆናል ። አንዲት ፡ ላም ፡ ብትኖራት ፡ ያንድ ፡ ብር ፡ ቅቢ ፡ እስኪጠራቀምላት ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ የሚያስፈልጋት ፡ ነውና ፤ ለዕለት ፡ የሚሆነውን ፡ ትንንሹን ፡ ጉዳይዋን ፡ ለተመን ፡ ትሸጣለች ። ተመን ፡ ወደሌለባቸው ፡ የኢትዮጵያ ፡ አውራጃዎች ፡ በተመን ፡ ፈንታ ፡ በጨው ፡ ወይም ፡ የጨው ፡ ገሚስ ፡ ወይም ፡ የጨው ፡ ነጥይት ፡ በቀለሕ ፡ ከፍ ፡ ያለውም ፡ በሽማ ፡ ከብሩ ፡ ይልቅ ፡ በእንደዚህ ፡ ያሉት ፡ ትንንሹች ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ሲገቡ ያዩ ፡ እናገኛቸዋለን ። እውነትም ፡ የዛሬውን ፡ ብር ፡ የሚያኸል ፡ ትልቅ ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵ

ያ ፡ ላለ ፡ አገር ፡ አይመችም ። አንባቢው ፡ ይህነኩ ፡ በጣም ፡ እንዲረዳው ፡ ባገራችንም ፡ ቢሆን ፡ የሀብታምንና ፡ የድኻን ፡ ኑሮ ፡ ይመልከት ። አንድ ፡ ራስ ፡ ወይም ፡ ደጃዝማች ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ መግዛት ፡ ሲፈልግ ፡ በብዙ ፡ ብር ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ድኻው ፡ ባላድ ፡ በሩብ ፡ በተመን ፡ አይገዛም ። በሌሎች ፡ ሕዝቦችም ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ሀብታም ፡ የሆነ ፡ ሕዝብ ፡ የሚፈልገው ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ትልቅ ፡ ነገር ፡ ነው ። ድኻ ፡ የሆነው ፡ ሕዝብ ፡ አገር ፡ ግን ፡ ትንሹን ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ይፈልጋል ። ከእንደዚህ ፡ ሀ ፡ ያለው ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ይኸው ፡ ባገራችን ፡ እንደምናየው ፡ ሕዝቡ ፡ ከሙሉ ፡ ብር ፡ ይልቅ ፡ አላድ ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ ስላስፈለገው ፡ በገቢያም ፡ በብዙ ፡ ስለ ፡ ተወደደና ፡ ስላስፈለገ ፡ የማይባቃም ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ብሩን ፡ ሲሸርፍ ፡ ከሚገባው ፡ ዋጋ ፡ በላይ ፡ ይሰጥበታል ። ተመንና ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ስለ ፡ ተወደዱ ፡ ግን ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እጅግ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ስለ ፡ ምን ፡ ቢሉ ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ አስተውለን ፡ ብናነበው ፡ ያስረዳናል ። ፊት ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ባገራችን ፡ ያለው ፡ አላድ ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ ወደ ፡ አገራችን ፡ የሚመጣው ፡ በነጋዶች ፡ በኩል ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ነውና ። እንደዚሁ ፡ እነዚህ ፡ ነጋዶች ፡ ይህንን ፡ ትንንሽ ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ባገራችን ፡ መወደዱን ፡ አይተው ፡ ለብር ፡ ሲለውጡት ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ዋጋ ፡ ይቀበሉበታል ። አንድ ፡ ነጋዴ ፡ በሺ ፡ ብር ፡ ተመን ፡ ገዝቶ ፡ ወዳገራችን ፡ ቢያመጣውና ፡ ፲፮ቱን ፡ ተመን ፡ ላፅ ፡ ብር ፡ ቢሸርፈው ፡ ፬ ፡ ሺ ፡ ተመን ፡ ያተርፍበታል ። በብር ፡ ቢታም ፡ ፪፻፶ ፡ ብር ፡ ያገኝበታል ። ማለት ፡ እንደ ፡ ሥርዐቱና ፡ እንደ ፡ ሚዛኑ ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ፳ ፡ ተመን ፡ መሸረፍ ፡ ይገባው ፡ ነበር ። ይኸው ፡ ነጋዴም ፡ ተመን ፡ የገዛው ፡ ባፅ ፡ ብር ፡ ፳ ፡ ተመን ፡ ሐሳብ ፡ ነበርና ፤ ስለዚህ ፡ ወዳገራችን ፡ አምፁ ፡ ጥቶ ፡ ፲፮ቱን ፡ ተመን ፡ ላፅ ፡ ብር ፡ ሲሸርፈው ፡ ቢያገዳጁ ፡ ብር ፡ ፬ ፡ ፬ ፡ ተመን ፡ ያተርፍበታል ። እያንዳንዱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ለአገር ፡ ይመለሳል ። ነጋዴው ፡ ብሩን ፡ በጥሬው ፡ ወዳገሩ ፡ ባይመልስው ፡ ቆዳና ፡ ቡና ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ባገራችን ፡ የሚገኘውን ፡ ዕቃ ፡ ይገዛበታል ፤ ማለት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ሌላ ፡ ብር ፡ ሳይመጣ ፡ በሽረፋ ፡ ባገኘው ፡ ትርፍ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝ

ብ ፡ ድካም ፡ ወይም ፡ ጉልበት ፡ ይገዛበታል ። ይህነኑም ፡ ነገር ፡ አጥብቀን ፡ ከተመለከትነው ፡ ያገራችን ፡ ሕዝብ ፡ አላድና ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ ለሚያመጡሉት ፡ ሰዎች ፡ እንደ ፡ ሸርፉ ፡ ከፍታና ፡ ዝቅታ ፡ ከመቶው ፡ ብር ፡ ፲ና ፡ ፳ ፡ ብር ፡ ይገባርላቸዋል ። አላዳና ፡ ሩብ ፡ ተመኑ ፡ ሁሉ ፡ ባገራችን ፡ የሚሠራ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ግብር ፡ ለመንግሥታችን ፡ በገባለት ። መንግሥቱም ፡ ለሠራተኞቹ ፡ በደመወዝ ፡ ምክንያት ፡ ሲያከፍላቸው ፡ ጥቅሙ ፡ ና ፡ ትርፉ ፡ እንደ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ መንግሥት ፡ እንደ ፡ ጊዜም ፡ ወደ ፡ ሕዝቡ ፡ እየተመለሰ ፡ ብሩ ፡ ካገራችን ፡ ሳይወጣ ፡ በሕዝቡ ፡ እጅ ፡ ይቀር ፡ ነበር ፤ ጉዳትም ፡ ባልሆነበትም ፡ ነበር ።

መንግሥትም ፡ ሕዝቡ ፡ የሚለዋወጥበትን ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ ምንም ፡ ርሱ ፡ ራሱ ፡ ቢያትም ፡ ፈት ፡ እንዳስብነው ፡ ይህን ፡ ያክል ፡ የሸረፋ ፡ ግብር ፡ ሊወስድ ፡ አይገባውም ። እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ብር ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባው ፡ ግን ፡ የሚሸርፈው ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ነው ። መንግሥትም ፡ ግብሩን ፡ በሕዝቡ ፡ ላይ ፡ ሲጥል ፡ ፍርዱን ፡ አላገደለም ፡ የሚባለው ፡ በያንዳንዱ ፡ ገባሩ ፡ እንደየሀብቱ ፡ መጠን ፡ ሲያስከፍለው ፡ ነበር ። መንግሥት ፡ እንደ ፡ ብር ፡ ፲፮ ፡ ተመን ፡ ይሸረፍ ፡ ብሎ ፡ ማወጁ ፡ ደግ ፡ ሥራ ፡ እንዳልሠራ ፡ ይህነን ፡ ፈት ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ የተጻፈውን ፡ አንብቦ ፡ ነገሩን ፡ ከተረዳው ፡ ወዲያ ፡ ዐዋጁ ፡ ባለመርጋቱ ፡ ደስ ፡ ሳይለው ፡ አይቀርም ። እኛም ሮ ፡ ያላቸው ፡ ነገሥታት ፡ ገንዘብ ፡ አትመው ፡ ሲያወጡ ፡ ከየሥራቸው ፡ ዋጋና ፡ ከሕዝቡ ፡ ግብር ፡ የሚወስዱት ፡ ባንድነት ፡ ታስቦ ፡ ቢሆን ፡ ያንሳል ፡ እንጂ ፤ ከመቶ ፡ ፮ ፡ በላይ ፡ አይበልጥም ። እንግዲህ ፡ ይህ ፡ ከላይ ፡ ያነበብነውና ፡ ያየነው ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። ማለት ፡ ጉዳቱ ፡ ብሩ ፡ ባ፲፮ ፡ ተመን ፡ ይሸረፍ ፡ ተብሎ ፡ የታወጀ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። ሌላ ፡ ጉዳት ፡ ደግሞ ፡ አለበት ፡ እንጂ ። ማለት ፡ ዛሬ ፡ ያዋጁን ፡ ቃል ፡ የተከተሉት ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ግምጃ ፡ ቤትና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባንክ ፡ ብቻ ፡ ናቸው ። በገቢያው ፡ ግን ፡ ተመኑ ፡ እንደ ፡ ተፈለገ ፡ መጠንና ፡ እንደ ፡ ጊዜው ፡ መወደድ ፡ ሁል ፡ ጊዜ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ይላል ። እንግዲህ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ጉዳቱ ፡ ያገራችን ፡ መንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ ደመወዙን ፡ በብር ፡ ፈንታ ፡ ተመን ፡ ባ፲፮ ፡ ሸረፋ ፡

ሒሳብ ፡ ሲቀበል ፡ እንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ በገቢያው ፡ ሸረፋው ፡ ፲፮ና ፡ ፲፭ ፡ ሆኖ ፡ ያገኘዋል ። ሠራተኛው ፡ እንደዚሁ ፡ ሁኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ደመወዙን ፡ የሚቀበል ፡ ከመንግሥት ፡ ሲሆን ፡ ከሌላው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በተለየ ፡ ከደመወዙ ፡ ከመቶ ፡ ፮ና ፡ ከመቶ ፡ ፲፩ ፡ መገባሩ ፡ ነው ። ከእዚህ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ነገርና ፡ ምክንያት ፡ ሁሉ ፡ እንዳየነውና ፡ እንዳስተዋልነው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ሕዝቡ ፡ በሸረፋ ፡ እንዳይገደቡት ፡ በመላው ፡ ሥልጣኑ ፡ ሊጥርቡት ፡ ይገባዋል ። እንዲሁም ፡ ለመጣር ፡ ፈቃዱ ፡ ከሆነም ፡ አስቀድሞ ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈው ፡ ሆስት ፡ ነገር ፡ ያስፈልገዋል ።

መዝሙሪያ ፤ ሕዝቡ ፡ የሚገባዎባቸው ፡ ትንንሽ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ እየገደቡ ፡ ሕዝቡ ፡ የሚፈልገው ፡ ስንት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እየተመረመረ ፡ እንደሚባታ ፡ ሆኖ ፡ ቢታተም ፡ መልካም ፡ ነው ። እያንዳንዱም ፡ ትንሹ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ በብር ፡ ስንት ፡ እንዲሸረፍ ፡ መንግሥት ፡ ባለቤቱ ፡ ደንብ ፡ ለይቶ ፡ ሸረፋው ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ እንዳይል ፡ ቢጠበቅ ፡ መልካም ፡ ነው ።

ሁለተኛ ፤ ከመንግሥት ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ አላድና ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ በሐሳቡ ፡ እያሳተመ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ እንዳያስመጣ ፡ ቢከለከል ፡ መልካም ፡ ነው ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ያቆመውን ፡ የብር ፡ ማተሚያ ፡ ወይም ፡ ፋብሪካ ፡ ቢያመቱ ፡ ላገሩ ፡ ሕዝብ ፡ የሚበቃ ፡ ትንንሽ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ለማተም ፡ የማይቻለው ፡ እንደሆነ ፡ ፋብሪካውን ፡ ያስፋው ። ያለዚያ ፡ ግን ፡ ላገሩ ፡ ሕዝብ ፡ የሚበቃውን ፡ ያክል ፡ አላድና ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ መንግሥት ፡ ራሱ ፡ እየተዋዋለ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ በብር ፡ ማተሚያ ፡ ፋብሪካች ፡ እያሳተመ ፡ ቢያስመጣ ፡ መልካም ፡ ነው ።

ሦስተኛ ፤ ባንድ ፡ መንግሥት ፡ አገር ፡ ሸረፋው ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ እንዳይል ፡ ዋናው ፡ ነገር ፡ ሕዝቡ ፡ በቶሎ ፡ እንዲገናኝ ፡ በሁሉ ፡ አገር ፡ ደኅና ፡ ደኅና ፡ መንገድ ፡ ማስበጀት ፡ ነው ። ደኅና ፡ መንገድ ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የፈለገውን ፡ ነገር ፡ በቶሎ ፡ እንዳይገባዎባቸው ፡ የመንገዱ ፡ ጎርፍ ፡ እየከለከለው ፡ በእጁ ፡ ያገኘው ፡ ሩብ ፡ ተመን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ይቀመጣል ። የሚበዛው ፡ ትንንሹ ፡

የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ እንደዚሁ ፡ በየለበት ፡ ሥራ ፡ ሲፈታ ፡ መንግሥት ፡ ያወጀው ፡ ዐዋጅ ፡ ምንም ፡ ቢጠበቅ ፡ የገባያው ፡ ሽረኝ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ማለቱ ፡ አይቀርም ።

፲፮ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንዳየነው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሳይለመዱ ፡ ሰው ፡ በከብትና ፡ በጨው ፡ ሲለዋወጥ ፡ ላለ ፡ ከብቱ ፡ ሲከላበት ፡ ወይም ፡ በበሽታ ፡ ሲሞትበት ፡ ጨወም ፡ በውሃና ፡ በዝናም ፡ ሲጎዳበት ፡ ልልውጥባቸው ፡ ብሎ ፡ ለገዛቸው ፡ ሰው ፡ ብዙ ፡ ጉዳት ፡ ነበረበት ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ቀጥሎ ፡ ብረትና ፡ መዳብ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ሆኑ ። ነገር ፡ ግን ፡ እነዚህም ፡ ቢሆኑ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ዋጋቸው ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ ሽክማቸው ፡ ግን ፡ ከባድና ፡ ባንድ ፡ ሌሊት ፡ ርጥበትም ፡ ሲዝጉ ፡ ለዘወትር ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሆነው ፡ ሊኖሩ ፡ የማይመቹ ፡ ሆነው ፡ ተገኝ ፤ ከነዚህ ፡ በኋላ ፡ ቀጥለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ሆነው ፡ በዓለም ፡ ሁሉ ፡ የታወቁ ፡ ሆኑ ።

ከምድር ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘው ፡ ብር ፡ ከወርቁ ፡ ይበዛል ። ወዲያውም ፡ ብር ፡ ለመልቀም ፡ የሚደከመው ፡ ድካም ፡ የግሳል ። ስለዚህም ፡ ከወርቁ ፡ ብር ፡ በጣም ፡ ይረከሳልና ፤ በያመቱ ፡ እንደተገኘው ፡ ብር ፡ ብዛት መጠን የብር ፡ ዋጋ ፡ ዘወትር ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ይላል ። በምድር ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘው ፡ ወርቅ ፡ ጥቂት ፡ ስለ ፡ ሆነና ፡ ለመልቀሙም ፡ ቢሆን ፡ የሚደከመው ፡ ድካም ፡ ብዙ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የወርቅ ፡ ዋጋ ፡ እንደ ብሩ ፡ በቶሎ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ አይልም ። የላውጥ ፡ መሣሪያቸው ፡ ብር ፡ የሆነ ፡ ሕዝቦች ፡ ይህ ፡ የብር ፡ ዋጋ ፡ ዘወትር ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ በማለቱ ፡ በብዙ ፡ ይገደባቸዋል ።

አሁን ፡ ለምሳሌ ፡ አንድ ፡ ነጋዴ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ብር ፡ በተወደደበት ፡ ጊዜ ፡ በእጁ ፡ የነበረውን ፡ ቆዳ ፡ ለሺሕ ብር ፡ ቢሸጠው ፤ የሚሸጠው ፡ ቆዳ ፡ እውጃዲ ፡ ለመግዛት ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ገና ፡ አውጃዲ ፡ ላይገዛ ፡ ብሩ ፡ ቢረክስ ፡ በሺሕ ብር ፡ ለገዛው ፡ አስቦ የነበረውን ፡ አውጃዲ ፡ በሺሕ ፡ ላይ ፡ መቶ ፡ ብር ፡ ጨምሮ ፡ ለመግዛት ፡ ግድ ፡ ይሆንበታል ። ስለዚህ ፡ ያ ፡ ነጋዴ ፡

በሺሕ ብር ፡ ብቻ ፡ ሊገዛው ፡ የነበረ ፡ ዕቃ ፡ የብር ፡ ዋጋ ፡ ስለ ፡ ረከሰ ፡ በሺሕ ፡ ላይ ፡ ጨምሮ ፡ ሲገዛው ፡ መቶ ፡ ብር ፡ መክሰሩ ፡ ነው ። በቀሩትም ፡ ሕዝብ ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ነው የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ ግምቱ ፡ ወደ ፡ ጅ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡ ይሆናል ። በዚህም ፡ ገንዘብ ፡ በያመቱ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ዕቃ ፡ ይገዛበታል ። እንግዲህ ፡ ባንድ ፡ ድንገተኛ ፡ ምክንያት ፡ የብር ፡ ዋጋ ፡ ከመቶ ፡ ጅ ፡ ዝቅ ፡ ባለ ፡ ቀጥር ፡ ዳሮ ፡ ባጅ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡ ሲገዛው ፡ የነበረ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ በብር ፡ ዋጋ ፡ ቢታሰብ ፡ ብሩ ፡ ከመቶ ፡ ጅ ፡ ከፍ ፡ ባለበት ጊዜ ፡ ካጅ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፤ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ያስጨምራልና ፤ ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ባንድ ፡ ዓመት ፡ ብቻ ፡ ወደ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ብር ፡ ያክሰራል ።

ስለዚህ ፡ ብዙ ፡ ነገሥታት ፡ የብር ፡ ዋጋ ፡ በያመቱ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ሲል ፡ ሕዝባቸው ፡ እንደሚገዱ ፡ ተረድተውት ፡ ባገራቸው ፡ ውስጥ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በወርቅ ፡ ሐሳብ ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ደንብ ፡ ደነቡ ። እንደዚህ ፡ ብለው ፡ በደነቡት ፡ ነገሥታት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የብር ፡ ወይም ፡ የመዳብ ፡ ገንዘብ ፡ ቢኖር የወርቁ ፡ ምትክ ፡ እየሆነ ፡ ሥራውን ፡ ይሠራል ። እንጂ ፤ እንደ ዋጋው ፡ እያወጣ ፡ አይደለም ። ይህንን ፡ ስላልነ ፡ አንባቢው ፡ እንዲረዳ ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ አስተውሎ ፡ ያንብብ ።

በ፲፰፻፲፮ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ በስኔ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ። የእንግሊዝ ፡ ዝ ፡ መንግሥት ፡ እንደ ፡ ዐወጀው ፡ ደንብ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሲገበያይ ፡ የዕቃው ፡ ዋጋ ፡ የሚልከበት ፡ የላውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ፓውንድ ፡ እስተርሊንግ ፡ ወይም ፡ ጅኔ ፡ የሚባል ፡ ወርቅ ፡ ነው ። የዚህ የጅኔ ፡ ሚዛን ፡ ፯ ፡ ግራም ፡ ፯፻ ፡ ሺሕ ፡ መቶ ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ ነው ። በውስጡ ፡ ያለው ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ግን ፡ ፯ ፡ ግራም ፡ ፴፪ ፡ ሺሕ ፡ ፪፻፴፱ ፡ መቶ ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ በጅኔው ፡ ውስጥ ፡ እንዲጠነክር ፡ ተብሎ ፡ ከወርቁ ፡ ጋራ ፡ የተደባለቀው ፡ መዳብ ፡ ፳፮ ፡ ሺሕ ፡ ፯፻፳፮ ፡ መቶ ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ባጭሩ ፡ ብናመለከት ፡ በያንዳንዱ ፡ የእንግሊዝ ፡ ጅኔ ፡ ውስጥ ፡ ፲፩ ፡ እጅ ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ፩ ፡ እጅ ፡ መዳብ ፡ አለበት ። ጅኔውም ፡ ሲሠራ ፡ ከፍሉ ፡ ፯ ፡ ጅኔ ፡ ፪ ፡

ጅኔ ፡ ፩ ፡ ጅኔ ፡ እኩሌታ ፡ ጅኔ ፡ እየሆነ ፡ ይታተማል ። ካ፩ ፡ ጅኔ ፡ እኩሌታ ፡ የነሰ ፡ የወርቅ ፡ ገንዘብ ፡ ለማተም ፡ ግን ፡ ወርቅ ፡ እያነሰ ፡ የማይመች ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሌላ ፡ የብርና ፡ የመዳብ ፡ ተባብሮ ።

ጅኔው ፡ በካያ ፡ ክፍል ፡ ተከፍሎ ፡ እያንዳንዱም ፡ ካያኛ ፡ ክፍል ፡ ሽሊንግ ፡ ይባላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የወርቅ ፡ ሽሊንግ ፡ ከማነሱ ፡ የተነሣ ፡ እንኳን ፡ ለማተም ፡ በእጅም ፡ ለመያዝ ፡ አይመችምና ፤ የዚሁ ፡ ትንሹ ፡ ወርቅ ፡ ምስል ፡ እንዲሆን ፡ ተብሎ ፤ የብር ፡ ሽሊንግ ፡ ታተመ ። ስለዚህ ፡ ዛሬ ፡ በእንግሊዝ ፡ አገር ፡ እንዲ ፡ ጅኔ ፡ ለ፩ ፡ የብር ፡ ሽሊንግ ፡ ቢለወጥ ፤ ሽሊንጉ ፡ የወርቁ ፡ ወኪል ፡ እንዲሆን ፡ ስለ ፡ ተደነባ ነው ፡ እንጂ ፤ በ፩ው ፡ ሽሊንግ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ በእውነት ፡ አንድ ፡ ጅኔ ፡ የሚያወጣ ፡ ሁኖ ፡ አይደለም ። የብሩ ፡ ሽሊንግ ፡ ምልክት ፡ ብቻ ፡ ነው ። ብርም ፡ መሆኑ ፡ ቀርቶ ፡ መዳብ ፡ ወይም ፡ ነሐስ ፡ ሆኖ ፡ ቢሆን ፤ ያው ፡ ነው ። ስውም ፡ በእነዚህ ፡ ገንዘብ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ካ፵ ፡ ሽሊንግ ፡ በላይ ፡ ወርቅ ፡ እንጂ ፡ ብር ፡ እንዳይቀበል ፡ ሥርዐት ፡ ተባብሮታልና ፤ ስለዚህ ፡ በእንግሊዝ ፡ አገር ፡ እንዲ ፡ ስው ፡ ከሌለው ፡ ስው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ የሚቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ ቢኖረው ፤ በብር ፡ ካ፵ ፡ ሽሊንግ ፡ የበለጠ ፡ መቀበል ፡ የግድ ፡ የለበትም ። ሽሊንግም ፡ ሲታተም ፡ ፩ ፡ ሽሊንግ ፡ ፪ተኩል ፡ ሽሊንግ ፡ ፪ ፡ ሽሊንግ ፡ ፩ ፡ ሽሊንግ ፡ እኩል ፡ ሽሊንግ ፡ የሽሊንግ ፡ ፫ኛ ፡ የሽሊንግ ፡ ፬ኛ ፡ የሽሊንግ ፡ ፭ኛ ፡ የሽሊንግ ፡ ፮ኛ ፡ የሽሊንግ ፡ ነፍል ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ግን ፡ በጣም ፡ አንሶ ፡ ለመያዝ ፡ የማይመች ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ወኪል ፡ እንዲሆነው ፡ ተብሎ ፡ ቁርቁሮ ፡ ዐይነት ፡ አንድ ፡ ገንዘብ ፡ ለምስል ፡ ታተመ ። ስውም ፡ ፔኒ ፡ ይባላል ። ፔኒውም ፡ ፩ ፡ ፔኒ ፡ እኩል ፡ ፔኒ ፡ ሩብ ፡ ፔኒ ፡ እየሆነ ፡ ይታተማል ። ፲፪ ፡ ፔኒ ፡ ባ፩ ፡ ሽሊንግ ፡ ይለወጣልና ፤ ማንም ፡ ስው ፡ ከዚሁ ፡ ፔኒ ፡ ከተባለው ፡ የቁርቁሮ ፡ ገንዘብ ፡ ካ፩ ፡ ሽሊንግ ፡ ዋጋ ፡ በላይ ፡ በግድ ፡ መቀበል ፡ የለበትም ።

በጀርመንም ፡ አገር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ስው ፡ ሁሉ ፡ ዕቃ ፡ ሲገዛዛ ፡ መተሳሰቢያው ፡ በወርቅ ፡ ነው ። በዚያው ፡ አገር ፡ ያለውም ፡ የብርና ፡ የነሐስ ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ለምልክት ፡ ብቻ ፡

ነው ። የጀርመን ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ ማርክ ፡ ይባላል ። ከያንዳንዱ ፡ ኪሎ ፡ ግራም ፤ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ፪ ፡ ሺሕ ፡ ፯፻፺ ፡ አንዱ ፡ ማርክ ፡ ይታተማል ። ማርኩም ፡ ሲታተም ፡ ፳ ፡ ማርክ ፡ ፲ ፡ ማርክ ፡ ፩ ፡ ማርክ ፡ እየሆነ ነው ። ሲታተምም ፡ ፱ ፡ እጅ ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ፩ ፡ እጅ ፡ መዳብ ፡ እየሆነ ነው ።

ካ፩ ፡ ማርክ ፡ በታች ፡ ግን ፡ ወርቁ ፡ አንሶ ፡ ለማተም ፡ የማይመች ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ምስል ፡ እንዲሆነው ፡ ተብሎ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ኪሎ ፡ ግራም ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ ይታተማል ። ይህም ፡ ምስል ፡ የሆነው ፡ የብር ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ማርክ ፡ ፪ ፡ ማርክ ፡ ፩ ፡ ማርክ ፡ እኩል ፡ ማርክ ፡ የማርክ ፡ ፭ኛ ፡ ክፍል ፡ እየሆነ ፡ ይታተማል ። ነገር ፡ ግን ፡ እያንዳንዱ ፡ ስው ፡ ከሌለው ፡ ስው ፡ የሚቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ ቢኖረው ፡ ካ፳ ፡ ማርክ ፡ በላይ ፡ በወርቅ ፡ እንጂ ፡ በብር ፡ መቀበል ፡ የግድ ፡ የለበትም ። ብር ፡ ለሆነው ፡ ገንዘብ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ወኪል ፡ እንዲሆን ፡ የማርክ ፡ አምስተኛ ፡ ዐሥረኛ ፡ ካያኛ ፡ ክፍል ፡ ተብሎ ፡ ነሐስ ፤ የማርክ ፡ አምስተኛ ፡ የማርክ ፡ መቶኛ ፡ ተብሎም ፡ የቁርቁሮ ፡ ገንዘብ ፡ ይታተማል ። ነሐስና ፡ ቁርቁሮ ፡ የሆነውን ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ ስው ፡ የሚቀበለው ፡ እስካንድ ፡ ማርክ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ከዚያ ፡ በላይ ፡ ግን ፡ በብር ፡ እንጂ ፡ በነሐስና ፡ በቁርቁሮ ፡ የግድ ፡ መቀበል ፡ የለበትም ።

እንሆ ፡ በላይ ፡ እንደ ተጻፈው ፡ እንደምናየው ፡ የእንግሊዝ ፡ መንግሥትና ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ባገራቸው ፡ ውስጥ ፡ ስው ፡ በገንዘብ ፡ ሲለዋወጥ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ወርቅ ፡ እንደ ሆነ ፡ ደንብተውታል ። ከወርቅ ፡ በቀር ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ የብርና ፡ የነሐስ ፡ የመዳብና ፡ የቁርቁሮም ፡ የወርቅ ፡ ወኪል ፡ ሆኖ ፡ እስተሳሰቡ ፡ ሒሳብ ፡ ሲሞላ ፡ ወርቅ ፡ እንዲያስጥ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ርሱ ፡ ራሱ ፡ እንደ ወርቅና ፡ እንደ ብር ፡ ሆኖ ፡ ዋጋ ፡ ሊያወጣ ፡ አይደለም ። እንግዲህ ፡ ፊት ፡ እንዳልነው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሺሕ ፡ ግራም ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ፪ ፡ ሺሕ ፡ የብር ፡ ማርክ ፡ ይታተማል ። በያንዳንዱ ፡ የብር ፡ ማርክ ፡ በውስጡ ፡ ያለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ አምስት ፡ ግራም ፡ ብቻ ፡ ነው ። ባዪ ፡ ምኒልክ ፡ ብር ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ግን ፡ ካ፩ ፡ ግራም ፡ ይበልጣል ። ስለዚህ ፡ ማርክ ፡ እንደውነ

ተኛ ፡ ዋጋው ፡ የሚሸረፍ ፡ ቢሆን ፡ ለየገዳገዳ ፡ ያዬ ፡ ምኒልክ ፡ ብር ፡ ክፍ ፡ ማርክ ፡ ተኩል ፡ በላይ ፡ ይደርሰው ፡ ነበር ። ዛሬ ፡ ግን ፡ ያዬ ፡ ምኒልክ ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ እጅግ ፡ ቢበዛ ፡ ለ፪ ፡ ማርክ ፡ ብቻ ፡ ይሸረፋል ። እንደዚህ ፡ የሆነበት ፡ ምክንያት ፡ ያዬ ፡ ምኒልክ ፡ ብር ፡ በገበያ ፡ ያለው ፡ ዋጋ ፡ የሚያወጣ ፡ በውስጡ ፡ ስላለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ነው ። ማርክ ፡ ግን ፡ የወርቅ ፡ ወኪል ፡ ነውና ፤ ጽ ፡ ሲሞላ ፡ ኋ ፡ ግራም ፡ ሺሕ ፡ ፪፻፵፪ ፡ ዐሥር ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ ለሚከብድ ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ የሚለወጥ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ሽሊንግም ፡ እንደዚሁ ፡ ባዬ ፡ ምኒልክ ፡ ብር ፡ ሲለዋወጥ ፡ ፪ ፡ ሽሊንግ ፡ ላ፩ ፡ ብር ፡ እየሆነ ፡ ነው ። በውስጡ ፡ እንዳለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ሚዛን ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ ለየገዳገዳ ፡ ያዬ ፡ ምኒልክ ፡ ብር ፡ ፬ ፡ ሽሊንግ ፡ ተኩል ፡ ሊሰጡበት ፡ ይገባ ፡ ነበር ። ይህነን ፡ ስላልነ ፡ እንባቢው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ። በየገዳገዳ ፡ ማርክ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ጥሩ ፡ ብር ፡ ጥቂት ፡ ከሆነ ፡ ስለ ፡ ምን ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ዋጋ ፡ ይሰጥበታል ። የዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ነው ። የብሩን ፡ ማርክ ፡ እያተመ ፡ የሚያወጣ ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ራሱ ፡ ነው ። ይህም ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ባዋጅ ፡ ፳ ፡ የብር ፡ ማርክ ፡ ይዞ ፡ ለሚመጣ ፡ ሰው ፡ በፈለገው ፡ ጊዜ ፡ ኋ ፡ ግራም ፡ ሺሕ ፡ ፪፻፵፪ ፡ ዐሥር ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ በሚዛኑ ፡ የሚከብድ ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ከመንግሥት ፡ ግምጃ ፡ ቤት ፡ እንዲቀበል ፡ እዋሰሁ ፡ ብሏል ። ስለዚህ ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ስለ ፡ ተዋሰ ፡ እየገዳገዳ ፡ የብር ፡ ማርክ ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ፳ ፡ ማርክ ፡ ሲሞላለት ፡ ወርቅ ፡ እንዲቀበል ፡ ያውቃልና ፤ የብር ፡ ማርክ ፡ በገበያ ፡ ዋጋ ፡ ሲያወጣ ፡ ስለ ፡ ወርቅ ፡ እየታሰበ ፡ ነው ። እንደዚሁም ፡ በጀርመን ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ የነሐስና ፡ የቁርቄሮ ፡ ገንዘብ ፡ እያተመ ፡ የሚያወጣ ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ነውና ፤ ይህነን ፡ የነሐስና ፡ የቁርቄሮ ፡ ገንዘብ ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ሐሳቡ ፡ ሲሞላለት ፡ የብር ፡ ማርክ ፡ ወይም የወርቅ ፡ እንዲሰጠው ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ተውሷል ። ስለዚህ ፡ በጀርመን ፡ አገር ፡ ያለው ፡ የብርና ፡ የነሐስ ፡ የቁርቄሮ ፡ ም ፡ ያለውን ፡ መሣሪያ ፡ ፅቃ ፡ ሲገዛበት ፡ ዋጋው ፡ ዝቅና ፡ ከፍ ፡ የሚል ፡ ወርቅ ፡ ሲረክስ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ የወርቅ ፡ ዋጋ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ካለለ ፡ ዋጋው ፡ እይነቃነቅም ። ይህም ፡ የሆነበት ፡

ምክንያቱ ፡ ወርቅ ፡ እሰጣለሁ ፡ ብሎ ፡ የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ተውሷል ፡ እያለ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ስለመነ ፡ ነው ።

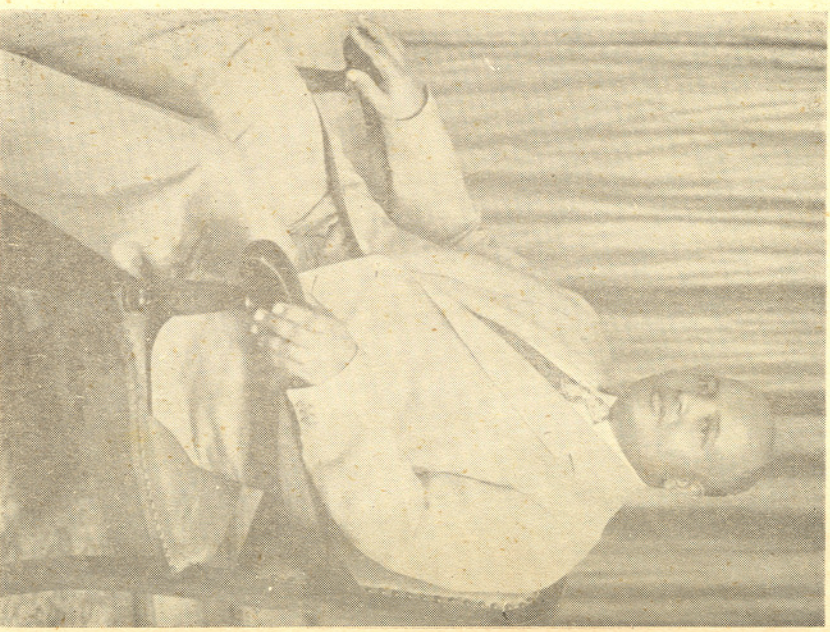
የእንግሊዝ ፡ መንግሥትም ፡ ደንብ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። መንግሥት ፡ ራሱ ፡ እያተመ ፡ ለሚያወጣው ፡ የብርና ፡ የነሐስ ፡ የቁርቄሮም ፡ ገንዘብ ፡ የእንግሊዝ ፡ መንግሥት ፡ ተውሷል ። ፳ ፡ የብር ፡ ሽሊንግ ፡ ይዞ ፡ ወደ መንግሥት ፡ ግምጃ ፡ ቤት ፡ የሚሄድ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ጆኔ ፡ የሚባል ፡ ወርቅ ፡ በውስጡ ፡ ፯ ፡ ግራም ፡ ፴፪ ፡ ሺሕ ፡ ፪፻፴፱ ፡ መቶ ፡ ሺሕኛ ፡ ግራም ፡ ሚዛኑ ፡ የሚከብድ ፡ ጥሩ ፡ ወርቅ ፡ ያለውን ፡ ገንዘብ ፡ ይቀበላል ። ፲፪ ፡ የቁርቄሮ ፡ ፔኒ ፡ ይዞም ፡ ቢሄድ ፡ የመንግሥቱ ፡ ግምጃ ፡ ቤት ፡ አንድ ፡ የብር ፡ ሽሊንግ ፡ ይሰጠዋል ። ስለዚህ ፡ የእንግሊዝ ፡ መንግሥት ፡ ከመታመኑ ፡ የተነሣ ፡ እየገዳገዳ ፡ ሰው ፡ የብር ፡ ሽሊንግ ፡ ወይም ፡ ቁርቄሮ ፡ ፔኒ ፡ ሲቀበል ፡ እንደ ወርቅ ፡ ይቁጥረዋል ።

ስለዚህ ፡ በእንግሊዝና ፡ በጀርመን ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ሲገዛ ፡ የሚተላለፉበት ፡ በወርቅ ፡ ነውና ፤ ከምድር ፡ የሚገኘው ፡ ወርቅ ፡ ጥቂት ፡ ሆኖ ፡ የወርቅ ፡ ዋጋ ፡ የሚያንቀሳቅስ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የሚለዋወጥበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ከመርከቡ ፡ የተነሣ ፡ ሕዝቦቻቸው ፡ እይነቃነቅቱም ።

ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥትም ፡ ቢሆን ፡ ሕዝቡ ፡ እንዳይጐዱበት ፡ ቢፈልግ ፡ ያገሩን ፡ ሕዝብ ፡ የሚተላለፉበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ወርቅ ፡ እንዲሆን ፡ ቢጥርቡት ፡ መልካም ፡ ነበር ። ይህነኑ ፡ ለመጣር ፡ ፈቃዱ ፡ እንደ ሆነ ፡ እንደ ፊት ፡ ያለ ፡ ደንብ ፡ ለማውጣት ፡ እንደሚገባው ፡ ለይተን ፡ በዚሁ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ለመናገር ፡ ጊዜ ፡ አይሰጠንም ። ደግሞም ፡ የደንብ ፡ አውጮች ፡ ሥራ ፡ ነውና ፤ የሕዝብ ፡ አስተዳደር ፡ በሚባለው ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ቢገባ ፡ ትክክለኛ ፡ ቦታው ፡ አይደለም ። ያገራችን ፡ መንግሥት ፡ ባገሩ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ መሠረቱ ፡ ወርቅ ፡ እንዲሆን ፡ ቢፈልግ ፡ ካንዳቸው ፡ የኤርፓ ፡ ነገሥታት ፡ የገንዘብ ፡ ፍትሐ ፡ ነገሥት ፡ አስመጥቶና ፡ አስተርጉሞ ፡ መንገዱን ፡ እይቶ ፡ ላገሩ ፡ የሚመቸውን ፡ የገንዘብ ፡ ደንብ ፡ ማውጣት ፡ ይቻላል ።

ላንባቢ.ው : ማስታወሻ ::

ከባለምባራስ : አሸብር : ገብረ : ሕይወት :
የተጻፉ :

፩ኛ : የኪዳነ : ቃል : ቲያትር : ፲፱፻፵፮ : ዓ : ም :
በአርቲስቲክ : ማተሚያ : ቤት : ታተመ ::
፪ኛ : የንግሥት : አሌብ : ታሪካዊ : ገዛ : ፲፱፻፶፩ : ዓ : ም :
በንግድ : ማተሚያ : ቤት : ታተመ ::
፫ኛ : ፍቅር : አያረጅም : ፲፱፻፶፪ : ዓ : ም :
በንግድ : ማተሚያ : ቤት : ታተመ ::